

5. TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

**MUHASEBE MESLEĞİNDE
20. YILIN BİLANÇOSU**

2-3 Nisan 2010

BURSA

TÜRMOB YAYINLARI - 381

Dizgi - Düzenleme

TÜRMOB
Basın - Yayın Servisi

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

İÇİNDEKİLER

AÇILIŞ KONUŞMALARI	3
BİRİNCİ OTURUM	
MESLEKİ ÖRGÜTLENMENİN 20. YILI	21
İKİNCİ OTURUM	
MESLEKİ UNVANLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER VE MESLEKİ DİSİPLİN	41
Mesleki Yapılanma ve Farklı Mesleki Unvan Sahiplerinin İlişkileri	44
Meslek Mensubu - Stajyer İlişkisi	56
20. Yılda Meslekte Disiplin	63
ÜÇÜNCÜ OTURUM	
ADAY MESLEK MENSUPLARININ YETİŞTİRİLMESİNDE MESLEK MENSUBUNUN ROLÜ	73
Muhasebe Meslek Adayının Yetiştirilmesinde Meslek Mensubunun Rolü	80
Bağımlı Çalışan Meslek Adaylarının Yetiştirilmesinde Meslek Mensubunun Gözetimi ve Uygulama Deneyiminin Ölçülmesi	86
Denetçi Yetiştirilmesinde Meslek Adayının Denetim Deneyimi / Ruhsatlı Meslek Mensubunun Denetim Deneyimi	92
SM'den SMMM'ye Geçiş	102

DÖRDÜNCÜ OTURUM

GÜNÜMÜZ UYGULAMALARINDA MESLEKİ SORUNLAR 109

Muhasebe Bürolarında Yaşanan Sorunlar ve Mesleğin Geleceği 110

Tam Tasdik ve Kısmi Tasdik Hizmetlerinde Yaşanan Sorunlar 116

Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunları

Algılama Araştırması - Bursa Örneği 124

BEŞİNCİ OTURUM

MUHASEBEDE STANDARTLAŞMA VE MESLEĞİN GELECEĞİ . .133

Muhasebe Standartlarının Geliştirilmesi ve

Meslek Mensubunun Standartlara Uyumu 134

1989'dan Bu Yana Mesleki Hizmetlere Talep 144

Geleceğin Muhasebe Mesleğini Yapılandırma Perspektifi 147

ALTINCI OTURUM

KURUMLARLA İLİŞKİLER VE KURUMSALLAŞMA 155

Meslek Örgütünün Kurumlarla İlişkileri 157

Mesleki Şirketler 173

Mesleki Uzmanlaşmanın Kurumsallaşması 178

PANEL

FORUMUN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ 189

ÖNSÖZ

Geleneksel hale getirdiğimiz çalışmalarımızdan birini de Muhasebe Forumları oluşturuyor. Türkiye Muhasebe Forumlarını düzenlemeyi düşündüğümüzde yola çıkış amacımız; mesleğin yarınlarına ışık tutacak görüş ve önerileri meslektaşlarımızla belirlemeye çalışmaktı. Forumlarımız, bu amacımızı gerçekleştirmede büyük katkı sundu.

İlkini 20-21 Nisan 2006 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz Muhasebe Formunda "Muhasebe Mesleğinin Bugünü ve Geleceği"ni tartıştık. Bu forumda yapılan sunular ve meslektaşlarımızın yaptığı katkılar, bu çalışmanın mesleki politika ve hedeflerin belirlenmesinde büyük katkı koyacağını ortaya çıkardı.

Türkiye Muhasebe Forumu'nun, ikincisini 30-31 Mart 2007 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirdik. İkinci Muhasebe Forumumuzda meslektaşlarımızdan büyük ilgi gördü.

"Muhasebe Mesleğinin Gelişiminde Yeni Ufuklar" ana temasında gerçekleştirdiğimiz İkinci Türkiye Muhasebe Forumunda;

Muhasebe ve Bilgi Teknolojileri,

Muhasebe Mesleğinde İş Geliştirme ve Zenginleştirme,

KOBİ Muhasebe Standartları,

Muhasebe Eğitim Standardı,

Kalite Güvence Standardı,

Ana başlıkları geniş sunum ve daha sonra katılımcıların yaptığı katkı ve öneriler ile tartışıldı.

Mesleğin Yeniden Yapılanması Sürecinde Mali Müşavirin Çevresi ile İlişkilerini ele aldığımız Üçüncü Türkiye Muhasebe Forumunu 4-5 Nisan 2008 tarihinde İzmir'de gerçekleştirdik.

Üçüncü Forumumuzda; Mesleğin Yeniden Yapılanması Sürecinde Mali Müşavirin Çevresi ile İlişkileri ana teması altında,

Mali Müşavir-Stajyer İlişkisi,

Mali Müşavir-Toplum İlişkisi,

Mali Müşavir-Mali Müşavir İlişkisi,

Mali Müşavir-Müşteri İlişkisi,

Mali Müşavir-Devlet İlişkisi,

Alt başlıkları sunum ve katkılarla tartışıldı.

Dördüncü Muhasebe Formunu 10-11 Nisan 2009 tarihinde Mersin’de gerçekleştirdik.

Muhasebe Mesleğinde Uzmanlaşma ana teması altında;

Muhasebe - Denetimde Uzmanlaşma,

Sektörel Uzmanlaşma

konuları üç ayrı oturumda ele alındı.

Ayrıca Dördüncü Türkiye Muhasebe Forumu’nda bir ilki daha gerçekleştirdi. Forum kapsamında I. Muhasebe Etik Kongresi ve I. Haksız Rekabet Kongresi yaptık.

Beşinci Türkiye Muhasebe Forumu’nu ise 2-3 Nisan 2010 tarihlerinde Bursa’da gerçekleştirdik. Beşinci Türkiye Muhasebe Forumun’da muhasebe mesleğinde 20. yılın bilançosunu tartıştık.

Yurdun dört bir yanından gelen meslektaşlarımız, meslek örgütümüzün ne kadar dinamik bir yapıya sahip olduğunu bir kez daha gösterdi.

Türkiye Muhasebe Forumları, mesleğimiz için çok etkili ve sonuç çıkaran toplantılar haline geldi. TÜRMOB yönetimi olarak bu çalışmalarını çok önemsiyoruz.

Organizasyonumuza katılanlardan olumlu eleştiriler aldık. Muhasebe Forumu'muzdaki konuşmacılara, protokole, Bursa Odamıza, diğer odalarımıza, meslektaşlarımıza ve katılımcılarımıza teşekkür ediyorum.

Diğer forumlarda da olduğu gibi Beşinci Türkiye Muhasebe Forumu'nda yapılan sunumları, görüş, öneri ve tartışmaları sizlere bu kitapla sunuyoruz. Bu kitap aynı zamanda, toplantıda yapılan çalışmalarını yarınlarına aktarma işlevini de yerine getirecektir. Kitabın, meslektaşlarımıza, akademisyenlere ve araştırmacılara faydalı olmasını diliyorum.

Yücel AKDEMİR
TÜRMOB Genel Sekreteri

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Mesut TOPÇU
Bursa SMMM Oda Başkanı

- Sayın Genel Başkanım, Sayın Valim, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım, Sayın Değerli Osmangazi Belediye Başkanım, siyasi partilerimizin değerli temsilcileri, kardeş odalarımızın sevgili başkanları ve yöneticileri, kamu kurumlarımızın ve sivil toplum örgütlerimizin çok değerli temsilcileri, sevgili meslektaşlarım, sizleri Bursa Mali Müşavirler Odası adına saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum ve Forumumuza hoş geldiniz diyorum.

Yurdumuzun dört bir yanından gelen sevgili meslektaşlarım, son 30 yılda bir miktar grileştirdiğimiz ama yine de “yeşil Bursa” olma hüviyetini koruyan güzel Bursa’mıza hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Öncelikle 5. Türkiye Muhasebe Forumuna ev sahipliği yapmaktan dolayı büyük mutluluk duyduğumuzu sizlere ifade etmek istiyorum. Bu olanağı bizlere sunan başta TÜRMOB Yönetim Kurulu olmak üzere tüm Oda başkanlarına şükranlarımı sunuyorum.

Forum konusundan Bursa’nın adı bile geçmediği bir sırada Bursa Odası olarak bu yılki Forumu talip olduk, sırası geldiği halde ısrarına ve heyecanına dayanamayarak sırasını Bursa’mıza veren sevgili Oda başkanlarına da bu anlayışlarından dolayı şükranlarımı sunuyorum. Forumu Bursa’ya almamızı sağlayan bir diğer önemli etken ise içinde bulunduğumuz Kongre Merkezinin Bursa’ya kazandırılmış olmasıdır. Öncelikle bu Merkezi yapma vizyonunu ortaya koyan ve inşaatı tamamlayarak hizmete açan Belediye Başkanlarımızı, Yerel Yöneticilerimizi burada şükranla anmak istiyorum. Kongre ve Kültür Merkezi Bursa’mız açısından çok önemli, çok ciddi bir hizmet olmuştur.

Değerli Konuklar, bulunduğumuz yer, Bursa tarihi açısından da oldukça önemli, belki de Bursa’yı Bursa yapan olgulardan birisidir. Burası Cumhuriyet Döneminin ilk sanayi yapılarından birisi olma özelliğine sahip Sümerbank-Merinos Sanayi Dokuma Fabrikası alanıdır yani o meşhur Merinos Fabrikası burasıdır. Burası Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen Merinos Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında bugünkü halini almıştır. Yan tarafta bu-

lunan fabrika binası Kültür Merkezi haline d n şt r lm Ŗ, içinde bulunduğumuz bina ise Kongre Merkezi olarak yeniden inŖa edilerek hizmete aılmıŖtır. Merinos Fabrikasının aılıŖı 02 Ŗubat 1938 tarihinde Büyük  nder Atatürk tarafından yapılmıŖtır ve fabrika defterine Büyük  nder kendi el yazısıyla Ŗu notu d Ŗm Ŗt r; “Sümerbank Merinos Fabrikası, pek kıymetli bir eser olarak milli sevinci arttıracaktır. Bu eser yurdun, özellikle Bursa bölgesinin endüstri inkiŖafına ve büyük milli ihtiyacın giderilmesine yardımcı olacaktır” demiŖtir. Gerçekten de Merinos Fabrikası, Bursa’nın sanayi kenti olması yolunda önemli bir kilometre taŖı olmuŖ, Bursa’yı deđiŖtirmiŖ, d n Ŗt rm Ŗ ve Türkiye’nin dördüncü büyük kenti olmasının temelini oluŖturmuŖtur. Bu fabrikanın bugün kapatılmıŖ olması yarattığı katkılar dikkate alındığında hepimize biraz hüzün veriyor elbette. Ama değerli arkadaŖlar, bu bir deđerliŖim, d n Ŗ m n sonucudur, sanayi çağından bilgi çağına geiŖ sancılarını yaŖadığımız bu dönemde bu tarz h z nleri yaŖamamız normaldir. Batı’dan baŖlayan sanayi toplumundan bilgi toplumuna geiŖ süreci bugün Bursa’nın kapılarına dayanmıŖtır.

Bursa bugünlerde kabuk değerli tiriyor; sanayi kenti olmaktan bilgi kenti olmaya, kültür ve turizm kenti olmaya yönelik adım atıyor. Bu adıma siz muhasebeciler Ŗuanda canlı tanıklık ediyorsunuz. Merinos Fabrikası Bursa’yı bir kez daha değerli tirecek ve d n Ŗt recektir. Bursa tarihi ve kültürel mirasıyla, turizm potansiyeli ile “kongre kenti” olma yönündeki bu ciddi yatırımı ile kararını vermiŖ durumdadır. Bu kongre binasındaki ilk etkinliğin katılımcısı olarak sizler de bu değerli Ŗime ve d n Ŗ me katkıda bulunmaktasınız. Bugün hem Bursa için ve hem de mesleğimiz açısından tarihi önemi olan bir gündür. Bursa’nın sanayisinin daha da geliŖmesi yolundaki baŖka büyük iller tarafından Bursa için yapılan planları biz, Bursa olarak kabul etmiyoruz. Bursa kararını vermiŖtir; Bursa Turizm ve Kongre kenti olacaktır.

Bursa’nın kabuk değerli liği konusundaki kararlılığının baŖka emarelerini de son zamanlarda görmektesiniz; Bursa Sporumuzun Ŗampiyonluk yolundaki bu iddiasının altında da bu zihniyet değerli liğinin yattığını söylemek gerek. Hatta Bursa Mali M Ŗavirler Odası’nın son iki yıldaki meslek politikalarının oluŖturulmasındaki aktif rolünü de bu değerli Ŗimin belirtisi olarak değerli ndirmek mümkündür.

Sayın Genel BaŖkanımız, Forumun ana teması üzerine değerli ndirme yapacaklardır, ben kısaca mesleğimizin tarihçesi üzerinde bir değerli ndirme yaparak konuŖmamı tamamlamak istiyorum; değerli konuklar, sevgili meslektaŖ-

larım, ülkemizde muhasebe mesleğinin gelişim seyri aynı sanayileşme sürecinde olduğu gibi dünya uygulamalarından biraz farklılık göstermiştir ve gecikmiştir. Ülkemizde 1950 yılına kadar gerçek anlamda muhasebe uygulamalarından Merinos Fabrikası gibi KİT'ler istifade etmiştir. 1950'den sonra yapılan Vergi Reformu ve özel sektörün gelişmeye başlamasıyla muhasebe mesleğinin önemi ortaya çıkmaya başlamıştır. Mesleğin, örgütlenme ve yasal statüye kavuşturulması talepleri de yine bu yıllarda ortaya çıkmış ancak bu talepler karşılığını ancak 40 yıl sonra bulabilmiştir. Ülke ekonomisinin dünya ekonomisiyle entegrasyon sürecine girmesiyle muhasebe mesleği 1980'li yıllarda yeni bir boyuta kavuşmuştur. KDV Yasası'nın çıkması ve Avrupa Birliği üyelik sürecinin hızlanmasıyla muhasebe mesleğinin yasal statüye kavuşturulmasını engelleyen kulislerin baskısı bertaraf edilmiş ve 13 Haziran 1989 tarihinde meslek yasal statüye kavuşmuştur.

Bu gecikme sadece mesleğin gelişimini değil aynı zaman da ülke sanayisinin ve ticaretinin gelişmesini de olumsuz etkilemiştir. Ülke ekonomisinin uluslararası arenada son 20 yılda rekabet gücünü arttırmış olmasında en büyük payın muhasebe mesleğinin yasal statüye kavuşması olduğunu söylemek abartı olmasa gerek. Mesleğin, özellikle ilk kuruluş yıllarında bazı önemli kazanımlar elde edilmiş, bu dönemde yapılan bazı düzenlemeler mesleğin gelişimine hizmet etmiştir. Beyannamelerin imzalanması zorunluluğunun getirilmesi, sermaye teşvik raporlarının meslek mensuplarınca düzenlenmesi, SGK ilişkisizlik belgesi raporu düzenlenmesi, işyeri açılış tutanaklarının meslek mensuplarınca yapılması, vergi levhalarının tasdiklerinin meslek mensuplarına verilmesi gibi önemli kazanımlar elde edilmiştir. Bunun yanı sıra 1994 yılında "tek düzen hesap planının" uygulamaya geçmesi, 1999 yılında muhasebe ve denetim standartlarının yayınlanması ve 2004 yılında "e-devlet uygulamaları" kapsamında "e-beyanname ve e-bilgi" uygulamalarının başlaması mesleğin gelişimine hizmet eden önemli düzenlemelerdir.

Türkiye'nin en dinamik meslek örgütü olmamıza rağmen çok üreten, çok çalışan bir meslek örgütü olmamıza rağmen mesleğimizi arzu ettiğimiz noktaya henüz taşıyabilmiş değiliz. Her geçen gün artan iş yükü, meslek mensuplarını iyice bunaltırmış, bazı işler artık angarya niteliğine bürünmüştür. Sorunların çözümüne yönelik İdarenin isteksiz yaklaşımı da maalesef, sorunlarımızın derinleşmesine sebep olmaktadır. En önemli sorunlarımızdan biri olan tahsilat sorununa ilişkin ihtiyaç duyulan bazı düzenlemelerin yapılmaması meslek mensuplarının, özellikle ekonomik kriz dönemlerinde ciddi ekonomik kayıplar yaşamasına neden olmaktadır. Mesleğin bazı içsel problemleri de bu-

lanmaktadır; özellikle meslek mensupları arasında yaşanan haksız rekabeti önlemeye yönelik etkin bir denetim müessesesinin kurulmasını ihtiyaç duyulmaktadır.

Mesleğin önümüzdeki süreçte daha fazla katma değer yaratacak bir yapıya kavuşması gerekmektedir. Bunun için sadece vergi uzmanlığı alanında yetinmeyerek yeni uzmanlık alanları yaratılmalı, mesleğin konusu genişletilmelidir.

Bu duygu ve düşüncelerle 5. Türkiye Muhasebe Forumu'nun başarılı geçmesini ve mesleğimize katkılar sağlamasını diliyorum. Bursa'da geçireceğiniz iki gün boyunca ev sahipliğimize memnun kalacağımı umuyor, hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Masum TÜRKER **TÜRMOB Genel Başkanı**

- Sayın Valim, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı, değerli belediye başkanları, değerli konuklarımız, vergi idaresinin değerli temsilcileri, kamunun bugün burada aramızda bulunan değerli temsilcileri, Türkiye'nin dört yöresinden gelen değerli oda başkanları, yöneticileri, değerli meslektaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri, sözlerime başlamadan hepimizi şahsım ve bugün sayısı 80 bini geçen muhasebe camiası adına içten sevgilerim ve saygılarımla selamlıyorum.

Değerli konuklar, değerli meslektaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda fonksiyonu olan, 1934 yılına kadar denetim yapma yetkisi olan, hatta 1926 ve 1934 yılları arasında var olan "Kazanç Vergisi Kanununda" Maliye Teşkilatında denetim bilen olmadığı için vergi dairesi müdürleriyle, defterdarlara muhasebe faaliyetinde bulunan meslek mensupları arasından denetim yaptırma yetkisi vardı. Muhasebe meslek mensuplarının var olan denetim yetkisi süreç içinde kısıtlanarak geri alınmıştır.

Dikkat edilirse "Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda var olan" diyorum ama 1934 yılından sonra yavaş yavaş hakları yok edilen, varlığı sindirilmek

istenen ve 1989 yılına kadar yasal bir dayanağa bağılı kılınmayan; Türkiye’de barolar, veterinerler, diş hekimleri, doktorlar, ziraat mühendisleri, aklınıza gelebilen bütün meslek mensupları yasal bir düzenlemeye bağılyken ısrarla ve her dönemde mesleki faaliyetini bir yasal çerçevesinde bırakılan muhasebeciler, büyük bir mücadele ile örgütlü bir mücadele ile 1989 yılında Yasalarına kavuşmuşlardır. Bu kavuşmadan sonra muhasebecilerin mücadele alanı değişmiş, farklılaşmış, mesleğin yapılanması uluslararası standartlar düzeyine çıkarılmıştır. Bu nedenle Bursa’da 5. Forum düzenlenirken mevcut olan beş altı tema içinden bir arkadaşımızın “bu 20. yılda 20 yılın bilançosunu çıkaralım” deyişi çok önemlidir. Bilanço, biliyorsunuz, bir işletmenin, bir kurumun sahip oldukları varlıkları ve bu varlıklar üzerindeki hak sahiplerini gösteren bir durum tablosudur, yani belli bir tarihte bir kurumun fotoğrafıdır. Bugün fotoğrafımızı çektiğimiz zaman özellikle diyoruz ki, bu bilançonun aktifinde hak sahibi Türkiye Cumhuriyeti’nin kamu hakkıdır ve bu kamusal hakkı da en iyi yanıtlayan varlık olarak bizler, birçok yönden ülke ekonomisine, ülkenin sosyal gelişmesine katkıda bulunmuşuzdur. Bu bağlamdan baktığımız zaman bugün burada Sayın Valimizin hitap ederken göreceği meslektaşlarımız, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımızın göreceği burada bulunan meslektaşlarımız, aslında varlıklarına itibar edilip sözlerine kulak verildiği zaman kulak verilen kimseler, Türkiye ekonomisinin güvencesidir. Türkiye ekonomisinin güvencesi olan meslektaşlarımız, kendi hizmetlerine başvurulduğu sürece bu ülkede bir banka hortumcusundan söz edilmez ama muhasebe mesleğinin mensuplarını geri planda bıraktığımız sürece muhakkak birer hortumcu her şehirde, her yerde karşımıza çıkar. Burada muhasebe meslek mensupları, bankalardaki fonların güvencesidir. Özellikle mesleğin, bu üst düzeydeki nitelikleri, biraz evvel değerli iki Oda başkanı arkadaşımızın dikkatini çektiği ve Türkiye’de çok istismar edilen “vergi kayıp ve kaçaklarının” önlenmesi muhasebe meslek mensuplarının duyarlı çalışmalarına çok yakından hem ilgilidir hem bağılıdır. Türkiye’de çarpık bir vergi düzeni var; vergi, kazananların kazanç yüküne göre değil, dolaylı vergi yüküne göre, harcamaya göre alınıyor. Türkiye’de işsizliğin arttığı, Türkiye’de insanların geçim sıkıntısı çektiği ve geçinmek için borçlandığı bir düzende alınan borçla dolaylı vergi ödenmektedir. Buraya gelmek için şehirden otobüse binen ya da kendi arabasına binen arkadaşlarımız, buraya geldikleri sürece harcadıkları benzinin, ödedikleri otobüs biletinin içinden ithal edilirken petrol üzerinden ödenen ÖTV’yi anında ödemiştir. Böylesi çarpık bir vergi düzeninin olduğu bir ülkede bireylerin kazançlarına göre hakkaniyet esaslarına göre vergi ödeyebilmeleri muhasebe mesleğine verilen önemle ortaya çıkar.

Üzülerek söylüyorum ki, bugün burada 20. yılında muhasebe mesleğinin bilançosunu tartışacağımız günde vergi toplamakla görevli olan kesim ile hala Kanunda bile Parlamentonun verdiği denetleme yetkisini bizim muhasebeci arkadaşlarımızdan sakınmaktadırlar. 1994 yılında çıkarılan mükerrer 227 vergi beyannamelerinin imzalanması tutulan kayıtların tasdiki amacıyla değildir, bilançoların ön denetiminin yapılması amacıyla. Bugüne kadar gerçekleştirmediler ama bir gün muhasebe mesleğinin bağrından çıkmış bir maliye bakanı muhakkak bunu gerçekleştirecektir ve bugün 20. yıl bilançosunda Parlamento'nun verdiği bir hakkın sonuçlarını değerlendirememenin üzüntüsünü yaşadığımızı Türkiye kamuoyuna duyurmak istiyorum. Parlamento yetkiyi verdi ama hala Maliye Bakanlığı bu yetkiyi ön denetim şeklinde yerine getirmiyor. Hatta Maliye Bakanlığı Anayasa Mahkemesi'nde bu madde ile ilgili açılan iptal davasında "bu yetki ön denetimdir, biz o tarihte sayısı 40.000 olan, meslektaşlarımızı kastederek, 40.000 muhasebecinin ön denetimiyle vergi gelirlerinde ciddi bir artış sağlayacağını söylemişlerdi", ancak bu yetkiyi bir kere kullanmıştır. 1994 krizi çıkışında mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere, net aktif vergisiyle mali denge vergisini denetleme yetkisi verilmiştir, dönemin Maliye Bakanlığı verdiği raporda, 80 trilyon beklentisi vardı ama muhasebecilerin devreye girdiği sistem sonucunda 125 trilyon para toplanmıştır ve o tarihin hükümeti IMF'e "sana ihtiyacım yok" diyerek çıkışı kendi imkanlarımızla sağlamıştır. Böylesi bir fonksiyonu olan bir mesleğin, 20. yıldaki bilançosunu ve gelecek dönemlere ilişkin bakışımızı bu Forumda birlikte ele alacağız.

Değerli arkadaşlar, bu Forumun önemli etkinlikleri yalnız meslek mensuplarının bir araya gelip tartıştığı bir ortam ya da konuklarımızın sınırlı sürede bizi dinledikleri ortamlarla değildir. Örneğin bugün bütün Türkiye'nin izlediği Olay TV'de saat 21.30'da dört Oda Başkanımız muhasebe mesleğinin gelişimini ve geleceğe bakışını tartışacaklardır. Bu tartışma, buradaki görüşmelerin bu salonun sınırları içinde kalmasının ötesinde Türkiye'ye yayılmasını sağlayacaktır. Bunu reklam olsun diye söylemiyorum, siz zaten buradasınız, arkadaşları dinleyeceksiniz, esas reklamı hepimizin adına bu dört arkadaşımızın bu akşam büyük bir sorumlulukla kamuoyuna "biz kimiz?" olgusunu anlatmasıyla birlikte yaşayacağız.

Değerli arkadaşlar, acaba gelecekte ne yapacağız? Bir programı sizinle paylaşmak istiyorum; bizim Örgütün yarattığı LUCA diye bir programımız var, dışarda standı var. LUCA hepinizin tekrar incelemesine sunulmuştur. Bugün LUCA programının teknolojisini bizden almak üzere bazı ülkeler başvurmak-

ta, Şu anda birkaç ũlkenin bakanları dũzeyinde yani Maliye Bakanlığı yetkileriyle nasıl oraya ihraç ederiz tartiŐmaları yapılmaktadır. Bu, meslek mensuplarımızın geleceğe bakışı ile ilgilidir.

Değerli konuklar, değerli meslektaşlarım, biz muhasebeciler geçmişte çok çile çektik, aslında her birimizin bürosu, Şuanda odalarımız hepimiz için birer çilehane olmuştur ama Şimdi biz, bu çileyi geleceği dũzenlemek adına kullanmak istiyoruz. Onun için her zaman söylediğim gibi Melih Cevdet Anday'ın deyimiyle; geleceği beklemeyeceğiz, geleceği hep birlikte bugũne biz getirip inşa edeceğiz. Peki, muhasebe mesleğimizde nasıl yapacağız bunu; bugũn Tũrkiye'de Tũrk Ticaret Kanunu'nun çıkmasıyla birlikte ciddi bir denetim hizmetine talep sũz konusu olacaktır. Bu Kanunu mu bekleyeceğiz? Hayır, bu Kanunu beklemeden Şuanda Birliğimiz bũnyesinde oluşturulan ve ũnũmũzdeki gũnlerde daha da yaygınlaŐacađına inandığımız "bağımsız denetim merkezi" aracılığıyla biz, denetim sınavlarını sanıyorum ũgelecek yıl "denetim eğitimiyle" birlikte başlatmış olacağız.

Tũrkiye'de kanun çıkarken hep meslek mensuplarını farklı gũrme alışkanlığı, meslek mensupları arasında ayırıŐtırmaya gitme alışkanlığı dolayısıyla mesleğimiz ũç farklı unvan altında dũzenlenmiŐti. Bu ũç farklı unvanda da çalıŐmıŐ bir arkadaşınız olarak, bugũn yeminli mali mũŐavirim ama ben tam 43 yıl ũnce "muhasebeci" olarak başladım, mali mũŐavirlik yaptım, bağımsız denetim hizmetlerini, daha Tũrkiye'de denetim ile ilgili dũzenleme yokken, sunan bir yeminli mali mũŐavirim. Bu ũç unvan arasında bana gũre hiçbir fark yoktur, bir tek ihtisaslaşma vardır! Bizi yasalarla birbirimizden ayırmaya çalışanlar, bizi yasalarla birbirimizden farklılaŐtırmaya çalışanlar gũcũmũz ortaya çıktıkça bizim birlikte olmamızı asla engelleyemeyeceklerdir. Nitekim 1994 yılında başladığımız ve bunu ilk defa bizim birlikte olduğumuz arkadaşlarımız adına seslendirirken, ilk makalesini yazarken ilk tepki mektubunu da Bursa'dan almıŐtım. "Nasıl bũyle Şey sũylersin?" diye ve o gũn demiştim ki, bu ũlkede mesleğimiz adına ilk yapılacak Şey, serbest muhasebeciliği kaldırmaktı, bugũn bu yolda gidiyoruz. Bazıları diyor ki, canım, niye bunları sınavla mali mũŐavir yapıyorsunuz? Değerli arkadaşlar, biz, onların unvanını, varlığını muhafaza ettiğimiz sũrece Şuanda dũnyada oluşmuş olan "denetim" bağlamında yeminli mali mũŐavirimizle, mali mũŐavirimizle serbest muhasebecilik, lise dũzeyinde de mesleğe intisap devam ettiği sũrece kabul gũrmeyecek, o zaman da Avrupa Birliği bağlamında bizim yapacağımız çalışmaları gelip bir yabancı imzalayacaktır. Onun için diyoruz ki, birileri gelip bizim yerimizi almadan geleceği bugũne getiriyoruz ve biz bunu inşa ediyoruz. Bugũn sayısı

28.000'i bulan, 20.000'i aktif olan serbest muhasebecilerin ilk sınavında 13.000 arkadaşımız sınava girmiştir. İnşallah bu hafta sonunda ya da önümüzdeki hafta başında sonuçlar açıklanacak, 25 Nisan'da da bu sınavlar sürdürülecek, hem kalan varsa bazı derslerden beraber girecekler hem yeni katılan 2.500 arkadaşımız daha girecek ve Türkiye'de mesleğimizin asıl adı, yurtdışında muhasebeci dendiği zaman anlaşılan "denetçi" sözcüğü çok önem kazanacaktır. Bunu ben yurtdışında bildiğim için sizinle paylaşmak istiyorum, konularımızın önünde bazı arkadaşlarımız için ikinci kez olacak; ekonomiden sorumlu Bakan atandığım gün Rahmetli Başbakan Bülent Ecevit dedi ki, "bana özgeçmişinizi nasıl tanıtayım?", biliyorsunuz ben gazetecilik de yaptım, televizyon programcılığı yaptım, üniversite öğretim üyesiydim, dedim ki "benim muhasebecilik tarafımı öne çıkartalım, yeminli mali müşavir, muhasebeci ve görev aldığım örgütleri yazalım". O gün Sayın Ecevit bunları söylerken, biraz tatmin olmadı ki, döndü dedi ki gazetecilere "bir de biliyorsunuz Masum Bey aynı zamanda gazeteci" dedi, biraz pekiştirmek istedi, sonra çıktık, dedik ki "niye yalnız muhasebecilik yönüne ağırlık verdin" Bende "bunun faydasını göreceksiniz" dedim. İngilizceye tercüme edildiği zaman "muhasebeci" tabiri olan "accountant" sözünden yabancıların anladığı şey "denetçi" demektir. Yani denetleyen, dürüst, ilkeli ve belli kriterlere, yeterliliğe sahip kişi demektir. IMF yetkilileri, karşılarında bir denetçi gördü, Dünya Bankası yetkilileri karşılarında bir denetçi gördü ve bizi TÜRMOB'un üyesi olduğu IFAC'dan sordukları zaman "Masum Türker TÜRMOB'un üyesi, biz de tanıyoruz O'nu" dediler, masaya oturduğumuz zaman bana backgroundumu değil "siz, Türkiye'de çok itibarlı bir meslek mensubusunuz, bu hesapları, kitapları biliyorsunuz, nasıl çözüm buluruz?" diye sordular. Bunu size kim olduğunuzu söylemek için yaşanmış bir örnek olarak paylaşmak için anlatıyorum. Birçok kişi televizyonda dalga geçti bizim ile o zaman dediler ki "koskoca Dünya Bankasının ikinci başkanı gitti, yerine bir muhasebeci geldi, olur mu böyle bir şey?" ama dünyaya gösterdik ki, bir muhasebeci en az Dünya Bankası yöneticisi kadar güzel yönetir Türkiye'yi!

Hep anlatırım, Balıkesirli baba-oğul var, arkadaşımıdır. Baba serbest muhasebeci idi, rahmetli oldu, baba demiş ki "akşam yemeğe kardeşlerinle gelin bakalım", oğlanın da mali müşavirlik ruhsatı var, karısına demiş ki, babam bizi topluyor herhalde büroyu devredecek. Kız kardeşi de sevinmiş "kocasına demiş, gidelim herhalde baba bize oturun diye verdiği evin tapusunu verecek", diğer kardeşi de inşaat işleri yapıyormuş "iyi, inşaatları bana devredecek" demiş. Gitmişler, "anne ne oldu?", "valla bilmiyorum çocuklar, babanıza bir şeyler oldu, 70'inden sonra içmeye başladı, keyifleniyor, şarkı söylü-

yor filan”, onlar da dediler ki herhalde ölüyor artık, onun için böyle yapıyor. Oturmuşlar, yiyorlar, içiyorlar ama hala bekliyorlar, muhasebeci gelirken karısına “işte hanım, artık büroda benim adım yazılacak, babam devrediyor”, böyle, biraz sonra demiş ki “hanım, koy bakalım o videoyu”, oğlu yazıyor bana mektubu, diyor ki “ağabey video başladı, senin resmin geldi”. Ben “muhasebeciyim” dediğin anda durdurmuş, “bana bakın demiş; çocuklar, bir gün ben de bakan olabilirim, bundan sonra evdeki muamele buna göre olsun!”

Bu ülkenin başbakanı da olabilirsiniz, yollarımız açık, bu ülkeyi iyi idare edeceksiniz, bu ülkenin idaresindeki fonksiyonunuz şuanda tahsil edilen vergiden verilen krediye kadar etkin. Biz, onun için bu bilançoda sahip olunan varlık olarak arkadaşımızın bildirileriyle aynayı size yönelteceğiz. Aynada ne olduğunuzu göreceksiniz. 20 yılda biz, aramızdaki kötülerini ayıkladık, 20 yıllık disiplin cezalarının sonuçlarını göreceksiniz. 20 yılda biz, bürolarımızın dışına çıkmaya hazır olduğumuzu gösterdik. Şimdi bu bahsettiğimiz olgulardan bir tanesini söyleyeyim; bunları her yerde paylaşıyorum çünkü Oda başkanları benden daha hızlı koşsunlar diye, biz böyle anlatıyoruz “Forensic Accounting” diyorum, herkes bakıyor, Türkçesini söylüyorum “adli muhasebecilik, ihtilafli işler muhasebesi”, hele bu yeni Medeni Kanundan sonra boşanmada, tanıklıkta bu forensic accounting çok geçerli olacak. Bir baktık ki, İSMMM bir akademi kurmuş ve bizi davet etti “gelin, bu akademide biz forensic accounting kursu açıyoruz”. Oda Başkanımız Sayın Arıkan’a sordum “nasıl durum?”, “ya işte, 50 kişilik sınıf bulursak fena olmaz, yarısına da razıyız, maliyete katlanacağız” dediler. Açılış günü, 50 kişi dolmuş, ikinci sınıfa kayıtlar başlamıştı. Şuanda İSMMM’den Emniyet Genel Müdürlüğü 35 emniyet müdürünün eğitilmesini talep ediyor. Çünkü mali polis, forensic accounting konusunda hep yakalıyor, sonra bırakıyorlar ya, erçek yakalama için bu işi öğrenmesi gerekiyor, ihtilafların buna göre oluşması gerekiyor. Onun için bizim mesleğimizde bugün İstanbul Odasında başlanan forensic accounting eğitimini yarın sosyal güvenlik alanından derecelendirmeye kadar izlenen çeşitleri olacaktır. Bu unvanların şekli ne olacak? Bizdeki yeminli müşavirlik gibi, yeminli müşavirlik; vergi yönetiminde ihtisas sahibidir, forensic accounting ihtilafli işlerde, sosyal güvenlik uzmanlığı sosyal güvenlik işlerinde, derecelendirme, değerlendirme uzmanlıkları sermaye piyasasında, denetim, her yerde bir uzmanlık olacaktır. Hatta şimdi İstanbul Odası, “iç denetimi” de başlatıyor, bunu bütün Odalarımıza yayacağız, Türkiye’ye yayacağız.

Değerli arkadaşlar, geleceğe ilişkin bir, iki hedefimizi söyleyeyim; hedefimiz, bir üniversite kurmaktır, bu üniversitede Türkiye’ye ışık tutmaktır. Bu

üniversitenin altyapısı olarak her ilde TESMER aracılığı ile bir kolejin kurulmasını sağlamaktır. Çocuklarımızın, o yörede bizlerle beraber olmak isteyenlerin çocuklarının dünya standartlarında lise eğitimi gördükleri kolejlerin kurulmasını sağlamaktır. Bakın bunu, başkaları cesaret edip kuramaz ama biz, her ilde kurulacak kolejin yönetimini o ilin Odasının yönetimine bırakacağız. Bunları yapabilir miyiz? Yaparız, bizim yetişmiş kadrolarımız var, Forumun hazırlanmasını sağlayan TÜRMOB'un bütün Yönetim Kurulu üyelerimiz ve özellikle Genel Sekreterimiz Sayın Yücel Akdemir ve Genel Başkan Yardımcısı Sayın Nail Sanlı'nın da çok büyük bir özveri ile diğer arkadaşlarımızla organize olarak, koordine ederek ve bütün Odalarla bugünkü, burada topluluğu bir araya getirme organizasyonu gerçekleştirerek dünya aleme ve Türkiye'yi yönetenlere diyoruz ki "kendisi kendisine yeten bağımsız, bu ülkenin hizmetine işte, muhasebe ordusu" diyoruz. Bu ordu sivil bir ordudur, Türkiye'nin yarınlarına ışık tutacaktır!

Değerli arkadaşlar, iki, üç konuyu sizinle paylaşmak istiyoruz; hiçbir meslek örgütünde "Meslek Etiği Kurulu" yoktur, bizim Örgütümüzde Meslek Etiği Yönetmeliği ve Komitemiz vardır. Hiçbir kurumda haksız rekabetle mücadele etmek konusunda ne bir düzenleme, ne bir çalışma vardır, bizim Kurumumuzda bu vardır. Bizim Kurumumuzun kendi iç disiplini, içindeki iyi olmayanları ayıklayarak hızla büyüme aşamasındadır.

Forumda konuların tamamını inceleyeceksiniz ama sanıyorum bu Forumun en önemli oturumu bütününe kavrayıp değerlendiren son Panelimiz olacaktır. Orada da biz, akademisyenlerin gözüyle ve değerli Genel Başkan Yardımcımızın Başkanlığında "Neleri yarın yapacağımızı" birlikte tespit edeceğiz.

Bu Forum, dünyanın arzuladığı bir kongredir, muhasebenin hem kendisi için hem ilişkide olduğu taraflar için ışık tutan bir Kongredir. Geçen ay Napoli'deydim, Napoli'de Akdeniz Şehirleri Kongresi yapıldı, inşallah 2011 yılında da Türkiye'de İstanbul'da gerçekleştireceğiz bunu. Orada gördüm ki, Napoli'nin Valisi, Belediye Başkanının yanındaki olmazsa olmaz bulundurduğu üç kişiden birisi bizimle benzer olan, Dottori Commercialisti Odasının Başkanıdır. Bir gün Türkiye'de hepimiz böyle olacağız, bakın Adana Valisinin şu anda en yakın çalışma arkadaşı bizim Odamızın Başkanıdır, Kalkınma Ajansında ismi tarif edilmemiştir, çağırmıştır. Bunu her yerde söylüyoruz, diyoruz ki valilere "size verilen de açıkça söylenmemiş ama siz alın, bakın bakalım şehrinizin geleceğini nasıl aydınlatırsınız". Çünkü o bir kişi, Türkiye'nin her yerinde var olan 81 bin kişi demektir. Türkiye'nin önemli bir odağında olan Ankara'daki TÜRMOB'un Yönetimi demektir, bir kişi ile 80 bin kişinin üre-

timini kullanıyorsunuz. Ben umuyor ve sanıyorum ki, bu söylememize herkes kulak verecektir.

Yarınların bize ait olduğunu biz çok iyi biliyoruz ve yarınlarımıza sahip çıkıyoruz. Onun için değerli konuklar, değerli meslektaşlarım, biz Cumhuriyet'in kuruluşunda vardık, bir süre bizi yok saymak istediler, 20 yıldır varlığımızı yasal olarak pekiştirdik, bundan sonra yapacağımız şey Türkiye ekonomisini yıkılmaz hale getirecek, işadamlarımıza danışmanlığımızla adeta "sürdükleri arabanın farları" olarak önlerini biz aydınlatacağız. Muhasebecisine sahip çıkan yarınına sahip çıkar. İşadamlarımız, muhasebecilerini işleri büyüdüğü zaman değiştirmeyip muhafaza etmişlerse bir dünya şirketi haline gelmişlerdir. Bunun bir örneğini vermek istiyorum; Koç Holding, İstanbul'a geldiği zaman daha holding olmadan üniversite mezunu olmayan İshak Eskinazi adlı bir muhasebeci ile tanışır ve muhasebesini Vehbi Koç O'na teslim eder. Aradan yıllar geçer, Vehbi Koç büyür, holding olur, hesap uzmanlarını, Maliye müfettişlerini istihdam eder ama onların hepsinin başındaki adam üniversite mezunu olmayan ancak deneyimi ve birikimi elinde bulunduran O, İshak Eskinazi'dir. İshak öldüğü güne kadar Koç'un Mali Koordinatörüydü. Dünyada görülmüştür ki, muhasebecisini muhafaza edenin, avukatını muhafaza edenin asla sırtı yere gelmez, uluslararası rekabet yapabilir. Biz, bizi böyle göreceğiz işadamlarının bir gün ortaya çıkacağını umuyoruz. Ama çıkmazlarsa onlara çıkmayı biz öğreteceğiz.

Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum, yarınlarımız kutlu olsun, ülke ekonomisinde var olmaya devam edin, geleceğiniz aydınlık ve bu aydınlık birlikte yol alacağımız Türkiye'nin geleceği olsun. Hepinize saygılar sunuyorum!

Mustafa DÜNDAR
Osmangazi Belediye Başkanı

- Sayın Valim, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım, TÜRMOB'un Değerli Genel Başkanım, değerli oda başkanları, kent dışından Bursa'mıza gelen tüm konuklara hoş geldiniz diyerek V. Türkiye Muhasebe Forum'unun hayırlı olmasını temenni ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz diyorum!

Mesleki Örgütlenmenin 20. yılında TÜRMOB'un Serbest Muhasebeciler Odası Bursa ile birlikte düzenlemiş olduğu bu Forum'un öncelikle Mesleğe hayırlı olmasını diliyorum, inşallah hayırlı sonuçlar doğurarak Bursa'mızın da tanıtılmasında bir katkısı olacaktır diye düşünüyorum.

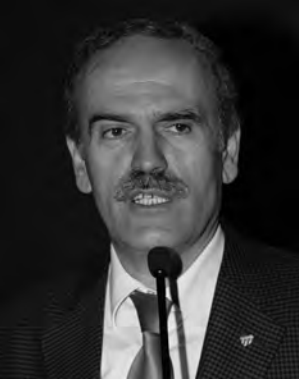
Türkiye'nin ufuk çizgisi olarak kendine hedef koyduğu çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşabilmesinin ön şartı; öncelikli olarak ekonominin kalkınmasını sağlayabilmekten geçer. Bu anlamda sizler, hem özel hem de kamu sektöründe üstlendiğiniz görevler ve sahip olduğunuz formasyon nedeniyle ekonomiyi en iyi analiz eden ve vizyon oluşturan kişiler konumundasınız. Türkiye'de ekonomik kalkınma, şeffaflaşma ve kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması gibi konularda muhasebe mesleğinin uygulayıcılarına hem yönlendirme hem de denetim anlamında önemli görevler düşüyor.

Ben bu düşüncelerle, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda yeni kurulan Cumhuriyet ekonomisinin temellerini oluşturan tarihi Merinos Fabrikasının kurulduğu arazide gelişen Türkiye'nin, modernleşme göstergesi olan Merinos Atatürk Kongre ve Kültür Merkezindeki Oturumların, gerek meslek disiplini, gerek muhasebe mesleğinin nitelik kazanması, gerekse de yaşanan sorunların çözümü ve mesleğin geleceğinin şekillendirilmesi anlamında tarihi nitelikte olacağını düşünüyorum. Böyle nitelikli kişilerin bir arada olduğu bir buluşmada sizlerle birlikte olmaktan duyduğum mutlulukla tekrar hepinize hoş geldiniz diyorum, V. Türkiye Muhasebe Forum'unun hayırlı olmasını diliyorum.

Ve bugün içinde bulunmuş olduğumuz Kongre Merkezi sizlere ilk defa ev sahipliği yapmakta, bu Kongre Merkezinin Bursa'mıza, Türkiye'mize hayırlı

olmasını diliyorum ve tabii ki, Kongre Merkezinin yapımından bugüne kadar emeği geçen herkese buradan şükranlarımı sunuyorum, tekrar hepinize hoş geldiniz diyor, saygılar sunuyorum.

Recep ALTEPE
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

- Sayın Valim, Sayın Osmangazi Belediye Başkanımız, TÜRMOB'un Değerli Başkanı, Sayın Bakanımız, ve çok değerli oda başkanlarımız, ülkemizin değişik kentlerinden katılan değerli oda yöneticileri, oda başkanları, çok değerli katılımcılar, saygıdeğer hanımlar, saygıdeğer beyler, hepinizi, en içten duygularıyla selamlıyor, hepinize hoş geldiniz diyorum.

Evet, güzel Bursa'mızda, yeşil Bursa'mızda, böyle bir organizasyonun gerçekleşmesinden dolayı Türkiye için gerçekten büyük önemi olan böyle bir Toplantı'nın Bursa'mızda Merinos Kongre Merkezinde yapılmasından dolayı büyük bir mutluluk duyduğumu belirtmek istiyorum. Bu konuda değerli Oda Başkanımıza ve katkı koyan herkese tekrar şükranlarımı arz ediyorum.

Evet, Bursa, özellikli bir kent, Bursa kimlikli bir kent, Bursa bir üretim kenti ve Bursa bir tarım kenti, Bursa bir ticaret kenti. Hem İpek Yolu üzerinde bulunan hem de Baharat Yolu üzerinde bulunan önemli bir ticaret kenti. Bursa'mızın bu özellikleri, bu kimlikleri gerçekten saymakla bitmez, bizler de istiyoruz ki, bu dönemde Bursa'mız sadece üretim kenti olarak değil aynı zamanda da bir turizm kenti, bir kültür başkenti, bir kaplıca kenti olsun ve bu konuda da adımlarımızı da hızla atıyoruz.

Geçtiğimiz dönemlerde yaptığımız çalışmalarla, Bursa'mızın tarihi, kültürel mirasını ayağı kaldırıcı çalışmalar, Bursa'mızın özellikle bu dönemde doğal güzelliklerini, Uludağ'dan sahillerine kadar her köşesine el atarak ortaya koyucu çalışmalar ve Bursa'mızın dediğimiz gibi tüm birikimini ayağa kaldırıcı çalışmalarımız hızla sürüyor, bu konuda yüzlerce proje üzerinde çalışıyoruz. Ve bu yapılan çalışmalar sonucunda da Bursa'mız bu yönde yani bir turizm

kenti olma yönünde yaşayan canlı bir tarih şehri olma yönünde, kongre şehri olma yönünde de hızla ilerliyor.

İşte, bu Kongre Merkezini de onun bir parçası. Bugün ilk defa açtığımız bu salon ve Kongre Merkezimiz diğer birimleriyle az öncede belirtildiği gibi Merinos Fabrikamızın kaldırılmasının ardından 260.000 metrekare parkın içinde güzel bir merkez oldu. İnşallah, burada güzel organizasyonlara ev sahipliği yapacağız. İşte, burada olduğu gibi, bugün olduğu gibi hem Türkiye'miz ile ilgili hem de dünya ile ilgili önemli konular buralarda tartışılacak ve hem Bursa'mıza hem Türkiye'mize önemli katkılar koyacak.

Evet, muhasebecilik ve mali müşavirlerin bu toplantısı, burada yapılacak çalışmalar çok önemli. Buradaki sizler, Sayın Genel Başkanımızın dediği gibi sözlerine katılıyorum, sizler hem bizim için hem ülkemiz için hepimiz için çok önemlisiniz çünkü sizler ülkemizin ekonomisinin iki yakasının bir araya gelmesi için, sizler kayıtlı ekonomiye geçmek için gerçekten bu işin en önemli aktörlerisiniz. Ve sizler, bize çok lazımsınız çünkü sizlerin yaptığı çalışmaların sonucu toplanacak olan vergilerden bizler de yüzde 3'ler, yüzde 4'ler alacağız ve bu hizmetleri gerçekleştireceğiz. Şehirlerimizin yaşanabilir hale gelmesi, sağlıklı hale gelmesi, ulaşılabilir hale gelmesi ve işte, bu değerlerimizin, başta kültürel değerlerimizin, sanatsal değerlerimizin, tarihi değerlerimizin ve doğal güzelliklerimizin korunması ve ayağa kaldırılması bu topladığımız paralarla olacak. Onun için istiyoruz ki, bu toplantılar en güzel şekilde gerçekleşsin ve sadece size bu toplantıyı yetiştirmek için arkadaşlarımız gece-gündüz çalıştılar, her ne kadar eksiklerimiz olursa da bu konuda özür diliyoruz. Ve inşallah bu toplantının güzel sonuçlara vesile olmasını temenni ediyoruz. Ve bu toplantı vesilesiyle Bursa'ya gelen değerli konuklarımızın Bursa'mızın da farkında olarak, Bursa'mızın da güzelliklerini görerek ve o güzel anılarla Bursa'dan ayrılmasını temenni ediyoruz. Bu konuda elimizden gelen katkıyı biz Büyükşehir Belediyemiz olarak gerçekleştireceğiz diyorum.

Ben tekrar burada sözü üstatlarına bırakıyorum ve burada gerçekleştirilecek olan Forumun hem mesleğimize, meslek adamlarımıza, tüm camiamıza ve ülkemize tekrar hayırlı, uğurlu olmasını diliyor, hepimizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Şehabettin HARPUT
Bursa Valisi

- Değerli Büyükşehir Belediye Başkanımız, TÜRMOB'un Saygıdeğer Genel Başkanı, Değerli Osmangazi Belediye Başkanımız, kıymetli oda başkanları, değerli katılımcılar ve basın mensupları, sözlerime başlarken sizleri iyi dileklerle selamlıyor ve V. Türkiye Muhasebe Forum'unun başarılı geçmesini diliyorum.

Sizler, Osmanlı'yı kuran şehir Bursa'da ve yine, Osmanlı'ya 130 yıl başkentlik yapan altı Osmanlı padişahını sinesinde barındıran bir güzel şehre, yeşil şehre, sanayi şehrine, turizm şehrine, kültür şehrine ve doğal güzelliklerin en muhteşem örnekleriyle gurur duyduğunuz bu şehre hoş geldiniz.

Bursa, geçmiş dönemde olduğu gibi Cumhuriyet döneminde de Büyük Atatürk'ün hedef gösterdiği muhasır medeniyetin üzerine çıkma mücadelesinde Türkiye'mize lokomotif görevi yapan çok önemli bir rol üstlenmiştir. İşte, böyle bir şehirde, bu programın yapılması ve programa katılan sizler, bizim için, ülkemiz için, Bursa için önemlisiniz. Çünkü 80 ilde örgütlenmesini tamamlamış, 81 bin civarındaki meslek mensubu ile ülkemizin, vatanımızın dört bir köşesinde hizmet eden siz değerli meslek mensuplarının ülkemizin büyümesinde, gelişmesinde, kalkınmasında, Hazine'nin içerisine giren her kuruşun toplanmasında çok önemli katkınız olduğunu biliyoruz. Güçlünün haklı sayıldığı bir dünyada ülkemizin güçlenmesi yolunda aldığı her mesafede sizin önemli katkınız olduğunu biliyoruz. Sizlerin yapmış olduğunuz sorumlu görev anlayışı bir taraftan muhasebesini, denetimini yaptığımız işadamlarının güçlenmesi, ayağını yere sağlam basması ve ülke ekonomisine önemli hizmetler yapması yanında aynı zamanda o insanlarla Türkiye Cumhuriyeti'nin büyük Türkiye'nin hedefine ilerlemesinde gerçekten fevkalade önemli hizmetler yapıyorsunuz.

Sayın Genel Başkanımızın ifade ettiği güzel örnekler gerçekten etkileyici idi; toplumun belki pek çok kesimlerinde bu mesleğin bu denli önemli olduğu yeterince bilinmemekte ve devlet olarak elbette devletin gücü olan milletlerimizin imkanlarından vergi alma noktasında yapılan çalışmalarda sizlerle yapılması gereken işbirliğinin önemi bir kez daha burada ortaya çıkmıştır. Bu Fo-

rum sürecince, bu konuda yapılacak sunumlar, ortaya konacak bildirimler ve daha sonra sonuç bildirgesinde ortaya konacak herhalde sonuç özeti raporu bizim içinde ülkemiz için de önemli bir yararlanma belgesi olacaktır.

Ben bu anlayış içerisinde bu programın, bu muhteşem salonda ilk program olması dolayısıyla hem sizleri kutluyorum, bu güzel Kongre Merkezinin de hem Bursa'mıza hem ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, Forum'un başarılı geçmesi dileğiyle sizlere sevgiler, saygılar sunuyorum!

BİRİNCİ OTURUM

MESLEKİ ÖRGÜTLENMENİN 20. YILI

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı
İstanbul SMMM Oda Başkanı

- Değerli Genel Başkanım, saygıdeğer konuklar, odalarımızın değerli başkan ve temsilcileri sizleri şahsım ve İstanbul Mali Müşavirler Odası adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Tabii 20 yılın bilançosunu çıkarmak bizler için yeterli olmayacaktır, önemli olan 20 yılın bilançosunu çıkartırken önümüzdeki 20 yıllık hedeflerimizin ortaya konması gerekiyor. Bu anlamda da geleceğin, 20 yılın bir proforma bilançosunun çıkartılması gerekli olduğuna inanmaktayım.

Değerli meslektaşlarım, mesleğimizde geride bıraktığımız 20 yıla baktığımızda bu süre içerisinde birçok önemli işler yaptığımızı görüyoruz ama yapamadıklarımız da var. Mesleğimiz yasal dayanağa kavuştuğu ilk yıldan bugüne kadar meslektaşlarımızla çok uzun bir yol yürüdük. Bu yolda aramızdan ayrılan arkadaşlarımızı ve meslek büyüklerimizi bu kürsüden bir kez daha saygı ve şükranla anmak istiyorum.

20 yıldır gündemimize onlarca hatta yüzlerce konu girdi ve bizleri meşgul etti. Şöyle bir baktığımızda 20 yılda dört tane büyük ekonomik ve finansal kriz yaşandı. Bizleri hiçbir zaman yalnız bırakmayan çok değerli muhasebe hocalarımız önderliğinde “tek düzen hesap planına” geçişte binlerce meslektaş olarak eğitim aldık. “Enflasyon muhasebesine” geçişte hem eğitimlerimizde hem de yazımlarımızda tüm meslektaşlarımızın yanında olduk. UFRS ile farkındalığı yaratarak ve bu süreci hem Odalar olarak hem de TÜRMOB olarak devam ettirmekteyiz. Meslektaşlarımıza “uzaktan öğretim” ile zaman ve yer kavramları olmadan eğitimler götürmeye başladık. Bu çalışmalar ışığında tüm Odalarımızda bize yaraşır diğer akademik meslek odalarının gıpta ile baktığı hizmet ve kültür binalarımızı kurduk. “Temel Eğitim ve Staj Merkezimizi” kurduk. Meslektaşlarımızı süreli yayınlardan kurtardık. İlk web tabanlı yazılım olan LUCA’yı kurduk. Dünya Muhasebe Kongresine ev sahipliği yaptık. Mesleğimizin akademik bir meslek olması, mesleğe giriş şartlarının Avrupa Birliği normlarında bile daha iyi olması için çalışmalar yaptık. Meslektaşlarımıza mesleğin sadece defter tutmadan ibaret olmadığı konusunda farkındalık yaratmaya başladık. Ama bir şeyi başarmadık; Mali İdarenin üzerimizdeki

baskısını, angaryasını ve bizleri beyanname göndermekten başka bir iş yapamaz hale getiren uygulamalarını ne yazık ki engelleyemedik. Çünkü Maliye, meslek mensuplarının ürettiği raporlardan paydaş olarak yararlanma yerine tahsildar olarak faydalanma yöntemini tercih ettiler.

Değerli meslektaşlarım, konuşmamı bitirirken 20 yıl sonraki bir hayalimi sizlerle paylaşmak istiyorum; gelecek 20 yıl için mesleğinde uzmanlaşmış, vizyon sahibi, bilgi teknolojilerini yakından takip eden, yabancı dil bilen, dünya ile entegre olan, mesleğini diğer ülkelere ihraç eden, marka olup markayı başka ülkelere de kullandıran, bilim ve bilim dünyasıyla daha da entegre olan, iş dünyasının devamlı olarak danıştığı ve görüş aldığı danışman olan, hem bölgesel hem ulusal hem de global düzeyde ilk sıralara yerleşmiş, siyasi hesaplaşmalar için hedef gösterilmemiş bir meslek ve bir meslek mensubunu hayal ediyorum. Bütün bunları başarmanın yolu ise eğitiminden geçtiğini unutmadan birbirimize kenetleneceğiz, hayal edeceğiz, yol haritamızı çizeceğiz, taktik planlar oluşturacağız ve de mutlaka başaracağız. Sizleri bu duygu ve düşüncelerimle tekrar saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Yücel Akdemir, TÜRMOB Genel Sekreteri, ilk sözü kendisine veriyorum, buyurun, kürsüden konuşun, daha rahat olur.

Yücel AKDEMİR **TÜRMOB Genel Sekreteri**

- Sayın Konuklar, değerli katılımcılar, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Mesleğimizin 20. yılına girdik. 20. yılın değerlendirmesini yaparken bu Forumda daha ziyade nitel anlamda bir değerlendirme yapacağız; ben bu bölümde size nitel anlamda değerlendirmeyi sağlıklı yapabilmek için nicel anlamda TÜRMOB'un, meslek mensuplarımızın hangi noktaya geldiğini anlatmaya çalışacağım, bu bilgiler ışığında bundan sonraki Oturumlarda değerlendirme yapmanın daha sağlıklı olacağını düşünüyorum.

Evet, değerli meslek mensupları ve değerli katılımcılar, tabloda gördüğünüz gibi mevcut meslek mensubu sayımız 80 bin ci-

varında, ruhsat alan meslek mensubu sayımız aslında 90 bin, ilerleyen bölümlerde de bilgi vereceğim, aramızdan ayrılan yaklaşık, çeşitli nedenlerle ayrılan 10 bin meslek mensubumuz var.

Yıllık artış oranlarına baktığımızda serbest muhasebecilerle serbest muhasebeci mali müşavirlerde artış oranımızın yıllık ortalama yüzde 15, yeminli mali müşavirlerde ise yüzde 5 olduğunu görüyoruz.

Yine bu artışın 20 yıllık bazda artış oranlarında tabloda görebiliyoruz. Burada en yüksek artışın serbest muhasebeci mali müşavirlerde olduğunu görüyoruz. Bu tabloyu dikkatle incelediğimizde serbest muhasebecilerin, özellikle 2000 yılından sonra artışlarında ciddi bir artış oranının olmadığını, serbest muhasebeci mali müşavirlerin artış oranlarının ise sınırlı olduğunu görüyoruz. Bir değerlendirme yaptığımızda serbest muhasebecilerin 2000 yılında özellikle mesleğe geçici maddelerden giren meslek mensuplarının vefat nedeniyle, yaşlılık nedeniyle meslekten ayrılma nedeniyle bir azalma olduğunu, mesleğe sınavla giren, ABC sınavı giren serbest muhasebecilerin de bitirme sınavlarından sonra serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavına girerek başarılı olduklarını görüyoruz.

Sınav sistemindeki en büyük başarı ise serbest muhasebeci mali müşavirlikte, burada özellikle TÜRMOB, TESMER tarafından bir planlama yapılıyor TÜRMOB olarak. Bu planlama doğrultusunda her yıl mesleğe kaç kişinin alınacağı planlanıyor, bir kota var, bir yüzde var burada, bu kotadan, bu yüzden de asla taviz vermeden serbest muhasebeci mali müşavirliğe tün dünyada olduğu gibi bizim ülkemizde de sınırlı sayıda meslek mensubumuz alınıyor.

Yeminli mali müşavirlikte ise bu sayı biraz daha sınırlı, bu konunun üzerinde biraz durmak gerekiyorsa bunun gerekçesi şu; yeminli mali müşavirlik sınavları, biraz daha açık konuşmak gerekiyorsa sınava girenleri yeminli mali müşavir yapmak üzere değil, sınava girenleri yeminli mali müşavir yapmamak üzere kurulan bir sistem, tam bir işkence değerli arkadaşlarım! Tam bir işkence, bunun gerekçelerine biraz sonra tekrar değineceğim.

Mesleğimizle ilgili, ülkemizle ilgili önemli bir gelişme de meslek mensupları arasındaki kadın meslek mensupları, bayan meslek mensupları arasındaki artış oranı. Bu oranları görüyorsunuz, 20 yılda gelinen noktada serbest muhasebecilikte yüzde 8, serbest muhasebeci mali müşavirlikte yüzde 15, yeminli mali müşavirlikte ise maalesef yüzde 0, maalesef diyorum yüzde 0, özellikle bu sıfır artış oranını bizim camiamızın ve Yeminli Mali Müşavir Odala-

rımızın değerlendirmesi gerekiyor. Özellikle mali müşavirlikteki artış oranının yüzde 15'lere çıkması, mesleğimiz ve ülkemiz açısından son derece önemli.

Meslek mensuplarımızın sınav başarı oranına bakıyoruz. İşte, son dönemlerine giriyorlar serbest muhasebeci arkadaşlarımız, sayıları son derece sınırlı, burada ABC sınavlarını bitiren, diğer bir deyimle 6 yıl stajlarını tamamlayan arkadaşlarımızın, bu zorlu süreçten geçen arkadaşlarımızın, C sınavına giren arkadaşlarımızın başarı oranı yüzde 86'dır. Staja başlama sınavını verip 3 yıl staj yapan serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımızın yeterlilik sınavlarındaki başarı oranı yüzde 78, buna halihazırda sınava giren arkadaşlarımızı da ilave edersek bu başarının yüzde 85'lerde olduğunu düşünüyoruz. Yeminli mali müşavirlik sınavlarında ise başarı oranı yüzde 55.

Tabii, serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavlarındaki başarı, stajdan geliyorlar, ciddi bir stajdan gelerek eğitim alan arkadaşlarımızın başarısız olmaları düşünülemez, dünya standartlarıyla uyumlu bir başarı.

Yeminli mali müşavir oranındaki başarının sınırlı olması bizi son derece düşündürüyor. Burada konunun üzerinde müsaadenizle biraz durmak istiyorum; 20 yıl sonra, 18 yıl sonra Meslek Yasamızda bir değişiklik yapıldı, 5786, ilerleyen bölümlerde, Oturumlarda arkadaşlarımız bu konuya girecekler. 5786, bizim özellikle sınav konusundaki sorunlarımızı gidereceğine mesleğe giriş ile ilgili sıkıntılarımızı biraz daha arttırdı değerli arkadaşlarımız. Bunu sakın farklı algılanmasın, özellikle yeminli arkadaşlarımızın, Yeminli Mali Müşavir Odalarının ileriki Oturumlarda ben bunu değerlendirmesini istiyorum. Biz değerlendirdiğimiz zaman farklı algılanıyor, yanlış algılanıyor, sanki düşmanlık varmış gibi algılanıyor, böyle bir şey yok değerli arkadaşlarımız. Bakın değerli arkadaşlarımız düzenlemeye; Mali İdareye inceleme elemanı olarak gireceksiniz, çalışmaya başladığımız sınavı kazanacaksınız, ertesi gün yeminli mali müşavirlik sınavına girme hakkınız var. Ertesi günü, iki gün daha beklemenize gerek yok. Aynı şartlarda aynı okulları bitireceksiniz, binlerce insanın elemenden geçtiği staja başlama sınavını kazanacaksınız, 3 yıl staj yapacaksınız, 7 dersten yeterlilik sınavlarınızı vereceksiniz, ortalama bu süreçte 5 yıl ile 10 yıl arasında bir süreç geçireceksiniz. Size diyorlar ki, 10 yıl mali müşavirlik yapacaksın, ondan sonra yeminli sınavlarına gireceksin, böyle adalet olmaz değerli arkadaşlarımız, bunu tartışmak zorundayız! Bunu konuşmak zorundayız! Bu anlayışın yeminli mali müşavirliğe, mesleğimize getirebileceği hiçbir katkı yok değerli arkadaşlarımız. Getirebileceği bir katkı varsa bundan sonraki

Oturumda, bunu bize birilerinin anlatması gerekiyor. Gerekiyorsa bunu, Uluslararası Adalet Divanı, İnsan Hakları Mahkemesi dahil her yere götürmemiz gerekiyor. Böyle insan haklarına aykırı, Anayasa'nın "eşitlik ilkesine" aykırı değerli arkadaşlarım bu olay!

Burada biraz daha durmak istiyorum, diğer bir konu daha var değerli arkadaşlarım; soruyorum size, devlet memur alımlarını kimin eliyle yapıyor değerli arkadaşlarım? Biliyorsunuz, ÖSYM-Anadolu Üniversitesi, devlet memurunu işe alımını sınavlarını akademisyenlere bırakmış, dünyanın en saygın mesleğini yapıyoruz, yeminli mali müşavirlik ve mali müşavirlik sınavlarını Maliye'nin memurları yapıyor değerli arkadaşlarım, böyle bir anlayış olabilir mi değerli arkadaşlarım? Böyle bir anlayış olabilir mi?

Buradan şunu açıkça söylüyorum; bundan sonra tartışmak zorundayız, bundan sonraki süreçte tek tük var, TÜRMOB Kurullarında görev alanlar sınav komisyonunda görev almamalıdır, doğru değildir bu, bundan sonraki süreçte tartışmak zorundayız. Akademisyen olmayanlar sınav kurullarında görev almamalıdır. Sınav, akademisyenlerin işidir değerli arkadaşlarım.

Şimdi yeminli mali müşavirlik sınavında çok enteresan bir noktaya geldik; mesleğimize bundan sonra sınavsız kimse girmeyecek, artık Maliye'de çalışan arkadaşlarımız altlarında çalışan, birlikte çalıştıkları memurların veya üstlerin sınavlarını kendileri yapacaklar, umuyorum aynı anlayış devam eder. Benim hesaplamalarım göre sınavlardaki aynı anlayış devam ederse 2060 yılında Türkiye'de yeminli mali müşavir kalmayacak, benim hesaplamalarım göre bu geçme yüzdesiyle, umarım aynı anlayış bundan sonraki sınavlarda da devam eder değerli arkadaşlarım. Ben özellikle bu yanlışlığı yeminli mali müşavir arkadaşlarımın Yeminli Mali Müşavir Odalarımızın tartışmasını, değerlendirmesini rica ediyorum. Yarından itibaren buna karşı çıkmalıyız, sınav heyetinde gerekli düzenlemeler yapılmalı, Maliye Bakanlığını temsilen gelen memur arkadaşlarım bu görevlerinden derhal çekilmelidir değerli arkadaşlarım.

Biraz aramızdan ayrılan arkadaşlarımızı değerlendirdiğimizde; tabloda da görüyorsunuz, yaklaşık yüzde 60'ını serbest muhasebeci arkadaşlarım teşkil ediyor, burada şu konunun altını çizmek istiyorum. Sayın Genel Başkanımız da bahsetti, özellikle mali müşavir arkadaşlardan bir ricamız var; defalarca anlattık, dedik ki, Genel Başkanımız da anlattı, "Meslek Yasasından serbest muhasebecilik kelimesini çıkarabilmemiz, bundan sonraki süreçte de mesleğe lisans mezunu olmayanları alabilmemiz için mevcut serbest muhasebeci

arkadaşlarımızı mali müşavirlik sınavlarına almak zorundayız.” Bu işin teorik kısmı var, bazen söylüyoruz belli platformlarda, bir de pratik kısmı var değerli arkadaşlarım. Farklı algılamasın sınavla bu mesleğe giren arkadaşlarım, biz, 20 yıl, 30 yıl önce bu mesleği öğrendiğimiz üstatlarımızın ne serbest muhasebecilik unvanı vardı ne mali müşavirlik unvanı vardı ne de yeminli mali müşavirlik unvanı vardı, biz onlardan öğrendik mesleği. Sınavla girenler de bizden öğrendi mesleği, mevcut serbest muhasebeci arkadaşlarımız, büyük bölümü geçici maddelerden bu mesleğe giren üstatlarımız fazlasıyla bu unvanı hak ediyorlar, lütfen bu konuyu tartışma konusu yapmayalım, Meslek Yasamızdaki bu yanlışlığı da düzeltelim, hep birlikte yolumuza devam edelim.

Meslekten men cezalarını görüyorsunuz tabloda; değerli katılımcılar, Baro 120 yıllık, biz, yasal statümüze kavuşalı henüz 20 yıl oldu. Baro 120 yılda buradaki sayı, burada geçici menler, kınamalar, uyarımlar yok değerli arkadaşlarım, burada meslekten ihraç edilenler var, Baroda 120 yılda 120 kişi Baro'dan atılmamış, biz de 300 kişi 20 yılda, hiçbir meslek odasında bu rakamlar yok, dünyada var mı bilmiyorum. Biz bir taraftan meslek mensuplarının sendikasıyız, bunu birçok yerde söylüyoruz ama diğer taraftan bizim ülkemizde bu mesleğin disipline edilmesine ihtiyacı var. Bu da bizim bu konuda ne kadar kararlı, ne kadar tutarlı olduğumuzu gösteriyor.

Zaman zaman eğitim durumumuz tartışılıyor, burası bir Forum, arkadaşlarımızı hatırlatıyoruz; aramızda eğitim seviyesi düşük olanların sayısı çok fazla değil, tabloda da görüyorsunuz, ilkökul ve ortaokul mezunlarının sayısı 80 binde 2 bin kişi. Belki bunları 10 yıl, 20 yıl sonra konuşmuyor olacağız, 20 yıl, 30 yıl sonra bunların sayısı sembolik değerlerde kalacak, umuyorum ki, meslek mensuplarının tahsil düzeyi yüzde 99'larda lisans seviyesinde olacak. Yine, serbest muhasebecilerde lisans seviyesinde ve yüksek lisans seviyesindeki oran dikkatinizi çekmiştir, bunun gerekçesi de; serbest muhasebeci olduğu halde başka alanlarda meslek ile ilgili olmayan alanlarda yükseköğretim, lisans seviyesinde mezun olan arkadaşlarımız onlar da bu geçiş sınavlarına katıldılar, bu arkadaşlarımız da mali müşavirlik sınavlarına giriyorlar.

Faaliyet durumuna baktığımızda; meslek mensuplarının şu anki tabloda yaklaşık yüzde 55'i, 3 bin civarında da kaşe sayılarından bu rakamlar alınmıştır, kaşe müracaatı yapmadan çalışanlar listesine kayıtlı olan arkadaşımız var, yaklaşık meslek mensuplarımızın yüzde 60'ının serbest olarak çalıştıklarını, yüzde 40'nın ise bağımlı olarak çalıştığını veya mesleği icra etmediklerini biliyoruz.

Son olarak bu tablolarda, serbest muhasebecilikten mali müşavirliğe geçiş ile ilgili bilgileri vermek istiyorum; Odalarımızın tüm zorlamasına rağmen her türlü ulaşma gayretine rağmen birinci dönem müracaatında 13 bin, ikinci dönemde yaklaşık 2 bin arkadaşımız müracaat etti. TÜRMOB’da Odalarımızda mevcut durumu değerlendiriyoruz, yaklaşık 28 bin, 29 bin serbest muhasebeci arkadaşlarımızın sayısı, yüzde 50’si müracaat etmedi. Yaptığımız değerlendirmede bu arkadaşlarımızın belli bir bölümünü Odaya yıllardır kayıtlı olduğu halde Odalarımıza “1 lira” aidat ödemeyen meslek mensupları oluşturuyor. Bu borçlarını ödeyecekler değerli arkadaşlarım, bu borçlarını ödemededen Odaya karşı görevlerini yerine getirmeden hiç kimsenin bu sınavlara girmesi söz konusu değil, Odalarımız bugüne kadar bu konuda taviz vermediler, bundan sonra da taviz vermeyecekler. Yine büyük bir bölümünün bu rakam içerisindeki sayıların, büyük bir bölümünün ise meslekle ilgisi olmayan, mesleğe devam etmeyi düşünmeyen meslek mensuplarından veya ulaşılamayan meslek mensuplarından olduğunu biliyoruz.

Bu rakamlar ışığında Sayın Oturum Başkanımız, 20. yılın değerlendirmesini yaptı, TÜRMOB olarak çok vaktinizi almadan kısa bir değerlendirme yapmaya kalkarsak; 20 yılda gerek sayısal anlamda gerek kurumsallaşma noktasında eğitim-hizmet biriminde yakalanan kalite noktasında, eğitimde gelenen olağanüstü düzeyde, temel eğitim, staj ve sınavlardaki başarılarımızla, Odalarımız ve TÜRMOB’un toplumsal olaylara, demokratik olaylara duyarlılığı noktasında, ekonomiyle ilgili çalışmalarda, Türkiye Denetim Standartları, Haksız Rekabet, Etik Kurulu çalışmalarında, uluslararası ilişkilerimizde dünya standartlarının gerisinde değiliz değerli arkadaşlarım. Birçok ülkenin daha önündeyiz, eksiklerimiz yok mu? Tabii ki, var ve özellikle meslek mensuplarının bürokrasiden kaynaklanan sorunlarının tamamını çözdüğümüzü iddia edemeyiz, tahsilat sorununu çözdüğümüzü iddia edemeyiz, bu konuda ısrarla şunu söylüyoruz; tahsilat sorunu tüm Türkiye’nin sorunudur, sadece meslek mensuplarının sorunu değildir. Meslek mensuplarımız ve Odalarımız arasındaki uygulama birlikteliğini tam anlamıyla çözmüş değiliz, birçok eksiklerimiz var. Unvanlar arasındaki sıkıntılarımızı tam anlamıyla çözmüş değiliz, eksiklerimiz var. Mesleğimizin ihtiyaçlarını giderecek yasal düzenlemeleri tam anlamıyla çözemedik. Birçok yasal düzenlemeye ihtiyacımız var. Tabii ki, eksiklerimiz var, bu eksiklerin tüm sorumlusu Birlik Yöneticileri mi, elbette hayır, Oda Yöneticileri mi, elbette hayır, meslek mensupları mı, elbette hayır, bu kesimlerin mutlaka bizim eksiklerimiz var, biz eksiklerimizi biliyoruz, bu platformlarda da bunları tartışarak gidermeye çalışıyoruz.

Esas sıkıntımız, biz yeni bir meslek örgütüydük, Baronun 120 yıllık olduğundan bahsettim, onların da sorunları devam ediyor, onların da ciddi sorunları var, doktorların da ciddi sorunları var, eczacıların da ciddi sorunları var. Biz bu mesafeyi kapatmaya çalışıyoruz, kapatılmayacak bir mesafe değil, esas sorun; ülkenin içinde bulunduğu ekonomik sorunlar, siyasal problemler değerli katılımcılar. En önemlisi ise; bize çok dar bir pencereden bakan, dünyada çok önem verilen bir meslek, meslek örgütü olmasına rağmen bu konuda bize karşı hassas davranmayan, bize dar pencereden bakan bürokrasiden kaynaklanıyor. Bürokrasi ile birlikte siyasi anlayışlardan kaynaklanıyor değerli katılımcılar!!! Ama şunu kimse unutmamasın değerli arkadaşlarım; muhasebe mesleği, dünyanın en saygın mesleğidir, muhasebe örgütleri, dünyanın meslek örgütleridir, bizim mesleğimiz, bizim örgütlerimiz de en kısa sürede hak ettiği noktaya bizlerin çabalarıyla, sizlerin çalışmalarıyla mutlaka ulaşacaktır, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Ünal AYDIN
İzmir YMM Oda Başkanı

- Değerli konuklar, değerli meslektaşlarımız, İzmir Yeminli Mali Müşavirler Odası adına hepimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

İktisadi işletmelerde mali müşavir ile çalışma alışkanlığı Cumhuriyet'in ilk dönemlerinden itibaren başlamıştır. 1950 yılından itibaren Batılı ülkelerdekine benzer çağdaş vergileme sisteminin ülkemizde yürürlüğe girmesiyle iktisadi işletmelerde mali müşavir ihtiyacı belirgin hale gelmiştir. Örgütsüz bir biçimde 1989 yılına kadar gelmiş, 3568 sayılı Meslek Yasası ile meslekte milat sayılacak köklü bir düzenleme yapılmıştır. İzleyen yıllarda Maliye Bakanlığı, diğer bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşları tarafından yeminli mali müşavirlere bir dizi yetki, görev ve sorumluluklar verilmiştir. Nedir bu yetki, görev ve sorumluluklar sorusuna kısaca cevap vermeye çalışalım: isteyen mükelleflerin işlem, belge ve kayıtlarını denetleyerek gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini tasdik edip rapor düzenlemek; is-

teyden mükelleflerin KDV, ÖTV iade mahsuplarına ilişkin belge kayıtları denetleyerek tasdik yapmak, rapor düzenlemek; yatırım indiriminden yararlanan mükelleflerin ilgili işlem, belge, kayıtlarını denetleyerek yatırım indirimlerini tasdik etmek, rapor düzenlemek; Radyo Televizyon Üst Kurumu paylarına ilişkin işlem, belge, kayıtları inceleyerek rapor düzenlemek; organize sanayi bölgelerinin işlem, kayıt, belgelerini inceleyerek rapor düzenlemek; Sosyal Güvenlik Kurumu primleriyle ilgili “ilişiksizlik belgesine” dair inceleme yapıp, rapor düzenlemek; Sermayenin ödendiğinin, korunduğunun, sermayeye eklenecek iç fonların varlığının tespitine dair inceleme yapıp, rapor düzenlemek; Bankalar tarafından verilecek kredi, kefalet, teminatlara dair inceleme yapıp, rapor düzenlemek; vakıflarda inceleme yapıp, rapor düzenlemek; muhasebe sistemi kurulması, geliştirilmesi; müşteri tarafından istenen hususlarda denetim ve danışmanlık hizmetleri verilmesi.

Mali müşavirlik bir kariyer mesleğidir, işini ciddiye alan, kamusal düzenlemeler karşısında zor duruma düşmek istemeyen, doğan legal fırsatlardan hızlıca haberdar olup yararlanmak isteyen işletme sahip ve yöneticileri mali müşavirlerle çalışmayı yeğler. Peki, 3568 sayılı Yasa öncesi ve sonrası mali müşavirlik hizmetlerinin ilk bakışta görülen farklılıkları nelerdir sorusuna kısaca yanıtlar ararsak şunlar aklımıza geliyor: Yukarıdaki saydığım hizmetlerin en sonucusu yani muhasebe sistemi kurulması, geliştirilmesi müşteri tarafından istenen hususlarda denetim ve danışmanlık hizmetleri verilmesi 3568 öncesi mali müşavirin işi idi. O zamanlarda mali müşavir sayısı azdı. Mali müşavir daha saygındı, daha güvenlik içerisindeydi, kendi açısından daha huzurluydu. Mali müşavirlik hizmetleri 3568 sayılı Yasa sonrasında çoğaldı, çeşitlendi. Ama bakıyoruz, mali müşavirlerde huzur kalmadı, mali müşavirin güven duygusu azaldı, itibarı erozyona uğruyor.

Şimdi mali müşavirlik hizmetlerinde dört unsur olduğunu ben düşünüyorum: Bir, mali müşavir; iki, müşteri; üç, ilgili kamu kurumu; dört, meslek örgütü ve mesleki mevzuat. Mali müşavir diğer üç unsur arasında sıkışıp kalmış gibi geliyor bana. Çoğu durumda müşteri, müşaviri ve onun hizmetini gönülden isteyen durumda değil. Müşterinin belli bir asıl amacı var, onun tahakkuku için genellikle ve kerhen mali müşavirin hizmetine talip oluyor. Adına hizmet üretilen kamu kurum ve kuruluşu, mali müşavire yeterince güven duymuyor, mali müşaviri çoğu zaman müşterisinin işbirlikçisi olarak görüyor. Kendi olanaklarıyla sağlayamadığı bir hizmeti mali müşavire yaptırmaktayken mali müşavirin bu hizmet karşılığı müşterisinden aldığı ücret çoğu zaman o kurumu rahatsız ediyor.

Sayı her geçen gün artan ama iş olanakları o derecede artmayan mali müşavirler arasında rekabet yaygınlaşıyor, ücretler yetersizleşiyor, tahsil süreleri uzuyor, daha az maliyetle daha çok hizmet üstlenmek gereğinin sonucunda hizmet kalitesinde umulan gelişim de pek sağlanamıyor. Tatminsizlik, doyumsuzluk, rekabet ve etik kurallarının ihlallerindeki artışta meslek örgütü mevcut mevzuat çerçevesinde yeterince önleyici olamıyor. Mesleğe yeni bir çeki-düzen verilmesi için Bakanlık gerekli mevzuat değişiklikleri konusunda istekli davranmıyor. Meslek örgütü de mesleğe yeni toplu girişler olması kaygısıyla gerekli mevzuat değişikliğine pek sıcak bakamıyor. Özetle; mali müşavirlik hizmetlerinde dört unsur da belli ölçüde tıkanmış, pek de mutlu ve doyumlu olmayan bir noktaya gelmiş gibi görünüyor. Bu arada dört ögeli bir fıkra anlatalım, havamız değişsin; Temel, Çin'e iş gezisine gitmiş, bakınca herkesi çıplak gösteren bir gözlük bulup almış. İlk takışında ilginç gelmiş, sonra bıkmış, usanmış, cebine koymuş. Memlekete İstanbul'a dönmüş. Evinin kilidini tam açacak gözlük aklına gelmiş, gözüne takmış. Kapıyı bir açmış, hanımıyla Dursun evin içinde çıplak, "Allah kahretsin" demiş "Çin malı değil mi, gözümü bozmuş" deyip çantasını antreye atıp koşar adım arka sokaktaki göz hekimine gitmiş. Şimdi bizim olayımızda kim bu fıkradaki nerede, bana sormayın, kendinize sorarsınız.

Peki, bu koşullar altında çözüm önerileri neler? Yani meslektaşlarımız ne tür çözüm önerileri düşünüp, dillendiriyorlar, kısaca onlara değinelim: Kimi meslektaşlarımıza göre mali müşavir, hizmetyinden yararlanmak isteyen istediği hizmeti üretmeli, hizmetinin ürününü örneğin raporunu İdareye değil, hizmetini satın alan müşterisine vermeli. İdare adına yapılan işler İdarenin elemanlarına bırakılmalı. Mali müşavirin hizmet ürününü alan müşteri, o ürünün gereğini ister yapar ister yapmaz, sonuçlarına katlanır. Bir görüş bu, ama, zaten yeterli iş ve tahsilat sıkıntısı varken bu görüşün pek çok meslek mensubumuz tarafından kabul görmeyeceğini düşünüyorum. Kimi meslektaşlarımız göre meslek mensubunun geleceği bağımsız denetimdir, tasdik işlerinden vazgeçilmeli, örgütlü bağımsız denetim şirketleri haline gelmelidir. Ama global düzeyde örgütlü bazı bağımsız denetim birimlerine rağmen çok sayıda meslektaşımızın bu piyasadan yeterli pay alabilmesi zor olduğu için, pek çok meslektaşımızın bu görüşe de pek itibar etmeyeceğini zannediyorum. Kimi meslektaşlarımıza göre mali müşavirin hizmet bedellerini adına hizmet üretilen kamu kurumu tahsil edip netini hizmeti üreten meslektaşına ödemeli. Bakıyoruz ilgili kurum ve kuruluşlarının hiç böyle bir eğilimleri yok. Kimi meslektaşlarımıza göre mali müşavirler, doğrudan müşterileriyle iş alma ve bedel tahsil etme konusunda muhatap olmamalıdır. Ya ne olmalıdır? Müşteriler,

ilgili meslek odasından hizmet talep etmelidir, meslek mensuplarına iş dağılımını ilgili meslek odası yapmalıdır, verilen hizmetin bedeli ilgili hizmet odası tarafından tahsil edilmelidir, neti hizmeti yapan meslektaşımıza ödenmelidir. Buna mevcut mevzuat müsait değil. Mevzuat altyapısını hazır etmek mümkün olsa bile, bu uygulamayı sürdürebilmek için Odaların çok ciddi bir yapılanmaya ihtiyacı olduğunu düşünüyorum ayrıca bu uygulama yüzünden meslek mensuplarıyla meslek örgütü arasında çok ciddi sorunların doğacağını düşünüyorum.

Bu koşullar altında öyle görülüyor ki, mevcut uygulamalara bir süre daha, ne kadar bir süre daha bilmiyorum, devam edilecektir. Öyleyse, devam edilecekse mevcut durumda meslek mensuplarının huzuru, hizmet verimliliği, itibarı açısından neler yapılabilir diye düşünüyorum, aklıma şunlar geliyor: 3568 sayılı Meslek Yasasının 12. maddesindeki “müşterek, müteselsil sorumluluk” daha mantıklı, daha adil, daha hukuk sistemimize uygun hale getirilmelidir. Meslek mensubunun kasıt, kusur, ihmal ve sağladığı menfaat ile sınırlı sorumluluk esasına geçilmelidir. Kusursuz ve sınırsız sorumluluk anlayışı geçmişte bazı meslek mensuplarımızın işinin, sağlığının, aile düzeninin, toplumsal itibarının bozulmasına ve hatta ölümüne sebep olmuştur. Uzun yıllar sonra be-
raat etmeleri maalesef, bu kayıpları telafi etmemiştir. 213 sayılı Vergi Usul Yasasının mükerrer 227. maddesinde de benzer bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç vardır. 3568 sayılı Meslek Yasamızın 47. maddesinin iptal edilmesine ihtiyaç vardır. Çünkü meslek mensubunun sorumluluk ve cezalandırmada kamu görevlisi sayılması, görevlerinin ifası sırasında ve hizmet ürünlerinin değerlendirilmesi aşamasında kamu görevlileri tarafından göz ardı edilmesi kabul edilebilir değildir, hakkaniyetli değildir, adil değildir.

Bu üç Yasa maddesiyle meslek mensubuna yüklenen sorumluluk ve suçlama olanağı aynı işi yapan ve işin asıl sahibi olan kamu görevlilerinde bile yoktur. Devletin kolluk güçleriyle, Gümrük Teşkilatı ile denetim ve istihbarat örgütleriyle düzeltip önleyemediklerini meslek mensubundan beklemek gerçekçi de değildir, adil de değildir diye düşünüyorum.

Meslek mensuplarından umulan performansı göstermeyenler, mevzuatı ve meslek etiğini ihlal edenler olabilir. Her meslekte, her toplumda olabilir. İdare ile meslek örgütü güvenilir ve samimi bir işbirliği ile bunları dışlamalı, dışlamaktadır da zaten, dışlanmamış meslek mensuplarına İdare güven ve itibar göstermelidir. Çünkü meslek mensupları ücretlerini müşterilerinden almakla beraber müşterisinden daha çok İdareye yarar sağlayan bir hizmet ifa etmektedir.

Meslek mensuplarının bireysel çalışma yerine şirketleşmesi, bir meslek mensubunun kabul edebileceği iş sayısının sınırlandırılması, denetim standartlarının bir an önce tespit ve ilan edilmesi, bu standartlara uygun denetim ve tasdik yapan meslek mensubunun sorumlu sayılmaması gibi tedbirlerin Bakanlık tarafından süratle alınması gerektiğine inanıyoruz. Bakanlık denetim elemanlarının, yargıda düşen raporları nedeniyle eksi, onaylanan raporları nedeniyle artı puan uygulaması yapılmalıdır diye düşünüyorum. Bakanlık denetim elemanı tarafından meslek mensubu hakkında yersiz sorumluluk işlemi yaptırılması müeyyideye bağlanmalıdır diye düşünüyorum. Meslek mensubunun itibarı, huzuru, verimliliği bu tür tedbirlerle artacaktır. Periyodik ve zorunlu meslek içi eğitim programlarının TÜRMOB tarafından bir an önce ve ülke çapında organize edilmesi, uygulanmaya başlanması gerektiğine inanıyorum. Bu sayede meslek mensubunun mesleki bilgi düzeyinin sürekli güncellenmesinin yararına inanıyorum. Rekabet ve Etik Kurullarımızın daha etkin çalışmasını sağlayacak tedbirlerin alınmasının yararına inanıyorum.

Meslektaşlarımız atıl kapasite ile çalışmakta, mesleğe yeni girişler zorlanmakta, meslektaşlar arası rekabet zararlı boyutlara ulaşmaktadır. Burada yetişkin ve deneyimli bir potansiyel iş gücü mevcuttur. Bu iş gücü, yaratılacak yeni hizmet olanaklarıyla ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlayabilecek bir potansiyeldir. Belli büyüklükteki mükelleflerin tam tasdikinin zorunlu kılması bu aşamada düşünülmelidir. Ülke ekonomisinin tamamı bu meslek örgütünün katkısıyla denetim altına alınabilir, kayıt dışı ekonomi bu meslek örgütünün daha çok katkısıyla daha kısa sürede kayıt içine alınabilir diye düşünüyorum.

Ve sözlerime son verirken Mustafa Kemal Atatürk'ün bir deyimini tekrarlamak istiyorum; “Ben bir işte nasıl başarılı olacağımı düşünmem, o işe neler mani olur diye düşünürüm, engelleri ortadan kaldırdın mı iş kendi kendine yürür” demiş Mustafa Kemal Atatürk!

Umarız mesleki engellerimiz ortadan kalkar da iş, daha düzgün yürür, umarız büyük çoğunluğu meslektaşımız olan Bakanlık bürokratlarımız bu yönde daha çok katkı koyarlar.

Sanırım bana ayrılan sürede bu kadar konuşmam gerekiyor, 1 saat 15 dakikayı dörde bölerek, bana düşen süreyi doldurdum. Sabrınızı istismar etmeden sözlerime son veriyorum. Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.

Dursun GÖKTAŞ
Mersin SMMM Oda Başkanı

- Değerli meslektaşlarım, 5. Muhasebe Forum'unda yeşil Bursa'mızda bir araya geldik, bu güzel salonda ancak Oturum Başkanımızın da söylediği gibi soğuk bir ortamda ve benim konuşmama kadar bekleyip, fedakarlıkta bulunup beni dinleme zahmetine katlandığımız için de şahsım, Mersin Odası ve Türkiye'deki tüm Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odaları adına sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Odalarımız, bildiğiniz gibi 1990 yılında kurulmaya başladı ve bu kurulduğunda 1989'da müracaat ettik, geçici izin belgelerimizi 1990 yılının başla-

rında aldık ve Odalarımızı kurarken müteşebbis heyeti oluşturulduktan sonra ne ofis vardı ne masa vardı ne sandalye vardı. Çünkü bugün bilançosunu yapıyorsak 20 yılın, varlıklardan da bahsedeceğiz, bu varlıkların hangi kaynaklardan elde edildiğinden de bahsetmemiz gerekiyor. Bu zor şartlarda kiralık bürolar tutuldu, üye kayıtlarını yapacak personel yoktu ama meslektaşlarımız birer personel gibi bu üye kayıt işlemlerini yaptılar. Bu ortamdan 20 yıl geçti, dün Bursa Odamızın hizmet binasının da açılışı gerçekleştirildi, görüyorsunuz ki, Ardahan'dan Edirne'ye kadar, Samsun'dan Mersin'e kadar Odalarımız çağdaş hizmet mekanlarına kavuştu. Bu, 20 yılda küçümsenecek bir başarı değildir. Bu hizmet binalarında hizmet salonları, teorik derslerin "akıllı sınıf" tabir ettiğimiz teknolojiler, bilgisayar dershaneleri, hizmet birimleriyle gerçekten şehirlerimize örnek olmakta, salonlarımız sadece bizim meslek camiasına değil tüm şehirdeki kurum, kuruluş, dernek, vakıf, meslek örgütlerine hizmet verir hale gelmesini görüyoruz, bundan da onur duymalıyız diye düşünüyorum.

Hiç bir örneği yok, Odalarda da personellerimiz de yokken, bu yeni işlemlerle ilgili örnekleri, uygulamaları, dosyalama sistemlerini, usul ve esaslar tespit edildi ve işte kurumsallaşmanın temeli atıldı. Oda organları dışında meslek komiteleri veya komisyonları diyoruz bazı yerlerde, danışma meclisleri, ilçe temsilcilikleri gibi yapılanmalar tamamlandı, bu ne Yasada var ne Yönetmeliklerde var, bu, bizim birikimimiz, deneyimimiz ve mesleğimizden gelen bir yetenek. Onun için bize lazım olan yasa ve yönetmeliklerde de yer almasa biz

bunları gerçekleştirdik 20 yılda. Ekip çalışmasının en güzel örneklerini biz, her zaman verdik ve vermeye de devam edeceğiz.

Şimdi Muhasebe Mesleğini yapıyoruz, muhasebe mesleği bize ölçülü davranmayı, yanıltan korkmayı, belgeye dayanmayı, aklını kullanmayı, duygusallığa kapılmamayı, gerçekçi, düzenli, dengeli, tutarlı olmayı öğretmektedir. 1990 öncesini hatırlayalım; birbirimize selam vermekten kaçınırdık, birbirimizle bir araya gelip konuşmaktan çekinirdik, nedendir bilmem, ben de yaşayan bir meslektaşınız, arkadaşınız olarak belki acaba bilgimiz mi birbirimize geçer veya müşterimizi çalarlar diye bunları yaşadığımızı unutmamız gerekiyor. Ama biz, örgütlenmemiz sonucunda şimdi görüyorum ki, meslektaşlarımız her ortamda, her yerde oturup konuşuyorlar, mesleklerini tartışıyorlar, mükellefleriyle ilgili, sorunlarla ilgili takıldıkları konuları Odasıyla, meslektaşlarıyla paylaşıp doğruyu nasıl yapabilirim, hatayı yapmamak için. İşte bu da yardımlaşma ve dayanışmanın getirdiği 20 yıl sonucunda Birlik ve Odalarımızın yönetim anlayışında bu tabloyu yakaladığımız da söylemeden geçemeyeceğim.

İşte, V. Muhasebe Forum'u, değil mi, doluyuz, bazı arkadaşlar belki soğuktan belki ısınmak için çıktılar ama yine de salonumuzun büyük kısmı dolu, kongrelerde, sempozyumlarda bir araya geliyoruz, tartışıyoruz, işte, güzellikler burada, bu da gelişmişliğin bir örneği olarak gösterebiliriz.

Dünya Muhasebe Kongresinin 20 yıllık süreçte bu Örgüt, Türkiye'de yapılmasını gerçekleştirmiştir, bunu da göz ardı edemeyiz.

1990 öncesi dağınık, kuralları olmayan, belli birtakım kurallar oluşmuş ama yasa ve yönetmeliklerle bugünkü konumda olmayan, mesleği etikleri belirlenmemiş, yeterince örgütlenme sağlayamamış durumda olduğumuzu biliyoruz. Ancak bu açığı, bazı meslek derneklerimizin başarılı çalışmalarıyla gidermeye çalıştık. Meslek Yasasına kavuşabilmişsek, Meslek Yasasından çıktuktan sonra bu örgütlenmeyi başarılı bir şekilde gerçekleştirebilmişsek bu derneklerimizin kazanılan bilgi, deneyim anlayışındaki tecrübe ve birikimleri Odalarımızın örgütlenmesinde bizi başarıya götüren en büyük etken olduğunu da burada söylemeden geçemeyeceğim.

Gelişen teknolojilere, şartlara uymak için meslektaşlarımız ve Odalarımız her gün kendilerini yenilediler, "tek düzen muhasebe sisteminin uygulanamaz dediği bir ortamda bu meslektaşlarımız ve örgütlerimiz bunu başarıyla uygulamakta. E-beyan, e-devlet uygulamaları çıktığında eğer bugün başarı elde

ediliyorsa bu, siz meslektaşlarımızın sayesinde olduğunu, bu örgütlerin sayesinde olduğunu ülkeyi yönetenlerin bunu unutmaması ve buna göre davranması gerektiğini söylüyorum.

Sürekli eğitim, yaşam boyu öğrenmek, meslektaşların felsefesi, Birlik ve Odaların felsefesi olmasaydı teknolojiye yenilirdik ve bu görevlerimizi başarı ile ifa edemezdik. Staj uygulamaları 1990 Temmuz'unda başladı, stajyer kabulü, staj süreleri, uzaktan ve yakından eğitim ve denetim, yeterlilik sınavları da akademik eğitim veren kurumlar gibi başarılı bir şekilde uyguluyoruz.

Kurulan sistemlerin kurumsallaşması, burada TESMER Merkez ve şubelerinin ve Odalarımızın her yükün altından rahatlıkla kalkabileceğini, bu yapı ve dinamizmde olduğunu görüyoruz. Bu durumu en son kanıtlayan örnek, serbest muhasebeciden mali müşavirliğe geçişteki teorik eğitim, pratik eğitimler, sınavlara giriş ve sınav işlemlerindeki işte, birinci 13.000 kişinin eğitim ve sınavının başarı ile tamamlanması bu örgütlenmenin güzelliğinin göstergesi olarak söyleyebilir ve bu konuda emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

20 yılda örgütlerimiz, yönetim anlayışı, çağdaş demokrasi, Atatürk İlke ve Devrimleri ve hukukun üstünlüğü ilkesinden kesinlikle taviz vermemiştir. Biz, ırk, din, dil, cinsiyet, siyasi düşünce gibi hiçbir ayırım yapmadan eşit davranma anlayışından hareketle Birlik ve Odalarımızın yönetilmesi, örnek Meslek Örgütü olmanın en iyi göstergesi olarak görebiliriz.

Odalarımız sadece mesleki eğitim ve meslekleriyle uğraşmıyor, sosyal ve kültürel alanlarda da uğraşmakta; tiyatro toplulukları, Türk Halk Müziği koroları, Türk Sanat Müziği koroları, halk oyunları ekipleri bulunmakta, bunun yanı sıra sportif etkinlikler, halı saha, masa tenisi, yürüyüşler gibi çeşitli etkinlikler, organizasyonlar da yapılmaktadır.

Mesleki örgütlenmenin 20. yılına geldiğimizde hep varlıkları söyledik, bir de bazı eksik kaynakları, yapamadıklarımızı da söylemeden geçemeyeceğim kısaca; meslek mensubu hastalanmayacak, meslek mensubunun yakını vefat etmeyecek çünkü beyanname gönderemezseniz müşterilerimiz ceza yemektir. İşte, buradan hareketle müşterilerimizle ilgili bu hallerin mücbir sebep sayılıp beyan ve bildirimlere süre verilmesini sağlayamadık. Katma Değer Vergisi, Gelir Vergisi arasındaki çelişkiyi maalesef gideremedik. KDV oranının yüksekliğini indirerekten ücret yükünü aşağıya çektiremedik. Senetten, sepetten, damga vergisi alınmadığı bir ortamda hala biz muhasebe sözleşmelerinde damga vergisini kaldırtmadık. Zaman israfına yol açan angaryalar,

bunu gelire dönüştüremediğimiz için angarya diyoruz, ağır iş yükü ve eşit işe eşdeğer ücret alamama gibi sorunlar da pasif tarafta yabancı kaynaklar içerisinde eksi olarak maalesef yer almaktadır. Ama şunu da biliyoruz ki, insan yaşadığı sürece hep sorunları olacaktır, hiçbir zaman sıfır sorunlu, bugün eğer mali açıdan bakarsanız en zengin kişi dahi muhakkak bir eksikliği vardır. Önemli olan sorunları en aza indirebilmek, bu da Birlik ve Odalarımız birlik ve beraberliklerine devam ettikleri zaman bu sorunları da aşacağımıza inanıyorum.

İşte, 20 yılda bu birlik ve beraberliğimizi, üretme heyecanımızı azaltmadık, daha bundan sonraki yıllarda bu başarılar gelecektir. Muhasebe mesleğine ve örgütlerimizin başarılı konumuna bugünkü 20 yılsonunda gelmesinde emeği geçenlere huzurlarınızda şükranla anıyorum. Aramızdan ayrılan ve bu mesleğe hizmeti geçen meslektaşlarımızı da rahmetle anmaktan geçemeyeceğim.

Mersin Mali Müşavirler Odası'nın dillendirdiği bazı sözlerle sözlerime son vermek istiyorum; "muhasebe ve denetimin kurallarıyla uygulandığı yerler karanlık olamaz. Çünkü bu Meslek Örgütü her tarafı aydınlatacaktır". Yine başarı varsa mesleki geleceğimiz dayanışmaya ve geleneklerin yaratılmasına bağlıdır. İşte, 20 yıllık süreçte bu gelenekleri, bu dayanışma ortamını sağlamak için çaba sarf etmekteyiz.

Bu sözlerin ışığında daha nice 20 yılları hep beraber bize de Allah ömür verirse bir yönetici veya meslektaş olarak sürdürmek istiyoruz.

Evet, karşımda TÜRMÖB'umuzun ilk Genel Sekreteri Yılmaz Uçak'ı da gördüm. Tabii örgütlerin 20 yılında İlk Genel Başkanımız Prof. Dr. Kamil Büyükmirza Hocamız da buradaydı, işte, İSMMMO Başkanımız Yahya Arıkan, Odalarımız için de müteşebbis heyetinden beri gelen ilk Başkanımızdır. Biz, bu Odaların bir neferi olarak, bir askeri olarak Mersin Odasında başlamıştık ama bizi de uzun yıllardır Başkan olarak seçiyorlar, biz de en iyisini yapmaya çalışıyoruz, sizler de en iyisini yapmaya çalışıyorsunuz. Ben inanıyorum ki, muhasebenin verdiği bize o güç, bizi başarıdan başarıya götürecektir.

Bu duygu, düşüncelerle hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı
İstanbul SMMM Oda Başkanı

- Sayın Dursun Göktaş'a teşekkür ediyoruz. Arkadaşlar, birkaç dakika içinde bitiriyorum, lütfen, zaten donmak üzereyiz ama inşallah donmadan çıkacağız buradan.

Şimdi değerli arkadaşlar, üç konuşmacı, 20 yılın bir bilançosunu çıkarmaya çalıştılar, yaptıklarımızı, yapamadıklarımızı ve yapılması gerekenleri kendi cephelerinden anlattılar. Tabii, muhasebe camiasına baktığı zaman değerli meslektaşlarım, en büyük özelliği yenilikçi olması, teknoloji ile süratle bütünleşen bir anlayışın olması, özellikle üç tane konu, tek düzen uygulama tebliği, e-bildirge konusu ve standartlar konusu ve teknoloji ile bütünleşmesi konusu bu camianın yeniliğe son derece açık olduğunu gösteren bir durumu.

Şimdi ne yapılması gerekiyor? Bakın büyükler, değerli arkadaşlar, şöyle bir örgütlenme modeli var, bir yandan defter tutma işini götürüyorlar, bir yandan denetim işini yapıyorlar, bir yandan danışmanlık işini yapıyorlar, bir yandan da insan kaynakları işini yapıyorlar arkadaşlar, doğru mu? Bugün birçok ülkede insan kaynakları işini meslek mensupları yapıyor, neden? Güvenilir olmasından dolayı. Aslında önümüzdeki süreç ile ilgili de bizim yapmamız gereken büyükler karşısında küçük ve orta ölçekli büroların yeniden yapılanmasının bu doğrultuda olması lazım. Bunu ortaya koyup, bunu tartışmamız gerekiyor, bana göre bir yandan defter tutma işleri, bir yandan denetim işleri, bir yandan danışmanlık işlemleri, bir yandan insan kaynakları işleri ama tüm bunları kurumsal bir yapıyla, değerli konuşmacının da ifade ettiği gibi kurumsallaşarak bu işin yapılması gerekiyor.

Evet, 20 yılda çok önemli yere geldik, altyapılarımız mükemmel, eğitimde bir numarayız, yenilikçi yanımız var ama gelişen dünya koşulları bizi yeniden yapılanmaya doğru itiyor. Ben önümüzdeki süreç ile ilgili de bu camianın yenilikçi yüzüyle bunun da yapılacağına inanıyorum.

Tekrar, özellikle soğukta beklediğiniz için tüm arkadaşlarım adına teşekkür ediyor, sizlere saygılar sunuyorum.

İKİNCİ OTURUM

MESLEKİ UNVANLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER VE MESLEKİ DİSİPLİN

Halil BAŞAĞAÇ
Oturum Başkanı
Ankara YMM Oda Başkanı

- Değerli meslektaşlarım, değerli konuklar, şahsım ve Ankara Yeminli Mali Müşavirler Odası adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öğleden sonraki bu ilk Oturumumuza 1 saat gecikmeyle başlıyoruz. Doğal olarak program da bu kadar süre sarkacak ama, hepiniz yemeğinizi yediniz, karnınız doydu, salon da soğuk, çok fazla uyuyamazsınız bu yüzden, umarım sizi sıkmadan bazı şeyleri konuşma fırsatı buluruz.

Değerli Meslektaşlarım, bu Oturumumuzun konusu “Meslek Unvanları Arasındaki ilişkiler ve Mesleki Disiplin”. Oturumumuzun konusuna geçmeden önce bir şeyin altını da özellikle çizerek düzeltmek istiyorum; genelde konuşurken işte, “Mesleğimiz 20 yılında, 20 yaşında” gibi sözcükler, cümleler kuruyoruz, doğrusu, “Meslek Yasamız 20 yaşında” ama mesleğimiz değil, mesleğimiz çok daha eski. İşte, sabahki konuşmalarda da tarihçesi verildi, aslında muhasebe mesleği, dünyanın en eski mesleklerinden birisi. Dolayısıyla çok eski bir mesleğin mensupları olarak sadece Meslek Yasamız nedeniyle kurulan Örgütümüzün belki 20. yılını kutluyoruz, yoksa mesleğimizi değil.

Bunu bu şekilde algılayarak tekrar konumuza dönersek; 3568 sayılı Kanun’unun 2. Maddesinin “büyük A ve büyük B bentlerinde” meslek unvanlarının yapacağı işler sayılmış. Buradan da anlaşılacağı gibi meslekte, 2/A’nın, küçük a, b, c bentlerinde tanımlanan üç tane iş var. Bunlardan küçük a, defter tutma ve kayıt tutmayla ilgili, b, daha çok müşavirlik anlamında sistem kurmak, muhasebe sistemini geliştirmek ve müşavirlik yapmak anlamında, c ise denetim yapmak, raporlamak anlamında ama daha çok özel denetim ve raporlama.

Diğer taraftan büyük B’de ise biraz Türkiye’ye özgü, mesleğin bir uzantısı, bir uzmanlık alanı olan Yeminli Mali Müşavirliğin yapacağı iş tanımlanmış, o da nedir; tasdik olayı. Kamu adına denetim yaparak bunu belirli ilkeler (Kanunun yazdığı, 12. Maddede belirtilen ilkeler) ışığında uygunluğunu, doğruluğunu denetleyerek tasdik etmek anlamında farklı bir uzanım, unvan vermiş.

Öyle olunca bu uzanımın yani yeminli mali müşavirlik uzanımının, unvanının getirdiği dış denetim ağırlıklı ilişkiler artıyor. Bu da doğal olarak meslekte SMMM ile YMM'ler arasındaki ilişkileri ve mükellef ile olan ilişkilerini daha fazla sayıda arttırıyor. Bütün bunlar da yeni yeni ilişkiler ve sorunlar doğurabiliyor.

İşin bu yönünü de görerek başlamak lazım. Bu farklı unvanların en azından SM'lik adı altında olan kısmını bence Yasa'nın en önemli kilometre değişikliklerinden biriyle 2 yıl önce yapılan son değişikliklerle bildiğiniz gibi kaldırdık ve doğrusu artık bu meslek, bundan sonra akademik kariyerle, 4 yıllık lisansla girilebilen bir meslek oldu. Doğrusu buydu. Belki ilk kuruluşta SM'lik olması hukukun kazanılmış haklarını koruması açısından gerekebilirdi ama gelen noktada artık bunun kaldırılmış olması başlı başına bir kazanım. Ama yine de meslekte serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlik adı altında iki unvan şuanda var. Değerli konuşmacılar, işin bu yönüyle bu meslek mensupları arasındaki ilişkilere dokunacaklar, bahsedecekler.

Yine bizim mesleğimize özgü önemli bir nokta; okuldan mezun olduğunuz zaman gelip bu mesleği doğrudan yapamıyorsunuz. En azından mühendisliklerde olduğu gibi, tabiilerde olduğu gibi hatta ve hatta hukukçular da, avukatlar bile daha düne kadar sembolik bir staj ile yürütüyorlardı, avukatlığa giriyorlardı, hala da bildiğim kadarıyla öyle, tam anlamında bizim kadar stajlık, uzun süre bir staj ve sınav yok. Ama bizde öyle değil; bizde gerçekten uzun yılları gerektiren bir stajyerlik müessesesi var ve bu müessesenin de getirdiği birtakım olumlu yanlarının yanında olumsuz yanlar olabiliyor. Stajyeri ile yanında yetiştiği meslek mensubu, deyim yerinde ise ustası-hocası arasında birtakım ilişkiler olabilir, bunları ben TÜRMOB'da 4 yıl Disiplin Kurulunda görev yaptığımız zamanda gelen dosyalardan fazlasıyla görüyordum. Dolayısıyla yine bugün bu Oturumumuzda işin bu yönüne de Sayın Konuşmacılar değinecekler.

Bütün bunların bir de mesleğin yürütülmesi sırasında uygulanan meslek uygulamalarına etkisi var. Yani SMMM'lik, YMM'lik yürütülürken her meslek mensubunun mevzuatı farklı yorumlaması, farklı, deyim yerindeyse kolaylıklar veya zorluklar öngörmesi müşterisine karşı, kendi aralarında haksız rekabetler doğurabiliyor, ücret farklılıkları oluşturabiliyor ve bütün bunlar, mesleği etkileyen faktörler oluyor 20 yıllık geçmiş uygulama sürecinde Yasanın.

Bunların hepsini belki yasa değişikliği olmadan da zaman içerisinde uygulamalarla, bazı yönleriyle düzeltmemiz mümkün ama bütün bunları yaparken

açık yürekli, şeffaf ve gerçekten ne düşündüğümüzü, bu konularda, bu toplantılarda samimi olarak konuşmakla yapabiliriz. Umarım bu Forum ile o anlamda mesleğinin gelişmesine büyük katkı sağlanacaktır.

Bütün bu ilişkilerin de doğal olarak TÜRMOB'da Disiplin Kuruluna yansımaları yine bu Oturumumuzun konusu. Dolayısıyla ben daha fazla Oturum Başkanı olarak sözlerimi uzatmadan bütün bu konuları konuşacağımız Arkadaşlarımıza söz vermek üzere yerime geçiyorum. Hepinize saygılar sunarım.

Şimdi ilk sözü, konuşma sırasına göre burada oturum sıramıza göre yürüteceğiz, Sayın Sabri Tümer, hepimiz tanıyoruz, halen de İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odasının aktif Üyesi, Disiplin Kurulunda eskiden uzun yıllar görev yaptı, şimdi Yeminli Mali Müşavirlik unvanının ilişkileri açısından konuyu değerlendirecek. Ben sözü Sayın Tümer'e veriyorum, buyurun Sayın Tümer,

Mesleki Yapılanma ve Farklı Mesleki Unvan Sahiplerinin İlişkileri

Sabri TÜMER
İstanbul YMM Oda yesi

- Sayın Başkan, saygıdeğer başkanlar, saygıdeğer hanımefendiler, saygıdeğer arkadaşlarım hepimize saygılar sunuyorum.

Saygıdeğer arkadaşlarım, ben sunumuma şöyle bir çerçeve çizerek başlamak istiyorum; mesleğimizin yapısal durumu, geğmiş ve gelecekte örgütsel bazdan, mesleğimizin ve Odalarımızın, TÜRMOB'un işlevsel açıdan yapısını tetkik edeğim ve sonunda da farklı meslek unvanları arasında ilişkileri tespit etmeye çalışacağım.

Saygıdeğer arkadaşlarım, bir mesleğin kamuoyunda saygın olabilmesi için üç ana, temel üzerine oturması lazım; birincisi, o mesleğin örgütlü yapısı, örgütlü bir yapısı olması lazım. İkin­cisi; meslek mensuplarının konuları hakkında bilgi sahibi, bilgi ile donanımlı olması lazım. nc önemli unsur ise meslek mensuplarının birbirleriyle ilişkileri çok önem arz etmektedir. Bunun n bir meslek grubu oluşturmuşsa kamuoyunda saygın bir yeri her zaman muhafaza eder.

Bu aından bizim mesleğimizi incelediğimiz zaman geğmiş dönemden bugüne kadar şöyle bir tablo ortaya çıkmakta; Sayın Başkanın söylediği gibi 3568 sayılı Yasamızın 2. Maddesinin "A-B" başlıkları mesleği  bölüme ayırmıştır. nvanları; Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavir... Saygıdeğer arkadaşlarım, bu maddeyle ilgili çıkan alışma Usul ve Esasları Yönetmeliğini tetkik ettiğimizde serbest muhasebeciler hariç yeminli mali müşavirlerle serbest muhasebeci mali müşavirlerin yapacağı işler ve işlem hepsi aynıdır. Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliğinde bir tek mühürleme yani tasdik olayı hariç diğerlerinin tamamı aynıdır. Serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler , Odalar Birliğimizin oluşumunda tüm bu camia bir araya gelmek suretiyle TÜRMOB'u oluşurmaktadır.

Bu oluşumun içine baktığımızda nasıl bir tablo çıktığını bir de rakamsal olarak bakalım; bugün yeminli mali müşavirin sayısı 3.853, SMMM'in sayısı, serbest muhasebeci mali müşavir, 48.023, serbest muhasebecinin sayısı 28.908, toplam 80.359. burada yeminlinin 3.852'in içerisine baktığımızda dağılımı; 195 Maliye müfettişi var, 736 Hesap uzmanı var, 635 Gelirler kontrolörü var, 267 Sayıştay denetçisi var, 377 profesör var, 125 Vergi denetmeni var, Bankalar yeminli murakıbyı 83, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu 68, Vergi hakimi 8, Gümrük müfettişi kontrolörü 46, serbestten gelen bilanço usulüne göre, eski 30 Milyarlık şartı dolduran 578, sınavla sonucu alan 733, toplam serbestten gelen ymm sayısı 1.311, (Dip not Sayın Profesör Doktor Tuğrul Tüfekçi,) 'den almış olduğum bilgidir. Bu kadar karmaşık bir yapının TÜRMOB'un içerisinde toplandığını düşünün, SM'lerin de ilkokul, ortaokul, lise, ticaret lisesi vesaire okullardan geldiğini düşünün..., saygıdeğer arkadaşlarım; bu kadar güzel bir mozaığı 20 yıl kavgasız götüren bu Camiayı gerçekten kutlamak gerekir. Bizi belki kavga ettirmek için can atan bazı kurumlar, bazı kişiler vardır ama biz 20 yıl içerisinde akademik mesleğin temsilcisi olarak bu yapının içerisinde, TÜRMOB'da hiçbir zaman bir kavga, bir huzursuzluk olmamıştır ve tüm kurumlar da bizi ibretle seyretmişlerdir. Ve 20 yıl içerisinde bu muhteşem, bu kadar karmaşık olan bir yapı, bugünkü en uç dediğimiz, en ileri dediğimiz birçok demokratik kitle örgütlerinin, meslek kuruluşlarının imrendiği bir Kuruluş haline gelmiştir. Ben bundan dolayı tüm yeminli mali müşavirleri, SMMM'leri , SM'leri Odalarımızı, bazı haksızlıklar olmasına rağmen kutluyorum. Oda Başkanlarımızın hepsini kutluyorum. Bu bir aklıselimdir, meslek birdir, bütündür, mesleğimiz sağlam bir örgütsel yapıya kavuşmuştur.

Mesleğimizin yarınlarına dönük konuyla ilgili düşüncelerimi biraz sonra size aktaracağım.

Bugünkü yapımız budur, bundan sonraki yapımız, 5786 sayılı, son 3568 sayılı Yasamızdaki değişikliği de esas almak suretiyle, onu da şuan düşünmemiz gerekir, adalet sağlayacağım diye kurumları ele geçirme düşüncesiyle hareket edilmiştir. Bugün yapılan değişiklikler belirli, üç, beş madde dışında tamamı "havuç maddedir" ve hiçbir kurumda olmayan Türkiye'de ilk defa denemesi yapılan bizim Odalarımızda denemesi yapılmaktadır. Esnaf Odaları Birliği ve Odaları ile ilgili yasalarında yapılan değişiklikler Cumhuriyet Halk Partisi'nin Anayasa Mahkemesi'ne gitmesiyle 3 ay içinde yürütmeyi durdurma, 9 ay içerisinde asıl karar verilmesine rağmen bugüne kadar tam 2 yıl geçti, bizim 3568 sayılı Yasanın Anayasaya iptali ile ilgili daha Anayasa Mahkemesi-

nin heyetinin önüne dahi gelemedi. Bunu özellikle bilmenizi istiyorum ve özellikle de altını kırmızı kalemle çiziyorum. Birçok kurumlarda Odalar Birliğinde, Ziraat Odalarında hepsinde meslek yasalarında bu konduğu halde Anayasa Mahkemesi'nin kararından sonra torba yasalarla tek tek çıkmasına rağmen bugüne kadar 2 yıl içerisinde bu Yasaya hiç kimse elini sürmedi ve gündeme de daha henüz gelmedi, ne zaman gelir orasını bilemem.

Yarına dönük nice 20. yıllarda ben şuna inanıyorum ki; bu meslek, bağımsız muhasebe denetimidir, buraya dönüşmek mecburiyetindedir, dolayısıyla yeminli mali müşavirlik mesleği bunun içerisinde Maliye Bakanlığının ihtiyaç hissettiği sadece bir ihtisas dalı olarak kalacaktır. Kaldı ki, Maliye Bakanlığının ihtiyaç hissetmesinden dolayı yine biraz sonra bahsedeceğim, hepimiz çok muzdaribiz, keşke o dediğim bağımsız muhasebe denetim olgusunu Türkiye'de yaratabilsek, Türkiye'de 322 SPK'ya bağlı şirket, 229 halka açık şirketle birlikte 551 yapar. 700 tane de bunun dışında bağımsız muhasebe denetimine tabi olan şirket olduğunu düşündüğümüz zaman bu sayı 1250 'e ulaşır. Saygıdeğer arkadaşlarım. 81.000 meslektaş, 1.251 şirket, bu sayı çok yetersiz... dilerim ki, bu konularla ilgili SPK'da çok güzel toplantılar yapıyor, KOBİ'lerde bağımsız muhasebe denetimi mecburi kılındığı zaman KOBİ'lerin borsaya koteleri yapıldığı zaman birçok yeminli mali müşavir arkadaşım da inanın, asla Maliye Bakanlığının vermiş olduğu o işleri yapmak istemeyecektir.

Saygıdeğer arkadaşlarım, bir noktada şu; mesleğin mutlaka açılımı olmalı, bir yukarı doğru çıkış, hava alma yeri olmalı. Onun için yeminli mali müşavirlik müessesesinin olması kendi Yasamızın içerisinde, buna ister yeminli deyin ister CIP deyin, mutlaka olması gerekir. Eğer bir meslek, statik, önünde açıklık yoksa o mesleğin gelişimi de belli bir yerde durma noktasına gelir. Onun için tüm arkadaşlarım, bu mevzuda hiçbir alınganlık göstermeden yarına dönük kendi içerisinde uzmanlıklar yaratılarak daha yukarılara çıkma imkanı yaratılmalıdır diye düşünüyorum.

Yarınlara dönük ikinci konu ki en önemlisi, Odalar Birliğimizin ve Odalarımızın mutlaka bu 20 yılın ertesinden sonra yeni iş alanları açmak için seferber olmaları gerekir. Bugün 3.852 yeminli mali müşavir var, 2.139 tanesi çalışıyor. 2008 yılında 26.000 tane tam tasdik raporu yazılmıştır. 26.000 'i 2.139'a böldüğümüz zaman bir YMM'ye 12, 13 tane tam tasdik düşüyor yani yeminli mali müşavirler o kadar çok büyük bir para kazandığı yok. Bunun 13'ü yani 13 düşenin bazı firmalar 20-25 tam tasdik yaptığına göre ortalama-

ya koyarsan belki 5–6 tane ile ancak tam tasdikle yeminli mali müşavirler geçirmek durumunda kalıyor. Yine, serbest muhasebeci mali müşavirler için konu aynı, bakın 2000 yılında Sayın Genel Başkanımız söyledi, SMMM, SM sayısı 40.000 idi.. Bugün bu sayı 81.000 'i bulmuştur. 2000 yılında mükellef sayısı 2.850.000 idi, bugün 3.100.000. 300 bine yakın mükellef sayısı artmış ama meslek mensubu 40.000 daha çoğalmış. Yani yeni gelen meslek mensubu var olan pastada pay almaya gayret ediyor. O zaman önümüzdeki yıllarda Odalarımızın ve TÜRMOB'un diğer kurumlarla iş temin etme yönünde sanayi odalarıyla, ticaret odalarıyla, esnaf odalarıyla, Maliye ve diğer Bakanlıklarla mutlaka işbirliği içerisinde girmesi gerekir. Türkiye'de 3.100.000 mükellef var, bundan 700.000'i basit usulü düştüğünüz takdirde geride yaklaşık 2.400.000 mükellef kalmakta , 600 bin şirket var, onu da düşerseniz, 1.800.000 işletme ve bilanço usulüne göre defter tutan mükellef sayısı var, yetmez saygıdeğer arkadaşlarım! Mutlaka, talebin çoğaltılması lazım, bu talep de bizim kurumlarımızın bu kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bazı alanları harekete geçirmek mecburiyetindedir.

Yine yarınlara dönük önümüzdeki devrede meslek mensuplarının kurumsallaşması; şimdi saygıdeğer arkadaşlarım, bugün üçler, dörtler, beşler, altılar diye denetim firmaları var. bunlar artık bizim gibi orta ölçekli firmaların muhasebesini tutuyorlar, bizim mükelleflerimiz bize, 200 lira, 300 lira, 500 lira vermek istemezken o, dediğimiz firmalara aylık 1.000 dolar veya 1.000 lira gibi paralar ödüyorlar. O zaman bizlerin de kendi aramızda uzmanlaşarak onlarla rekabet etme şartlarını aramak mecburiyetindedir. Eğer bunları yapamaz isek bugün bakkalların nasıl bağırıldığını, nasıl feryat ettiğini hepimiz duyuyoruz, büyük marketler, büyük alışveriş merkezleri, büyük çarşılar bu insanları birçok küçük çapta çalışan insanları, işyerlerini kapatmak ve işçi durumuna düşmek durumunda bırakmışlardır. Onun için saygıdeğer arkadaşlarım, mutlaka uzmanlık alanlarımızda birleşmemiz, güçlerimizi bir araya getirmemiz, masraflarımızı daha aza indirmemiz ve o firmalarla yarınlara dönük rekabet etme durumunu aramak mecburiyetindedir.

Saygıdeğer arkadaşlarım, yarınlara dönük yapılması gerekli olan bir nokta da şu ;serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler yasal yönden koruma altında değildir, bir yeminli mali müşavirin veya bir serbest muhasebeci mali müşavirin bir mali polis, bir polis çok rahatlıkla yazıhanesini arıyor, evini arayabiliyor, belgeleri alıp götürebiliyor. Biz, kamu hizmeti yapıyoruz, kamu hizmeti yapan bizlerin yazıhanelerimizin aranabilmesi için ikametgah yerlerimizin aranabilmesi için Avukatlık Kanununda olduğu gibi

mutlaka Maliye Bakanlığının izni, Odamızdan bir görevlinin olay mahallinde hazır bulunması gerekliliğini temin etmeliyiz. Batı ülkelerinde bu uygulamalar var, eğer biz, korumasız bir şekilde kalırsak, o zaman bunun acısını geçmiş yıllarda birçok arkadaşım çekmiştir, bunun acısını ileriki günlerde hep beraber çekeriz.

Saygıdeğer arkadaşlarım, meslek grupları arasındaki ilişkiye geldiğimiz zaman; iki meslek grubumuz var, bir serbest muhasebeci mali müşavirler bir de yeminli mali müşavirler, şimdi bunların kendi aralarında bir ilişkileri var, YMM-SMMM ilişkileri var, bir de bağımlı çalışan yeminli mali müşavirler var. Şimdi ben açık yüreklilikle şunu söyleyeyim; yeminli mali müşavir olarak yeminli mali müşavir arkadaşlarımız arasında yaşadığımız münasebetleri anlatayım. Ben uzun yıllar Sayın Başkanın söylediği gibi İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odasında 8 yıl Kurul üyeliği, 4 yıl Kurul Başkanlığı yaptım. En büyük sıkıntı şu YMM'ler arasında; halen eski unvanlar kullanılıyor, iş tekliflerinde eski unvan kullanılarak iş alınmaya gayret ediliyor, bak açık yüreklilikle söylüyorum, ben yeminli mali müşavir olarak burada, sizin huzurlarınızda burada bunu konuşmalıyız ki, o zaman Forum amacına ulaşsın. Bunun en önemli noktası yeminli mali müşavir olma yani YMM müessesinin ağırlığını yitiriyoruz, halen eski unvanımıza sığınma durumunda kalıyoruz. YMM'liği öne çıkaracakken eski öne çıkartmak suretiyle YMM mesleğimizi geriye atıyoruz. Düşük ücret veriyoruz, müteşebbis, o kadar uyanık ki, bizlerle oynuyor adamlar ama biz bunun farkında olmuyoruz. Yine yeminli mali müşavirler olarak sözleşme yapıyoruz, yıl içerisinde cari denetimde hatalar görüyoruz, firmayla sözleşmeyi feshediyoruz. Yeni sözleşme yapan yeminli mali müşavir, eski yeminli mali müşavire “alo, siz bu firmayı niçin bıraktınız, bir kusuru mu vardı, para mı ödemedi, sahte muhteviyatlı belge mi kullanıyordu, muhasebe sistemi uygun değil miydi?” bu gibi olayları sormuyoruz. Ne oluyor bunun sonucunda ? Meslek tesanütü ve birliği yok oluyor. Yine sözleşme yapıyoruz, teyit isteyen bir YMM ‘ye trilyonlara varan teyit veriyoruz. 4 ay sonra sözleşmeyi feshediyoruz ve kendimizi kurtarmış zannediyoruz, o teyidi veya bilgi yazısını raporuna ekleyen yeminli mali müşavirleri yakıyoruz, kendisi de buna dahil! Bunlarla yaşıyoruz .Yine dahası, tutanak ve bilgi yazılarımıza cevap alamadığımız zaman “alo” diyoruz, YMM ile görüşemiyoruz, çünkü YMM telefona çıkmıyor. Kendi çalışan personelimize karşı YMM'nin çalışanları görüşerek bilgi veya teyit işlemleri bilgi ve teyit işlemleri halledilmektedir. YMM'lerin bu davranışları mesleki dayanışma ruhunu yok etmektedir.

Bunlar yeminli mali müşavirlerin kendi aralarında yaşadığı sorunlar ama gayet doğal. Biraz önce tabloyu açıkladım sizlere. Bu karmaşık tablonun içerisinde mutlaka bunlar olacaktır. Ben kendi Odamı biliyorum, çok iyi çalışan bir Yönetim kurulu . çok iyi çalışan bir Disiplin Kurulu, bu tip insanların kulağından tuttuğu gibi meslekten sonsuz çıkartıyor veya 2 yıl, 3 yıl meslekten men cezası vermek suretiyle en ağır cezaları uygulamaya gayret ediyorlar. Ama bu da doğal , çünkü zamanla meslek hukuku ve etiği oluşacak, kötülerini ayıracak ve iyileriyle yoluna devam edecek, olay bu!

Şimdi YMM'lerle serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımızın ilişkilerine baktığımızda yeminli mali müşavirlerle SMMM'ler karşılıklı çalışırken para konusu ortaya çıkmaktadır.Yani biz size tutanak veriyoruz, biz size bilgi veriyoruz, biz size hizmet ediyoruz ama bunun karşılığı yok diye... Saygıdeğer arkadaşlarım, bu görüşülebilir ancak burada görüşüldüğü zaman SMMM arkadaşlarımızın yarın kendi müşterisi ile nasıl bir pozisyona düşeceğini de hesap ederek, görüşerek bir noktaya getirilmesi gerekir. Yoksa para sorun değil, mutlaka bir emek varsa karşılığı mutlaka verilir ama , burada bu para mevzuu olduğu zaman serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımızın, iki firma, karşılıklı alışveriş yapıyor. Biz dışarıdayız, iki firma yapıyor, biz, tutanak almaya geliyoruz, şimdi aramızda bu problem olduğu zaman hemen o firmanın sahibi ile o menfaat ilişkisi, mal alım satımı olduğu için karşı karşıya geliyorlar. Bunu nasıl halletmeliyiz? Bunu sizler bizler değil, serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımız zarar görmeden nasıl çözmeliyiz? Bunu mutlaka,Odalarımız çözmeli.

Saygıdeğer arkadaşlarım, YMM'ler Ve SMMM'ler arasında yaşanan diğer bir sorun defterler belirli zaman, en fazla 45 gün içerisinde mutlaka işlenmesi gerek ama maalesef defterler işlenmiyor fiş numarası veriliyor. Şimdi SMMM arkadaşlarımızla oturup konuşuyoruz “ en azından 3 ayda bir geçici vergi dönemlerinde defterlerin işlenmesi gerektiğini söylüyoruz.Maalesef, saygıdeğer arkadaşlarım bunu da göremiyoruz. Yapmıyor arkadaşlarımız, yarına hazırlanıyorsak, Türk Ticaret Kanununa hazırlanıyorsak, BASEL II'ye hazırlanıyorsak, KOBİ'lerin denetimine talipsek bunları yapmak mecburiyetindeyiz. YMM'lerin eksikliklerini nasıl söylediysem, aynı sözleri açıklıkla serbest muhasebeci mali müşavirler için de söylüyorum. Çünkü iyi bir hizmet, kaliteli bir hizmet yarın kendisini biraz önceki saydığım o şirketlerde, o KOBİ'lerde BASEL II'de kendisini göstermeli. O zaman mesleğimizle ilgili önümüzdeki 20 yıl içerisinde gerekli tüm bilgilerle donanarak gerçek yapılanmayı sağlayabiliriz diye düşünüyorum.

Saygıdeğer arkadaşlarım, üçüncü meslek grubumuz, bizim şirketlerde öyle fazla yeminli büyük müşavir yok, çünkü burada programda “bağımlı YMM ve bağımsız YMM” arasındaki ilişkiler diyor, ben buna SMMM’yi de katıyorum bağımlı YMM var, kimler bağımlı YMM? Maliye Bakanlığının denetim elemanları bağımlı YMM, ruhsatını almış, çalışmayanlar kütüğüne kayıtlı yeminli mali müşavir, bağımlı, kime bağımlı? Müteşebbise değil, Maliye Bakanlığına bağlı. Saygıdeğer arkadaşlarım, Türkiye’de sizler ve bizler, ben bunu Antalya’da yapılan tasdik ile ilgili toplantıda da yaşadım. Türkiye’ye en büyük hizmeti yapıyoruz. Bugün kayıt dışı ekonominin sahte belgenin peşinde koşan sizler ve bizleriz ama bizi, hiçbir zaman Maliye Bakanlığının elemanları bu yapmış olduğumuz işler hakkında takdir dahi etmiyor. Diyor ki, “sizler” diyor, “vergici değilsiniz ki, sizler, düzenin getirdiği olayda kendi yolunu bulan kişilersiniz”, serbest muhasebeci mali müşavirlere de, sizlere de “ehh, o da mükellefin işte, dolduruyor beyannamelerini, bunun dışında herhangi bir yaptığı işlev yok” diyor, öyle diyor, yüzümüze söylüyor bunu Antalya’da yaşadık.

Şimdi bir yeminli mali müşavir 1 yıl içerisinde bugün 26.000 tam tasdik raporu yazıyor. 30.000 yaklaşık KDV raporu yazıyor, demek ki, 56.000 rapor yazılıyor, 56.000 raporda yapılan alt incelemeler, tenziller, düzeltmeler, trilyonlarca devlete katkısı olan bir faaliyeti var. Sizlerin, mükelleften parasını almak suretiyle bugün tek düzen muhasebeyi, bugün BA - BS Formlarını, bugün İş-Kur’un, bugün SSK’nın ağır yükün altında çalışarak ve mükelleften paranızı alarak çok büyük yük altına giriyorsunuz ve çok büyük hizmet veriyorsunuz. Ama muhatabımız olan Bakanlıktan maalesef, aynı takdiri ve aynı ilgiyi göremiyoruz. Örnek; gidin İstanbul’a, Anadolu’ya vesaire yerlere turneye çıkan inceleme elemanları ilk önce tam tasdik yapan firmayı incelemeye alırlar. Onlara göre muhakkak bunda bir şey vardır, veya serbest muhasebeci mali müşavirlerin defterlerini alır incelerler saygıdeğer arkadaşlarım bu zorlukları mutlaka aşacağız. Burada da çok iyi diyalog ile yaptıklarımızı anlatarak ve yaptığımız işin kalitesini de ortaya koyarak kendimizi onlara Örgütümüzle birlikte saygın bir mesleği yaptığımızı kabul ettireceğiz.

Bu duygularla hepimize teşekkür ediyor, beni dinlediğiniz için saygılar sunuyorum, sağ olun.

Mesleki Yapılanma ve Farklı Mesleki Unvan Sahiplerinin İlişkileri

Abdullah KORKMAZ
Hatay SMMM Oda Başkanı

- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım, ben de sizleri Hatay SMMM Odası ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli meslektaşlarım, bugün burada bu Forumda hem 20 yıllık Yasamızın sürecini tartışacağız neler olduğunu göreceğiz hem de açık yüreklilikle, biraz önce Sabri üstadımızın da çok güzel ifade ettiği gibi, unvanlar arasındaki çelişkileri, unvanlar arasında yaşanan sorunları masaya yatırıp tartışacağız. Bu açıdan baştan söylemeliyim; ben mutfaktan gelen biri olarak konuşacağım, özellikle SMMM, YMM ilişkilerinde nerelerde hangi sorunlarla karşılaşılıyor diye, lütfen kimse üzerine alınmasın, bunların Forum'da tartışılması gerektiğini, özellikle gelecek 20'li yıllara baktığımızda bunların artık bilinmesi gerektiğini düşündüğüm için ifade etmek istiyorum.

3568 sayılı Yasa, 1989 yılında yürürlüğe girmeden önce hepimiz derneklerden gelen, hiçbir unvan ve yasal düzenleme olmadan bu işi icra eden insanlardık, kimimize “muhasibeci” kimimize “katip” gibi unvanlarla hitap ediliyordu. Nitekim 3568 sayılı Yasa'nın 1989'da yürürlüğe girmesiyle birlikte karşımıza serbest muhasibeci, serbest muhasibeci mali müşavir ve yeminli mali müşavir unvanları çıktı. Toplam üye sayımıza baktığımızda çok net ifade edilebilir, sayımız 80.000'i aştı, ve bu sayı hızla çoğalmaktadır. Stajyerlerimizi eklediğimizde bu sayı daha da artacaktır. 3568 sayılı Yasa'nın çıkışıyla beraber Türkiye'de ne TÜRMOB'un, ne Türkiye genelindeki Serbest Muhasibeci Mali Müşavirler Odalarının ve Yeminli Mali Müşavir Odalarının ne bir yeri, ne demirbaşı ne kalemi vardı. Bu kısa süre içinde Türkiye genelinde Odaların oluşumu tamamlandı ve geçirdiğimiz 20 yılda geldiğimiz nokta, neredeyse tüm illerimizde kendi Oda binalarımız ve eğitim salonlarımızın inşa edilerek hizmete açıldığını görmekteyiz.

Buna ek olarak daha neler başardık dersiniz; bir, 1994 yılında çıkan “tek dü-

zen muhasebe sistemiyle” beraber Örgütümüz ciddi bir sınav verdi ve tek düzen muhasebe sistemini en güzel şekilde uyguladı. Bununla ilgili eğitim çalışmalarını en güzel şekilde yaptı. Bu konuda TÜRMOB’a da teşekkür etmek gerekiyor, bu 20 yıllık süre içerisinde öncelikli planı eğitim çalışmaları oldu. Tüm Odalarımızda salonları doldurarak hemen hemen her konuda, kendi uzmanlık alanımızı genişletmek adına çok ciddi eğitimlerden geçtik ve bunların hepsini başarılı bir şekilde yaptık. “Enflasyon muhasebesi” çıktığında, kamuoyunda, ulusal basında, bunu yapamazlar diye tartışıldı ama biz, enflasyon muhasebesini de en iyi şekilde yaptık. Kimler yaptı dersiniz, burada hiçbir unvan ayrımı yapmaksızın serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavir arkadaşlarımızın, hepsi yaptı. Bu kısa süre içinde (kurumsallaşma için 20 yıl kısa bir süredir diye düşünüyorum) Örgütümüz çok iyi bir noktaya geldi.

Eğitim konusuna da önümüzdeki 20 yıllar bizi nereye götürüyor diye baktığımızda; şuanda, 28.000 serbest muhasebeci arkadaşımız mevcut ama, 5786 sayılı Yasa ile yapılan düzenlemeyle TÜRMOB’un açtığı MUE’nin ilk dönemine yaklaşık 13.000 serbest muhasebeci meslektaşımız katılarak sınava girdi, geriye kalan sm sayısı gittikçe düşecek. İkinci ve üçüncü grubu düşündüğümüzde de serbest muhasebecilik tamamen bitmese de sayı giderek azalacak. Geri kalan bir kısım SM ise kendi Odalarımızda bunu görüyoruz, sınava bile girmek istemiyor, nasıl olsa 5 yıllık bir geçiş süreci var, “5 yıl sonra artık ben bu işi yapmayacağım” düşüncesi ile hareket ediyor. Kısacası artık bizim karşımızda iki unvan kalacak; serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik.

Bizler, şunu çok net bir şekilde ifade etmeliyiz, biraz önce Sabri Üstadımızın da açık bir şekilde ifade ettiği gibi; yeminli mali müşavir olan arkadaşlarımızdan çok güzel şeyler öğrendik, kendimizi geliştirme açısından da güzel şeyler öğrendik, eksiklerimiz var mı? Sabri Üstadımıza aynen katılıyorum, defterlerimizi hala yılsonuna kadar bekleten ve daha sonra yazdıran bir yapıya sahibiz.. Ama bizim şunu da çok iyi görmemiz, çok iyi tartışmamız gerekiyor; şuanda serbest muhasebeci mali müşavirler olarak bizler gerçekten kendi mesleğimizi mi icra ediyoruz? Öyle angaryalarla uğraşıyoruz ki, bırakın defter işlemeyi birbirimizi ziyaret etmeye dahi fırsat bulamıyoruz. Beyannamelerin sonu bir türlü gelmiyor ve bitmiyor, KDV beyannamelerinden tutun geçici vergi beyannamelerine, BA formlarından BS formlarına kadar bu böyle devam ediyor. Öyle bir sopa var ki orada; herhangi bir hata yaptığımızda karşımızda özel usulsüzlük cezaları var. Biz bu 20 yıllık süreç içinde bunları aşamadık ve bu sıkıntıları ofislerimizde, bürolarımızda yaşamaya devam ediyoruz.

Bu sorunlarla boğuşurken bana göre geçirdiğimiz 20 yılın devamında veya gelecek 20 yıllarda artık bu Örgüt, özellikle serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımız kendi mesleğini icra edebilecek noktaya gelmeli, artık bunu tartışmalıyız. Yani sadece form veren, Sosyal Güvenliğe bildirge veren, KDV veren bir örgüt değil, kendi denetim mesleğini icra eden ve bunlarla birlikte “hasta olma hakkı” da olan bir Örgüt olmalıyız. Şuanda hasta olma hakkım var diyen bir meslek mensubu arkadaşım var mı?

Bizler bunları çok ciddi tartışmalıyız ve Maliye Bakanlığının yaptığı düzenlemeleri masaya yatırıp, çok ciddi çözüm yolları aramalıyız. Yıllardan beri hep bunları söylüyoruz, hep tartışıyoruz ama yine de biz dönüyoruz “Maliye Bakanlığı düzenleme yaparsa”, artık biz yapılması gerekenleri tespit ederek dile getirmeli ve yapılmasını sağlamalıyız.

Ben kısaca bunları özetledikten sonra, Forum’un konusu gereği unvanlar arasındaki ilişkilere dönmek ve kısaca değinmek istiyorum. Yalnız tekrar ediyorum lütfen kimse alınmasın, sıkıntılarımız gerçekten büyük, özellikle de sıkıntılarımızı serbest muhasebeci mali müşavirlik’ten gelen yeminli arkadaşlarımızla fazlasıyla yaşıyoruz. Nedir bunlar dersiniz; bir defa YMM-SMMM ilişkilerinin nasıl olması gerektiği konusunda bizim herhangi bir standardımız veya kuralımız yok, artık bunları belirlememiz gerekiyor. Neden belirlemeliyiz, onu konulara yavaş yavaş geçtiğimizde daha net bir şekilde göreceğiz. Yeminli mali müşavir arkadaşlarımız sınava giriyor, yeminli mali müşavirlik belgesini alıyor, yeminli mali müşavirlik bürosunu açıyor ve peşinden kendi ofisinde ya da bir başka arkadaşla anlaşarak veya belge kiralayarak defter tutmaya devam ediyor. Buna şahit olmayan meslek mensubumuz veya yaşanmayan bir ilimiz yok, haksız rekabeti kendi aramızda sürekli tartışıyoruz, bizler meslek mensupları olarak haksız rekabetin alasını yapıyoruz birbirimize ama hemen hemen tüm bölgelerimizde yeminli mali müşavir arkadaşlarımızın da mesleğimizdeki haksız rekabete katkı yaptıklarını düşünüyorum. Belki YMM’liğe yeni başladığında hoş görüyoruz Oda olarak veya Oda Yöneticileri olarak, henüz işini oturtamadı gerekçesiyle, kısmen de olsa defter tutuyor veya takip ediyor veya bir büro ile anlaşarak defterlerini tutturuyor diye düşünüyorum. Bizim artık açık yüreklilikle bunları tartışmamız gerekiyor. Yeminli mali müşavirliğe adım atan arkadaşlarımızın da asla ve asla defter tutma işine girmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir sıkıntımız daha var, yine açık yüreklilikle söylüyorum; yeminli mali müşavir olan arkadaşlarımız gerek KDV iadelerinde gerek tam tasdik kapsamında olan işletmelerde hata bulması halinde kendisi düzeltmeye kalkıyor. Ken-

disi düzeltmeye kalkıyor dediğim, defter üzerinde değil, beyannameyi elektronik ortamda Maliye Bakanlığına, diğer bir şekilde vergi dairesine veriyor, biz bunu da yaşıyoruz. Neden düzelttiğini sorduğumuzda hiçbir cevap da alamıyoruz, “ben meslek mensubunu beklemek zorunda değilim, muhtasar beyanname yanlıştır, ben düzeltmesini yaptım, gönderdim”, şeklinde ifadeleri meslek mensubunu hiçe sayma olarak görüyorum.

Diğer sıkıntılarımızdan biri ve en önemlisi de; karşıt inceleme tutanaklarının, istenilen bilgi ve belgelerin, beyan dönemlerinde özellikle KDV beyannamelerinin son gününde, geçici vergi dönemlerinde ve BA - BS formlarının verildiği dönemlerde bizlerden acil olarak istenmesidir. Bu dönemlerin biraz geçilmesi ve bu konuda Yeminli arkadaşlarımızın hoşgörü göstermeleri gerekir diye düşünüyorum. Bu konuda diğer sıkıntımız, karşı inceleme tutanaklarını takip eden personelin eğitim durumunun yetersizliğidir. Öyle bir şekilde geliyor ki bürolarımıza, hiçbir ölçüsü, kuralı olmaksızın.

Yine karşıt inceleme tutanaklarıyla ilgili öyle yazılar geliyor ki değerli meslektaşlarım, eminim hepiniz görmüşsünüzdür, yeminli mali müşavir arkadaşlarımız bunları gördüğünde kendileri de rahatsızlık duyacaktır. Ben bu yazıları okuduğumda gerçekten meslek mensubu muyuz, değil miyiz ister istemez şüpheye düşüyorum. Bir örneği sizlerle paylaşmak istiyorum; başlık şu “Sayın İlgili,” kimse bu ilgili, “noktalama satırlarında olan yerlerin doldurulması, mal alım bilgi formunun tutanak ve fatura döneminin o aydaki en yüksek 10 adet faturayı fotokopisini çekerek gönderilmesi. Tutanağa ait KDV, tahakkuk fişleri ve makbuzlarının eklenmesi, tutanaktaki fatura düzeniniz aya ait 600, 391 ve 191 nolu muavin defterlerin dökümünün eklenmesi. Şu aralıkta defter tasdik sayfasının fotokopisinin çekilmesi, firma ve meslek mensubu tarafından onaylanması” diye devam ediyor. Bu sıkıntıların çözümünü şimdi burada masaya yatırmazsak bir çözüm bulma şansımız yok diye düşünüyorum. O açıdan bunu dile getirdim. Bütün yeminliler elbette böyle değil, bu işi hakkıyla icra eden yeminli mali müşavir arkadaşlara saygılarımı sunuyorum. Bizlerin bunları da yaşamakta olduğumuzu sizlerle paylaşmak ve tartışılmasını sağlamak istedim. Şimdi bizlerin bu yoğun tempo içinde çalışırken, muavin defterini döküp göndermenin ne kadar doğru olduğunu sizlerin takdirine bırakmak istiyorum değerli arkadaşlarım.

Yine bir büyük sıkıntımız, tam tasdik kapsamına giren işletmelerde. Mutlaka bir yeminli mali müşavirle çalışılması gerektiğini ifade ediyoruz ama bazen şu sıkıntılarla da karşılaşılıyor; sözleşme yapan yeminli mali müşavir arkadaşımız diyor ki “artık serbest muhasebeci mali müşavire gerek yoktur, ben

varım, onun imzasına da ihtiyaç yoktur”. Bu meslek beraber yürütölmek zorunda, biz gelecek yılları tartıştığımızda bunları da ortaya koyacağız, mesleğimiz denetim mesleği ise biz bu işi beraber yürötmek durumundayız. Bazı firmalarda artık serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşımız hiç yok, yeminli mali müşavir üstatlarımız ara eleman dediğimiz veya bir personelle bu işi yürötmeye kalkıyor, bu durumun onları ne kadar risk altına soktuğunu da eminim onlar çok iyi bir şekilde değerlendirir

Evet, bu 20 yılda çok güzel işler başardık, çok iyi noktaya geldik. En büyük başarılarımızdan biride serbest muhasebecilik ünvanının, 5786 sayılı Yasayla birlikte kalkacak olması ve şuanda yapılmakta olan Mesleki Uyum Eğitim-leri ve Özel SMMM’lik sınavlarıdır.

Diğer bir sıkıntımız ise arkadaşlar; sadece bilinmesi açısından açık yüreklilikle söylüyorum “meslek mensubunu değiştirin” ifadeleriyle karşılaşıyoruz. Belki meslek mensubu o anda yeterli olmayabilir, o açıdan bakıldığında belki bu doğru görülebilir ama meslek mensubunun hiçbir eksiği olmadığı halde de bunları yaşıyoruz.

Ben mesleğimizde yaşadığımız 20 yıllık süreçte kısaca bunları özetlemek istedim. Gelecek 20 yıllarda bizler neler yapmalıyız veya mesleğimizi nasıl değerlendiririz diye düşündüğümüzde; biraz önce Sabri Üstadımız çok güzel altını çizdi, aynen O’na katılıyorum, artık kurumsallaşmayı tartışmak zorundayız. Bu meslek mensuplarının hasta olması, izin kullanabilmesi ve sosyal aktivitelere katılabilmesi için artık Kurum bazında bu mesleği tartışmak ve düşünmek zorundayız. Bunu biraz daha geliştirip, YMM-SMMM ortaklıkları artık bizim tartışma konumuz olmalıdır. Madem denetim mesleği ki, doğrusu da bu, oraya doğru gidiyoruz, ortak çalışmayı da sesli bir şekilde düşünmek ve adımlarımızı ona göre atmak durumundayız. Tabii ki kimsenin tam tasdikine serbest muhasebeci mali müşavirler olarak müdahale etme açısından söylemiyorum, ama artık ortaklıkların gelmesi gerekiyor ve ben artık bizler mesleki yetkinliğe eriştik diyorum. Türkiye’deki serbest muhasebeci mali müşavirlerin gerek aldıkları eğitimle gerek TÜRMOB’un düzenlediği eğitimlerle çok iyi bir noktaya geldiğine inanıyorum ve biz kendimizi yetiştirdiysek bunları tartışmalı, artık uzmanlık alanlarımızı da belirlememiz gerekir diye düşünüyorum.

Benim kısaca sizlerle paylaşmak istediğim bunlardı, beni dinlediğiniz için tekrar teşekkür ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Meslek Mensubu – Stajyer İlişkisi

Fettah AÇAN
Aydın SMMM Oda Başkanı

- Teşekkürler Sayın Başkan. Değerli meslektaşlarım, kıymetli konuklar, sizleri şahsım ve Odam adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten bugün içinde yaşadığımız süreçte sıkça karşılaştığımız bazen sorun olarak gördüğümüz, bazen çözümünde kolaylıkla içinden çıktığımız birçok konuyu değerli konuşmacılarla birlikte şuna kadar ve bundan sonra konuşmaya devam edeceğiz.

Sözlerime başlamadan önce 5. Muhasebe Forum'una ev sahipliği yapan, bizi ağırlayan, bu güzel organizasyonu hazırlayan değerli Bursa Odamızın saygıdeğer Başkanı şahsında bütün Yöneticilerine ve emeği geçenlere, katkı koyanlara teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Belirttiğim gibi Forumun kendine özgü konuları var; 2 gün boyunca tamamen mesleğimizle ilgili konuları konuşmak ve her yönünü mümkünse aile içi tartışmaları olarak değerlendirerek ortaya koymak, sorunlarını tartışmak ve çözümü üzerinde yoğunlaşmak son derece olumlu ve olması gereken bir durumdur. Bu yönden bakıldığında Forum konularının hassasiyetle seçildiğini, mesleğimize, bizlere önemli katkılar ve mesajlar vereceğini umuyorum. Bu seçimleri nedeniyle Yetkililerimizi de ayrıca kutlamak istiyorum.

Benim sunumum, “meslek mensubu ile aday meslek mensubu ya da bir başka adıyla stajyer arasındaki ilişkiler” konusudur. Son derece önemli ve güncel bir konudur hepimizin de bildiği gibi. Üzerinde saatlerce konuşup tartışabiliriz ama buradaki zaman gerçekten kısıtlı, hem konuları olduğu gibi bütün çıplaklığıyla koyabilmek hem de bu noktada yasa ve yönetmeliklerimiz ile çerçevelemek de sanki biraz daha doğru olacak gibi geliyor.

Sabahtan itibaren konuşmacılardan aldığımız kadarıyla ki biliyoruz tabii, çoğunu, yaklaşık 81.000 meslek mensubu ve onların yanında ve gözetimi, dene-

timi altında çalışan 18.000'e yakın stajyer bulunduğunu biliyoruz. Bunlar yeterli mi? Değil çünkü henüz kapıda bekleyen, girmek için sıra bekleyen, sınavlarını başarmak, o 60 puanı alarak stajyer olabilmek için bekleyen, deyim yerinde ise bilerce de adayımız var. Son dönemlere baktığımızda mesleğimize girmek için mücadele eden, gelmek isteyen ya da talep doğuran bir noktada olduğunu görüyoruz. Çünkü Odalarımızdan biliyoruz, staj müracaatları gerçekten artmaya başladı ve buna karşılık ÖSYM tarafından yapılan "staja başlama, değerlendirme sınavlarındaki" başarı oranlarını da yine hepimiz biliyoruz, bir rakam vermek gerekirse yüzde 7 ile yüzde 15 arasında değişen seviyelerde bir başarı oranını görüyoruz. Bunca düşük başarıya rağmen mesleğe gelmek için bunca mücadeleyi de sanırım hepimiz biliyoruz. Bir yandan mesleğimizde çalışacak ya da mesleğimize katılacak olanlarla ilgili mezun veren okulların çokluğunu hepimiz biliyoruz, her ilde bir üniversite ve bu üniversitelerde de mutlaka iktisadi ve idari bilimler fakülteleri var, Yasamızda lisans eğitimi nedeniyle sınıflandırılan bütün fakülteleri biliyoruz, bunlar var. Bu okullardan mezun olanların önlerinde iş kaygısı var, çalışarak ekonomiye katkı koyma mücadelesi var, kısacası geleceği kurmak ideali var.

Bugün geldiğimiz noktada buna karşılık iş alanlarının sürekli daralmakta olduğunu ve hatta küresel kriz nedeniyle de en fazla etkilenen ülkelerinde içinde yer aldığını söyleyebildiğimiz ülkemizde işsiz oranında gün geçtikçe arttığını, büyüdüğünü rahatlıkla söyleyebiliriz. Hatta son dönemlerde yapılan açıklamalara bakılırsa nitelikli işsizlik artışında da dikkate değer bir durum söz konusudur.

Kamuya eskisi gibi eleman alınmadığını biliyoruz, istatistikler de bunu söylüyor, dolayısıyla kamudaki iş alanları son dönemlerde iyice daraldı. Bu noktada gençlerimizin seçeneği tamamen kamunun dışına doğru taşmakta, dolayısıyla özel sektör biraz daha talep alır noktaya gelmektedir. Buralardaki yığılmaların en başında da bildiğiniz gibi 2001 krizi sonrasında toparlanan ve bugünlerde gerçekten, büyük karlar açıklayan bankalar bu konuda talepleri doğuruyor.

Dışarıda da içinde olduğum için söylemek istiyorum; diğer talep ya da yoğun talep mesleğimize yapılıyor. Bu nedenle açıklıkla ifade etmek istiyorum ki, staja başlama sınavındaki başarı yüzdesinin düşüklüğü olumlu gibi görünmekte ama ben o yönüyle değil, bardağın boş yönüyle bakmak istiyorum. Bu meslekte, III. Muhasebe Forum'unda özellikle hocalarımız çok yoğun dur-

muşlardı, meslekteki kalitenin artması bu başarı yüzdesinin düşüklüğüne belki bağlanabilir ama sonuçta, arkasından kaliteyi getirmesi için yapılan bu seçme yarışma sınavının da gerçekten mesleğimizin geleceği açısından önemli bir çıkış noktası olduğunu da yine açıklıkla ifade etmek istiyorum.

5786 sayılı Yasa ile serbest muhasebeciliği kaldırdık, uzun süredir yaptığımız bu mücadele önümüzdeki günlerde açıklanacak sonuçlarla birlikte gerçekten ne yönde gelişeceği konusundaki sonuçları önümüze getirecek. Tabii, serbest muhasebecilikle birlikte serbest muhasebecilik stajının da artık ortadan kalktığını biliyoruz. Yeri gelmişken söylemek istiyorum; uyum eğitimleri, yüz yüze eğitimler nedeniyle geçirdiğimiz bu süreçte 13.000'e yakın meslek mensubunun bu sınavlara katılmak üzere müracaat ettiğini biliyoruz, buradaki eğitim bizim için üzerinde durulması gereken önemde. Bir yandan uzaktan eğitimler bir yandan da dediğimiz gibi pratik eğitimlerle inanıyorum ki, sonuçları hepimizi memnun edecek noktada önümüze gelecektir. Odalarımızın eğitim konusundaki geldiği nokta yönünden bu sonuçları önemsiyorum. Gerçekten, TESMER Başkanlığı nezdinde Odalarımız uzun süredir gerek meslektaşlarımıza gerekse stajyerlerimize, aday meslek mensuplarımıza ve yanımızda çalışanlara önemli eğitim katkıları sunmaktadır. Bu çalışmalar Odalarımızın kurs ve eğitimler noktasındaki olumlu gelişmesini de yine ortaya koymaktadır.

Yasa'nın özüne baktığımızda, Yönetmeliklere baktığımızda özellikle Staj ve Sınav Yönetmeliği yönünden baktığımızda eğitimin, mesleğimiz için olmazsa olmaz olduğunu önemli bir unsurdur. O nedenle burada bir pasaj açmak istedim ve bu eğitimin, özellikle vergi yasalarına karşı son derece yoğun değişiklikler nedeniyle sürekli hale getirildiği, onun yanında mesleki çalışmaların da hatta 5786 ile getirilen değişikliklerle artık bundan sonra zorunlu eğitimlerin de yavaş yavaş önümüze geleceğini, işte bu noktada da Odalarımızın ve eğitim noktasında geldiğimiz bu olumlu durumun bizler açısından son derece önemli olduğunu sizlerle paylaşmak istedim.

Meslek mensubu ve stajyer ilişkisine yön veren bizzat Meslek Yasamız ve ilgili yönetmelikler ve genelgelerdir. Bunlar, tabii ki, ulusal bazda olan düzenlemelerdir. Bu işin bir de uluslararası yönünün olduğunu yine, III. Muhasebe Forum'unda hep birlikte dinlemiş ve öğrenmiştik. Gerçekten, TÜRMÖB'un üyesi olduğu IFAC Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu ve diğer yandan da Avrupa Birliği uygulamaları için bizzat yasal çerçevesini çizdiğini önümüze koymaktadır. Bu konu, hepimizin de yine bildiği gibi geçmişte birtakım ça-

İşmler nedeniyle önümüze koyulmuş, tartışılmıştı. Ben tabii, ülkemizdeki uygulamalar hatta mümkünse spesifik bir hale getirerek de yaşadığımız süreçte karşılaştığımız sorunlar yönünden meslek mensubu-stajyer ilişkilerinde kurmak istiyorum.

Öncelikle, Kanunu'nun 5. Maddesinde meslek mensubu olabilmenin özel şartlarını görüyoruz; özel şartlar, bildiğiniz gibi eğitim şartını yerine getirmekle başlayan ve bunun ertesinde stajyerlik ya da aday meslek mensupluğu ve arkasından da sınavı görüyoruz. Ruhsat almak için geçen süreci şöyle bir göz önüne aldığımızda lisans eğitimiyle beraber neredeyse stajın da 3 yıla çıktığını farz ederseniz, yaklaşık 8 yıllık bir eğitim sürecini kapsıyor ki, bugün gerçekten ülkemizde bunca süre eğitim alarak, bunca uzun bir süreçten geçerek meslek mensubu olmak gerçekten meşakkatli ve tecellili bir iştir.

İşin tabii, maddi yönünü de ortaya koymadan geçemeyiz. Staj dosyasından başlıyor iş, eğitimlerle devam ediyor, zorunlu eğitimler var biliyorsunuz, uzaktan eğitimler var. Stajyerliği süresince düzenlenen kurslara katılma, eğitimlere katılma, bunların bir kısmının bedelli olduğunu biliyoruz, ardından sınav harçları, süre uzarsa bu harçlar da mükerrerlik var, dolayısıyla stajyer arkadaşlarımızın gerçekten zamana karşı olan olumsuz durumları ayrıca mali yönden de kendileri için bir külfet olarak ortaya çıkmaktadır.

Peki, bunlara karşı meslek adaylarımız ya da stajyerlerimiz bu işi kolaylıkla çözebiliyorlar mı? Biraz sonra o konuda da karşılaştıkları zorlukları bizim yönümüzden de irdelemek suretiyle sizlere iletceğim.

Öncelikle karşılaştığı ilk sorun, biliyorsunuz iş yeri bulmayla başlıyor, ben öyle sanıyorum ki, salonda, aramızda birçok arkadaşımız bu süreci yaşadılar, iş bulabilmek için mücadele ettiler, önce okul bitti, iş buldular, iş bulmadan önce belki staja başlama, değerlendirme sınavına giren arkadaşlarımız oldu, iş yeri değişikliği sorunu yaşayan arkadaşlarımız oldu. Gerçekten, özellikle son dönemlerdeki ekonomik olumsuzlukların yarattığı birtakım başta tahsilat sorunu olmak üzere sorunlar nedeniyle belki birçok arkadaşımızın işyerini bile değiştiremediğini, değiştirme cesaretinde bulunamadığını biliyoruz. Odaya müracaatlardan biliyorum ki, birçok arkadaşımıza da süre yönünden o sorunlarını halletme noktasında kolaylıklar göstermeye çalıştık.

Ben bu noktada, siz değerli meslektaşlarıma özellikle bir duygumu, bir durumu paylaşmak için seslenmek istiyorum; bir stajyer çalıştıracaksanız ve o kişi bu unvana, serbest muhasebeci mali müşavirlik unvanına artık, ileride mes-

lek mensubu olmaya layık ise ona gereken önemle birlikte yeterli maddi imkanları da sağlamalıyız. Ama her yanımızda çalıştırdığımızı da bu imkanları en azından stajyerlik imkanını da vermek zorunluluğumuz yoktur. Stajın amaçlarında, ilkelerinde bir bu konuda belirleme var. Yanımızda çalıştırdığımız stajyerinizi mutlaka iyi bir meslek mensubu olarak yetiştirmek zorundasınız. Bu duruma bir eleştiriyle ya da aykırı bir durumu da sizlere aktarmak istiyorum; naylon stajlar; özellikle bunun yanında imza yetkili olarak yapılan stajlar yine gözden geçirilmesi ve bu konuda gerekli önlemlerin Yasaya ya da yönetmeliklere koyulması gerekir diye düşünüyorum. Çünkü bunlar istismar aracı olabilir. Özellikle naylon stajlar konusunda Odaların üzerine düşen, Yönetimlerin üzerine düşen önemli görevler var, denetim görevini ciddi bir şekilde yapmak ve bunu sonuçlandırmak zorundayız.

Yönetmeliğimizde biliyorsunuz, bir madde var, bir husus var, uygulaması maalesef, mümkün değil Staj Yönetmeliğinde, meslek adaylarının sigorta primleriyle ilgili bir belirlemeyi sanırım herhalde hepiniz biliyorsunuz, uygulanmadığı için eleştiri göndermek istiyorum. Aslında bu konuda işlerlik haline getirilebilse bu durum, belki birçok meslektaşımız stajyerlerin mali durumlarıyla ilgili önemli sorunlarını halletmiş olurlar ama böyle bir düzenleme halihazırda karşımıza gelmemiştir.

Yasa'nın 6. maddesinde bir başka sorunumuz var, biliyorsunuz, stajdan sayılan hallerle ilgili gerçekten, bunu hala anlayabilmiş değilim, önümüzde biraz önce Konuşmacı arkadaşlarımız ifade ettiler, aday melek mensubu onca mücadeleyi, onca zamanı harcayarak onca maddi külfete katlanarak meslek mensubu olabilmek için uğraşırken, özellikle kamu görevini kastederek söylüyorum, kendi görevini yaparken birden bire bakıyorsunuz, bu opsiyonu da kullanmış oluyor, bunu da gerçekten olumsuz bir durum olarak eleştirmek istiyorum.

Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliğimizde yine, stajyer- meslek mensubu arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. Aday meslek mensubu, Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliğine göre nelere dikkat etmeli, nelerle uğraşmalı ve kendini nelerden sakınmalı gibi birtakım hususları Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliğinden alırken bu süreçte yanında çalıştırdığı kişilerin de ileride kendisinin muhatap olacağı bu ilişkileri şimdiden onlara öğretmesi ve deyim yerinde ise meslektaşı olduğu zaman onların böyle bir zor durumla karşılaşmalarını başından önlemesi gerekir diye de düşünüyorum.

Genel mesleki standartlar içinde sayılan “meslek unvanı ve yeterlilik” ilkesi mesleki eğitim ve bilgi, mesleğin yürütümünde gerçekten aranan önemli kriterlerdir, bu noktaya da özellikle meslektaşlarımız dikkat etmelidir.

Ben tabii, zamanı Sayın Başkanımın da uyarısı doğrultusunda kısaltarak tamamlamak istiyorum ama özellikle bir, iki husus var ki, Disiplin Yönetmeliğinde özellikle meslek mensubu ve stajyer ilişkileri arasından önemli bir biliyorsunuz belirleme de var. Disiplin Yönetmeliği, sadece meslek mensupları için değil aday meslek mensupları için de uygulandığından aday meslek mensuplarının öncelikle bilmesi gereken kurallar disiplin ile ilgili kurallar olmalıdır. Onlara öncelikle bu konuda koruyucu davranmamız gerekir diye düşünüyorum. Tabii, bu konuda eğer bir hata söz konusu olursa stajın iptaline kadar gideceğinden onca zamanın da heba olacağını özellikle söylememiz gerekir.

Stajyerlerle ilgili Staj Yönetmeliği ve Sınav Yönetmeliği bu konuda gerçekten, belirleyici unsurların yer aldığı kurallar bütünü. Staj Yönetmeliğinin özellikle 5786'dan sonra yeniden ele alınarak gerekli değişikliklerin yapılması gerektiğini de buradan söylemek istiyorum.

Yasa'da ve uygulamada yaşanan bazı sorunları, birkaç madde başlığı altında sıralayarak son veriyorum.

Sayın Başkanım, gerçekten bu konu sözlerime başlarken söylediğim gibi uzun uzun tartışılacak konular ama bunları da söylemek istiyorum, çünkü hakikaten burada bulunuş amacımız her konuyu değerlendirelim, masaya yatıralım, tartışalım noktasıdır, o konuda özellikle affınıza sığınarak istirham ediyorum.

Uygun staj ortamlarının bulunamaması, biraz önce söylemeye çalıştığım gibi hatta bulunması halinde de teknik donanım ve mevzuata tam erişimin sağlanamaması, stajyerlerimiz ve meslek mensuplarımız arasında yaşanan bir sorun olarak karşımıza çıkmakta.

İşyeri değişiklikleri ve Odalar arasında nakillerde yine, keza yaşanan sorunlar var, bunların çözümü Odalara kalmakta genelde, onu da özellikle söylemek istiyorum.

Gözetim ve denetim altında yapılan stajlarda ise işveren ve meslek mensubu arasında geç sözleşme imzalanması, ödenmeyen muhasebe ücretlerini nede-

niyle makbuz düzenlenmemesi, staj değerlendirme forumlarının zamanının düzenlenmemesi yine ortaya bir sürü sorunun önümüze gelmesini gerektirmektedir.

Adaylara düşük not verilmesi de yine karşılaştığımız sorunlardan biridir. Bir cümleyle YMM ile SMMM'ler arasındaki stajyerler nedeniyle ortaya çıkan sorunu ifade ederek sözlerimi bitirmek istiyorum. Biliyorsunuz, yeminli mali müşavirlerin defter tutmaları söz konusu değil ama bakıyoruz ki gözetim ve denetim altında bir stajyer çalıştırılmak suretiyle bir firmanın işleri yapılmaya çalışılıyor. Beyannamelerde imza şartı aranmıyor denilerek bu iş göz ardı edilmeye çalışılıyor ama gerçekten, ben aile içinde olduğumuzu, bu samimiyet içinde bu tartışmaları yapabileceğimizi düşünerek serbest muhasebeci mali müşavir olarak, yeminli mali müşavirlerimizin özellikle ölçeği büyüyen firmalarda böyle bir davranış içine girmelerini istisnai olsa da karşımıza geliyor, buradan dile getirmek istiyorum; böyle bir durum içinde olunmamasını özellikle belirtiyorum.

Sabrınız için, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

20. Yılda Meslekte Disiplin

İbrahim DEĞİRMENCİ TÜRMOB Disiplin Kurulu Üyesi

- 3568 Sayılı Meslek Yasamız 13.06.1989 tarihli R.G.'de yayınlanmıştır. İlk Disiplin Yönetmeliği ise 22.06.1990 tarihli R.G.'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan 3568 sayılı Meslek Yasamızda disiplinle ilgili 17 maddede hüküm bulunmaktadır. Ayrıca "Disiplin Yönetmeliği", "Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik", "Oda ve Birlik Yönetmelikleri", "Etik Yönetmeliği", "Haksız Rekabet ve Reklam Yasağı Yönetmeliği", "Ücret Yönetmeliği", "Tasdik Yönetmeliği", "Staj Yönetmeliği" ve "Diğer Yönetmelikler" ile "Mec-

buri Meslek Kararları"na ilişkin düzenlemelerde de disiplinle ilgili hükümler bulunmaktadır.

Dolayısıyla meslek örgütü yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde 20 yıldır Mesleki Disiplini sağlamak amacıyla çalışmalar yapmakta olup 01.01.1991 - 31.12.2009 tarihleri arasında 3906 adet disiplin dosyasını sonuçlandırmıştır.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI YAPILMASI:

1- Disiplin Nedir?

Genel anlamda disiplin; "kişilerin içinde yaşadıkları topluluğun, yasalarına ve düzenle ilgili yazılı ya da yazısız kurallarına, titizlik ve özenle uymaları amacıyla alınan önlemlerin bütünüdür."

3568 Sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde ise; "Mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan yahut da görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan meslek mensupları hakkında, muhasebe ve müşavirlik hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi maksadı ile durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre disiplin cezaları verilir." hükmü yer almaktadır.

2- Disiplin Cezaları Nelerdir ?

3568 Sayılı Kanunda disiplin cezaları;

- Staj İptali,
- Uyarma,
- Kınama,
- Geçici Olarak Meslekten Çıkarma,
- Yeminli Sıfatının Kaldırılması,
- Meslekten Men,

olarak belirtilmiştir.

3- Disiplin Cezalarında Zamanaşımı:

3568 Sayılı Kanunda disiplin cezalarının uygulanması konusunda herhangi bir zamanaşımı süresi öngörülmemiştir. Fakat Disiplin Yönetmeliğinin 33'üncü maddesinde; "Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin işlenmesinden itibaren 5 yıl geçmiş ise kovuşturma yapılamaz. Ancak şikayet dilekçesinin Oda kayıtlarına girdiği tarihten itibaren zamanaşımı durur." hükmü bulunmaktadır.

Dikkat edileceği üzere; disiplin cezalarının verilmesinde zamanaşımı öngörülmemiştir.

4- Disiplini Kim Sağlar?

3568 Sayılı Yasa'nın 29'uncu maddesinde "TÜRMOB" un görevleri sayılırken; "meslek mensuplarının menfaatlerini; mesleki ahlak, düzen ve geleneklerini korumak" olduğu açıkça belirtilmiştir.

Dolayısıyla Disiplini, Odalar vasıtasıyla TÜRMOB sağlamaktadır.

5- Disiplin Kovuşturması Başlatma Yetkisi Kime Aittir?

3568 Sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinde Oda Yönetim Kurullarının yetkileri sayılırken, disiplin yetkileri belirtilmemiştir. Ancak Kanunun 26'nci maddesinde "Disiplin Kurulu, Oda Yönetim Kurulunun disiplin soruşturması açılması kararı üzerine üyeler hakkında disiplin soruşturması yapar." denilmek suretiyle disiplin kovuşturması başlatma yetkisinin Yönetim Kurullarına ait olduğu vurgulanmıştır.

Fakat Odalar Yönetmeliğinin 12'nci maddesinde Oda Yönetim Kurulunun Görevleri belirtilirken, “meslek disiplinini” sağlamak da görevleri arasında sayılmıştır.

Bu durum Disiplin yönetmeliğinin 18 ve 19'uncu maddelerinde ise; oda yönetim kurullarının, ihbar, şikayet veya istem konusunu en geç iki ay içinde incelemeye başlayarak en geç altı aylık süre içinde sonuçlandırır şeklinde düzenlenmiştir.

6- Yönetim Kurulu Bu Yetkisini Kullanmazsa Ne Olur?

3568 Sayılı Kanun'un 19 ve 33'üncü maddelerinde Oda ve Birlik Genel Kurullarının görevleri sayılırken; “Yönetim Kurulunu ibra etmek, gerektiğinde sorumlu görülenler hakkında disiplin soruşturmasına karar vermek” olduğu da belirtilmiştir.

Dolayısıyla görevini yapmayan Yönetim Kurulu ancak Genel Kurul Kararı ile disiplin soruşturmasına tabi tutulabilir. Yasa hükmü böyle olmasına rağmen, Disiplin Yönetmeliğinin 16'ncı maddesinde kapsam genişletilerek “tüm oda ve birlik kurullarının başkan ve üyeleri” hakkındaki disiplin soruşturması başlatma yetkisi Genel Kurul kararlarına bağlanmıştır.

Diğer taraftan 3568 Sayılı Yasa'nın 47'nci maddesinde; “meslek mensupları, görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin niteliğine göre Türk Ceza Kanunu'nun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar” hükmü bulunmaktadır.

7- Yönetim Kurulu Soruşturma Yetkisini Nasıl Kullanır?

Disiplin Yönetmeliğinin 19'uncu maddesine göre; “Şikayet veya ihbar veya hut istek konusu olan hususlar; ilgili Oda Yönetim Kurulunun üyeleri arasından görevlendireceği bir veya birkaç kişi tarafından incelenip soruşturulur. Oda Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hallerde disiplin soruşturmalarını Oda üyeleri arasından görevlendireceği kişiler marifeti ile de yaptırabilir.”

Haksız Rekabet Kurullarının oluşturulmasından sonra, haksız rekabet fiilleriyle ilgili ön soruşturmalar, Yönetim Kurullarının görevlendirmeleri sonucu haksız rekabet kurulu üyeleri tarafından yapılarak, sonucu bir raporla Yönetim Kuruluna bildirilmektedir.

8- Şikayet Edilen Meslek Mensubunun İfadesinin / Savunmasının Alınması:

Disiplin Yönetmeliğinin 19'uncu maddesinde, "Soruşturma ile görevlendirilenler, ihbar veya şikayette bulunanları ve hakkında ihbar veya şikayet yapılan meslek mensubunu dinlemek üzere süre belirler ve bu sürenin ilgililere duyurulmasını sağlar.

Görevli kişi veya kişiler; ... hakkında soruşturma yapılan meslek mensubunu da dinledikten sonra ... dosyayı bir raporla, Oda Yönetim Kuruluna verir." hükmü bulunmaktadır.

Disiplin Yönetmeliğinin 22'nci maddesinde ise; "İlgili disiplin kurulu; hakkında disiplin cezası istenilen meslek mensubunun savunmasını aldıktan veya savunma için verilen süre bittikten sonra incelemesini evrak üzerinde yapar." hükmüne yer verilmiştir.

Dolayısıyla Yönetim Kurulu adına yapılan ön soruşturma sırasında ilgililerin "dinlemek" suretiyle ifadesi alınacak; disiplin kurullarınca yapılan soruşturma sırasında ise ilgililerin "savunması" alınacaktır.

9- Birlik Disiplin Kurulunun Görevleri Nelerdir?

3568 Sayılı Kanun'un 38'inci maddesine göre; "Birlik Disiplin Kurulu, Oda Disiplin Kurullarının kararlarına karşı yapılacak itirazları incelemek ve bu konularda gerekli kararları vermekle görevlidir."

"Birlik Disiplin kurulunun itirazların reddine ait kararları Maliye Bakanlığı'nın tasdiki ile kesinleşir."

(Şu kadar ki; uyarma ve kınama cezasına ilişkin kararlar kesin olup, Maliye Bakanlığı'nın onayına tabi değildir. Disiplin Yönetmeliği Madde: 29) ??

"Disiplin cezaları kesinleşme tarihinden itibaren uygulanır. (3568 Sayılı Kanun Madde:48)

10- Disiplin Soruşturmasında Diğer Sorunlar:

- Disiplin Soruşturmasının Yapılma Usulü,
- Soruşturmaya Yetkili Odanın Tespiti,
- Disiplin Kurulu Üyelerinin Reddi ve Yetkili Kurulun Tespiti,

- Şikayetçi ve Şikayet Edilenin İfadesinin Alınması,
- Soruşturma Evraklarının Tebliğ Esasları,
- Soruşturma Aşamasındaki Sürelerin Hesabı,
- Disiplin Cezasını Gerektiren Suç Fiilinin Tespiti,
- Cezada Tekerrür ve İndirim Uygulaması,
- Disiplin Kararlarının Gerekçesinin Açıklanması,
- Disiplin Cezalarının Kesinleşmesi Ve Uygulanması,

vb.

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINA İLİŞKİN İSTATİSTİKİ BİLGİLER:

Tüm disiplin cezaları TÜRMOB bünyesinde izlenmektedir. TÜRMOB kayıtlarına göre 01.01.1991 – 31.12.2009 dönemini kapsayan 19 yıllık verilere göre; disiplin soruşturmaları hakkındaki bazı bilgiler aşağıdaki gibidir.

1- Toplam Disiplin Cezalarının Dağılımı:

Ceza Türü	Birlik	İç Karar	TOPLAM
Staj İptali	11	15	26
Uyarma	156	780	936
Kınama	286	648	934
Geçici Men	374	372	746
Meslekten Men	213	149	362
Diğer	902	---	902
TOPLAM	1942	1964	3906
Yüzde	%49,72	%50,28	

2- 2009 Yılındaki Disiplin Cezalarının Ünvanlara Göre Dağılımı:

Ünvan	Sayı	Yüzde
SM	200	% 54,65
SMMM	112	% 30,60
YMM	54	% 14,75
Toplam	366	

3- Disiplin Cezalarının Kesinleşme Durumu:

Onama	% 30,38	= % 80,95
İç Karar	% 50,57	
Cezanın Kaldırılması	% 5,83	= % 19,05
Diğer	% 13,22	
	100	100

SONUÇ

Sonuç itibariyle söylenecek söz; MESLEK ÖRGÜTÜ DİSİPLİN HÜKÜMLERİNİ tümüyle büyük bir ciddiyet ve özveriyle uygulamaktadır. Gerek mevzuattan, gerekse de uygulamadan kaynaklanan sorunlarımızın çözümünü de bilmekteyiz. En kısa süre içinde sorunlarımızı çözüme azmine de sahibiz.

Hepinize saygılar sunarım.

Halil BAŞAĞAÇ
Oturum Başkanı
Ankara YMM Oda Başkanı

- Evet, biz de Sayın Değirmenci'ye teşekkür ediyoruz. Gerçekten de meslek üzerinde değişik kurumların, değişik angaryaları kaldırıldıkça meslek unvanlarının birbiriyle olan ilişkileri daha iyi yerine oturacaktır. Çünkü gereksiz istenen pek çok bilgi, meslek örgütünü “yedi kocalı Hürmüz” durumuna çeviriyor. Ben bunu zaman zaman söylüyorum, öyle olunca da bu, meslek unvanları arasında gereksiz birbirine sürtüşmeleri doğuruyor ve burada da rakamların da gösterdiği gibi, belki hiçbir meslek örgütünde uygulanmadığı kadar disiplin cezalarına meslek mensupları maruz kalmak zorunda bulunuyor.

Umarız ki, gelecek yıllarda bu ilişkilerin çok daha düzeldiği, sorunların çok daha azaldığı meslek, önümüzde olacaktır. Nice, daha rahat, bol kazançlı, sorunsuz, disiplin uygulamasız meslek yılları dileğiyle bu Oturumu kapatıyorum. Arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum, sizlere de bu soğukta bizi sabırla dinlediğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

ÜÇÜNCÜ OTURUM

ADAY MESLEK MENSUPLARININ YETİŞTİRİLMESİNDE MESLEK MENSUBUNUN ROLÜ

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı
TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Değerli Arkadaşlarım, Değerli oda başkanlarımız, çok değerli TÜRMOB yöneticisi arkadaşlarım, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Günün bir parça ilerlemiş bu saatinde zaman ayırıp bizleri dinlemek nezaketini gösterdiğiniz için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, izniniz olursa esas konuya geçmeden önce bir, iki konuya temas etmek istiyorum; bunlardan bir tanesi, aşağı yukarı her konuşan arkadaşımın değindiği, sizlerin de muzdarip olduğu soğuk ile ilgili bir, iki görüşümü sizinle paylaşmak istiyorum. Bir de I. ve II. Oturumda Sayın Yahya

Arıkan'dan ve diğer Oturumun Başkanı değerli arkadaşımından o Oturumlarla ilgili söz alamadım çünkü değineceğim bir iki konu vardı, onunla ilgili de çok kısa bir, iki görüşümü paylaştıktan sonra esas bu konuya geçmek istiyorum.

Şimdi, biliyorsunuz Türkiye'de bir sigara yasağı işi çıktı arkadaşlar, benim gibi sigara içen arkadaşlar bu durumdan muzdaripiz, kışın akşam dışarıda sıkça da yemek zorunda olduğumuz için, kışın yemek yerken neredeyse kış gecelerinin çoğunu sigara içerek dışarıda geçirdik. O sıkça beraber olduğumuz arkadaşıma dedim ki bir sigara içerken dışarıda, "yahu, belki şansımız yaver gider, bir şeyler olur, bu kanser işinden yırtabiliriz ama zatürree işinden yırtacak gibi görünmüyoruz" dedim yani herhalde biz zatürree olacağız sonuçta. Sonra yine aynı arkadaşım birkaç gün önce İzmir'de, İzmir'i bilen arkadaşlarım var içinizde tabii İzmirli arkadaşlarım da var, İzmir'de havalar biraz erken düzeliyor. Kordon'da yine yemek yiyoruz, dedim ki ona "bu kışı atlattık" dedim zatürree olmadan, "bak dedim artık dışarıda hem yemek yiyip hem sigara içebiliyoruz", burayı hesap edememişiz maalesef, hala bu riskimiz hepimiz için devam ediyor, öyle görüyorum ben. Umarım hepimiz, hem de biraz önce Hatay Oda Başkanımızın sunduğu tebliği de ifade ettiği ve sizlerin de yürekten katıldığını alkışlarımızla ifade ettiğiniz "hasta olma hakkımızın olmadığı" bir durumda galiba hasta olarak bu Forumu tamamlayacağız değerli arkadaşlarım.

Şimdi “Meslekte 20 yılın Bilançocu” ana başlıklı 5. Türkiye Muhasebe Forum’unda ağırlıklı olarak biraz önceki Oturumda gündeme gelen “unvanlar arasındaki ilişkiler ve çelişkiler ve tabii ki, bunların giderilme yolları, yöntemleri” konusunda arkadaşlarım çok değerli görüşlerini bizlerle paylaştılar, o görüşlerin hepsine katılmamak, o görüşlerin hepsinin altına imza atmamak olası değil, kendilerine ben bir kez daha huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Var olan bir durumun, var olan durumun ama altını çizmek istediğim konu bu; var olan bir durumun tespitini çok güzel, çok net bir biçimde yaptılar ama acaba var olan durum olması gereken durum mu meselesini bir tartışmaya açmak istiyorum, bunu konuşalım istiyorum, bunu aramızda tartışalım istiyorum. Yani mesela, bu meslekte biz hep söylüyoruz ama aradan geçen 20 yıllık süreç içinde bugün görüyorum ki, çok da içimize sindirmemişiz yani meslekteki farklı unvanların aslında bir hiyerarşi olmadığı meselesini ne serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarım, söz alan, konuşan arkadaşlarımdan çıkarttığım sonucu tabii ki, paylaşıyorum ne de yeminli mali müşavir arkadaşlarım. Aslında çok da böyle sindirmemişiz konuyu yani bunun aslında bir unvan farklılığı olduğunu ve konu eğer yeminli mali müşavirlik meselesiye bir üst düzey, bir üst mertebe falan değil, vergi konusunda uzmanlaşmış bir grup insanın unvanı olduğu konusunu aslında çok içimize sindirmemişiz değerli arkadaşlarım. Tabii ki, bugün şu noktada, burada paylaşmaya çalıştığım görüşlerim tamamen benim kişisel görüşlerimdir ama ben bu mesleği, sıhhatim ve ömrüm olduğu sürece yapmaya devam edeceğim. Hem de en iyisini yapmaya devam edeceğim, hep öğrenmeye gayret edeceğim ama benim perspektifimde yeminli mali müşavir olmak gibi bir problemim hiç yok, hiç böyle bir derdim yok. Yani o zaman ben eğer konu meslekte yükselmek ise yükselmek istemiyor muyum, hayır istiyorum, dolayısıyla konuya ben bu şekilde bakmıyorum değerli arkadaşlarım.

Bir de bu Forumu, tabii ki, yine benim bakış açımıyla değerlendirerek söylüyorum. Şükürler olsun ki, biz bize yapıyoruz yani mesela, Amerika’dan, mesela Fransa’dan, Belçika’dan meslektaş konuklarımız burada olsalardı ve bu konuşmalar onlara simültane olarak anında çevriliyor olsaydı, acaba bu meslekler, unvanlar, unvanlar arası problemler işte, yeminli mali müşavirlik bir üst mertebedir, öteki alt mertebedir gibi tartışmaları ve konuşmaları çevirebilecek bir lisan var mı ya da onların anlayabileceği bir durum, bir düzlem, bir düzey var mı sizce? Bence böyle bir şey yok. Çünkü böyle bir şey yok hayatta! Bu bir uzmanlaşmış alanın verdiği bir unvan yani mesela, yine arkadaşlarımla bilirler, biz sigortacılıkla ilgili sigorta şirketlerinin denetimiyle ilgili ola-

rak bir kurs yapıyoruz. Sigorta Genel Müdürlüğü ile beraber ve arkasında yine Sigorta Genel Müdürlüğü ile beraber bir sınav yapıyoruz ve bazı serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımız bu sınavdan sonra sigorta şirketlerini denetler özellikler kazanıyorlar ve bu hakkı alıyorlar, diğer serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlara daha üst bir durum mu bu? Hayır, o alanda çalışmak istiyor, o alanda uzmanlaşmak istiyor, bu hakkını da kullanıyor, bu onun en doğal, en doğru hakkı ve kullanım biçimi. Dolayısıyla ben konunun bu yönüyle tartışılması gerektiğini ve meslekte esas olanın, esas olanın serbest muhasebeci mali müşavirlik olduğunu gerçeğinin kabul edilmesi gerektiğinin ve serbest muhasebeci mali müşavirlik mesleğini, dünyadaki normlarına ve kriterlerine uygun olarak yaptığımız zaman meslekteki gerçek gelişmeyi ve gerçek mesleğin varması gereken amaçlar noktasındaki hedeflere daha da yaklaşacağımızı düşünüyorum ama dediğim gibi bunlar tamamen benim kişisel görüşlerimdir. Ama mutlaka da tartışılması gereken görüşlerdir diye düşünüyorum çünkü hem serbest muhasebeci mali müşavir arkadaşlarımdan hem de yeminli mali müşavir arkadaşlarımdan, yani işte yeminli mali müşavir olduğu da bir üst mertebeye geçildi falan. Yani tabii böyle hissediyorlarsa arkadaşlar, kendileri böyle hissetmeye devam etsinler ya da yeminli mali müşavir daha üst bir durumdur diye hissediyorlarsa böyle hissetsinler. Yani hoş bu sadece insanların hissetmesiyle ilgili bir durum da değil, bu işi kurgularken Maliye Bakanlığı kendilerine bir emeklilik işi ayarladıkları için yani esas kurgusunda bu olduğu için yani “biz emekli olunca ne yapacağız bari yeminli mali müşavir olalım” gibi kurguladıkları için kurgusunda arıza olan bir iş zaten. Kurgusunda problem olan bir iş, ama biz bu problemi aradan geçen 20 yıllık süre içerisinde görüyorum ki, ne problemin en azından bir parça törpülenmesi konusunda ne de bu problemin yeni meslek mensupları ve eskiden beri bu işi yapmakta olan meslek mensupları açısından doğru algılanması konusunda gerekli gayreti, özeni çok da göstermemişiz diye düşünüyorum.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bu Oturumumuzun temel konusu biliyorsunuz, aday meslek mensuplarımızın yetiştirilmesinde meslek mensubumuzun rolü. Şimdi önce izninizle sizinle bir konuda hemfikir olarak sözlerime ben başlamak istiyorum; bir meslek olmanın temel kriteri konusunda anlaşalım istiyorum yani temel kriteri nedir bir meslek olmanın? Bir işi hep beraber yapıyor olmak, aynı işi yapıyor olmak acaba o işe bir meslek unvanını, bir olumluluğunu katar mı diye düşünüyorum. Bence yetmez, meslek olmanın bence iki tane temel kuralı var değerli arkadaşlarım; birincisi, o yapının mutlaka ve mutlaka etik kuralları olmak zorundadır. Bizim mesleğimizde Etik Kurulumuz vasıtasıyla biliyorsunuz bu etik kuralların oturması, yaygınlaşması konu-

sunda bir çalışma başladı yani bizim mesleğimiz gerçekten o tarif etmeye çalıştığım uluslararası normlara uygun bir meslek statüsüne Etik Kurullarımızın oturması ve etik kavramının bir yaşam biçimimiz haline gelmesiyle mutlaka kavuşacaktır diye düşünüyorum. Bunun kadar önemli bir diğer mesele de; mesleğin geleceğini planlıyor olmamız gerekir. Geleceğe ilişkin kaygı içinde olmamız, geleceğe ilişkin yatırım yapıyor olmamız lazım ki işte o zaman bu meslek ya da konu olan meslek hangisiyse etik kurallarıyla ve geleceğe olan kaygısıyla, gelecekte bu mesleği yapacak olan insanların şekillenmesi ve yapılıncası ve nasıl şekilleneceği ve nasıl yapılanacağı konusundaki kaygıları ve bu konuya aktardığı yatırımla, bu konuya harcadığı zamanla, bu konuya ayırdığı zaman, mesai ve bu konuda yaptığı görüşmelerle, bu konuya ilişkin ortaya koyduğu çözümlerle meslek olur diye düşünüyorum.

Ve bu yatırımın miktarı, kalitesi, bu mesleğin gelecekte nasıl şekilleneceği ile doğrudan irintilidir ve bugün yaptığımız her yatırım, yaptığımız her çalışma, yaptığımız her şu tür karşılıklı görüş alışverişinde bulunma mesleğimizin, geleceğine yaptığımız en temel yatırımdır diye düşünüyorum değerli arkadaşlarım.

Bugün 5. Muhasebe Forum'unda bu başlıkla bir Oturumun yapılıyor olması bile bu mesleğin geleceğine, bu mesleği gelecekte yapacak olan bugün aday meslek mensubu statüsündeki hatta bugün aday meslek mensubu bile olmayan, o statüde bile olmayan insanların, arkadaşlarımızın durumunun tartışılıyor olması bizim geleceğe ilişkin kaygıları taşıdığımız ve geleceğe ilişkin yatırımlar yaptığımızın en doğru işaretleridir diye düşünüyorum. Bu anlamda bu konuyu da bu Forumun kapsamı içinde değerlendiren Yönetim Kurulunda birlikte görev yaptığım değerli arkadaşlarıma huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Bizim mesleğin ana malzemesi insan biliyorsunuz değerli arkadaşlarım, ana kaynağı insan, bir tek malzememiz insan. İnsana yatırımın da bir tane yolu var; keşfedilmiş, sonuçları, doğruluğu akredite edilmiş bir tane yolu var, o da eğitim değerli arkadaşlarım. Evet, bizim geleceğe ilişkin yaptığımız aday meslek mensuplarımıza yaptığımız yatırımın ve tabii ki, kendimize ve tabii ki, mesleğimize yaptığımız yatırımın en temel argümanı, en temel aracı eğitime bakış açımız, eğitimden beklentilerimiz ve eğitimin içimize nasıl etik kuralların sindirilmesi gibi bir problem ortada varsa bu mesleği icra ederken de, yaparken de, bu mesleğe girerken de eğitimin şart olduğu konusunun içselleştirilmesi ve gerçekten, ben bunu çok büyük bir memnuniyetle görüyorum ki,

bizim Meslek Camiamızda belki de en tartışılmaz, en tartışılmayan konulardan birisi bu haline geldi. Yani işte, son Yasa değişikliği ile meslek içi zorunlu eğitim TÜRMOB Yönetim Kurulunun önerisi ile yasallaştığı zaman “ya, bir de başımıza bu zorunlu eğitim mi çıktı” diye bir lafı Türkiye’nin hiçbir yerinde, hiçbir meslektaşımın duymadım, hiçbir Oda Yöneticisi, Oda Başkanı arkadaşımın duymadım, bunun mesleğin geleceğine çok ciddi bir katkı olacağı yönünde çok ciddi övgüler, çok ciddi değerlendirmeleri de hep aldık değerli arkadaşlarım.

Belki de VI. Türkiye Muhasebe Forum’unda o dönemde TÜRMOB’u yönetmekte olan arkadaşlarım uygun görürlerse belki de bu eğitim meselesini yine, hep beraber eni boyuna bir tartışma imkanını yaratırız diye düşünüyorum. Yani mesela, biz, Türkiye’nin her yerindeki mali müşavirler, Odalarımız ne kadar eğitim yapıyoruz, bunun bir hesabı var mı? Bunu tahmin edebiliyor musunuz? Hepimize tek tek ne kadar eğitimden geçiyoruz, neleri yapıyoruz? Aslında biz, Zorunlu Eğitim Yasası çıkmadan önce belki de o zorunlu eğitimin yarın, bir gün yönetmelikle öngöreceği 90 saat, 120 saat ne ise, ne öngörecektir, belki de biz onu böyle bir yasa olmadan da hayata geçiriyoruz değerli arkadaşlar, yapıyoruz. Türkiye’nin dört bir yanında Oda Yöneticilerimiz, Oda Başkanlarımız ve tabii ki, siz değerli meslektaşlarımızın katkılarıyla her gün, her yerde mutlaka bir eğitim çalışması yapılıyor. Bizim gücümüz, geleceğe güvenle bakmamızın en temel argümanlarından bir tanesi de budur diye düşünüyorum değerli arkadaşlarım. Buraya ayırdığımız kaynağı bir düşünün, bu işe ayırdığımız kaynağı bir düşünün, Odalarımızın bütçelerinin çok ağırlıklı bir bölümü bu yolla maalesef, maalesef değil tabii ki, bu yolla harcıyor ve meslektaşımıza yine tekrar bir hizmet olarak geriye doğru dönüyor.

Bu eğitimin başladığı nokta, hepinizin de malumu olduğu üzere değerli arkadaşlarım, staj yani aday meslek mensubu noktasında bu eğitim meselesi mutlaka arkadaşlarımızın tanıştığı ve mutlaka uygulamak zorunda oldukları bir biçim haline geliyor. Burada belki de bizim diğer meslek örgütlerinden farklı olarak ki, ben sizler adına Temel Eğitim Staj Merkezinde Yönetim Kurulu Üyeliği görevini yürütürken tabii ki, diğer meslek örgütlerinde bu işler hangi çapta, nasıl yapılıyor inceliyoruz, ben bu konuya bizim baktığımız perspektiften bakan ve bu konuya bizim verdiğimiz önemin yarısını veren bir başka meslek örgütü olduğunu sanmıyorum. Tabii ki, bu sadece Yönetim Kurullarının verdiği önemle bağlı bir iş değil değerli arkadaşlarım, bu, bu projelere katılarak, buna katkı sağlayan ve bunun gelişmesine olanak veren üyelerin de durumuyla ilgili bir şey, ben bir başka meslek örgütü, tanımıyorum, bilmiyo-

rum. Ve yine belki altını çizmemiz gereken çok önemli konulardan bir tanesi; bu eğitim çalışmalarında staj ile birlikte başlayan eğitim çalışmalarında sadece yarın, bir gün yapmak zorunda olduğu, yapacağı işlerle ilgili bir eğitimi değil, o mesleği yaparkenki davranış biçimlerine ilişkin bir eğitimi de aday meslek mensuplarımız mutlaka Örgütünden, yanında staj yaptığı üstadından mutlaka bu eğitimi de alıyorlar ve bu eğitimin bu yönü de mutlaka geliştirilmeli ve mutlaka daha da ileri noktalara taşınmalıdır diye düşünüyorum. Ama bu arada bir konunun da altını çizmek ve belki de tartışmaya açmak üzere sizlerle paylaşmak istiyorum. Bugün bazı konuları istiyorum ki, sizler de görüşlerinizi söyleyin, onu da anti parantez söyleyeyim. Sabreden, kalan ve mutlaka bu konuda sözü olduğunu ifade eden arkadaşım varsa Oturum bittikten sonra her arkadaşına mutlaka söz vereceğiz ve onların görüşlerinden ve önerilerinden de yararlanmaya çalışacağız. Staja başlama sınavı vesilesiyle değerli arkadaşlarım, mesleğe girişte, aday meslek mensubu statüsünü kazanmada ciddi bir farklılık doğduğu çok açık yani lisans eğitimini daha doğru tamamlamış, daha doğru eğitim almış arkadaşların mesleğe giriş olanakları biraz daha fazlalaştı. Yani aslında bizim mesleğe, bu mesleğin yapılma biçimi, bu mesleğin gerektirdiği teknik altyapı ve teknik bilgi anlamında donanımlı bir kesim geliyor. Yani mesela, muhasebe standartlarını biliyorlar, biliyorlar, maliyet muhasebesinin en son gelişmelerini fakültede öğrenip geliyorlar, burada belki şöyle bir handikap var; staj yaptıkları süre içinde onların donanımlı geldikleri, bu teknik anlamda donanımlı geldikleri bilgilerin üstüne acaba biz aynı oranda bir bilgiyi ekleyebiliyor ve o bilginin daha da pekişmesi ve günlük hayatta karşılığı bulması ve uygulanabilmesi konusunda gerekli önlemleri acaba hakikaten alabiliyor muyuz?

Bu sorudan hareketle son sözlerimi tamamlarken birkaç soruyu, sizlerle paylaşmak ve tabii ki, sizlerin bu konuda bir fikir jimnastiği yapmasını ve tabii ki, bu fikir jimnastiği sonucunda elde ettiğiniz çıktılarla da yarın, bir gün ofislerinizde çalıştığınız alanlarda stajyerlere bu noktadan, bu bakış açısıyla yaklaşmanızı ve onların yetişmesi ve mesleğe katılmalarına bu bakış açısıyla destek olmanızı ben istediğimi belirtmek istiyorum. Evet, biz acaba stajın amacını iyice anladık mı? Biz, hakikaten anladık mı? Stajyer anlıyor, o anlıyor, biz anladık mı acaba? Gerçekten “ya, bu staj neden yapılıyor”, biz bunu hakikaten iyi anladık mı? Ve bunun gereğini ofislerimizde, çalışma alanlarımızda yerine getiriyor muyuz? Neden 3 seneye çıktı bu staj, 2 seneydi de ne oldu? Eza cefa artsın diye mi oldu? Hayır, uluslararası standartlara ulaşsın diye oldu. Ama biz acaba bunun amacını gerçek anlamıyla kavrayabildik ve günlük hayatımızda uygulamaya sokabildik mi, tartışalım istiyorum.

Stajda eğitimi biraz önce söylediğim gibi gerektiği gibi verebiliyor muyuz, bunu tartışmak istiyorum. Stajyerlere bu eğitimlerini tamamlaması konusunda staj sırasında almak zorunda oldukları eğitimi tamamlamak konusunda gerekli olanakları sağlayabiliyor muyuz? Bu olanakları onlara yeterince tanıyabiliyor muyuz? Bunu tartışalım istiyorum yani mesela, bugün burada yapılmakta olan 5. Türkiye Muhasebe Forum'una Bursalı meslektaşlarımızın yanlarında çalışan stajyerleri, aday meslek mensupları burada olmaları konusunda ne kadar motive ettiler bilmek istiyorum. Burada olmalarının gerekliliğinin altını ne kadar çizdiler hatta buraya gelip gelmediklerini ne kadar kontrol ettiler bilmek istiyorum ama en azından böyle bir şeyin gerekli olup olmadığının da tarafınızca tartışılması gerektiğini düşünüyorum değerli arkadaşlarım.

Bizden önceki Oturumda Aydın Oda Başkanımız Sayın Fettah Açı, staja ve stajyer sorunlarına ilişkin gerçekten çok önemli konulara temas etti. Ben onları yeni baştan bir tartışma konusu ya da yeni baştan bir konu yapmak ve vaktinizi almak istemiyorum ama acaba gerçekten, bizim sahte stajyer dediğimiz bir sorun bizim mesleğimizde bugün var mı? Bence var, peki, nasıl giderilecek, nasıl yapılacak, hangi yollarla yapılacak? İşte, bunları mutlaka halletmek ve çözmek zorundayız diye düşünüyorum.

Ben aşağı yukarı her konuşmamda söylediğim gibi yine aynı şeyleri söyleyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum. Bugün nasıl, şu tarihte, şu beyanname verilecek sorumluluğumuzsa, şu ödenecek, nasıl sorumluluğumuzsa bu mesleğin ileride nasıl şekilleneceği de eşit derecede sorumluluğumuz altındadır diye düşünüyorum.

Hepinize en derin sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum. Sözü Sevgili Adana Oda Başkanımız Sayın Ahmet Coşar'a bırakıyorum, sağ olun arkadaşlar!

Muhasebe Meslek Adayının Yetiştirilmesinde Meslek Mensubunun Rolü

Ahmet COŞAR
Adana SMMM Oda Başkanı

- 5. Muhasebe Forum’unda aranızda bulunmaktan dolayı şahsım ve Odam adına kıvanç duyduğumu belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli katılımcılar, tabii, Forumlarda her şeyin konuşulması doğal ve içinden geldiği kadar konuşmak da bence elzem olduğunu düşünüyorum. Tabii Sayın Nalbantoğlu’ndan sonra da konuşmak gerçekten çok zor çünkü O’nun kadar hatip olmak da herkese nasip olmuyor.

Şimdi Sayın Nalbantoğlu gerçekten, çok güzel noktalara temas etti, benim aslında konuşmamı üç bölümden oluşturmuştum. Özellikle “bizim staj ile ilgili Yönetmeliğimizde stajın ilkeleri ve hedeflerini biliyor muyuz?”. Önce ben sizlere Staj Yönetmeliğinden alıntılar okuyarak onları size aktarmak istiyorum, daha sonra çoğunu kendi ofisimde yaşadığım ve bana verilen deneyimlerde ölçülmesi stajyerlerin, aday meslek mensuplarının, o konuda fikirlerimi paylaşmak istiyorum.

Şimdi stajın ilkeleri baktığımız zaman 3568 sayılı Staj Yönetmeliğinde şunlar var; işte, stajın amacı, mesleki disiplin, bilgi deneyimi ve yeterliliğine sahip meslek mensubu yetiştirmek, birinci hedefi, amacı bu, ilkeleri. Yine ikinci olarak aday meslek mensuplarının kendilerini yetiştirme imkanı sağlayacak ve yanında veya gözetimi denetim altında staj yapılan meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerini aksatmayacak şekilde staj yapmasını sağlamak. Keza yine, stajın tamamlanması için aday meslek mensubunun ara dönemde staj bitirme, değerlendirmeleri ile yanında staj yapılan meslek mensubunun tezkiyesinin olumlu olması gerekir. Bilindiği üzere tezkiye olmadan isterse Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Sınavından da 7 dersten de 100 alsın, geçmesi mümkün değil. Yine, stajın hedeflerine baktığımızda şunları görüyoruz; mesleğin getirdiği ahlaki ve niteliklerle meslek bilincinin yerleştirilmesi, iki, il-

gili mevzuat ve uygulamayı doğru, etkin bir biçimde öğretmek ve mesleki bilgilerini geliştirmek, yabancı dil ve bilgisayar eğitimine imkan sağlamak henüz bu 20 yılda maalesef tamamlanmadı, mesleki standartlaşmayı temin etmek. Bunlar tabii, bizim Yasamızda sayılı olan aday meslek mensupları için stajların ilkeleri ve hedefleri.

Bunu söyledikten sonra sizlere bir hatırlatmada bulunmak istiyorum; özellikle yaptığımız sözleşmelerde kesinlikle, aday meslek mensuplarının bize neler getirdiğini, neler getirebileceğini hiç belirtmiyoruz. Borçlar Kanunu'nun 100. maddesinin 1 ve 2 numaralı bentlerinde; stajyerlerin çalışanların kusurağundan dolayı veya sorumlu olduğu bizlerin ancak yardımcıların hafif kusurlarından dolayı sorumlu olmadığımızı da belirtmek suretiyle sözleşmelerimizi yapmamızda fayda görüyorum.

Ben özellikle ofisime gelen tabii, deneyimlerim paylaşılması ve ölçülmesi konusu olduğu için çoğunu kendi ofisimden örneklemek suretiyle aktaracağım. Özellikle meslek mensubu adayı geldiği zaman onu 2 gün veya 3 gün duruma göre ofisimizde hiçbir şey yaptırmayız. Oturur, sağa sola bakar, hiyerarşinin nasıl işlediğine bakar, işveren olarak bizim efendime söyleyeyim, çalışanlarımıza davranışlarımıza, işte, mesainin hangi saatte geldiğine, gittiğine, biz ona 2 gün hiçbir şey söylemeyiz, sadece gözlem yapmasını sağlarız. Bu, onun oraya ısınmasını ve ileride herhangi bir davranış bozukluğuna uğramaması konusunda bir fayda sağladığına inanıyorum. Keza yine, Disiplin Yönetmeliğine göre aday meslek mensuplarımız da yine meslek mensupları gibi kusurlarından dolayı Disiplin Yönetmeliği hükümlerini hatırlatırız. Daha sonra meslekte onuru ile bağdaşmayan işlerle ilgili arkadaşımıza bilgi vermeye çalışırız. Tabii, bunu bir öğretmen edasıyla değil de sadece bir sohbet anlamında vermeye çalışıyoruz. İşte, kendi nam ve hesabına defter tutamayacağını, meslek mensubunun dışında başka bir meslek mensubuna hizmet veremeyeceğini ki, genelde biliyorsunuz ofislerimizde meslek mensuplarımızın işte, “amcamdır, dayımdır, halamdır, teyzemdir” gibi mükelleflere stajyerlerimizi maalesef, defter tuttuğu görülmektedir. Tabii, bu maalesef, özellikle meslek mensuplarımızın işine de geliyor çünkü onun ücretini az vermekle kendisine bir rant sağlamak anlamında da işine geldiği için diye düşünüyorum.

Daha sonra yine, gizlilik esaslarına uyulması konusunda uyarılarda bulunuyoruz ve bir örnek veriyoruz, diyoruz işte, elinize geçen bir buzdolabı faturasını herhangi bir şekilde siz fiyatını bilebilirsiniz, o buzdolabı faturasını herhangi bir toplantıda işte birisi sizi tahrik edebilir veya konuşulabilir. İşte, “şu malın sermayesi bu kadardır”, sizin de öyle bir mükellefiniz var ise o mükellef-

le ilgili, o mal ile ilgili bilginiz mutlaka vardır. Dolayısıyla o bilgiyi orada mesela, bir arkadaşınız der ki “ya buzdolabının işte maliyeti 500 liradır”, o da der ki “hayır efendim, niye 500 lira, işte bunun maliyeti işte diyelim ki 300 veya 800’dür” neyse, işte o zaman siz bilmeden meslek birliğinin sırrını ifşa etmiş oluyorsunuz, o ticarethane ile ilgili bilgileri aktarmış oluyorsunuz. Biz bunu örnek olarak kendisine aktarıyoruz, deriz ki, “böyle bir şey yapma”, “işini eve götürme, işini arkadaşlarıyla da paylaşma”. Dolayısıyla onun bu konuda bilgi sahibi olmasını sağlıyoruz.

Keza özellikle, kılık-kıyafetlerine dikkat etmesini öneririz. Gayet tabii, bizim orası staj yapılan bir yer olmakla beraber bir okul vesaire değil, lisans eğitimi almış birisidir veya eskiden işte, lise ve dengi okullar mezunlarından SM varken bunlar geçerli idi. Şimdi baktığımız zaman, örneğin baktığımız zaman örneğin traşlı, erkekler için söylüyorum, sizi temsil eden bir vergi dairesine gidiyor, o vergi dairesinde veya bir sosyal güvenlik kuruluşunda hareketlerinin daha düzgün olmasını, kılık-kıyafetinin daha düzgün olmasını, eski olabilir ama temiz olması lazım. Yine bayanlar için de aynı keza, meslek vakar ve onuruna yakışır bir kıyafette olmasını, bir iş kadını gibi giyinmelerini isteriz.

Bunların dışında yine usta-stajyer ilişkisini sağlamak amacıyla kendi ofisimizde deneyimlerimi paylaşmak adına bunları söylüyorum, aslında benim bir hayalim de var, inşallah eski meslek mensuplarımız yeni meslek mensubu olan arkadaşlarımıza keşke bunları belirli zamanlarda belirli toplantılarda paylaşsın diye istiyorum. Çünkü deneyim, hakikaten çok önemli bir olgudur. İşte, burada bunların, meslek mensuplarının ilişkilerini düzenlemek de, örneğin, sabahleyin işte, normal mesai saat 08.30’daysa stajyerlerin saat 08.00’de gelmesini sağlarız çünkü ast-üst ilişkisini anlamında yani stajyerlerin usta-çırak ilişkisini onlara vermeye çalışıyoruz. Bakınız benim bir anımı anlatmak istiyorum, benim oğlum Tarsus Amerikan Kolejinde okuyordu, eşim pencereden bakıyordu, yağmur böyle bardaktan boşanırcasına yağıyor ancak bir üst sınıftaki ağabeyi, otobüse binmeden o binemiyordu. Biz de aslında stajyerlerle usta-çırak ilişkisini her zaman yapmamız lazım. Örneğin bu merkezi denetim elemanlarında da vardır, hepimiz biliyoruz, bunu söylememize gerek yok, bu “çanta taşıma meselesi” var. Dolayısıyla böyle bir hiyerarşik düzen kurmamız lazım.

Yine hatalı bir iş yaptığı zaman sakın ola sakın yanınızda yardımcı eleman olabilir, stajyer olabilir, aday meslek mensubu olabilir, bunlara bağırıp çağırdığınız zaman kesinlikle, sizden gizleyeceği şeyler vardır. Ve her zaman biz şunu

söyleriz; “bizden gizli bir şey yapmayınız, eğer yanlış bir şey yaptıysanız bunun da farkına vardıysanız bize söyleyiniz. Söylediğiniz zaman biz size nasıl olması gerektirdiğini, en azından dönemi geçmediği için bazı konularda faydalı olmak adına” hem de kendi garantimiz çünkü gizlediği zaman ileride maalesef, tamir edilemeyecek hatalar çıkar.

Yine maalesef, son günlerde biliyorsunuz, sahte ve muhteviyatı yanıltıcı belge kullanımı çoğaldı. Biz de nelerin altını imza ettiğimizde, imza attığımızı da biliyorsunuz, işte eğer siz, ona iyi bir şekilde davranış biçimi vermediyseniz o işte, sahte ve muhteviyatı itibarı ile belge, yanıltıcı belgenin işiyle münasip olup olmadığına bakmak adına mutlak suretle siz ona telkinde bulunmamız lazım. Ve onu da şu şekilde çözmeye çalıştık; özellikle her konuda örneğin işte, çalışanlarımıza farklı konularda örneğin işte, inşaat diyelim, alım-satım veya üretim, herkeste birer tane bu konuda mükellef grubunu verirseniz o gruplardan kendilerinin çok iyi yetiştireceğine inanıyoruz. Ve sık sık çalışanlarınız içerisinde özellikle firmaların değişiklik yapmasına pek razı gelmeyiz biz.

Yine, Sosyal Güvenlik Kuruluşu veya vergi dairesi veya herhangi bir kamu kuruluşuna gönderdiğiniz zaman oradaki zaman odaklı yapacağı işe bakın. Eğer zaman odaklı yapacağı işte farklılık arz ediyorsa örneğin işte, Sosyal Güvenlik Kuruluşuna gitti, oradaki işi diyelim 15 dakika sürer, 1 saatte yol sürse işte, 1 saat 15 dakika sürer, eğer arkadaşımız 2 saatte geliyorsa bunun sorgulamasının yapılması lazım. Çünkü bu konuda bir kahveye gidebilir veya herhangi bir şekilde yanlış bir yola gidebilir veya başka bir şekilde arkadaşıyla gezebilir, dolayısıyla bunu önlemek adına eğer öyle bir şey olduğu zaman lütfen, onun da dışarıda izlenmesinde fayda var diye düşünüyorum.

Yine bürolarda çalışanlarımız, aday meslek mensupları ve yardımcı elemanlar ki, ben onları çok fazla ayırmıyorum açıkçası, her ne kadar bir resmi staj yapıyor bir tanesi yanımda çalışıyorsa da rotasyon yaptırmak, farklı konularda farklı işyerlerinin işte, biraz önce saydığım üretim, hizmet, efendime söyleyeyim, alım-satım gibi veya serbest meslek dallarındaki gibi konularda farklı farklı rotasyonlara götürmek lazım. Ben şahsen işte, Sosyal Güvenlik prim ve hizmet bildirgelerini farklı bir birimde, diğer birimde efendim, sadece defter tutma, diğer birimde bir hizmetleri takip etme veya tahsilat gibi birimlerden ziyade herkesin aynı işi değil farklı farklı işleri yapabilme yeteneğine sahip olması adına rotasyon yapılması. Bunun şu faydası oluyor; inanın size, hiçbir şekilde aday meslek mensuplarından dolayı bir sıkıntı gelmiyor ve onlarla direk muhatap olabiliyorsunuz.

Yine, ayda, bugünlerde fazla değil ama muhakkak iki bir toplantı yapılarak bunların mevzuatlarla, değişen mevzuatlarda ilgili bilgiler aktarılması, yine işlerin yürümesi anlamında aday meslek mensuplarından öneri ve şikayetlerin alınması. Bazen öyle oluyor ki, hani Mimar Sinan hesabı, işte, biliyorsunuz camiyi yaparken ip ile çekmiş hatırlarsınız onu, çocuğun bir tanesi demiş ki “efendim, mimari eğri”, O da demiş ki, “Allah Allah, eğri mi falan?” “bir ip getirin çekin”, bir tanesi demiş ki, “ya bu minarenin bu iple düzelmeyeceğini bilmiyor musunuz?” “biliyorum ama ondan yarın eğri minare kalır” şeklinde. Siz, öyle bir an gelir ki, belki meslek mensubunun da akıl edemeyeceğini belki de aday meslek mensubundan alabileceğiniz fikirler olabilir diye düşünüyorum.

Özellikle kendilerinin çok önemli olduğunu, çok önemli iş yaptığını ve bu aday meslek mensupluğu bittikten sonra sınava girdiği zaman onun çok önemli iş yapacağını özellikle motive etmek anlamında bilgilendirip onu bu işe teşvik etmek de fayda var.

Biraz önce Sayın Nalbantoğlu, Sayın Başkanın da söylediği gibi özellikle malesef, bazı meslek mensubu arkadaşlarımız, aday meslek mensuplarını seminer, panel gibi toplantılara göndermiyorlar, gönderemiyorlar. Bence çok yanlış bir uygulama, özellikle Odalarımızın yapmış olduğu bu eğitimlerde belki de çok büyük, oradaki 2 saatlik bir eğitimde belki bir kelime, belki üç kelime o aday meslek mensubunun size farklı şekilde yansımaya sebep olacaktır. Dolayısıyla bilginin paylaşılması adına hatta biz şöyle bir uygulamada yapıyoruz, gönderdiğimiz oturumlardan sonra, panelde veya eğitim çalışmalarında dönüyoruz diyoruz ki, “ne öğrendin, ne yaptın, nasıl şey yaptın, şu şöyle midir?” diye tuzak sorularda sormak suretiyle o eğitimin veyahut da panelin ne kadar faydalı olduğunu anlamak adına sorular soruyoruz.

Bir de “ödül-ceza sistemi” uygulaması yapıyoruz, orada da şöyle; özellikle gerçekten başarı gösteren aday meslek mensupları için Cumartesi öğleye kadar mesaimiz var ancak cumartesi öğleye kadar değil o gün gelmemesi adına bir ödül verebiliyoruz. Dolayısıyla tabii, ayrıca benim başka bir önerim daha var; maaşından ziyade ücret konusunda farklı bir şekilde prim mesela, işte, dini bayramlarda ve özel günlerde az da olsa üç, beş kuruş fazla vermek her zaman faydalı olur kanaatindeyim.

Yine, dışarıda aktiviteler anlamında örneğin işte, sonbaharda veya ilkbaharda topluca ve Ramazanda mesela iftar yemeği veya efendime söyleyeyim, eskiden şuanda kalmadı da pek, Gelir Vergisi beyannameleri yapıldıktan sonra

bunlara bir yemeğe götürme gibi veya işte, Kurumlar Vergisi beyannamesinden sonra bir yemeğe götürme gibi, bunlar da aday meslek mensuplarını ve çalışanlarımızı mutlu ettiğini gördük.

Ben bazı şeyleri sizlerle paylaştım, inşallah faydalı olmuştur, beni sabırla dinlediğiniz için hepimize teşekkür eder, saygılar sunarım.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı
TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Evet, Sayın Coşar'a teşekkür ederiz. Tabii, Sayın Ahmet Coşar, çok uzun yıllardan beri mesleği bağımsız olarak yapmakta olan bir Meslektaşımız, bu stajyerlerin yetişmesi ve stajyerlere ofis, uygulama anlamında ofis deneyimi bizimle paylaştı, ben biliyorum zaten Ahmet Bey'in ofisinden yetişmiş bugün Adana Odasının üyesi olan, o deneylerden geçmiş onlarca meslek mensubu arkadaşımız var. Ama belki de burada bizim önümüze yine bir görev olarak çıkan bir konu; işte, bu davranış biçimleri üzerine yani işin teknik eğitiminden ziyade davranış bilimleri üzerine acaba hangi tarzın daha doğru olduğu ve hangi tarzın daha olumlu sonuçlar vereceği ve aday meslek mensubunun hem mesleğe intibakı hem de yapıya, topluma, Örgütü intibakı konusunda hangi yol ve yöntemlerin ve hangi davranış biçimlerinin daha olumlu sonuçlar vereceği. Yani bu ofiste verilen bu eğitimlerin, ofiste aldığı bu karşılıklı iletişim ile aldığı eğitimlerin hangisinin daha doğru yöntemler, hangisinin daha doğru sonuçlar doğuracağı konusunda ölçebilecek bazı değerler ve kriterler biz ortaya koymak zorundayız. Belki de 21. seneden itibaren de önümüzde böyle bir görev, böyle bir ödev yani Meslek Örgütünün önünde, bu yapılan davranışların sonuçlarını ölçebilecek, doğru analiz edebilecek verilere ulaşabilecek bir ölçümleme kıstasları, değerlendirme yöntemleri ortaya çıkartılabilir diye düşünüyorum. Çok teşekkür ederim Sayın Coşar.

Efendim şimdi söz sırası Manisa Oda Başkanımız Sayın Sadık İrier'de, buyurun Sayın Başkanım,

Bağımlı Çalışan Meslek Adaylarının Yetiştirilmesinde Meslek Mensubunun Gözetimi ve Uygulama Deneyiminin Ölçülmesi

Sadık İRIER

Manisa SMMM Oda Başkanı

- Sayın Başkan, Değerli TÜRMOB Yöneticisi Arkadaşlarım, Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Dostlar,

Ben; bugün, “Bağımlı çalışan arkadaşlarımızın yanında yetişen stajyerlerin yetişmelerinde meslek mensubunun rolü ve sorumluluğu” noktasında sizlerle birkaç şeyi paylaşmak istiyorum.

Staj uygulamasına ilişkin olarak meslek mevzuatımızda yer alan “Staj Yönetmeliği” ilk defa 1989 yılında yayımlanmış, 1992 ve 1997 yıllarında bu yönetmelik yenilenmiştir.

Muhtemeldir ki, meslek yasamızda değişiklikler yapan 5786 Sayılı yasa nedeniyle “Staj Yönetmeliği”nde yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Değerli Arkadaşlar, 1989 yılında yayımlanan “Staj Yönetmeliği” stajın Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ya da Yeminli Mali Müşavir unvanlı meslek mensuplarımızın yanında yapılabileceğini düzenlemiş, stajın bağımlı çalışılarak yapılabileceğine ilişkin düzenlemeye yer vermemiştir.

1992 yılında yayımlanan “Staj Yönetmeliği”, stajın SMMM ya da YMM unvanlı meslek mensuplarının yanında ve / veya onların denetim ve gözetiminde yapılabileceğini düzenlemiştir.

1997 yılında yayımlanan “Staj Yönetmeliği”, Serbest Muhasebeci unvanlı meslek mensuplarının yanında ve / veya onların denetim ve gözetiminde staj yapılabileceğini düzenlemesi nedeniyle önemlidir.

24 Kasım 1989 Tarihli Resmi Gazete Sayı 20352

Serbest Muhasebecilik ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Başvuru ve Staj Yönetmeliği

Kavramlar Madde 4 :

Aday Meslek Mensubu : Kanunun öngördüğü şartları taşıdığından Serbest Muhasebecilik ya da Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik mesleğini ifa için mesleğe hazırlayıcı temel bilgileri edinmek üzere bir meslek mensubu yanında mesleki çalışmalar yapan kimseyi ifade eder.

Yanında Staj Yapılan Meslek Mensubu:

Kanunun öngördüğü staj ve sınavları tamamlayıp serbest muhasebeci mali müşavirlik yapanları ya da yeminli mali müşavir unvanını alıp bilfiil çalışan kimseleri,

Madde 15 : Stajlar; serbest muhasebeciler için serbest muhasebeci mali müşavirler; serbest muhasebeci mali müşavirler için ise serbest muhasebeci mali müşavirler ya da yeminli mali müşavirlerin yanında yapılır. Yanında staj yapılacak meslek mensubunun en az 3 yıldır meslek mensubu olarak çalışıyor olması şarttır.

1 Ağustos 1992 Tarihli Resmi Gazete Sayı 21302

Serbest Muhasebecilik ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Staj Yönetmeliği

Tanımlar Madde 4 :

Aday Meslek Mensubu : Kanunun öngördüğü şartları taşıdığından Serbest Muhasebecilik ya da Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik mesleğini ifa için mesleğe hazırlayıcı temel bilgileri edinmek üzere bir meslek mensubu yanında *veya denetim ve gözetiminde* mesleki çalışmalar yapan kimseyi ifade eder.

Yanında Staj Yapılacaklar Madde 15 : Stajlar;

- 1) Serbest Muhasebeci olacak stajyerler, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin yanında ve / veya onların denetim ve gözetiminde stajlarını yaparlar,

- 2) Serbest Muhasebeci Mali Müşavir olacaklar stajlarını, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavirlerin yanında ve / veya onların denetim ve gözetiminde stajlarını yaparlar,

23 Ağustos 1997 Tarihli Resmi Gazete Sayı 23089

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Ve Serbest Muhasebecilik Staj Yönetmeliği

Tanımlar Madde 4 :

Yeminli Mali Müşavir : Kanunun 2/B maddesi ile 12. maddesinde belirtilen işleri yapan ve 4 üncü maddesindeki genel şartlar ile 9 uncu maddesindeki özel şartları taşıyan meslek mensuplarını,

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir : Kanunun 2/A maddesinde belirtilen işleri yapan ve 4 üncü maddesindeki genel şartlar ile 5/A maddesindeki özel şartları taşıyan meslek mensuplarını,

Serbest Muhasebeci : Kanunun 2/A-a maddelerinde belirtilen işleri yapan ve 4'üncü maddesindeki genel şartlar ile 5/B maddesindeki özel şartları taşıyan meslek mensuplarını,

Meslek Mensubu : Yeminli Mali Müşavir, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ile Serbest Muhasebecileri,

Aday Meslek Mensubu : Kanunun öngördüğü şartları taşıyan ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik veya Serbest Muhasebecilik mesleğini ifa için mesleğe hazırlayıcı temel bilgileri edinmek üzere bir **meslek mensubu yanında veya denetim ve gözetiminde** mesleki çalışmalar yapan kimseyi,

Yanında Staj Yapılacak Meslek Mensupları

Madde 15-

1-Serbest Muhasebeci adayları stajlarını Yeminli Mali Müşavir, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Serbest Muhasebecilerin yanında ve/veya onların denetim ve gözetiminde yapabilirler.

2 - Serbest Muhasebeci Mali Müşavir adayları ise stajlarını Yeminli Mali Müşavir veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin yanında ve/veya onların denetim ve gözetiminde yapabilirler.

Staj yönetmelikleri ile mevzuatımıza giren gözetim ve denetimde staj uygulaması, meslek mensuplarımız ve staj yapacak olanlar için önemli bir kazanım olarak değerlendirilmelidir.

Bu uygulama ile staj yapacak olanlar için daha geniş bir alanda staj yeri bulabilme olanağı sağlanmış, meslek mensuplarımız açısından ise hizmet verdikleri firmada sorumluluk taşıyan az ya da çok kalifiye olmuş, meslekle doğrudan ilgili kişilerle çalışma yapabilme olanağı sağlanmıştır.

Meslek mensuplarımız açısından sorumluluk ortaya koyan, beyanname ya da bildirim imzası, rapor düzenleme gibi işlemler öncesinde; meslek mensuplarımızca yürütülecek ön denetim faaliyetleri için böylesi bir staj uygulamasının önemli yararlar sağladığı açıktır.

Stajın bağımlı çalışma şeklinde yerine getirilmesinde;

1. Çalışılan firmanın faaliyet alanının sınırlı olması nedeniyle değişik faaliyet konuları için meslekte yetişmenin sağlanamaması,
2. Firma içi iş bölümünün, katı kurallarla tanımlanmış olduğu işyerlerinde işin bütününe hakim olamama,
3. Firma içi çalışma yapısının, meslek için öğrenmeye olanak sağlamaması, handikapları yoğun olarak gözlenmektedir.

Geleceğin meslek mensuplarını yetiştiren bizler, aslında mesleğin yarımını, geleceğini oluşturuyoruz. Gelecekte stajyerlerimizle birlikte bu mesleği yerine getireceğiz. Bu nedenle yükümüz oldukça ağır. Bir yandan iyi bir meslek mensubu, bir yandan iyi bir eğitimci olmak durumundayız.

Eğitimin ayrılmaz parçası, ölçme. Stajyerin meslek için, hangi konuda ne kadar yetiştiğini nasıl? Ölçeceğiz.

Bu konu için temel verimiz 3 ve 4 Numaralı “Muhasebe Meslek Mensupları İçin Uluslararası Eğitim Standartları”.

UES 2 Muhasebe Mesleği Eğitim Programlarının İçeriği

UES 3 Mesleki Beceriler,

UES 4 Mesleki Değerler, Etik Kurallar ve Davranışlar

başlığını taşıyor.

Muhasebe mesleği açısından meslek etiği, meslek mensubunun bağımsızlığı, kendi kendini kontrolü ve dürüstlüğü anlamına gelir. Başka bir ifadeyle, muhasebede meslek etiği, müşterilere, halka ve diğer uygulamacılara, yüksek standartlara bağlanmış ahlaki davranışlarla hizmet edilmesi demektir. Bu hizmet ise, meslek mensuplarının uzmanlıkta yeterli sorumluluğa ulaşmış, güvenilirliğini sağlamış, doğru ve tarafsız olması zorunluluğunu ifade eder.

Bir meslek Grubu ne kadar güçlü ise, etik ilkeleri de o kadar etkili olmaktadır. Meslek Mensubunun gücü ve otoritesi kurduğu etik disiplinini ve buna duyulan saygıyı önemli ölçüde etkilemektedir. Meslek grubunun gücünün azalması durumunda ise üyeler, meslek grubunun kontrolünden kolayca kurtulabilmektedirler. Herhangi bir meslek icra edilirken meslek mensupları mesleki etiğe ne kadar bağlı kalırlarsa, o mesleğe olan güven ve saygınlık o kadar artacaktır.

UES 2'nin amacı; adayların giderek karmaşıklığı artan ve değişen bir çevrede, ehil muhasebe meslek mensupları olarak çalışmalarını mümkün kılmak için onlara ileri muhasebe bilgisi sağlamaktır. Standart eğitimde, şu üç temel bilgini alınmasını gerekli kılmaktadır.

- Muhasebe, finans ve ilgili bilgi
- Organizasyon ve iş bilgisi
- Bilgi teknolojisi (IT) bilgisi

UES 3'ün amacı; adayların muhasebe meslek mensubu olarak çalışmaları için uygun beceri karışımı donanımına sahip olmalarını sağlamak. Standartta, muhasebe meslek mensuplarının sahip olması istenen beceriler beş başlık altında gruplanmış:

- entelektüel beceriler,
- teknik ve fonksiyonel beceriler
- kişisel beceriler
- toplumsal ve iletişim beceriler ve
- organizasyon ve iş yönetimi becerileri

UES 4'ün amacı; adaylarının muhasebe meslek mensubu olarak çalışmaları için uygun mesleki değerler, etik ve tutumlarla donatılmalarını sağlamaktır.

Biz staj veren muhasebe meslek mensuplarına stajda uygulama deneyimini ölçmek noktasında düşen görev; UES 2, UES 3 ve UES 4'ün gereklerinin ne kadar yerine getirildiğini tespit etmek ve adayların tezkiyelerini (Staj Değerlendirme Formu) buna göre düzenlemek şeklinde ortaya çıkıyor.

Uygulama deneyiminin ölçülmesi öncesinde standartlar çerçevesinde uygulama eğitimlerini sağlamakta tabii ki doğal görevimiz.

Biz, Mesleği bir bütün olarak görüyoruz. Tüm meslek mensuplarımızı da çok seviyoruz. Ayrı Birlikleri mesleğin sonu olarak görüyoruz. Ancak muhasebe olmadan Yeminli Mali Müşavirlik Mesleğinin olamayacağını herkesin kabul edilmesi gerekiyor.

Tüm Meslek Mensupları, mesleğini yaparken kişisel çıkardan önce toplum çıkarını ön plana almalıdırlar. Bürolarımızı gerek mekan, gerekse teknolojik açıdan çağın koşullarına uydurmak zorundayız. Bilgili, müşterilerimize fayda ve değer yaratmalıyız. Bağımsızlık, tarafsızlık, dürüstlük, güvenilirlik ve yeterlilik vazgeçemeyeceğimiz temel ilkelerimiz olmalıdır.

Yukarıdaki düşüncelere herkes sahip çıkarsa, meslek mensuplarımız ve mesleğimiz hak ettiği yere ulaşacaktır.

Saygılarımla,

*Denetçi Yetiştirilmesinde Meslek Adayının Denetim Deneyimi /
Ruhsatlı Meslek Mensubunun Denetim Deneyimi*

Ali Metin POLAT
Ankara SMMM Oda Başkanı

- Ustaya başarısının sırrını sormuşlar iki kelime demiş : Doğru kararlar

Sürekli doğru kararları nasıl alabildiğini sormuşlar.

Tek kelime demiş: Tecrübe

Bu tecrübe denen şeyin sırrı ne diye sormuşlar.

Usta derin bir iç geçirmiş ve söyle demiş: Yanlış karar.

İnsanın deneyimi yaptığı yanlışlar toplamı kadardır mantığını çok tutarlı bulmasanız da doğruluk payı yüksek bir fıkra bu. Tabii ki tecrübe (Deneyim) dediğimiz şeyi yanlış kararlar toplamına indirmek, her yanlış bir deneyim sayısı olarak görmek niyetinde değiliz. Ancak deneyimlerle edinilen bilgilerin kalıcı olduğunu aktarıldığında bile aynı derecede işe yaradığını da kabul etmek gerekir.

İnsanların sosyal hayattaki etkinlikleri giderek derin çizgilerle ayrışmaya başlamış bu geri dönülmez süreç iş kollarını doğurmuştur. Farklı işlerin ayrışmaya başlayıp meslek disiplini olarak kabul edilmeye başlanması aşamasında bilimsel anlamda mesleki eğitimden bahsetmeye olanak yoktur. Bu dönemlerde mesleki eğitim ve öğretim usta – çırak ilişkisi içinde gerçekleşmektedir. Bazı meslekler ya da işkolları doğrudan okullarda ve diğer eğitim kurumlarında öğretilirken, bazı mesleklerde bu eğitimin yanı sıra aktarılması gereken bilgiler tavırlar ve davranış kalıplarının usta çırak ilişkisi çerçevesinde öğretilmesi bir zorunluluktur. Yaşamın pratiği bu zorunlulukları her gün biraz daha vazgeçilmez kılmaktadır.

Eski düzende usta – çırak ilişkisinde başlıca kaynağın 'usta' olmasına karşın zamanımızda 'güncelleşmiş ve güvenilir' bilginin kaynakları çok çeşitlidir. Bilgisayar kullanımı, belli teknolojilere erişebilme ve bunlardan yararlanabil-

me açlarından çok daha yetkin olması yeni nesil yönünden bir artı niteliğindedir.

Kanımızca günümüzde usta-çırak ilişkisinin artık yukarıda belirtilen ve belki de başkaları da ilave edilebilecek olan unsurlar çerçevesinde yeniden bir değerlendirme konusu yapılması gerekecektir.

Geçmiş dönemlerde Usta çırak ilişkisinin en vazgeçilmez kabul edildiği kuyumculuk, ahşap ustalığı gibi mesleklerde bile üretim biçiminin değişmesi ile bu ilişki bütünü tarihe karışmıştır. Artık bu alanlarda makinalar, fabrikalar söz sahibidir, ne ustaya ne de çırağa ihtiyaç kalmamıştır. Meta Üretimine dayanan sektörlerde insan faktörünün payı giderek azalırken ağırlık teknolojiye kaymaktadır. Ancak Dişçilik, doktorluk, Müfettişlik ve Denetçilik gibi alanlarda hala insan faktörü ön plandadır ve bu meslekler sadece bilimsel disiplinlerle değil aynı zamanda usta çırak ilişkisi içinde öğrenilebilecek mesleklerdir.

Ruhsatlı meslek mensubunun Denetim deneyimi ne kadar fazla ise yetiştireceği adayın ufku o kadar geniş olur. Yetiştirilecek Denetçinin denetim konularını kendi bütünselliği içinde kavranıp yorumlayabilmesi teorik bilgilerden çok deneyim birikimlerinin aktarılması ile mümkündür. Ancak burada dikkat edilmesi gereken şey usta denetçinin kendi deneyimleri sonucu aktardığı bilgilerin de sorgulanması gerektiğinin de öğretilmesidir. Aksi takdirde deneyimle elde edilen her bilginin mutlak ve değişmez doğruları içerdiğini kabul etmemiz gerektirir.

Aslında bilgi dediğimiz şey zaman ve mekan parantezine alınmış geçici önermelerdir. Her bilginin doğruluğu zamanla ve mekanla sınırlıdır. Şair Turgut UYAR'ın dediği gibi öyle doğrular vardır ki zamanla en büyük yalana dönüşür. Mali sistem içinde de her şey değişir, eski kurallar gider yeni kurallar gelir. Eski doğrular artık doğru kabul edilmez, doru olmaktan çıkarlar. Ruhsatlı meslek mensubunun aday meslek mensubuna vermesi gereken en kalıcı bilgi bu olmalıdır.

Bir başka hatalı bulduğumuz konu da sürekli deneyim aktarılmasıdır. Unutulmamalıdır ki deneyim aktarımı tek yöntem değildir. Deneyim ve birikimler aktarılırken aktarılacak bilginin karşı tarafın algılama ve özümseme kapasitesi ile sınırlı olduğu unutulmamalıdır.

Profesör konferans vermek üzere salona girmiş. Salon, ön sırada oturan seyis dışında boşmuş.

Konuşup konuşmama konusunda tereddüde düşen Profesör sonunda seyise sormuş:

- Buradaki tek kişi sensin. Sana göre konuşmalı mıyım, yoksa konuşmamalı mıyım?

Seyis cevap vermiş:

‘Hocam ben basit bir insanım, bu konulardan anlamam. Fakat ahıra gelseydim ve bütün atların kaçıp bir tanesinin kaldığını görseydim, yine de onu beslerdim.’

Bu sözlere hak veren profesör konferansa başlamış. İki saatin üzerinde konuşmuş durmuş,

Konferanstan sonra kendini mutlu hissetmiş, dinleyicisinin de konferansın çok iyi olduğunu onaylamasını isteyerek sormuş:

-’Konuşmayı nasıl buldun?’

Seyis cevap vermiş:

‘Hocam sana daha önce basit bir adam olduğumu ve bu konulardan pek anlamadığımı söylemişim. Gene de eğer ahıra gelir biri dışında tüm atların kaçtığını görseydim, onu beslerdim, ama elimdeki tüm yemi ona verip hayvanı çatlatmazdım. ‘

”Ne kadar bilersen bil, söylediklerin karşıdakinin anladığı kadardır”. (Mevlana)

Bağımsız Denetim ve Muhasebe Meslek Mensubu

Bağımsız denetim, müşterilerine profesyonel denetim hizmeti sunan, serbest meslek sahibi olarak kendi adına çalışan veya bir denetim kurumuna / firmasına bağlı olarak faaliyet gösteren denetçi veya denetçiler tarafından işletmenin talebi ile ve bir denetim sözleşmesi çerçevesinde işletmelerin finansal tablolarının denetimi ile uygunluk ve performans denetimlerinin yapılmasıdır. Bağımsız denetimde asıl amaç finansal denetimdir.

Bağımsız denetimde, muhasebe verileri denetimin konusunu oluşturur ve denetim kaydedilen bilgilerin muhasebe döneminde meydana gelen mali ve ticari işlemleri gerektiği gibi yansıtıp yansıtmadığını belirler. Genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, muhasebe bilgilerinin gerektiği gibi kaydedilip kaydedilmediği değerlendirilmede ölçüt olduğundan, denetçi bu ilkeleri bilmek zorundadır.

Bağımsız denetçinin muhasebe konusunda uzman olmasına ek olarak, denetim kanıtlarını toplamada ve değerlemede de uzman olmalıdır. Bu uzmanlık bağımsız denetçiyi muhasebeciden ayıran temel unsurdur. Bağımsız denetim tarafından yapılan uygunluk ve performans denetimi bir zorunluluk olmayıp, genelde işletmelerin talebi üzerine yapılmaktadır.

Bağımsız denetçiler kâr amaçlı işletmelere, kâr amacı olmayan işletmelere ve kamu kurum ve kuruluşlarına hizmet verebilirler. Bağımsız denetçiler serbest meslek faaliyeti sürdüren kişilerdir. Bağımsız denetçiler faaliyetlerinde bağımsız olarak çalışırlar ve hizmetleri karşılığında denetledikleri kişi veya kuruluşlardan ücret alırlar.

Denetçinin temel sorumluluğu mali tabloları incelemek ve onların doğruluğu hakkında görüş bildirmektir. Bunun yanında mali tablolardaki hata ve hilelerin bulunması, kanunsuz işleri tespit etmek ve işletme hayatının gelecekte de süreklilik göstereceğini tespit ederek bu bağlamda mali durumun da yeterli derecede güvence altında olduğunu belirlemek gibi tali sorumlulukları da vardır.

Bağımsız Denetçi Türleri

SPK Tarafından kabul edilmiş dış denetim şirketleri

Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler

Yeminli Mali Müşavirler

Bankalar Bağımsız Denetçileri

Bankacılık sektörü spesifik faaliyetlerden oluştuğu için, bankaların denetimi bu konuda uzmanlaşmış bağımsız denetçiler tarafından yapılır. Bağımsız denetçiler asıl faaliyetlerinin yanı sıra tahkim, bilirkişilik ve tasfiye memurluğu da yapabilirler. SPK'ya göre bağımsız denetim yapma yetkisi şirket şeklinde örgütlenen Bağımsız Denetim Şirketlerine verilmiştir.

Sermaye piyasasında çalışan denetleme kuruluşları ve denetçilerin dışarı karşı kullanmak zorunda oldukları unvanlar kıdem sırasına göre şöyledir;

Sorumlu ortak baş denetçi

Baş denetçi

Kıdemli denetçi

Denetçi

Denetçi yardımcısı

Stajyer denetçi yardımcısı

Sorumlu ortak baş denetçi bağımsız denetim kuruluşunda pay sahibi olup, baş denetçi unvanına haiz ve denetim çalışmasını kuruluş adına kendi kişisel sorumluluğu ile yürüten ve kuruluş adına bağımsız denetim raporlarını imzalamaya yetkili gerçek kişidir. Baş denetçi unvanının kazanılması için fiilen en az 10 yıl deneyim, kıdemli denetçi unvanı için en az 6 yıl ve denetçi unvanının kazanılması için en az 3 yıl deneyim şarttır.

Denetleme işi, denetçi niteliğinde bir veya birkaç ortağın kişisel sorumluluğu ve gözetimi altında yürütülür ve sonuçlandırılır. Denetleme raporu, ilgili denetlemenin hukuki sorumluluğunu üstlenen ortaklarca mutlaka imzalanır.

Denetçi Unvanları ise SPK mevzuatında ve Muhasebe Meslek Mevzuatında ayrı ayrı tanımlanmıştır. Buna göre denetçi ünvanları aşağıdaki gibidir:

SPK Mevzuatına Göre

Muhasebe Meslek Mevzuatına Göre

Stajyer Denetçi

1. S.M.M.M (Kısmi Tasdik)

Denetçi Yardımcısı

2. Y.M.M. (Tam Tasdik)

Denetçi (3 Yıl)

Kıdemli Denetçi(6) Yıl

Baş Denetçi (10 Yıl)

Sorumlu Baş Denetçi

Denetimin Önemi ve Denetim Skandalları

Ekonomik kararların, kararı verenlerin amaçları ile tutarlı olabilmesi için, karar esnasında dayanılan bilgi güvenilir olmalıdır. Aksi takdirde karar vericilerin kendileri ve toplum için zararlı olabilecek bir kaynak kullanımı söz konusudur.

Bağımsız denetimin önemini arttıran başlıca sebep güvenilir bilgi sağlama işlevidir. Bir diğer sebep ise, yönetime mali tablolarla ilgili olarak tahmin, analiz, denetim ve rapor hazırlama gibi konular üzerinde, geleceğe ait kararların saptanmasında yol gösterici olmasıdır.

Ayrıca; işletme büyüklüğünün artması, işletmelere olan devlet müdahalesinin çoğalması, işletme ile ilgili çıkar gruplarının kuvvetlenmesi ve çoğalması, iş yaşamındaki rekabet ortamının şiddetlenmesi, insan faktörünün önem kazanması gibi hususlarda bağımsız denetimin önemi ile paralellik arz eder.

Bağımsız denetimin önemini daha iyi anlaşılabilmesi için son yıllarda başta ABD olmak üzere, dünya genelinde ortaya çıkan denetim skandallarına değinmekte fayda vardır. Bunların başlıcaları ise Enron, Worldcom, Tyco gibi devasa şirketler ile Arthur Andersen gibi dünyanın en büyük denetim firması arasında yıllar boyunca devam etmiş olan finansal raporlama ve denetim hilelerinden kaynaklanmaktadır.

A.B.D. şirketlerinde sermaye piyasasına raporlanan “ticari kar” ı gösteren mali tablolar seti ve devlete raporlanan “mali kar” ı gösteren mali tablolar seti birbirinden farklıdır. Enron, Tyco ve Xerox şirketlerinde vergiden kaçınmak amacıyla mali karı olduğundan düşük, ticari karın ise şirket yönetimlerinin manipülasyonu ile olduğundan yüksek gösterildiği anlaşılmıştır.

WorldCom, Qwest, Tyco ve Global Crossing şirketlerinin finansal raporlama hilelerinin neden olduğu piyasa kapitalizasyonu kaybının 460 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir. Enron şirketinin hızlı bir şekilde çöküşü, sermaye piyasalarındaki yatırımcıların güveninin sağlanması açısından temel oluşturan finansal raporlama ve denetim sistemlerinin tümünün ağır bir şekilde eleştiri almasına neden olmuştur. Hileli finansal raporlama yapan şirketler; iflas, sahiplerinin değişmesi, hisse senedi fiyatlarının hızlı ve önemli ölçüde düşmesi, borsada listeden çıkarılması gibi sonuçlara katlanmışlardır.

Arthur Andersen bağımsız denetim firması, bir taraftan 1999 ve 2000 yılında Enron firması için hazırlamış olduğu müşteri risk analizinde “Enron’un sal-

dırgan kazanç hedefleri vardır ve bu hedeflere ulaşmak için çok sayıda karmaşık işlemler yapmaktadır” ifadesini kullanarak, şirketin maksimum risk düzeyinde olduğunu belirtmesine rağmen, diğer taraftan özel amaçlı girişimlerine ilişkin muhasebe uygulamalarını genel kabul görmüş muhasebe ilkelere uydurma çabası içine girmiştir. Bu durum, Enron’un finansal raporlama süreciyle ilgili olarak bağımsız denetim firmasının sorumluluğu hakkında ipuçları vermektedir. Arthur Andersen, Enron şirketine es zamanlı olarak danışmanlık ve bağımsız denetim hizmeti verdiği için çıkar çatışmasına neden olmuştur. Bir bağımsız denetçinin denetimini yaptığı bir şirketin aynı zamanda danışmanlığını yapmış olması durumunun, denetçi bağımsızlığına zarar vereceği literatürde birçok araştırmacı tarafından paylaşılan bir görüştür.

Enron’un çöküşü ile birlikte; bağımsız denetim ve sermaye piyasalarının temelini oluşturan finansal raporlama, kamuoyu çıkarlarını korumak amacıyla sorgulanmaya başlanmıştır. AICPA’nın özel finansal raporlama komitesi, mevcut finansal raporlama modelinin yeterliliği konusunda hareketle; şeffaflık, açıklık ve risk bazlı finansal raporlamanın gerekliliğini gündeme getirmiştir.

WorldCom şirketi ise benzer şekilde, 1996–2000 yılları arasında ortaklarına 16 milyar dolar kar ettiğini raporlamasına rağmen, vergi idarelerine 1 milyar dolardan daha az vergilendirilebilir kar raporlamıştır. Bağımsız denetim firması Arthur Andersen, 31 Aralık 2001 tarihinde sona eren döneme ait olarak 6 Şubat 2002 tarihinde sunmuş olduğu raporda “yönetimle aramızda finansal tablolar açısından önemli sayılacak veya hazırlamış olduğumuz denetçi raporunda değişiklik yapmamıza neden olabilecek bir uyumsuzluk bulunmamaktadır” ifadesi kullanılmaktadır. Bu durum, denetim firması Andersen’in, WorldCom şirketinin genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine aykırı olarak yapmış olduğu muhasebe işlemlerini anladığını fakat denetim raporlarına etkisini yansıtmadığı için kusurlu davrandığını göstermektedir.

AB 8. Yönergesi ve IFAC Eğitim Standartları Çerçevesinde Mesleğe Giriş Koşulları, Staj, ve Denetim

IFAC Eğitim Komitesinin yayınladığı “Muhasebe Meslek Mensupları İçin Uluslararası Eğitim Standartları”nda staj (veya mesleki tecrübe); Muhasebe Meslek Mensuplarının işiyle ilgili olarak, bir stajyer veya ruhsat sahibi bir muhasebe meslek mensubu tarafından yapılan “İş Deneyimi” olarak tanımlanmaktadır.

Staj (deneyim programı), muhasebecilik alanına uygun görevlerin iş başında yerine getirilmesi anlamına gelmektedir. Ruhsatlandırma sürecinin staj kısmı; mesleki bilginin, mesleki beceriler ile mesleki değerler, etik kural ve tutumların pratik uygulanmasını ve gelişimini kolaylaştırma amacını taşımaktadır. Nihai olarak stajyerler, Muhasebe Meslek Mensuplarının görevlerini yerine getirmedeki yeterliliklerini staj aracılığıyla göstereceklerdir. Staj, ayrıca, muhasebecilik alanında muhasebe meslek mensubunun devam eden tecrübesi anlamına da gelmektedir. Staj bazen “mesleki tecrübe” olarak da adlandırılabilir.

Eğitim ve staj döneminin çalışma yerinde mesleki değerler, etik ve tutumların uygulanmasını gözlemlemeleri için stajyerlere bir fırsat vermek amacıyla yapılandırılması gerekir. Böylece staj sonrasında meslek mensubu olacak adaylar tarafından etik kuralların uygulanması sağlanmış olacaktır.

Bir gerçek kişinin yasal denetim faaliyetinde bulunabilmesi için önce lisans düzeyinde eğitim veren bir eğitim kurumundan mezun olması, daha sonra teorik bir eğitim programını tamamlayarak konu ile ilgili pratik eğitimi alması ve ilgili ülkenin resmen tanıdığı bir mesleki yeterlilik sınavını vermiş olması gerekmektedir.

Mesleki yeterlilik sınavının bir bölümünü oluşturan teorik bilgi sınavı aşağıdaki konuları kapsamalıdır:

Genel muhasebe teorisi ve ilkeleri,

Yıllık ve konsolide hesapların hazırlanmasına ilişkin mevzuatta yer alan koşullar ve standartlar,

Uluslararası muhasebe standartları,

Finansal analiz,

Maliyet ve yönetim muhasebesi,

Risk yönetimi ve dahili kontrol,

Denetim ve mesleki beceriler,

Denetim ve denetçilerle ilgili olarak yasal koşullar ve mesleki standartlar,

Uluslar arası denetim standartları,

Profesyonel etik kurallar ve bağımsızlık,

Denetime ilişkin oldukları ölçüde ilgili hukuk dalları, matematik ve istatistik.

Pratik eğitime ilişkin olarak ise 8.Yönerge madde 10'a göre; adayın sahip olduğu teorik bilgileri pratiğe uygulamadaki becerilerini geliştirmek için, yıllık hesapların, konsolide hesapların veya benzeri mali tabloların denetimi de dahil olmak üzere ilgili konuları kapsayan, yasal bir denetçi veya bir denetim firmasında asgari üç yıl sürelik bir pratik eğitim sürecini tamamlaması gerekmektedir.

Bu dönem, onların gerekli mesleki bilgi, mesleki beceriler ile mesleki değerler, etik ve tutumları elde ettiklerini göstermelerine fırsat verecek kadar uzun ve yoğun olmalıdır. Denetçinin yeterliliğine katkıda bulunan stajın denetçilerin yer aldığı veya yer alma olasılığının olduğu denetim görevlerinin türü ve boyutuna da uygun olması gerekir.

Deneyim dönemi denetçilerin uygun şekilde denetlenmiş bir çevrede gerekli bilgi ve becerilerin uygulanmasını öğrenmelerine fırsat verir. Bu nedenle gerekli denetim deneyimi bir sözleşme ortağının yönetimi altında uygun denetim deneyimi sağlayacak olan kuruluşlarca sağlanmalıdır.

Teorik ve pratik eğitime ilişkin olarak dikkat çeken en önemli nokta ise eğitimin "eğitim yeteneği konusunda yeterli garantiyi sağlayabilecek" kişiler tarafından verilmesinin temin edilmesidir. Bu garantinin sağlanabilmesi için yasal denetçinin, teorik bilgi mesleki beceri ve değerlerinin yeterince yüksek düzeyde olduğunu teyit etmeye üzere sürekli eğitim programlarına katılmalarını ve sürekli eğitim konusunda öngörülen koşullara uymalarının sağlanması gerekmektedir.

Tüm bunların yanı sıra unutulmamalıdır ki denetim sadece örgün öğretimlerle ve stajla değil yerinde de öğrenilmesi bir süreçtir. Denetçi bir denetim görevi boyunca genellikle kuruluşun içinden veya dışından uzmanlara danışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü farklı tecrübe ve yeterlilik seviyelerini gerektiren denetim sözleşmeleri, yeterlilik, denetim ve benzeri alanlarda diğer muhasebe meslek mensuplarından istenenden daha yüksek düzeyde eğitim ve deneyim gerektirir.

Denetçinin, denetim yeteneğini elde edebilmesi, geliştirmesi ve koruyabilmesi için aşağıdaki faaliyetlere mutlaka katılması gerekmektedir.

Akademik kuruluşlarda veya mesleki kuruluş programları aracılığıyla sürdürülen ileri mesleki eğitim,

İş başında eğitim ve deneyim programları,

İş dışında eğitim,

Sürekli mesleki gelişim (SMG) kursları ve faaliyetleri.

Sonuç; Denetim bir uzman olarak gerekli teknik eğitim ve yeteneğe sahip kişi veya kişilerce yapılmalıdır. Denetçiler tarafından düzenlenen denetim raporlarının kullanıcıları, denetim görüşünü bildiren denetçiyi veya denetçileri tanımaz. Kullanıcılar için önemli olan güvenilir nitelikte bir denetim görüşünün bildirilmiş olmasıdır. Güvenilir ve kaliteli bir denetim görüşüne ulaşmak için bu işlevi yürüten denetçinin belirli bir mesleki eğitime, deneyime ve yeteneğe sahip olması ve denetim faaliyetini tam bir bağımsızlık ile yürütmesi zorunludur.

Diğer birçok meslekte olduğu gibi denetim mesleğinde de iş başında eğitim çok önemlidir. Denetim sürecinin başından sonuna kadar aday, ruhsatlı meslek mensubu ile birlikte çalışmalı ve pratik eğitim almalı, meslek mensubu elde ettiği tecrübeyi adaya aktarmalıdır. Bu durumda mesleki açıdan yeterli, hem muhasebe uygulamalarına hem de denetim sürecine hakim uzman meslek mensupları yetiştirilecektir. Bunun yanında, Genel Kabul Görmüş Denetim Standartlarından biri de “Sürekli Mesleki Gelişim” standardıdır. Bu bağlamda denetçiler, mevcut bilgi, beceri ve diğer vasıflarını sürekli mesleki gelişimle artırmalı ve güçlendirmelidir.

Ayrıca, Avrupa Birliği 8. Direktifi’nde de öngörülen, denetim mesleğinde kamu gözetiminin güçlendirilmesi ve kamu gözetiminin meslek örgütleri ile birlikte yürütülmesi gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Meslek örgütleri de bu konuda kamu gözetim kurumları ile birlikte çalışarak etkili bir denetim sistemi kurulmasında başlıca yüklenici olmalıdır. Bu çerçevede, Türkiye’deki meslek örgütü olan TÜRMOB denetim görevini yerine getiren meslek mensupları ve aday meslek mensuplarının birlikte çalışması ve ruhsatlı meslek mensubunun tecrübelerini adaya aktarması sürecini kolaylaştırıcı bir rol oynamalıdır.

Sonuç olarak, denetim işlevini yerine getirmesi beklenen aday meslek mensuplarının sürecin en başında uzman denetçi olmaları sağlanacak ve TÜRMOB 3568 sayılı yasanın 50. Maddesinde açıklanan cezaları daha az uygulayarak proaktif bir rol üstlenmiş olacaktır.

Teşekkür ederim.

SM'den SMMM'ye Geçiş

Mehmet NABİOĞLU
Gaziantep SMMM Oda Başkanı

- Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım benim konum biraz teknik, umarım sizleri bu ilerleyen saatlerde fazla sıkmam. 3568 sayılı meslek Yasamızda anlamsız bir ayırım olan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ayırımı 10.07.2008 tarihinde 5786 sayılı Yasayla son buldu. Ben, bugün bu geçişi anlatmanın ve sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu taşıyorum. 10.07.2008 tarihinde kabul edilen ve 26 Temmuz 2008'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5786 sayılı kanun muhasebe mesleğinin bir kariyer mesleği olarak disipline edilmesini sağlayan ve yüksek mesleki standartlara sahip olması yönünde yapılan çok önemli çalışmalardır. 5786 sayılı Kanunun 20. maddesinde belirtilen mesleki uyum eğitimi ve özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavına ilişkin usul ve esaslar serbest muhasebeci mali müşavir ayırımı bu sayede sona erecektir ve bu yasa ile serbest muhasebeciler mali müşavir olacak. Tabii sınava girmek şartıyla! Halen Türkiye genelinde faaliyet gösteren 30 bin serbest muhasebeci mesleki uyum eğitimine tabi tutulmakta ve bu eğitimin arkasından sınava girmektedirler. Sınavlarda başarılı olanlar serbest muhasebeci mali müşavir ruhsatını almaya hak kazanacaklar. 5786 sayılı Kanunun 1. maddesiyle meslek yasamızın Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu olarak değişmiştir. Kanunun geçici 11. maddesine göre serbest muhasebeci unvanını almış olanlar ile serbest muhasebecilik sınavına devam edenlerden başarılı olanlar 6 ayı geçmemek üzere TÜRMOB tarafından verilen mesleki uyum eğitimine tabi tutularak bu eğitimi tamamladıkları tarihten itibaren beş yıl içerisinde yapılacak özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavına beş kez girebilirler. Bu sınavlarda başarılı olanlar serbest muhasebeci mali müşavirlik unvanını almaya hak kazanacaklardır. Söz konusu sınavlarda başarılı olamayanlar ya da bu sınava girmeyenler sadece serbest muhasebeci mali müşavir unvanıyla çalışabileceklerdir. Serbest muhasebeci mali müşavir unvanını kullanamazlar ve mali müşavirliğin yap-

tığı bazı işleri yapamazlar. Meslek yasamızda değişiklik yapan 5786 sayılı Kanun ile serbest muhasebeci unvanı kaldırılmış, mesleki uyum eğitimi ve özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavı ile serbest muhasebecilikten serbest muhasebecilik mali müşavirliğe geçiş olanağı sağlanmıştır. Bu koşulları sağlayan yaklaşık 28 bin meslek mensubunun 13.400'ü 2009 yılında yürütülen ilk dönem mesleki uyum eğitimine katılmışlardır. 2010 yılının ilk dönemindeki mesleki uyum eğitime ise 1832 meslek mensubu katılmıştır. Katılımcıların eğitim durumlarına göre farklılık teorik ve eğitim süreçleri içeren mesleki uyum eğitimi, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. TESMER tarafından yürütülen teorik eğitim ve Odalar tarafından yürütülen pratik eğitim meslek camiasında 1990 yılında meslek yasasının yayınlanmasıyla yaşanan heyecana benzer bir heyecanın yaşanmasına neden olmuştur. Eğitim sürecinde meslek mensuplarımız meslek örgütünün her kademesinde yani odalarımız, TESMER ve TÜRMOB ile iletişim sağlama olanağı bulmuştur. İlk dönemde 13.040, sonraki dönemde 1832 katılımı devam eden eğitim uygulamalarına başvuru aşamasından başlayarak oluşturulan internet portalı, dağıtılan eğitim kitapları ve yürütülen pratik eğitimler ile başarıyla uygulanmış olması TESMER'in birikim ve deneyimiyle olanak bulmuştur.

Değerli katılımcılar, şimdi özetle özel serbest muhasebeci mali müşavir uygulamasından söz etmek istiyorum. Mesleki uyum eğitimi ile özel serbest muhasebeci mali müşavir sınavına katılacak olanlar serbest muhasebeci unvanı, meslek mensupları stajını tamamlayıp, staj ara dönem ve bitirme değerlendirilmelerinde başarılı olan serbest muhasebeci adayları, serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavına devam eden ve bu sınavlara katılmak isteyenlerdir. Mesleki uyum eğitimi teori ve pratik eğitim olan çalışmaları içermektedir. Teorik eğitim, mesleki uyum eğitiminin ilk aşaması olup, internette oluşturulan portal üzerinden uzaktan eğitim yöntemiyle TESMER tarafından yürütülmüştür, yürütülmektedir. Eğitimi belirtilen sürelerde izlemeyenler ya da tamamlamayanlar başarısız kabul edilip, daha sonraki sınavlara başvurabilme imkanı sağlanmıştır. Teorik eğitimde öğrenme ve başarının ölçülmesi için her eğitim konusu sonunda interaktif yöntemlerle ata değerlendirmeler yapılmaktadır. Uzaktan eğitim süresini tamamlayarak başarılı olan katılımcılar portal üzerinden teorik eğitim tamamlama belgesi verilir. Gördüğümüz gibi teorik eğitim başlı başına bir başarılı bir performans yüküdür. Pratik eğitim, mesleki uyum eğitiminin ikinci aşamasını oluşturup, teorik eğitimin tamamlanmasına bağlı olarak serbest muhasebeci mali müşavir odalarıyla yüz yüze yapılan eğitimidir. TÜRMOB tarafından hazırlanacak eğitim materyali

üzerinden yürütülür. Nitekim bu kapsamda Odalarımız başarıyla tamamlamışlardır, şu anda da ikinci eğitim süreci devam etmektedir. Odalar her bir pratik eğitim konusu sonunda meslek uyum eğitimi ve özel muhasebeci mali müşavirlik sınavına ilişkin usul ve esaslar yönergesinin 5. maddesi üzerinden değerlendirme yapılmaktadır. Mesleki uyum eğitimini tamamlama sertifikaları TÜRMOB tarafından hazırlanarak katılımcılara teslim edilerek Odalara gönderiliyor. Özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavında eğitim sürecini tamamlayarak mesleki uyum eğitimini tamamlama sertifikası almış katılımcılar başvuruda bulunabiliyor ancak. Adaylar, ilk kez katılacakları sınavda tüm derslerden sınava girmek zorunda. Sonraki dönemlerde her bir ders için ayrı ayrı başvuru yapılabilmektedir. Bu teknik konuları biraz atlamak istiyorum sizleri sıkmamak anlamında. Özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavı serbest muhasebeci unvanını almış olanlar ile serbest muhasebecilik stajına devam edenlerden başarılı olanların serbest muhasebeci mali müşavirlik unvanı alabilmeleri için başarmak zorunda oldukları sınavdır. Mesleki uyum eğitiminin her bir eğitim konusu sonunda değerlendirme sınavı yapılarak, değerlendirme sınavlarında alınan notlar da dikkate alınarak değerlendirme notu sonuçlandırılacaktır. Bu değerlendirme notu mesleki uyum eğitimini tamamlama sertifikasıyla genel başarının belirtilmesinde değerlendirilecektir. Önemli bir konu, mesleki uyum eğitiminin süresi serbest muhasebecilerin eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir. Lise ve daha altı öğrenime sahip serbest muhasebeciler için üç haftası teorik, üç haftası pratik eğitim konularını içermek üzere altı hafta, iki yıllık yüksek okul mezunu serbest muhasebeciler içinse iki haftası teorik, iki haftası pratik olmak üzere dört hafta, dört yıllık yüksek öğretim mezunu serbest muhasebeciler içinse bir haftası teorik, bir haftası pratik eğitim konularını içermek üzere iki hafta olarak uygulanır.

5786 sayılı Yasadan önce serbest muhasebeci belgesi olup da sınava girenler vardı. Bu sınava iki sınav arasındaki farklara biraz değinmek istiyorum izninizle. Sınava 5786 sayılı Yasadan önce serbest muhasebeci belgesi olup da serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavına girenler yedi ana dersten sınava girdiği halde bu yasa ile dört ana ders üzerinden sınavlara girilmektedir. Sınavda başarılı olabilmek için her konunun 100 üzerinde 50 almak şartı ve ortalamasının 3 olması her iki sınav şeklinde aynı gibi gözükse de mesleki uyum eğitimi değerlendirme notu sınavı başarı notuyla birlikte değerlendirilir ve genel başarı notu elde edilir. Genel başarı notunun hesabında sınav başarı notunun yüzde 65'i mesleki uyum eğitiminde alınan notun yüzde 35'i dikkate alınır. Bu sınavlarda uygulama bilgisini ölçmek üzere dört ana dersten sınavlara

girilmektedir. Muhasebe ve Denetim, Hukuk yani Ticaret, İş, Sosyal Güvenlik, Vergi Hukuku ve Meslek Hukuku, Mesleki Değerler ve Etik konularından ayrı ayrı sınavlar yapılmaktadır.

Sınav sonuçları, sınavın bitinden itibaren en geç 2 ay içerisinde Odalarda ilan tahtasına asılmak suretiyle ilan edilir ve internet üzerinden duyurulur. Ancak yapılan sınavların ilk olması ve Türkiye çapında yaklaşık olarak 13.000 kişinin katılması nedeniyle sınav sonuçlarının açıklanma tarihi 2 ayı geçmiştir.

Özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavları, mesleki uyum eğitimi tamamlandığı tarihten sonra başlamak üzere 5 yıl içerisinde her yıl üç defa yapılır.

Serbest muhasebeciler, serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavına katılmak istedikleri takdirde daha önce serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavında başarılı oldukları bazı derslerden muaf tutulurlar. Finansal Muhasebe sınavı veya Muhasebe Denetim sınavına karşılık Muhasebe ve Denetim sınavı konusunda Ticaret Hukuku, Borçlar Hukuku, İş Hukuku, Sosyal Güvenlik, İdari Yargılama Hukuku sınavına karşılık Ticaret, İş Hukuku, Sosyal Güvenlik sınavı konusunda Vergi Mevzuatı ve Uygulama sınavına karşılık Vergi Hukuku sınavı konusunda Meslek Hukuku sınavına karşılık Meslek Hukuku, Mesleki Değerler ve Etik sınavı konusundan muaf tutulurlar. Ancak sınav konularında muaf tutulma halinde de mesleki uyum eğitimine katılmak zorunludur.

Sayın Katılımcılar, Mesleki Uyum Eğitimi Programının, kitapların eğitim portalının ve sınavların hazırlanışı ve sonuçlandırılmasında inanılmaz bir başarı söz konusudur. Bu konuda TÜRMOB'u, TESMER'i ve emeği geçen herkesi kutluyoruz.

Değerli Katılımcılar, izninizle konumuzun dışına çıkmak istiyorum; bugün Türkiye genelinde TÜRMOB çatısı altında 70 Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası ve 8 YMM Odası olmak üzere toplam 78 Oda ve bu Odalara kayıtlı 80.000 meslek mensubu, 16.000 stajyer, 150.000 büro çalışanıyla 246.000'e ulaşan Camiamız büyük bir güçtür. Ancak sürekli değişen mevzuat iş yükümüzün artmasına, angaryaların çoğalmasına, yaptığımız işe eşit ücret almamıza, haksız rekabete sebep olmaktadır. Gelir Vergi Kanunu ile Katma Değer Vergisi Kanununda vergiyi doğuran olayın farklı esaslara bağlanması uygulamada zaman zaman duraksamalara ve ihtilaflara yol açmaktadır. Ayrıca KDV oranı olan yüzde 18 çok yüksektir, yarın çıkacak "vergi mevzuatına" bugünden hazırlanılmalı, çıkacak vergi mevzuatının altyapısı Odalara,

sivil toplum örgütleriyle paylaşılmalıdır. Bir yasa ve onunla ilgili düzenlemeler sahadakilere danışılmadan çıkarılmamalıdır. Benden önce bahsedildi ama ben gene de değinmek istiyorum; muhasebeciler için mücbir sebepler tarif edilerek yasallaşmalıdır. Özellikle, ekonominin sağlıklı bir biçimde kayıt altına alınması, denetimde ciddi boşlukların bulunması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde tasarı olarak bekleyen, nerdeyse eskimeye yüz tutan Türk Ticaret Kanunu'nun çıkamaması temel eksikliklerimiz arasındadır. Hiçbir meslek grubunda mesleğimiz kadar sorumluluğu fazla yetkisi az olan bir meslek yoktur. Mükellefe ve muhasebeciliğe bakış ve zihniyet değişmelidir. Çünkü bugün ülkemizde 80.000'e ulaşan meslek mensubu, ticaret, sanayi ve hizmet defterini tutmakta, bilanço-gelir tablosu ve diğer belgeleri düzenlemektedir, daha açık bir ifadeyle; 80.000 meslek mensubu ekonominin nazını elinde tutmaktadır.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim, Forum'un ülkemize, mesleğimize katkı sağlamsını dilerim.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı
TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Evet, teşekkür ederiz. Bu SM'den SMMM'ye geçiş ile ilgili ben sadece bir tek cümle söyleyip kapatacağım Forum'u; bazı konular tartışmaya açık olabilir yani herkes o konuyla ilgili olarak farklı farklı bakış açılarıyla yaklaşabilir falan ama şimdi söyleyeceğim mesele tartışmaya açık değildir sevgili arkadaşlarım; böyle bir organizasyonu yapabilecek Türkiye'de bir başka meslek örgütü yoktur! Yani bu organizasyonu eğitimiyle, sınavıyla ve bu düzende gerçekleştirebilecek Türkiye'de bir başka meslek örgütü yoktur. Kendi rızasıyla da zorunlu eğitimi isteyip zorunlu eğitimi de yine, hem de uzaktan eğitim ve benzeri argümanlarla gerçekleştirebilecek yine, iddia ediyorum Türkiye'de bir başka meslek örgütü daha yoktur! Bu anlamda böyle bir Örgüt' üye olmak, böyle bir Örgüt'ün mensupları olmak anlamında ben hepimizi gerçekten şanslı addediyorum.

Sevgili Arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

DÖRDÜNCÜ OTURUM

GÜNÜMÜZ UYGULAMALARINDA MESLEKİ SORUNLAR

A. Masis YONTAN
Oturum Başkanı
TÜRMOB Denetleme Kurulu Başkanı

- Hepinize günaydın. Sayın başkanlar, saygıdeğer meslektaşlarım üç günden beri gerçekten bizi Bursa'da çok iyi ağırlayan Bursa Odamıza, başta sevgili Başkan Mesut Topçu olmak üzere tüm Yönetim Kuruluna, Denetim Kuruluna, Disiplin Kuruluna ve kurul üyelerine ve ayrıca TÜRMOB Yönetim Kurulu üyesi Ali Ekber Kartul'a çok teşekkür ediyoruz. Yeni Odanın mesleğimize, Bursa'ya, ülkemize güzellikler getirmesini diliyoruz, bu güzel Odanın yapımından dolayı da kendilerini kutluyoruz. Ben burada suyumla çıktım, neden biliyor musunuz? Bir söz var, "Bir gün su içeceğiniz çeşmeyi kirletmeyin!" ve de yine günümüzde muhasebe uygulamalarında sorunlar. Arkadaşlar, bizler kurtlarla dans ediyoruz. Yalnız bir Rus atasözü var, "Kurtlarla arkadaş ol ama baltanı hiçbir zaman elinden bırakma!" Dolayısıyla bizler de bu mesleği icra ederken evet, arkadaş olacağız, dost olacağız ama hiçbir zaman da ipin ucunu bırakmayacağız. Bu mesleği icra ederken lütfen, ama lütfen önce kendinizi düşünün. Önce işi yaparken kendinizi sağlama alın, sonra mükellefi ve sonra karşı kurumları. Eğer sizler kendinizi düşünmezseniz, mesleği icra ederken etik kurallara, haksız disipline, mevzuata, kanunlara riayet etmezseniz sonra da çıkan sorunlarla karşılaşır ve dün Disiplin Kurulu üyemiz Sayın İbrahim Değirmenci'nin tablolarıyla umarım hiçbir gün karşılaşmazsınız.

Evet, TÜRMOB ve Odalarımız 20. yılda, aslında ne değişti? Çok şey değişti. Bakın bugün buralardayız. Yaşamız çıktığı zaman Odamız yoktu, sandalyelerimiz yoktu, masamız yoktu! Ama bugün böyle muhteşem binalarda forumlar düzenliyoruz, 5. Forum, onlarca sempozyum, eğitim çalışmaları uluslararası muhasebe kongresi ve en önemlisi bizlerin dayanışması, arkadaşlığımız, dostluğumuz, birbirimizi tanımamız. Bunlar yetmiyor mu? Bence fazlasıyla yetiyor. Bu meslek daha güzel günlere gelecektir, hiç kuşkunuz olmasın. Yeter ki bu mesleğin ve bu ülkenin daha güzel yarınlarına gideceğine olan umudunuzu hiç yitirmeyin, inancınızı sakın ola kaybetmeyin ve birbirinizi seviniz, sevgi her şeyin başıdır.

Hepinize saygılar sunuyorum ve şimdi sözü Turgay Kanarya'ya bırakıyorum.

Muhasebe Bürolarında Yaşanan Sorunlar ve Mesleğin Geleceği

Turgay KANARYA
İstanbul SMMM Odası Başkan Yardımcısı

- Saygıdeğer konuklar, değerli meslektaşlarım İstanbul Mali müşavirler Odası Yönetim Kurulum adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Mesleki sorunlarımızın bir çerçevesini çizmek istiyorum. Üç bölüm halinde konuyu özetlemeye çalışacağım. Mesleki sorunlarımız nelerdir, mesleki sorunlarımız için neler yapılmaktadır, ek hizmetler konusunda bilgi vereceğim.

Değerli katılımcılar, mesleki sorunlarımız 20 yıldır yer değiştiriyor. Ama bazı şeyler değişmiyor, sadece sorunlar öncelik hakkı bir aşağı bir yukarı

gidiyor. En büyük sorunumuz haksız rekabet, asgari ücretin altında defter alışverişi. Meslektaşlarımızı çok yaralayan bir konu. Bununla ilgili yapılan işlemler, biliyorsunuz haksız rekabet kurulları oluşturuldu ve çalışmalarına devam ediyorlar. Biraz sonra açılımını sizlere bilgi vereceğim. En büyük problemimiz tahsilat, bu yeminlisi için de geçerli, SMMM'si için de geçerli. Bu meslek örgütü dışındaki tüm meslekler için tahsilat problemi geçerlidir. Geçerli ama bazı şeylerin de üstesinden gelmek için önce önlemlerimizi almamız gerekiyor. Üçüncü ve en büyük sorunumuz angaryalar. Yani ücretini alamadığımız hizmetler. Ücretinizi aldığımız her şeyi angarya olarak göremezsiniz. Meslek örgütü olarak yaptığımız, mesleki bilgiler verebilirsiniz, dökümanlar doldurabiliriz ama bunlarla ilgili ücret almadığımız sürece maalesef bunun adı angaryadır. Mali idarenin angaryalarını çekmekle yükümlü değiliz. Hizmet kalitesinin korunamaması, maalesef meslektaşlarımızın şu anda bürolarından çıkamamalarından dolayı hızlı hizmetten dolayı kaliteyi düşürmektedirler. Son dönemde eğitim kalitemiz artmıştır, çünkü mesleğe girişlerde akademik düzeyde standartlarımız serbest muhasebeciliğin kaldırılmasıyla artmıştır. Bunun yanında disipline etmek amacıyla mesleği, bazı mesleki kararlar alınmıştır. Bunlar yeterli midir? Hayır! Peki, mesleki anlamda arkadaşlarımız mesleki eğitime gidebiliyorlar mı? Meslek mevzuatını takip edebiliyorlar mı? Gene hayır! Meslek yoğunluğumuz çok fazla, Sabah 9.00 akşam

9.00! Bu işleri yaparken arkadaşlarımız büyük bir özveride bulunuyor. Evet, her geçen gün Maliyenin memurlarının yapması gereken tüm işleri bizler yapıyoruz.

Değerli meslektaşlarım, sizlere bir istatistik vereceğim, biraz sonraki açılımlara gelirken bu konuda lütfen aklınızın bir köşesinde yer alsın. İnsani gelişmişlik indeksi, insani yaşam indeksi! Bu Birleşmiş Milletlerin 40 yıldır yayınladığı bir orandır. Biliyorsunuz Türkiye'nin 17. büyük ekonomiye sahip, evet, doğru övünüyoruz, puntolar büyük! Devlet Planlama Teşkilatı hep bunu yayınlar, bir de altta bunu yayımlıyor Türkiye'nin durumuyla ilgili. Orta kaliteyiz, kaçınıcıyız biliyor musunuz? 182 ülke içinde 79.! 80. ülkeyi söyleyeyim mi? Fas, önümüzdeki ülke Bosna-Hersek. Onların gayrisafi milli hasılası yaklaşık 4.000 dolar civarında, bizim ise 9.000 dolar civarında. Bu indeksin açılımları nelerdir? Yaşama süresi, ergonomik insan ömrünü kullanma, okuma, kadınları iş hayatına kazandırma, gayrisafi milli hasıla da var kişi başına, var ama o oranda insanlara hizmet verilebiliyor mu? Hayır! Özellikle az olan eğitilmiş kitlemiz, yani üniversite mezunu, akademik düzeyde eğitim almış kişilerin ömrünü maalesef çok iyi kullanamıyor bu ülke ve akademik düzeydeki insanları çok çabuk kaybediyoruz. Bu kötü bir haber ama maalesef böyle! Yaşama ömrümüz 68,8, neden? Bürokrasiden arkadaşlar, maalesef bürokrasiden. Biraz sonra bizim için de düşünülen bu yaşama ömrünü kısaltmayla ilgili konulara gireceğim.

Dün konuşma yapan Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı'nın çok güzel bir sözünü sizlere tekrar hatırlatmak istiyorum. Vergiler sizlerin sayesinde hesaplanıp, tahsil ediliyor. Buradan biz belediyelere düşen yüzde 4'lük pay sayesinde bu güzel hizmetleri verebiliyoruz. Bundan dolayı size teşekkür ediyorum demişti. Bu iltifattan dolayı kendisine teşekkür ediyorum. Mali idarenin beyannamelerini internet ortamında yüzde 99 biz gönderdiğimiz halde mali idare bunları kimlerin gönderdiğinden dolayı teşekkür etmeyi bırakın bir kere bile ağızlarından böyle güzel bir söz söylememişlerdir.

Değerli meslektaşlarım, mesleki sorunlarımızın açılımına geçeceğim. Mali idarenin bize bakışı dün İzmir Oda Başkanımız da açıkladı, pek de hoş değil, sevimli görünmüyoruz Mali idarenin güvenin olmadığı yerde saygılık da olmayacağını bilmesi gerekir. Fakat kendilerine taleplerimizi yıllardır şu geçici vergiyle ilgili, 4. dönemle ilgili hep beklentimiz var. Bürolardaki arkadaşlarımızın da meslek örgütümüzün en başından en sonuna kadar talebimiz var. Bürokratlar yıllardır bu konuda elini taşın altına sokup da nedenini bir türlü

bize açıklayamıyorlar 4. dönem geçici vergiyle ilgili. Bir ay sonra Gelir Vergisi, Nisan ayında Kurumlar Vergisinde verilecek olan beyan, daha doğrusu mali tablolar neden bir ay önce isteniyor? Ve bizim arkadaşlarımız o yoğun tempoda, o stres altında bu iş hazırlatılıyor. Hiçbir mantığı yok, hiçbir bürokrat da bu konuda cevaplar net cevaplar veremiyor. Verdikleri tek cevabı da anlamak da mümkün değil. Tabii geçici vergi mantığını enflasyonist dönemde hazırlanmış, bir yıl evvelden parayı almak. Alıyorlar kabul, ama son dönem hiçbir anlamı yok. Düşünmek bile istemiyorum, acaba sadece damga vergisi olabilir mi diye, bu da çok da hoş görünmüyor.

Değerli meslektaşlarım, son dönemde arkadaşlarımız özellikle hizmet sektörü olmamızdan ötürü yoğun baskı altındalar. Ne baskısı? “Tahsilat” yapamadıkları halde serbest meslek makbuzu kesiyorlar, serbest meslek makbuzu kesmek zorundalar. Evet, kanundaki karmaşadan dolayı maalesef almadıkları paranın hizmetini verdiklerinden dolayı da mecburen makbuz kesiyorlar. Arkadaşlarımız bu konuda yoğun bir sıkıntı içindeler. Bu kısa dönemde de bunu nasıl halledeceğimizi ise yoğun gündemde biz TÜRMOB tarafından çözümlenmesini bekliyoruz. Evet, ücretlerini alamayan arkadaşlarımız nasıl önerilerde bulunuyor? Biliyor musunuz? İstanbul’da bununla ilgili yapılan araştırmamızda arkadaşlarımız çok uç yapıda önerilerde bulunuyorlar. Çaresizlik diyeceğim, başka hiçbir şey demek istemiyorum. Tahsilatın Maliye Bakanlığından veya Odalar tarafından yapılması. Olabilir mi? olabilir değerli arkadaşlar? Biz Maliyenin vesayetinden ve angaryalarından şikayet ederken Maliyenin memuru gibi onlardan ücret almamız çok doğru olabilir mi, bu kabul edilebilir mi? ben arkadaşlarımızın sadece çaresizlikten bir şeyler yapmak adına böyle bir talepte bulduklarına inanmak istiyorum. Çünkü bu işin tek bir çözüm yolu vardır; mükellefle meslektaş arasında halledilmelidir. Evet, mükellef; benim her şeyim mali müşavirim diyorsa Avukatım, danışmanın her şeyim! Her şeyin bir bedeli vardır, ödemek de zorundalar. Ama ekonomik şartlar kötü olabilir bunu da mutlaka göz önüne almamız gerekecek.

Değerli meslektaşlarım, sayın katılımcılar Maliye Bakanlığının son dönemde özellikle camiamıza danışmadan kararlar almaktadır. Ben yaptım, oldu mantığı! Kabul edilir tarafı var mı? Yok! Bu meslek örgütü yapabileceğinden çok fazla bürolarda çalışmakta, bürolarda artık bulundurduğumuz elemanlardan maalesef yoğun bir şekilde kaçma var. Kaliteli eleman ihtiyacımız artmakta çünkü ücretleri tam anlamıyla verememekteyiz. Bürolardan çıkamıyoruz, sosyal hayatımız felç, tatil yapabilen kaç arkadaşım var bilemiyorum. O da kısıtlıdır, yapamayanların yüzdesi ise çok fazla. Yapamayan arkadaşlarımızın psiko-

lojisini ve doktorlara verdikleri paraları buralarda söylemek istemiyorum. Ama Maliye bürokratlarını bir konuda uyaracağım; bu arkadaşlarımızın, bu büroların angarya kelimesinin açıklamasını lütfen unutmamaları lazım. Biz Ba Bs 'lerden angarya olduğunu niye söylüyoruz? Ek hizmettir ve biz bunlardan kesinlikle bir ücret talep edemiyoruz. Edebilen meslektaşım varsa kutlarım çünkü, haksız rekabete maruz kalacaklarını söyleyebilirim. Yapamıyoruz değerli arkadaşlar, maalesef Ba Bs'lerden para alabilen arkadaşlarımız yok çünkü bu bir angaryadır. Şu anki yapı içerisinde Ba Bs ile ilgili olarak Maliye Bakanlığından beş gün uzatma istedik, 10'una kadar uzatılsın. Cevap, maalesef beş gün geri çektiler ve ay sonuna kadar verilecektir. Nedenine bakıyorsunuz, maliyeci gözüyle baktığınız zaman şunu söylüyorlar; maliyeciler, muhasebeciler burada kendileri için güzel bir zaman, rahat bir zaman yaratmak amacıyla yapıyorlar. Diyelim ki öyle arkadaşlar, hakkımız değil mi? Ben hakkımız olduğuna inanıyorum. Bizim hakkımız bu! Ama görün ki gerçek ne biliyor musunuz? Biz sadece mutabakat yapmak için ek süre istedik , daha iyi bir muhasebe yapmak için istedik, daha kaliteli bir muhasebe yapmak için istedik. Ama gelin görün karşımızda böyle duran bir yapı var. Onlara da hak vermemek elde değil, çünkü bürokrat eğer elini taşın altına koyduğu zaman yarın hesap vermekten korkuyor. O yüzden o demin söylediğim indeks var ya, hiçbir zaman artmayacak. Çünkü 40 yıldır sadece beş puan ileri beş puan geri gidiyor. Öbür ülkeleri sayarsam gerçekten çok üzülürsünüz. Bu ülkede gerçekten okumuş insan olmak, akademik insan olmak çok zor. Çünkü ömrünüzün sayısı çok kötü, Nijerya'da yaş 44 ama hiç hastalıklardan ve çatışmalardan, bu meslek örgütünün de maalesef öyle. Çok düşük bir yaşam ortalamamız var, çünkü 12 saat stres altında çalışan meslek mensupları. Şu Ba Bs ile ilgili bir de düzeltmeye bakıyorum, yüzlerce dava açıldı, yarın sonuçlanacak. Bürokratların söyledikleri şu; dava açarız kazanırsınız, niye dava açalım? Doğru olan şeyi yapın ve düzletmeden cezayı kaldırın. Dünyada ilkleri başarıyorsunuz. İstene istene bir hal oldu, biz duymadık, biz görmedik telaşıyla davranıyorsunuz. Yapmayın bunu, bu meslek örgütünü bu kadar ucuza getirmeyin. Bize güvenin, güvenin! Eğer bu bilgilere sizlerin ihtiyacı varsa o beş gün uzatma hiçbir anlam ifade etmiyor sizin için. Ba ve Bs'leri üç yıl sonra kontrol ediyorlar, üç yıl! Üç yıl değerli arkadaşlarım! Ama söylediğinizde elektronik ortama geçiyoruz, bunlar elektronik ortamda denetlenecek, en az dört yıl! Çünkü denetim mekanizması, belki Odalarımızın unvanı değişecek bu arada. Bütün kayıtlar gidecek, peki ne anlamı kalacak? Hayır, bunun altında yatan sebepleri anlamakta güçlük çekmekte hala ısrarlıyım.

Evet, bir angaryacı başımız da maalesef TÜİK. Ek hizmet veriyoruz, İstatis-

tik Kurumu. Gene söylüyorum, üstüne basa basa kesinlikle bir ücret almadığımız her şey angarya olduğu için bu da bir angarya. İki günde istiyoruz! Vermediğiniz zaman hemen karşınıza mükellef dikiliyor, ya yap şunu da bizi sıkıntıdan kurtar. Mükellefinizi kıramazsınız tahsilat sorunu yaşadığınızdan dolayı. Yapacaksınız, arkadaşlarımız yapıyor, istemese de yapıyor. Ve vermek zorundayız, veriyoruz. Karşılık, gene yok! Gene inim inim inleyen meslek mensubu.

Evet, sözlerimi çok uzatmadan özellikle ek hizmetlere bir de Maliyenin denetim elemanlarının sıkıntıları var değerli arkadaşlarım. Gerçekten çok zor, denetim elemanlarının da işi çok zor. 100 taneye yakın yılda denetim yapmak zorundalar, görev veriyorlar. Onlar da işin kolayını buldular son üç yıldır, elinize gittiğiniz zaman hemen denetim elemanı defterlerin dökümlerini şu exel formatında flash belleğe yükleyin getirin diyorlar Bu bizim işimiz değil ki diyorsunuz, sizin işiniz! Hayır, efendim yapacaksınız, yapmak zorundasınız. Direnen arkadaşlarım ya mükellefini kaybediyor ya da sonra dönüyor yapıp, getiriyor. Başka şans yok! Mecburen yapıyoruz arkadaşlar. Onlar da haklı olabilir ama onların sorunu. O bürolarda, o arkadaşlarım o dosyaları tek tek elden o formatta yazıyorlar ve hiçbir ücret almıyorlar. Elemanlarına, o kaliteli elemanlarına hizmet verilmesi için yaptıkları çalışmalara yazık oluyor.

Evet, önerilerimden en büyüğü, Sayın TÜRMOB yetkililerine de buradan sesleniyorum, ellerinde e-sözleşme ile ilgili çalışma var, çok acil uygulamaya geçmemiz gerekiyor. İvedilikle bunların karar altına alınması gerekiyor. E-sözleşme Yönetmeliği mutlaka yayınlanmalı, bizler kayıt dışı ekonomiye hep karşı olduk ve kayıt dışı içinde en büyük sorunlarımızdan biri de bizler bu işe katkı da sunmak istiyoruz. E-sözleşme Yönetmeliği mutlaka yapılmalı, bunun yanında tahsilatlar banka aracılığıyla alınmalı, tahsilat formu sözleşmenin ekinde verilerek tahsilatlarımız garanti altına alınmalı, muhasebecilerin müşteri listeleri mutlaka kontrol edilmeli ve muhasebe ücretlerimizin de kontrolü yapılmalı. Bu yapıldığında iki şey ortadan kalkacaktır, inanıyorum. Haksız rekabet ve tahsilat sorunumuz. Ve meslektaşlarımızın üstünden büyük bir kalkacağına inanıyor ve bu konunun ivedilikle çözülmesi gerektiğini söylüyorum.

Şimdi belirtmeliyim ki sorunlarımız çok, sizlerin de sorunları dile getireceğinizi umarak sözlerimi bir iki açılımla bitirmek istiyorum. Bir taraftan çok sık yaşanan mevzuat değişiklikleri, bir taraftan haksız rekabet, bir taraftan tahsilat ve ücret problemlerimiz, bir taraftan işlerin yoğunluğundan dolayı meslek

mensuplarımızın sosyal haklarından uzaklaşması ve psikolojilerinin bozulması, bir taraftan da mükelleflerle olan ilişkilerimiz, bir taraftan tatil yapamamamız, bir taraftan ek işler. İşte bunlar arasında var olmaya çalışan bizler! Sonuç olarak değerli meslektaşlarım bürokratik işlemlerin azaltılması, vergi sisteminin basit ve sistematik bir hale getirilmesi, denetim standartlarının uygulamaya geçilmesi, kayıt dışı ekonominin önlenmesi, azaltılması çalışmalarının ve sayamadığım birçok konuda meslek örgütümüzün temsilcisi olan TÜRMOB taraf görülmeli ve görüşleri alınmalı. Üstüne basa basa söylüyorum; TÜRMOB taraftır ve onun görüşlerinin dikkate alınması gerektiğini söylüyorum. Yoksa bu meslek camiamıza bir ihanettir.

Hepinize saygılar sunarım, bol kazançlı günler diliyorum. Teşekkür ederim.

Tam Tasdik ve Kısmi Tasdik Hizmetlerinde Yaşanan Sorunlar

İbrahim AKTAN

İstanbul YMM Odası Başkan Yardımcısı

- Teşekkürler Sayın Başkan. Çok değerli meslektaşlarım hepinizi İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası adına saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. Beni gördünüz böyle, bu kadar dosya ile geldim. Onun için bunları bitirmeden de buradan inmeyeceğim. Hiç kusura bakmayın! Yalnız sözlerime şöyle başlayacağım, bir Bektaşî fıkrasıyla; Bektaşî'nin birisi bir Hıristiyan arkadaşla karşılıyor, sohbet ediyorlar. Fıkranın sonu şöyle bitiyor; “dininizin kıymetini bilin” diye. Hepiniz çok iyi biliyorsunuz bunu, siz de oturduğunuz yerin kıymetini bilin, valla burası kış, iyi kış hem de!

Sevgili meslektaşlarım, geçen hafta böyle bir görevin bana verildiğini TÜRMOB Genel Başkan Yardımcımız Sayın, Nail Sanlı telefonla bildirdi. İçeriği çok fazla söylemedi ama bir konuşmacı olduğumu bildirdi benim. Geçen Cuma günü de İstanbul'da Muhasebe Uzmanları Derneği'nin toplantısı vardı, Sayın TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker de bu toplantıda konuşmacı olduğumu ve konunun da mesleki sorunların tartışılması, denetim, tam tasdik ve diğer tasdiklerdeki sorunların tartışılması olduğunu söyledi. Ben de cami ne kadar büyük olursa olsun imam da bildiğini okur...

Şimdi, ben size şöyle bir sunum yapmayacağım; bilindiği üzere 3568 sayılı Kanun diye başlayıp, tebliğler, yönetmelikler, yasa, ilgili mevzuatı anlatıp ondan sonra da yukarıda açıklamalar çerçevesinde gereğini bilgilerinize rica ederim demeyeceğim. Ben biraz işin sosyoloji boyutuyla, belki biraz felsefi olabilir bilemiyorum boyutuyla ilgilenmek istiyorum, o konuda bazı düşüncelerimi ifade etmek istiyorum ve sizlerle bunu paylaşmak istiyorum.

Sorun deyince aslında bizim, sorunun kendisinde bir sıkıntı olduğunu düşünüyorum, yani sorunlarımızı algılamada sıkıntımızın olduğunu düşünüyorum. Sorunları dile getirirken o kadar çok şey gündemde var ki, mesela işte insan hakları sorunu, demokrasiyi algılama sorunu, efendim mesleki sorunlarımız, ülkenin sorunları, sosyal sorunlar, politik sorunlar. Yani sorun dediğimiz za-

man sorunun kavramsal olarak kendisinin tanımlanması gerektiğini düşünüyorum. Bu şey bende nereden oluştu, nasıl oluştu? Geçen sene hani muhasebe hocalarının kurmuş olduğu bir vakıf biliyorsunuz, Ayder'de bir muhasebe düşünce kampı düzenlemişti. Ben de hasbelkader orada bulunuyordum ve o toplantıya katıldım. Orada kavramlar tartışılırken, Nuran Cömert Hocanın başkanlığında bir toplantıydı, bu toplantıya değerli meslektaşlarım Muğla Üniversitesinden de bir hoca katıldı, bizim muhasebe hocaları kavramları tartışırken daha söz gelmemişti Muğla Üniversitesindeki hocaya, yerinden müdahale etme gereği duydu. Ya arkadaşlar, hocalar, dedi, siz ne tartışıyorsunuz, kavramlar, biz daha sosyologlar, sosyal bilimciler olarak biz bu kavramlar üzerinde yeterince mutabakat sağlamadık. Kusura bakmayın siz, mealen söylüyorum, biraz da haddinizi aşıyorsunuz. Önce bizim bunlar üzerinde uzlaşma sağlamamız, bunları açıklamamız, anlatmamız, kavramlarda anlaşmamız lazım ki onun üzerine bir şey inşa edelim demişti. Hakikaten benim çok hoşuma gitti, ben de ondan sonra bu şeyin üzerinde biraz durdum. Gerçekten kavramlar arkadaşlar çok önemli. Mesela bizde tam tasdikte sorunlar diyor, diğer tasdiklerde sorunlar diyor, muhasebede sorunlar diyor, beyannamede sorunlar diyor. Bazen bakıyorum biz sorunları algılayamıyoruz, yani sorunun kendisini algılayamıyoruz. Mesela bir örnek vereyim size, diyelim ki yeminli mali müşavir arkadaşımız tam tasdik yapıyor, sözleşme yapmış tam tasdik işlemini yapıyor, dönem sonunda dönem kapanıyor, raporunu yazıyor. Raporunda şart koyması gereken bir husus var. Mevzuatta çok iyi biliyorsunuz ki, eğer mükellefin hesaplarında mevzuata uygun olmayan bir şey varsa yeminli mali müşavir de bunu tespit ediyorsa veya bir meslek mensubu da bunu tespit ediyorsa; yani faturayı getirmiş, bunu al, işle diyorsa meslek mensubuna, meslek mensubu da arkadaş bu fatura usulüne uygun değil diyorsa eğer onu tespit ediyorsa, normalde meslek mensuplarının bu sorumluluğu olmaması lazım. Ve diyelim ki, raporu yazıyor, raporda diyor ki işte ortaklar cari hesabına adet yürütülmemiş. Dolayısıyla şart olarak da bunu koyuyor. Şimdi bakıyoruz burada herhangi bir sorun var mı diye bakıyoruz, normal meslek mevzuatı açısından, hukuki açıdan herhangi bir sorun yok. Yani meslek mensubunun sorumluluğu kapsamında bir sorun yok. Meslek mensubu görevini yapmış, gereğini de raporla ilgili idareye bildirmiş. İnceleme yapılıyor, aynen meslek mensubunun tespit etmiş olduğu hususu denetim elemanı birebir alıyor, rapor yazıyor ve meslek mensubunu da sorumlu tutuyor. Ne yönden sorumlu tutuyor? Ekonomik yönden müşterek ve müteselsil, disiplin yönünden ve son zamanlarda ceza yönünden. Şimdi normalde, hani kavram diyoruz ya, normalde bu işlemde bir sorun var mı müşavirle ilgili, meslek mensubuyla ilgili, yeminli mali müşavirle ilgili bir sorun var mı? Hayır, bir sorun yok. Ama

bakın olmayan bir şeyi sorun yapıyoruz. Yani demek ki bizim bu kavramlarda, yani sorunu algılamada sorunumuz var. Bir ikinci örnek vereyim yine, yaşanmış bunların hepsi. Diyelim ki, Katma Değer Vergisi iadesi yazmış bir arkadaşımız, raporunu vermiş. Bir süre sonra eksiklik yazsısı geliyor, eksiklik yazısında aynen şu ibare var; raporunuz incelendi, evet, raporun sonuç bölümünde iade mahsubunu istediğiniz tutara yer verilmediği görülmüştür diyor. Yeminli mali müşavir alıyor raporunu, bakıyor. Raporun sonuç bölümünde iadesi öngörülen neyse kaç liraysa, 100 lira diyelim, raporun sonuç bölümünde iki bent halinde, a, b bentleri halinde, ya 100 lira işte yazmışım ya diyor ve yazıya cevap veriyor. Şimdi düşünüyorsunuz yani sorun var mı? Sorun yok gibi geliyor bana, yok sorun daha doğrusu. Bakın sorunu algılamada sorunumuz var değerli meslektaşlarım. Yani sorunu algılama sorunumuz var bizim. Biz ülke olarak, bu bizim meslek mensuplarıyla, meslektaşlarımızla ilgili de değil. Bizim sorunları algılama sorunumuz var, toplumsal böyleyiz, toplum olarak böyleyiz. Bugün saat 09.00'da başlayacaktı, geldik, işte 09.00'da kimse yok, 09.30, 10.00'a doğru başladık. İşte ya burası Türkiye deyince arkadaşım, ya Türkiye olarak ülkemizin bir sorunu yok coğrafyamız harika, coğrafya olarak bu ülkenin bir sorunu yok. Sorun, algılama sorunu, anlayış sorunu, efendim empati yapamıyoruz, empati yapamama sorunu. Birbirimizi anlamıyoruz, birbirimizi anlamama sorunu. 09.00'da mı toplantı olur arkadaşlar, hepiniz çok iyi bilirsiniz uluslararası toplantılara hasbelkader katılıyoruz, eğer 09.00'da toplantı varsa 09.00'da başlıyorsunuz. 09.00'ı biraz geçiyorsa oradaki o toplum acaba önemli, ciddi bir sorun mu var diyor. Bizde öyle bir şey yok ki! Yani bizde, özellikle şunu söylemek istiyorum; sorunları algılamada sorunumuz var, bunları hepimizin çok iyi düşünmesi lazım. Çok iyi, ne bileyim üretmemiz, yani beynimizden, aklımızdan bunları çıkartmayıp değerlendirme yapmamız lazım. Bizde eleştiri kültürü de yok. Değerli meslektaşlarım ben burada diyelim ki şimdi kalkıyorum Halil Başağaç'ı eleştiriyorum. Yani benim Halil Başağaç'ı veya Masis Yontan arkadaşımızı veya herhangi bir, Mesut Topçu arkadaşımızı eleştirirken bir şeyin daha iyi yapılması gerekir, işte şöyle diyorum veya biri kalkıyor beni eleştiriyor, ben, nasıl beni eleştirirsin? Allahım yarabbim! Yani bakın bir sorunumuz var, algılama sorunumuz var. Demiyoruz ki, yav bir şey söylüyor bu, acaba ben düşünüyorum bir şey söyledim de o da eleştiriyor beni, yani bir şey söylüyor. Yani belki o daha, onun söylediğinin de bir haklılık payı var. Belki benim göremediğim şeyleri görüyor. Onu düşünmüyoruz. O zaman geliyorum, acaba bizim kendimize güven konusunda mı bir sorunumuz var? Yani meslek mensubu olarak veya toplum olarak yani bizim kendimize güven konusunda mı bir sorunumuz var? Yani bizde bir algılama sorunu var değerli meslektaşlarım. Umarım biz

bunları aşarız. Peki, tekrar dönersek mesleğimize, bu nereden kaynaklanıyor bu sorunlar biraz detayına girecek olursak. Sevgili meslektaşlarım, şimdi bizim 3568 sayılı Kanun biliyorsunuz 1989 tarihinde yürürlüğe girmiş, ondan önce bir kanun biliyorsunuz yayınlanmıştı e onu Anayasa Mahkemesi iptal etti. Şimdi bakıyorum ben Vergi Usul Kanununa 141'den sonra gelen bir madde eklenmiş. Ya bakıyorum şimdi Anayasa Mahkemesi'nin kararına, inceler-seniz göreceksiniz, ağırlıklı olarak çoğunlukla iptaline karar vermiş. Azınlık oyu şunu diyor, ya işte bu bir ihtiyaçtır, yani dokunmayın gitsin, hani Anayasa'ya aykırı maykırı çok şey, gitsin falan diyor. Yahu diyor gitsin ama bakın bir meslek icra ediyorsunuz, bunu hukuka, Anayasa'ya uygun halde icra edin, yapın, hazırlayın, getirin. Anayasa'nın 135. maddesi var, o çerçeveye oturtmaya çalışın bunu, işte ilgili Anayasa'nın 7. maddesi, memur, kamu görevlileri vesaire, mesela 123, onlara götürmeyin çünkü yanlış olur. Gerekçe bu! E baktım o kadar hoşuma gitti ki, o zaman şu aklıma geldi; ya bizim bu kanunumuzu gündeme taşıyanlar, meslek kanunumuzu gündeme taşıyanlar kendi iradeleriyle bunu gündeme taşımamışlar. Yani Avrupa Birliği'ne işte müracaatlarımız var, orada bakmışlar demişler, ya kardeşim sizin meslek kanununuz dahi yok, bu nasıl bir şey demişler. Yani oturmuşlar bir Vergi Usule ek bir maddeyle bir kanun yapmaya kalkmışlar, Allaha Anayasa olmaz demiş. Sonra gelmişiz 3568 sayılı Kanun çıkartmışız ama onu da şu sözlerle ifade edeceğim yine, geçen sene mayıs ayında tüm yeminli mali müşavir odaları bir sempozyum yaptı 20. yılda ilk kez sempozyum yaptık yeminli mali müşavirler olarak Antalya'da. Diğer meslek Odalarımız devamlı yapıyorlar, hakikaten kutluyorum meslek Odalarımızı ve hep de katılıyoruz, katkı sağlıyoruz elimizden geldiğince bu mesleğin ileri gitmesi için lüzumlu olan, şart olan şeyler. Biz o toplantıda şunu ortaya koymaya çalıştık; o dönem bu kanunun hazırlanmasına katkı sağlamış, bu kanunun yürürlüğe girmesini sağlamış olan siyasi otoriteyi ve bürokrasiyi orada konuşturmak istedik. Dönemin Maliye Bakanı Profesör Doktor Ekrem Pakdemirli Hocayı arayarak zorla bulduk, yalvar yakar, Hocam emrindeyiz, Paris'te iseniz Paris'ten sizi özel alıp getireceğiz, ama tabii Hocalar biraz nazlı olur, Tuğrul Hoca kusura bakmasın ama hocaların böyle bir şeyi var, nazlıdırlar. Biraz naz yaptı ama sonuçta aldık götürdük, Orhan Morgil Hocayı götürdük. Bakın ne dedi bize Profesör Doktor Ekrem Pakdemirli, dönemin Maliye Bakanı, dedi ki, bu kanunu biz çıkartacağız, evet dedi. Özal rahmetli bana dedi, yav hoca sen bu kanunu çıkartacaksın, çıkartacağız ama biraz zorlanırsın, sana direnirler dedi. Bakan da, yav nasıl direnirler, işte sonuçta ben bakanım, bu kanun da çıkacaksa çıkacak. Yani meslek mensuplarının ihtiyaç duyduğu, ülkemizin ihtiyaç duyduğu bir kanun, bugüne kadar çıkmamış böyle bir kanun, bu olması lazım. Neyse, gittim diyor

ben Bankalığa, bürokratları topladım, isimler verdi, TÜRMOB yayınlıyacak kitabı göreceksiniz, isimlere girmeyeceğim ama bürokratlar karşı çıktılar. Efendim, bu parlamentodan geçiremeyiz. E niye geçiremiyoruz? Hukukçular parlamentoda çoğunluktadır, ee, dolayısıyla biz bunu geçiremeyiz. Ya böyle bir şey olur mu, bu kanun ülkenin ihtiyaç duyduğu bir kanunsa bu geçecek. Yani bunun hukukçusu, yani orada oturanlar biz hukukçuyuz, bunu istemeyiz diyebilir mi, böyle bir şey olur mu? Yani bir hukuk devletinde bu olmaz yani falan diyor. Neyse kimmiş diye, Barolar Birliği, Barolar Birliği Başkanını bana bağlayın dedim diyor. Barolar Birliği Başkanı o dönem kimse bağlıyorlar. Diyor ki, sayın başkan biz bir kanun tasarısı hazırladık, zaten kamuoyunda biraz tartışılıyor bu, siz bu kanun tasarısına ne diyorsunuz, yani bunun tamamına mı karşısınız yoksa karşı olduğunuz maddeler mi var diye soruyor. O zaman Barolar Birliği Başkanı şöyle bir şey söylüyor, diyor ki, Sayın Bakanım biz bu kanunun bütününe karşı değiliz. E neye karşısınız? O zaman 400. madde vardı galiba, 413', 400'mü neyse bir şey vardı Vergi Usulde ve bu kanuna da taşınıyordu. Meslek mensuplarının kendi konularıyla ilgili müşteri, mükellefleriyle ilgili savunma haklarının verilmesi diye bir hüküm vardı o zaman. Diyor ki, biz buna karşıyız, çünkü bu avukatlara savunma hakkı avukatlara verilen bir haktır, onun için biz bu maddeye karşıyız. Bunun dışında yoksa karşı olduğumuz bir şey yok. Neyse, peki o zaman diyor, yarın Bakanlığa gelin, topluyor, çağırıyor, bakanlıkta staf yapıyor, konuları tartışıyorlar ve parlamentodan bu kanun geçiyor. Ve şunu söyledi sayın dönemin Maliye Bakanı; değerli meslektaşlarım biz bu kanunu çıkarttık ama artısıyla eksisiyle ancak bu kanuna dışarıdan ve içeriden önemli saldırılar var. Kendisine de yeminli mali müşavirlik unvanı vermişti. O zaman kendisi Maliye Bakanı idi. Aslında teknik mühendis bildiğim kadarıyla ama işletme mastırı yapmış, olursun demişler, "istemediğim halde getirdi verdiler", yapmıyor zaten, yapmıyorum da ama gözlüyorum dedi, bu kanuna içeriden ve dışarıdan önemli müdahaleler var. Biz şu veya bu şekilde çıkardık, bunun korunması, geliştirilmesi, ileriye taşınması sizlere kalmış bir şey. Evet, gerçekten çok doğru, şu veya bu şekilde kanun çıkmış bunun geliştirilmesi, korunması, ileriye taşınması biz meslek mensuplarına kalmış bir şey. Bu şu anlamda bunu söylüyorum, yani içeriği kast ederken meslek mensupları anlamında söylemiyorum içeri ve dışarıdan baskıları, meslek mensuplarının dışında baskılar var. Dışarıdan uluslararası var, uluslararası iç uzantıları var vesaire o anlamda ve diğer bazı kesimler. Yoksa meslek mensuplarının kendilerinde öyle bir şey yok. Dolayısıyla yani böyle bir sorun var. Şimdi o kanunumuz yeterince günün şartlarına uygun hale getirilemediği için sorunlar yaşamaya başladık. Bakın ne sorun yaşadık? Hepiniz çok iyi biliyorsunuz, Türk Ticaret Kanunu tasarısı var gün-

demde, onun da 70–80 maddesi biliyorsunuz parlamentoda tartışıldı, kabul edildi, diğer kısımlar kaldı, bekliyor. O kanunda da arkadaşlar sıkıntılarımız var, bir kere şunu özellikle söyleyeyim; hem İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası adına söylüyorum hem de tüm yeminli mali müşavirler odaları adına özellikle söylüyorum çünkü zaman zaman şu lafları duyuyoruz; yeminli mali müşavirler bunlara karşı, Türk Ticaret Kanununa karşı diye. Değerli meslektaşlarım az önce 3568 sayılı Kanunun çıkışıyla ilgili Ekrem Pakdemirli Hocanın söylemlerini anlattım, biz asla bu Türk Ticaret Kanunu tasarısına karşı değiliz. Mutlaka günün ihtiyaçları neyi gerektiriyorsa o mutlaka olmalı. Artık biz geçmişi değil, geleceği yakalamak, geleceği yaşamak durumundayız. Onun için gerekli bütün yasal düzenlemeler olmalı. Ancak eğer o yapılan düzenlemeler bizim meslek mensuplarına yeterince meslek mensuplarını tanıtmıyorsa, tanımlamıyorsa veya başka bir tanıma gidiyorsa veya onun istenilen, bizim istediğimiz şeyi vermiyorsa o zaman bizim direnmemiz, dik durmamız lazım. Nitekim ben bunu TÜRMOB’da yapılan Başkanlar Kurulu toplantısında dile getirmiş ve şu ifadeyi kullanmıştım, yine Ticaret Komisyonu Başkanı hoca sunum yaptı tüm başkanlar toplanmıştı, orada şu ifadeyi kullandım; Hoca çok akademik kariyeri yüksek olan bir hoca, hatip, hitabeti çok güzel, hakikaten bilgili bir hoca, çok da bizi tatmin ediyor konuşmaları, ben şunu demiştim; değerli meslektaşlarım, Oda başkanı arkadaşlarım lütfen illerimize dönün, yönetimlerinizi toplayın, diğer kurul üyelerini toplayın hatta delegasyonu toplayın şunu yapın; bu Ticaret Kanununun bütün maddelerini gözden geçirelim tek tek. Neresinde biz ne kadar varız, bu yayınlandığı zaman biz ne kadar buna müdahil oluruz, ne kadar bu ülke yararına, bizim yararımıza diye bakın dedim. Nitekim geçen Cuma günkü demin bahsettiğim Türkiye Muhasebe Uzmanları’nın düzenlemiş olduğu sempozyumda Sayın Arıkan da aynı şeyi, bir şey söyledi, ya dedi aslında bu kanun çıkmadı henüz, çıkmadığına bir taraftan seviniyorum ama bir taraftan üzülüyorum dedi, çünkü hem ülke açısından olması gerekir hem olsa acaba ne olur gibi yani böyle bir görüş beyan etti. Hakikaten öyle ben de şunu söylüyorum; 400. madde özellikle iki şey içeriyor değerli meslektaşlarım, birisi meslek tanımı yapıyor, buna ben şahsen karşıyım. Meslek tanımı 3568 sayılı Kanunda yapılmalı. Yanlış mı var orada, orada yapılmalı. Meslek Kanununda yapılmalı bu düzenlemeler. İkincisi, rotasyon. Rotasyon olayı yine bizim kanunumuzda yapılmalı ve Ticaret Kanunu veya diğer kanunlarda denetçi tanımını aramamalıyız, bulmamalıyız. Denetçi dendiği zaman bizim aklımıza 3568 sayılı veya beş bin bilmem kaç sayılı denetçiyi tanımlayan, muhasebeyi tanımlayan, mesleği tanımlayan kanun akla gelmeli. Eğer bu gelmez ise bugün Ticaret Kanununda bir denetim tanımı yapılırsa, bağımsız denetim kuruluşu diye bir kavram tanımı yaparsanız ya-

rın başka bir kanunda yaparsınız, başka bir tanım yaparsanız, öbürsü gün başka bir kanunda başka bir tanım yaparsınız. Nitekim Vakıflar Genel Müdürlüğü kendi genel müdürüne hiç şeye bakmaksızın vakıflarda denetim yetkisi veren bir düzenleme yaptı, genel müdür ve belli gruba. Ve meslek mensuplarını da sınava tabi tutacağım dedi, SMMM, YMM'yi. Dedik ki, yani değerli bürokratlar bakın bizim bir kanunumuz var, bir kere oraya gideceksiniz, ya denetçi orada. Dolayısıyla bunu ihtilaf haline getirdik, Danıştay'da zannediyorum yürütmeye durdurma kararı verildi bildiğim kadarıyla. Şunu anlatmaya çalışıyorum, evet bizim kanunumuz mükemmel olmayabilir, dolayısıyla mükemmel değil ise yine parlamentoya gidilir mükemmel hale getirilir, yani denetçi orada tanımlanır. Başka kanunlara bunu taşımamız söz konusu olmaması lazım diye düşünüyorum. Yani bizde tekrar ediyorum, algılama sıkıntımız var. Bizim bunları içselleştirmemiz lazım. Bizim bunları özümsememiz lazım. Ve mesleğimizi yıllar sonra yasal statüye kavuşturmuşuz bunu bir çocuk gibi el bebek gül bebek korumalıyız, beslemeliyiz, büyütmeliyiz.

Sevgili meslektaşlarım, bir de şöyle bir sıkıntımız var bizim; işte bu siyaset, demokrasi çok güzel ama bazen de biraz, şimdi seçim sathı mahalline girmişiz belki bu konuşmalar, çünkü konuşmalar biraz öyle algılamak istiyorum ben, dün birazcık açıkçası rahatsızlık duymadım değil. Yani YMM-SMMM kavgası bir şey gündeme geldi, tartışmalar oluştu. Sevgili meslektaşlarım her şey rahatlıkla konuşulmalı, hiç tartışmıyorum ben bunu. Ama bakıyorum ben, baktım ben İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odasında hatta böyle mini anket de yaptım. Hiç SMMM ile çalışmayan bir yeminli var mı diye, bir tane bulamadım. Mini anket yaptım ben, bunu zaman zaman meslek mensupları ile tartışıyoruz, mutlaka yeminliler SMMM'lerle çalışıyor, SMMM'ler de yeminlilerle çalışıyor. Bunu görüyoruz yani. Yani şimdi böyle bir şey varken sanki bir pasta var, birisi onu birisi bunu böyle bir yani kendi içimizde bazen üzülüyoruz yani. Benim bir üzüntüm şu; Oda başkanı arkadaşlarımız normal düşüncelerini ifade ediyorlar, saygı duyuyorum. Hatay Oda Başkanı Sayın, Abdullah Korkmaz Başkanımızın konuşmaları çok hoşuma gitti çünkü çok iyi niyetle söyledi, yani hoşuma gitti.

Fazla, zaman kalmadı. O zaman şu elimdeki İngilizce metinden, bir şeyler söyleyerek sözlerime son vereceğim. İşte TÜRMOB ve bizler bunlar üzerinde durmamız lazım. Bu İngilizce bir metindir, 2009 Tax Organizer diyor, vergi organizasyonu diyor, Amerika vergi organizasyona ait bir şeydir. Green kartı olan dünyada herkes, Amerika'nın green kart verdiği dünyada herkes, henüz vatandaşlık vermediği green kart verdiği herkes dünyadaki gelirlerini

beyan etmek zorunda Amerika'ya, öyle bir şey. Onunla ilgili bir müşterimin böyle bir durumu vardı, onunla ilgilendim. Ya iyi de nedir falan, bir bakayım diye oradan aldım. Bir cümle okuyacağım sadece sevgili meslektaşlarım, önce İngilizce okuyacağım çünkü üç beş kelime İngilizce bildiğimi de ifade etmek istiyorum, yani onu da söyleyeceğim burada. "This information is true, correct and complete to the best of my knowledge." Bu oradaki meslek mensubuna hitaben mükellefin vermiş olduğu bir mektup, ne diyor biliyor musunuz? Sana vermiş olduğum bütün bilgiler gerçek, "true", "correct and complete" tamamen tam, bendeki bütün bilgiler hani best-seller seyrediyoruz ya, yani bütün bilgilerimi senden gizlemedim, doğru, tam ve dürüst olarak sana teslim ediyorum. Dolayısıyla bundan sonrası senin teknik bilgine kalmış. Bak hata yaparsan sen sorumlusun. Ama benim senden gizlediğim bir şey varsa senin sorumluluğun yok. İşte bizim bunların üzerinde durmamız lazım. Sordum, dedim ki ya bu beyannameyi doldururken bu Hilda Prali'ye kaç lira veriyorsun, sırf bunu doldurması başka bir şey yok. Ya 500–600 dolardan başlayıp, beyannamenin durumuna göre biliyorsunuz bu ufak bir şey gidiyor. Şöyle bir baktım ben, yani ortalama 1.000 dolardan beyannameleri veriyorlar diye hesap ettim, o diğer danışma ücretleri saat ücretiyle zamana tabi. Ortalama 1.000, yani 30–40 tane sadece senede bundan dolduruyorsa bu adam bu kriterlerle 30–40 bin, 50 bin dolar para kazanıyor. Fena bir para olmadığını, yani Amerika'da 40–50 bin doların önemli bir para olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Üstelik herkesin görevini kendisine verilen çerçevede yapmasını sağlamaya yönelik bir düzenleme olduğunu bu nedenle bunu sizlerle paylaşma ihtiyacını özellikle duyduğum için, bunu birkaç yerde daha söyledim ben, duyduğum için buraya kadar taşıdım.

Tabii sorunlar deyince arkadaşlar, bu kadar çok sorun var, o kadar çok şey konuşuruz ama bu toplantı, gerçekten bu tür toplantılar sorunlarımızı gündeme taşıma, dertleşme, sohbet etme imkanları bize veriyor. Dolayısıyla bu imkanı bize veren TÜRMOB'a çok teşekkür ediyorum. Bursa'nın yeni binasına kavuşmuş olmasını büyük bir heyecanla, zevkle ve açılışına fiilen katılmakla da onur duyduğumu ifade etmek istiyorum. Odanın şu ana gelmesinde emeği geçen tüm yönetim kurulu üyelerine, eski başkanlara, eski yönetim kurulu üyelerine, bugünkü Mesut Topçu Başkana ve Yönetim Kurulu üyelerine, emeği geçen herkese en içten saygı, sevgi ve şükranlarımı sunuyorum. Benim söyleyeceklerim şimdi bu kadar, tekrar teşekkür ediyorum, hoşça kalın diyorum.

Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunları Algılama Araştırması – Bursa Örneği

Servet KURU
Bursa SMMM Oda Sekreteri

- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Sayın TÜR-MOB Kurulu üyelerim, Türkiye'nin dört bir yanından Bursa'mıza gelen sevgili konuklarımız, değerli Bursalı meslektaşlarım sizleri Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tüm meslek mensuplarımızın faaliyetleri esnasında vergi idaresi, iş ve sosyal güvenlik kurumları, sanayi, ticaret il müdürlükleri, istatistik kurumu, bankalar gibi çeşitli kurumlarla birebir ve dolaylı yaşadığımız sorunlarımız var. Bürolarında yaşadığı müşterileriyle, personeliyle yaşadığı sorunları var. Meslek mensuplarımızın yaşadığı bu sorunları tanımlamak, dile getirmek bizlerin ve meslek örgütümüzün ortak bir bakış açısı, ortak bir çözüm önerisi bulmamıza yardımcı olacağı düşüncesiyle yola çıktık. Bu sorunlara rağmen, bu sorunları bilen, yaşayan aday meslek mensuplarının mesleğe girmedeki ısrarı ve inancı bizleri bir kez daha düşünmeye sevk ediyor. Mesleğe girişin lisans eğitimi sonrasındaki aşama ve zorlukları mesleğe girdikten sonra yaşanacak sorunlar muhasebe mesleğini devam ettirmek inanç ve azmi durumun bilimsel olarak yorumlanma ihtiyacını doğuruyor. Bu çalışma otomotiv, tekstil, inşaat, gıda, turizm, tarım gibi birçok sektör uygulamalarının olduğu ve bu iş çevresine hizmet vermeye çalışan Bursalı hizmet mensuplarına uygulanmış referans alınabilecek bir araştırmadır. Anketimize katılarak cevap veren, zaman ayıran meslektaşlarımıza da ayrıca çok teşekkür ediyorum. Bu anketimiz bir meslek mensubunun 20 dakika zamanını almaktadır, anlayışları için ayrıca teşekkür ediyorum. Bu çalışma bağımsız ve profesyonel bir araştırma şirketi tarafından yüz yüze anket yöntemiyle 350 meslektaşımıza uygulanmış bir çalışmadır. Çalışmanın içeriğini sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu çalışmada çıkan sonuçları daha sonra hep birlikte değerlendireceğiz, kimlere gitmişiz bu çalışmayla ilgili? Bu ankete katılan meslek mensuplarımızın yüzde 70'i serbest muha-

sebeci mali müşavir, yüzde 30'u serbest muhasebeci meslektaşımız. Ankete katılanların yüzde 82'si erkek, yüzde 18'i bayan meslektaşımız. Eğitim durumlarına baktığımızda ankete katılanların yüzde 1'i ilkokul mezunu, yüzde 13'ü lise mezunu, yüzde 5'i ön lisans mezunu, yüzde 78'i lisans mezunu ve yüzde 3'ü lisansüstü mastır ve doktora yapmış meslek mensuplarından oluşuyor. Ortalama çalışma saatlerini sorduk meslek mensuplarına; yüzde 30'u 8 saat, yüzde 18'i 9 saat, yüzde 29'u 10 saat, yüzde 4'ü 11 saat bu şekilde 16 saate kadar çıkıyor. Günde 10 saat ve üzerinde çalışan meslek mensubu oranı yaklaşık olarak yüzde 52 değerli meslektaşlarımız. Sadece yüzde 30'u 8 saat çalıştığını ifade etmiş. Mesleği bağımsız olarak icra eden meslek mensuplarının uzun süreli fiziksel ve düşünsel çaba gerektiren mesleğe bu kadar yoğun günlük mesai harcamak zorunda kalması orta vadede, uzun vadede ciddi fiziki zihinsel yorulmaya sebebiyet verdiği net bir durumdur. Bu durum meslek mensuplarının gerek bireysel gerek sosyal yaşamları üzerinde ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Ortalama aylık gelirlerini sorduk, bizde Türkiye'de bir gelecek var, bayların maaşı sorulmaz ama yine de cevap veren meslek mensuplarımız var. 1.500 TL ve altında gelir elde eden meslektaş oranı yüzde 12, alt gelir grubuna giriyor. 1.500 ile 3.000 arasında gelir elde eden meslektaş oranı yüzde 31, bu da orta-alt gelir grubu. yüzde 19 olarak 3.000 ile 5.000 lira arasında gelir eden meslektaş oranımız var, orta gelir grubu olarak. yüzde 6 ile 5.000 TL üzerinde gelir eden üst gelir grubu meslek mensubu grubu var. Gelirini söylemeyen meslek mensupları da var yüzde 32 gibi. Bunun da üst gelir grubu olduğu kabul edilse bile oranlar göstermektedir ki yüzde 52 oranındaki meslek grubu 5.000 TL'nin altında bir gelir ile mesleğini icra etmekte. Çalışma koşullarının, iş yükünün ağırlığı dikkate alındığında bu mesleği icra edenlerin bilgi, emek, tecrübe ve gelir dengesinde ciddi sorunlar yaşadığını bir kez daha tespit ettik. Bu tespitten hareketle meslek mensuplarının gelir artışını sağlayacak tedbirler alınması gerektiği kaçınılmazdır. İşyerlerini sorduk, işyerinin kaç bağımsız bölümden oluştuğunu; yüzde 37'lik bölüm bir bölümlü ofiste çalıştığını ifade etmiş. yüzde 34,6 iki bölümlü bir ofiste çalıştığını ifade etmiş. yüzde 14,6'lık bir bölüm üç bölümlü bir iş yeri kullandığını ifade etmiş. yüzde 6,6'lık bölüm dört bölümlü bir alanda, yüzde 1,5'u beş bölümlü, yüzde 5,4'ü de bu soruya cevap vermemiş. yüzde 37 oranındaki meslek mensubunun tek bölümden oluşan ofislerde çalıştıklarını söylemeleri çok ciddi mesleki, sosyal ve psikolojik sorunları da işaret etmektedir. Bu meslek grubunun tek bölmeli bir alanda çalışıyor olması mükellefleriyle yapılan görüşmelerin diğer personel ile aynı ortamda yapıldığını, birden çok mükellefinin aynı anda gelmesi durumunda görüşmelerin diğer mükelleflerce de

paylaşıldığını, meslek mensubu ve çalışanlarının tüm özel yaşantısına ait gelişmeler ve iletişim, telefon görüşmeleri, ziyaretçi görüşmeleri aynı ortamda yapıldığını göstermekte. Gerek işyeri sahiplerinin gerekse çalışanların kendilerine ait özel çalışma ortamlarının olmaması psikolojik ve sosyal baskı unsuru olarak görülmektedir. Bu durum hem meslek mensubunun hem de çalışanlarının gün içinde kendileri ve iş özel sorunları ile baş başa kalamama sorununu da doğurmaktadır. Bu yalnız kalamama tüm duyguların diğer ofis çalışanları ile aynı anda yaşamak zorunda kalınması doğal refleks gösterme alışkanlığının süreç içerisinde aşınması sonucunu doğuracağı ifade ediliyor. İşyerlerinin metrekarelerini sorduk gezdiğimiz bürolarda yaptığımız çalışmada, yüzde 16,4' 25 veya 25 metrekarenin altındaki ofislerde çalışıyor. yüzde 40'ı 26 ile 50 metrekare alana sahip ofislerde çalışıyor. yüzde 19'u yaklaşık 51 ile 75 metrekare arasındaki ofislerde çalışıyor. yüzde 15'i 76 ile 100 metrekare ofislerde çalışıyor. Bu örnek uzuyor bu şekilde. Mesleğin tercih edilme nedenlerini sorduk, tabii burada da ilginç cevaplar, ilginç oranlar var. yüzde 27,5'u muhasebeyi sevdiği için, ideali olduğu için severek yaptığını ifade etmiş. yüzde 23,9'u yaklaşık yüzde 24'ü eğitimlerinden dolayı, ticaret lisesi mezunu, akademi mezunu olduğu için ifade etmiş. yüzde 15,2'si şartlar gereği, mecburiyetten bu mesleği tercih ettiğini ifade etmiş. yüzde 10'luk dilim de aileden, babadan ya da yakınlarından dolayı bu mesleğe girdiğini ifade etmiş. yüzde 7,5'u da şans eseri bu mesleğe girdiğini ifade etmiş. yüzde 4,5'u gelecek gördüğüm için, cazip geldiği için diye ifade etmiş. Yine aynı oranda çıraklıktan beri bu işi yaptığını ifade etmiş. Bilinçli olmayan, sermaye olmadan iyi gelir getirir düşüncesiyle kendime ait işim olsun düşüncesiyle daha önce vergi ile ilgili aileden birisinin çalışması sebepleriyle büro işi olduğu için ve diğer koşullar dolayısıyla da düşük oranda tercih sebepleri var. Bu ne ifade ediyor? yüzde 30 oranındaki meslek mensubu mesleğe girişlerinin kendi istem ve tercihlerinin dışında gerçekleştiğini ifade etmiş. Kendi nam ve hesabına faaliyette bulunan meslek mensuplarının yüzde 30'u memnuniyetsiz bir şekilde işe başlamış oluyor. Meslek aşkı, mesleki tanıtım, mesleğin sosyal yaşamda sağladığı pozitif katkıyı hissetme mesleki gelişim için çaba sarf etme, mesleğin geleceği için çaba ve fedakarlık yapma, meslektaş dayanışması, meslek etiği gibi konular bireysel istek oranının ne kadar mümkün olduğu sorusunu bu oranlarda akla getirmektedir. Bu sorular ve cevaplar mesleğin geleceğini ve meslektaş memnuniyetini doğrudan, direk etkileyen sorular. Mesleğin yeniden seçilme oranını sorduk, mesleği yapmak isterseniz; yüzde 47,8'i bu mesleği tekrar yaparım demiş. yüzde 43'ü hayır, yapmam, olmaz demiş. yüzde 7,8'i belli olmaz demiş. yüzde 1,5'u da fikir beyan etmemiş.

Meslek yaşamının başına dönebilse aynı mesleği tekrar seçerim diyen meslektaş oranının yüzde 48’de kalması karar vericiler ile mesleğin bugün ve geleceği için çaba sarf edecek olanların üzerinde düşünmesi gereken bir durum ve çözmesi gereken önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Yaşamını idame ettirebilmek için her gün yeniden başladığı işine yıllar öncesine gitse tekrar başlama konusunda isteksiz olanların bugün ve yarın bu meslek için ne kadar çaba harcayacağı çözülmesi zor bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Mesleği tekrar seçmeme nedenlerini sorduk bu sorunun peşinden, yüzde 53’ü mesleki zorlukları ifade etmiş, yüzde 43’ü kamu otoritesinin artan orandaki talepleri ve mevzuattan kaynaklanan sorunları ki bu talepler meslek mensupları tarafından da angarya olarak görülmekte. yüzde 7,6’sı bireysel nedenler ve tercihlerin meslek ile uyuşmaması nedeniyle seçmeyeceğini ifade etmiş. Ülkenin ekonomik koşulları ve emek yoğun işlerin getiri oranının düşük olması yüzde 7’lik dilime giriyor. yüzde 7’lik meslek mensubu da kriz, piyasa koşulları, iş çok para yok sebepleriyle bu mesleği tekrar seçmeyeceklerini ifade etmişler. Meslek mensuplarından bu oranlara baktığımızda kamu otoritesinin talepleri mesleki yük ve angarya olarak algılandığı için son tahlilde mesleki zorluk olarak da karşımıza çıkıyor. Yeni mesleğin, yani mesleğin tekrar tercih edilmemesindeki temel neden mesleğin icrasındaki zorluklar olduğu kesin olarak karşımıza çıkıyor. Son dönemde meslek liselerinde ya da üniversitede, maliye kulübünde, iktisat kulübünde bu işi kaç kişi yapmak istiyor diye sorduğumuzda da parmakların oldukça azaldığını görmeye başladık, istatistikler de bunu doğruluyor.

Mesleğin dezavantajlarına bakalım; mesleğin dezavantajları yüzde 95 oranında mesleğin icrasındaki güçlük ve zorluklar ifade edilmiş. yüzde 31 ile tahsilat güçlüğü ifade edilmiş. Yani meslek mensupları angaryaları ve çalışma koşullarının zorluklarını birinci planda tutuyor, tahsilat güçlüğünü ikinci planda tutuyor. yüzde 9 ile mesleğin sosyal saygınlığının olmamasını belirtmiş dezavantaj olarak. yüzde 9’u yine mesleğin ekonomik getirisinin yeterli bulunmamasını, harcanan emeğe değecek kadar kazanç olmadığını ifade etmişler. Mesleğin avantajlarını da beyan eden meslektaşlarımız olmuş, bunları sordüğümüzde; meslektaşların yüzde 19’u kendi işi olması, çalışma kolaylığı ve özgürlüğü olması dolayısıyla mesleğini tercih etmiş, yüzde 13’ü saygınlığının avantaj saymış, yüzde 7’si ekonomik kazanımlarını avantaj olarak belirtmiş. Sevmek, kariyer, çevre edinme, insan ilişkileri mesleğin avantajları olarak da sıralanmış. Aylık hasılatlarını sorduk, ne kadar hasılatları var? Mart 2010 döneminde yapılmış bir çalışma bu, yüzde 34,6 yani yüzde 35’e yakını 5.000’e kadar hasılat elde ettiklerini ifade ediyor. yüzde 19’u 5.000 ile 10.000 arasın-

da hasılatlarının olduğunu ifade etmiş. yüzde 4,2'si 10.000 ile 20.000 arasında, yüzde 4'ü yine 20.000 üzeri bu şekilde sıralanmış. Ancak yüzde 33,7'si önemli bir oranda bunu beyan etmemiş, cevap vermemiş bu soruya. yüzde 35 oranındaki meslek mensubunun 5.000 TL ve altında aylık hasılat söylemesi dikkat çekici. Yani meslektaşların gerçek hasılat rakamlarını saklama eğilimine girmiş olma olasılığı da dikkate alınarak bu durumun gerçek yaşamı ne kadar yansıttığı incelenebilir. Gerçek yaşam ile sonuçları örtüşüyor ise giderlerin de göz önünde bulundurduğumuzda meslek mensupları için çok ciddi bir ekonomik açmazın olduğu gözlenmektedir. Bu açmaz çözümlenmeden mesleğe geleceğini olumlu yönde etkilemek de pek mümkün olmayacaktır. Dört kişilik bir ailenin meslek mensuplarına göre kazancı ne olmalıdır diye sormuşuz. Ülkemizde kötü sayılmayacak bir yaşam sürebilmek için dört kişilik bir aile ayda ortalama ne kadar kazanması gerektiğini sorduk. Burada da aldığımız cevaplar yüzde 3'ü 1.000 ile 1.500 TL arasında, yüzde 18'i 1.500 ile 2.000 TL arasında, yüzde 20'si 2.000 ile 2.500 TL arasında, yüzde 21'i 2.500 ve 3.000 arasında, yüzde 18'i 3.000 ile 4.000 arasında kazanç olması gerektiğini ifade etmişler. Mali tatil uygulaması ile ilgili düşüncelerini sorduk meslek mensuplarına; yüzde 12'si mali tatil uygulaması bu şekliyle faydalı ve yeterlidir demiş. yüzde 70'i, çok önemli bir oran mali tatil gereklidir ancak yeniden düzenlenmesi gerekir demiş. Evet, alkışlarınızdan da bu mesajın nereye gittiğini iyi biliyorum. Mali tatil uygulamasını getiren, düzenleyen Maliye İdaresinin bunu tekrar gözden geçirmesi gerektiği kesin. Mali tatilin faydası yoktur, uygulamadan kaldırılmalıdır demiş yüzde 17'si. yüzde 70 oranındaki meslek mensubunun mali tatil gerekli ancak yeterli bulunmaması yasa koyucunun bu çalışmayı yaparken meslek mensuplarının taleplerini dikkate almadan hareket ettiği net olarak görülmektedir. Meslek temsilcilerinin öncelikli işlerinden birisi mali tatilin geniş kitlelerin beklentileri doğrultusunda yeniden düzenlenebilmesi için gerekli girişimleri yapması kaçınılmaz bir durumdur. Bizler geçtiğimiz yıl mali tatil uygulaması esnasında Maliye müfettişleri tarafından Bursa'da yapılan çalışmalarda çok ciddi sorunlar yaşadık. Bu sorunlar birebir görüşmelerle çözmeye çalıştık ancak inanın mali tatil döneminde, bu mali tatil uygulamasını getiren Maliyenin bu tür taleplerde, üstelik telefonla taleplerde bulunması çok ilgi çekici, bunun da tekrar gözden geçirilmesi gerekiyor.

Genel sorunlarını sorduk meslek mensuplarına, meslektaşların yüzde 94'ü, 93'ü çoğu ciddi tahsilat güclüğü çektiğini ifade etmiş. yüzde 82'si düşük ücretle defter tutma tercihinin her gün arttığını ifade etmiş. yüzde 80,8'i mesleğimizde haksız rekabet ve centilmenliğe aykırı davranışların arttığını ifade et-

miş, yüzde 80,3'ü mevzuat değişikliği, iş yükü ve maliyetlerin artması, kazancın azalmasına dikkat çekmiş. yüzde 75'i angaryalar yüzünden çok bunaldım, sosyal hayatım kalmadı demiş. yüzde 64'ü yaklaşık mevzuatların sürekli değişmesi bu işin giderek yapılamaz hale geldiğini ifade etmiş. Mesleğimizin giderek kurumsallaşması için meslektaşların tek başlarına çalışmaktan ziyade ortaklıklara ve şirketleşmeye yönelmesi gerekir demiş yüzde 63'lük oran. yüzde 63'lük oran yine muhasebe sistemindeki değişimlere ayak uyduramayan meslektaşlar artıyor demiş. Yine yüzde 60 oranında bazı meslektaşlarımız meslek yasasının çıkması mesleğin kurumsallaştığını ifade etmiş. Bildiğiniz gibi birçok Odaya da ulaştırdığımız Bursa Mali Müşavirler Odasının yayınladığı tahsilat yönergesiyle ilgili bir soru sorduk. Yönergeyi duydunuz mu? Evet, yüzde 88 oranında yönergeden haberdar, yüzde 12 oranında da yönergeden haberi olmayan meslek mensupları karşımıza çıktı. Alacaklarını sorduk, meslek mensuplarının Bursa'da en çok yaşadığımız ve bunu Meclis toplantımızda, çeşitli kamuoyunda da dile getirdiğimiz alacakları olup olmadığını sorduk. 2009 ve öncesine ait alacakların olup olmadığını tespitinde yüzde 78'lik oran ile alacağını olduğunu ifade etmiş, 2009 ve öncesine ait yüzde 78'i alacağı olduğunu beyan ediyor. yüzde 22'si hayır, alacağım yok demiş. Tahsilat sorununun, bir önceki slaytla ilgili bir açıklama yapmam gerekiyor, meslek mensuplarının yüzde 78'inin 2009 öncesinde alacağını olması serbest muhasebeci mali müşavir ve müşteri ilişkisi arasında sürekli bir alacak-verecek konusunun gündemde olduğunu gösteriyor. Ayrıca sektörde düzenli bir ödeme sistemi ve alışkanlığının olmadığını da gösteriyor. Bu konuda serbest muhasebeci mali müşavirler ile mükelleflerin karşı karşıya gelmesini engelleyecek ülke genelinde işleyen otomatik bir sistem arayışına girilmesinde fayda görülmektedir. Bu sorunun çözülmesi meslek mensuplarının daha huzurlu çalışma ortamına kavuşmasını sağlayarak hem bireysel hem yaşam kalitesinin hem de iş kalitesinin artmasını sağlayacaktır. Tahsilat sorununun kamuoyuna taşınması, kamuoyuyla paylaşılması kararının doğru bulunup bulunmadığı konusunda aldığımız yüzde 78 oranındaki doğrudur diyen oran, bu girişimin sorun çözme odaklı bir davranış olduğunu ifade etmiş. Birçok meslektaşımızın bildiği gibi Bursa Mali Müşavirler Odasının Ba Bs formlarıyla ilgili açmış olduğu bir dava var, meslektaşlarımıza bunu sorduk. Dava yoluyla angaryalarla mücadele etmesinin doğru olup olmadığını sorduk; yüzde 99,7 oranında, yüzde 98'lik bir oranla evet, doğrudur cevabı aldık. yüzde 2'lik bir oran ile hayır cevabı aldık. Odamızın yapmış olduğu bu davranış tüm üyeler tarafından desteklenmekte ve bir hak arayışı olarak gerçekten takdir görmektedir.

Sayın Başkan tamamlamam için bana sürekli bakıyor, ben de çok uzatmayacağım söylemişim. Benim bu konuyla ilgili sunuşum bu kadar. Hepiniz katıldığınız için çok teşekkür ediyorum. Son olarak burada Antalyalı konuklarımız da var, bu akşam Antalya Sporla da maçımız var, Bursa Sporumuza da bu anlamda şampiyonluk yarışında başarılar diliyorum. Beni dinleme sabrı gösterdiğiniz için hepinize de çok teşekkür ediyorum. ↵

BEŞİNCİ OTURUM

MUHASEBEDE STANDARTLAŞMA VE MESLEĞİN GELECEĞİ

Prof. Dr. Tuğrul TÜFEKÇİOĞLU
Oturum Başkanı
TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Evet, teknolojinin küçük bir sürprizi oldu. Hoş geldiniz. Bu önemli toplantıya katkılarınızla değer kattınız, onun için şahsen ve toplantıyı düzenleyen kurum olarak teşekkürlerimi arz etmek istiyorum.

Sabahleyin otelde, asansörde iki meslektaşımızla karşılaştık. Bana dediler ki, hangi Odadansınız? Ben de bu belgeyi gösterdim, çünkü hangi Oda'dan olduğum bir an aklıma gelmedi. Burada diyor ki, TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi. Değerli arkadaşımız İbrahim Bey konuşmasında bana dedi ki, biraz alıngandır, öyle hatırlıyorum.

Esasında burada sizin varlığınız dolayısıyla görev almış ve hizmetinizdeyiz. Burada alınganlık, ne bileyim hoşgörüsüzlük, tahammülsüzlük söz konusu değil. Hepimiz bir amaçla bir araya geldik, bu amacı daha ilerilere götürmek, mükemmelleştirmek için bulunuyoruz huzurunuzda.

Çok değerli arkadaşlarım var, onlar teorik ve uygulamaya dönük açıklamalarda bulunacaklar. Ama şunu belirteyim, Orhan Çelik arkadaşımız genç ve bu işe ömrünü, emeğini vermiş bu zamana kadar ve standartlar konusunda en önemli arkadaşlarımızdan biri. Size muhasebe standartlarından bahsedecek. Ama muhasebe standartları zaten bildiğimiz konulardan, onun için dehşet yaratmayacağını ümit ediyorum. Çünkü her yeni konu bir tereddütle karşılanıyor, bir ürkeklikle karşılanıyor. Ama muhasebeci meslek mensupları mutlaka bunların hepsini aşabilecek güç, birikim ve niyet içindeler. Sayın Oda Başkanımız, Antalya Odasının değerli Başkanı çok heyecanlı olduğunu görüyorum, Mustafa Erdem Bey, O da mesleki sorunlarımızı paylaşacak. Gerçekten Antalya'da önemli denetimlerle karşılaştılar, önemli mesleki konuları gündemde. O bakımdan onun açıklamalarının da çok ilginizi çekeceğini düşünüyorum.

Değerli meslektaşım Burhan Gezgin, engin bürokrasi deneyiminin sonucunda halkla bütünleşti, hep beraber olduk. Onun da engin deneyimleri ve karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerilerini dinleyeceğiz. Umuyorum yararlı bir oturum olacak, hepimize katıldığınız için şimdiden teşekkür ediyorum.

Muhasebe Standartlarının Geliştirilmesi ve Meslek Mensubunun Standartlara Uyumu

Doç Dr. Orhan ÇELİK
Ankara Üniversitesi

- Çok teşekkür ederim Sayın başkan. Ben de sözlerime başlamadan önce herkesi saygıyla selamlarım. Bir şekilde muhasebe standartları hakkında, muhasebe standardizasyonu, mesleğin standardizasyonu anlamında belki değerlendirilebilir ama muhasebe standartları, muhasebe standartlarıyla ilgili olarak muhasebe meslek mensupları açısından sorun mu, zorluk mu bu konularda tartışmak üzere huzurunuzdayım. Sunuşumu çok uzatmama niyetindeyim Sayın Başkan izin verirseniz. Belki değerli katılımcıların bu konuyla ilgili katkıları olur, katkılarını dinlemek en az benim

sunuşum kadar, belki benim sunuşumdan çok daha faydalı olacağını düşünürüm.

Bu kısa süre içerisinde ben çok ana hatlarıyla uluslararası finansal raporlama standartları ve onun izdüşümü olan Türkiye finansal raporlama standartlarının niye geliştirildiği konusunda üç-beş cümle ile sunuşuma başlayacağım. Daha sonra uygulamada karşılaşılan sorunlar, bu sadece Türkiye gibi ülkeler bakımından değil bütün dünyada karşılaşılan sorunlar, gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkeler, küçük muhasebe meslek mensupları, büyük muhasebe şirketleri açısından bu sorunlar nasıl karşımıza çıkıyor bu konularda esas sunuşumu planladım. Ve daha sonra da bizi bekleyen geleceğin ne olacağını ana hatlarıyla ifade etmeye çalışacağım. Ki son söyleyeceğimi baştan söylemiş olayım; iddiamız şu ki, muhasebe standartları veya bir başka gelişim alanında muhasebe meslek mensupları bakımından farklılaşmayı yaratan temel unsurlardır. Yani eğer biz hizmette farklılık yaratacak isek, yaptığımız işi farklı yapacak isek, haksız rekabeti ortadan kaldıracak isek, gelir düzeyimizi arttıracak isek her ne dersiniz deyin, bunun adına her ne dersiniz deyin bunun merkezinde muhasebe standardı benzeri düzenlemeler olduğunu söylemiş olayım.

Aslında sorunun veya aslında meselenin çıkış noktası finansal raporlama sisteminin dünya gündemine oturmasıyla daha belirgin hale geldi. Bu 2000’li yıllara tekabül eder. 2000’li yıllardan itibaren sadece Türkiye bakımından değil bütün dünyada finansal raporlama hemen herkesin gündemine oturdu. Düzenleyici otoriteler bu konuda düzenlemeler yapmaya başladılar, uluslararası organizasyonlar oluşturuldu, muhasebe standardı hazırlayan örgütler güçlendi, büyük şirketler, büyük sivil toplum kuruluşları bu konularda kaynak ayırmaya başladılar. Bütün amaç şirketlerin kamuya açıkladıkları finansal bilgilerin tam ve gerçeğe uygun olarak oluşturulmasını, hazırlanmasını sağlamak. Hatta belki 1970’li yıllara uzanır bunun geçmişi ama esas çıkış noktası 2000’li yıllardır, bizi ilgilendiren dalga 2000’li yıllarda oluşmuştur. Ama dediğim gibi 1970’li yıllarda da bu tartışılıyordu. Tabii bizim ülkemiz gibi başka yapısal sorunlarıyla uğraşan ülkelerde bunlar biraz gecikmeli olarak bizlere geldi. Çok ilginç bir tartışma var mesela 1970’li yıllarda; Amerika Birleşik Devletleri’nde Amerika Birleşik Devletleri’ndeki şirketlerin üçüncü dünya ülkeleri yöneticilerine verdikleri rüşvetleri ve benzeri yardımları açıklayıp açıklamayacakları konusunda Sermaye Piyasası Kurulundan görüş istiyorlar. Veya Sermaye Piyasası Kurulu Amerikan sistemini bunların kamuya açıklanıp açıklanmaması, finansal tablolarda yer alıp almaması konusunda oturup yıllarca düşünüyor, karar vermeye çalışıyor. İşte bu son zamanlardaki açıklamalarda finansal tabloların güvenilirliği, finansal tabloların denetlenmesi, tam ve gerçeğe uygun bilgi vermek de hep bu açıdan değerlendirilmeli.

Şimdi, bu tartışmalar olur iken bir çalışmanın sonucunda, bir gelişimin sonunda bu sorunun cevabının aslında şirketlerin kamuya açıklayacakları bilgilerin tam ve gerçeğe uygun olması noktasında en önemli çözümün uluslararası finansal raporlama standardı benzeri düzenlemeler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca kim ulaştı? Bu sonuca, bu işle ilgili olarak akıl yoran hemen bütün çıkar grupları hemfikir oldu. Yani bütün çıkar grupları, yatırımcılar, bankalar, aracı kurumlar, düzenleyici kurullar, muhasebe örgütleri, denetçiler herkes bu konuda hemfikir ki eğer dünya üzerinde bir şirket tam ve gerçeğe uygun bilgi sunmak istiyorsa bu hazırlayacağı finansal tablo uluslararası finansal standartları benzeri bir düzenleme içinde olması gerekiyor. Peki, küresel anlamda böyle bir sorun, böyle bir çözüm var ama aslında bütün tek tek bireylere baktığımızda herkesin kafasında bir küresel soru daha var aslında; tamam, şirketler tam ve gerçeğe uygun bilgi verecekler, herkese faydalı bilgiler yaratacaklar da bunun bize ne faydası var? Aslında çok makul bir sorudur bu, bunun bize ne faydası var? Yani ben bunun maliyetine katlanacağım, ben bunları üreteceğim, bunun üretilmesi için çalışacağım, da, sonra ne

olacak? İşte sonrasını tartışmak üzere huzurunuzdayım. Sonra ne olmasını beklediğimiz, ne olduğunu burada sizlerle paylaşmak üzereyim. Ve daha sonra eğer vaktimizi zamanında kullanabilirsem sonra bu soruyu bir daha soracağım; bunun bize ne faydası var? Ve bunun muhasebe meslek mensupları bakımından sorulmasının sonuçlarının ne olduğuna bir daha dönme niyetindeyim.

Şimdi uluslararası finansal raporlama standartlarındaki çıkış noktası veya uluslararası finansal raporlama standartları bakımından esas bizi ilgilendiren kısmı ürettiğimiz finansal bilgilerin küresel anlamda karşılaştırılabilir olması değildir tek başına. Tamam, biz uluslararası finansal raporlama standartlarına göre finansal raporlama yaptığımızda, örneğin Türkiye’de borsa şirketlerinden bir tane şirket, X şirketinin finansal tabloları uluslararası finansal raporlama standardına uygun olduğunda bu aynı zamanda Almanya’daki borsada işlem gören bir şirketin finansal tablolarıyla karşılaştırılabilir. Bu küresel olmasının, tek uluslararası olmasının bir sonucudur. Ancak bizim ulaşmak istediğimiz tek hedef bu değildir. Biz aynı zamanda tam ve gerçeğe uygun doğru finansal bilgi üretmek niyetindeyiz. Dolayısıyla biz uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun bir finansal raporlama yaptığımızda tek başına karşılaştırılabilir, uluslararası karşılaştırılabilir bir finansal tablo üretmiyoruz aslında. Doğru finansal bilgi üretiyoruz. Aslında bu başka bir soruya götürür bizi; doğru finansal tablo üretiyor isek o zaman doğru birdir, benim şimdiye kadar ürettiğim finansal tablolar nedir o zaman? Yani ben şimdi bir tane finansal tablo üretiyorum, bir tane finansal tablo açıklayacağım şirketle ilgili, o zaman iki tane doğru olmayacağına göre bunlardan bir tanesi eksik. İşte bu hangisinin eksik olduğu sorusudur esas bizim tartıştığımız nokta. Hatta başka açılardan da söylüyoruz bunu ama söylediğimiz başka bir şey daha var; biz otursak Türkiye’deki muhasebe uygulamalarını, uluslararası muhasebe standardı dışındaki bir muhasebe düzenlemesine göre şirketimizin finansal tablolarını tam olarak uygulasak, hiçbir hata yapmasak ürettiğimiz finansal tablo doğru değildir, eksiktir. Eksik olmasının sebebi de düzenlemelerin eski kalmış olmasındadır. Yani bundan 50 yıl önce, 60 yıl önce belki doğru olabilirdi ama bugün bunların doğruluğu bütün piyasalarda tartışmalıdır. Dolayısıyla aslında bizim açımızdan tek bir doğru vardır ve bu doğru şu anda cari ulusal genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri bu soruya cevap verememektedir. Verememiş olması düzenlemenin farklı olmasında kaynaklanır. Uluslararası finansal raporlama standartları farklı bir düzenleme yapar, şu anda bizim ülkemiz için konuşuyoruz, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri veya muhasebe uygulamaları genel tebliğlerine göre hazırlanmış finansal tabloların amacı baş-

kadır. Bu belki Türkiye bakımından farklı bir gidişin sonucudur ama böyle bir sonuçla karşı karşıyayız. Bu sonucu dikkatinize sunmak istedim.

Peki, bir makul soru daha sormamız gerekiyor, tamam, uluslararası finansal raporlama standardı benzer bir düzenleme yapalım; tam olmasın, eksik olsun, yarım olsun, başka bir finansal raporlama yapalım. Bu finansal raporlama olmasaydı ne olurdu? Olmasaydı çok şey olurdu, olmasa çok ciddi hatalar yaparız. Özellikle halka açık şirketler bakımından, bankalar bakımından riski göremeyiz, şirketi göremeyiz birçok hatamız olur. Yani yaptığımız iş çok ilkel bir, sermaye piyasaları bakımından düşünürsek ilkel bir kumarın ötesine geçmezdi. Çünkü bilmediğiniz bir veri hakkında yorum yapıyorsunuz, bilmediğiniz bir gerçeklik hakkında alım-satım kararı veriyorsunuz. Bu ne olacağını bilmediğiniz bir zardan farksızdır, yani zararın ne geleceği altıda bir olasılıkla 1/6 olasılıkla farklılaşacaktır. Bu da aynı şey aslında, şirketi bilmeden alım-satım kararı vereceğiz ve bu da aslında çok ciddi bir maliyete ulaştırır bizi. Peki, bu uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun bir finansal raporlama yapar isek muhasebe meslek mensupları bu konuda bu raporlamayı yaparsa ki yapıyor zaten, bunun maliyetini kim üstleniyor? Tamam, yapmanın maliyetini öğrendik de yapmanın maliyeti ne? Bu yapmanın, uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun finansal raporlama yapmanın maliyeti şirket sahipleri üzerindedir ve ortakların üzerindedir aslında. Dolayısıyla uzun vadede bunun muhasebe meslek mensupları üzerinde kısa dönemdeki maliyetlerini kast etmiyorum, uzun vadede muhasebe meslek mensupları bakımından bir maliyeti yoktur. Uzun vadede bu muhasebe meslek mensuplarının yararıdır aslında. Maliyeti de şirket ortakları, şirketin sahipleri üstleniyor o halde, o zaman bir başka aşamaya daha geçebilirim. Tamam, maliyetlidir, uygulamak maliyetlidir ama bu maliyet ortakların üzerindedir.

Peki, şirketler niye bunu uygulamakta direnirler? Türkiye için değil, dünyada da direnirler. Aynı bir düzenleme yapılması gerekir. Bunun çok temel açıklaması vardır aslında, bu temel açıklamayı ben iki noktada dikkatinize sunmak isterim. Birinci noktayı veya birinci aşamayı muhasebe standardı metninden kaynaklanan zorluklar olarak algılayabiliriz. İkinci ise, uygulayıcılardan kaynaklanan zorluklar. Tabii dikkatinizi çekmek istediğim bir başka nokta da muhasebe standardıyla ilgili uygulayıcılar sadece muhasebe meslek mensupları değildir. Bunun dışında başka taraflar da vardır muhasebe standartlarının, onlar da bu işe taraftır. Bankalar bu işe taraftır, değerlendirme uzmanları taraftır, analistler taraftır, finansal tabloları analiz edenler taraftır, ortaklar taraftır. Dolayısıyla sadece muhasebeciler tarafından değil diğerleri bakımından da bir ta-

kım zorlukların olduğunu biliyoruz. Şimdi, muhasebe standardının metninden kaynaklanan bir takım zorluklar olduğunu söyledim. Ne bunlar? İşte dili çok karmaşık, dili anlaşılıyor, e tamam Türkçe'si anlaşılıyor emin olun İngilizce'si de zor anlaşılıyor. Sadece uluslararası muhasebe standardı değil Amerikan muhasebe standardı da anlaşılıyor. Tek başına ayırın, tek düzen muhasebe sistemi de anlaşılıyor. Yani muhasebe uygulamaları genel tebliğindeki metni okuyun, yurt içi satışlar, yani anlaşılıyor. Kafanızda canlandırdığınız için anlaşılıyor. Attım bir tane örnek! Yani metnin tek başına anlaşılıyor olması bir eleştiri konusu. Başka? Çok karmaşık. Başka? Çok sık değişiyor. Başka? Çok fazla muhasebe tahmini içeriyor. Başka? İşte işletmenin ihtiyaçlarının üzerinde düzenlemeler var. Bunun gibi sayabiliriz, birçok zorluk sayabilirim ben muhasebe standardıyla ilgili olarak. Ve bu zorlukların hemen tamamına da katılıyorum. Yani bu zor bir metindir, bunun uygulanması zor bir metindir buna katılıyorum. İkinci zorluk ise; tabii birinci zorluk, zor dedim ama bu zorluğun ortadan kaldırılması için çok ciddi çabalar sarf ediliyor. Bu sorunu giderebilmek için, bunu düzenleyici kurullar da biliyorlar, SPK da biliyor, TMSK da biliyor bunlar çalışıyorlar bunun üzerinde. Ve uluslararası kurul da biliyor. Bunun nasıl ortadan kaldıracağı konusunda çalışıyor. Hatta bir geriden söyleyeyim, mesela 2005 yılındaki versiyonu ile bir standardın şimdiki versiyonu ile karşılaştırdığımızda arada dağlar kadar fark olduğunu görürsünüz, yani bu sorunları gidermek için yapılan çok ciddi adımlar olduğunu görürsünüz. Burası işin mutfağı, yani burası aslında muhasebe meslek mensuplarını dolaylı bir şekilde ilgilendiriyor. Yani işin mutfağında birileri çalışıyor, bu sorunların farkındadır veya değildir, bu sorunları çözmeye çalışacak. Olur veya olmaz ki bence oluyor. Ama esas muhasebe meslek mensuplarını ilgilendiren kısım diğer kısım. O birebir sorunu yaşadıkları için. Muhasebe meslek mensupları bakımından ise muhasebe uygulayıcıları, muhasebe standartlarının en önemli uygulayıcılarından muhasebe meslek mensupları bakımından da çok daha farklı bir boyutu var olayın. Şimdi, uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun bir finansal raporlama yapıldığında, daha somu konuşayım, şimdi bir düzenleme yapılsın ve denilsin ki işletmelerimiz 01 Ocak 2011'den itibaren Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını uygulamakla zorunludur desin, böyle bir düzenleme ortaya çıktığında bu düzenlemenin muhasebe meslek mensuplarına etkisi üç boyutta karşımıza çıkacak. Muhasebe meslek mensupları bu düzenleme ile üç şekilde karşılaşacaklar; bir, finansal raporları hazırlayan olarak karşılaşacak, yani oturacak uluslararası muhasebe standartlarına uygun bir finansal raporlama yapacak bir. Bu finansal raporlamayı yapan kişi tek başına o işi yapacak. İki, uluslararası finansal raporlama standartları-

na uygun olarak hazırlanmış finansal raporları denetleyecek, bu iki, ikinci ki-
şi. Üç, uluslararası finansal raporlama standartlarının yayınlanmasının vergi
düzenlemesi ile hiçbir ilgisi yoktu, yani vergi kanunları değişecek değil, o
verginin kendi dinamizmi olur, olmaz o bizi ilgilendirmiyor, devlet yine ver-
gisini alacak bizden. Dolayısıyla üçüncü noktaya geliyor, birileri de vergi mat-
rahını hazırlayacak. Yani bizim hazırladığımız bu uluslararası finansal raporla-
ma standardı bir meslektaşın hazırladığı uluslararası muhasebe standardına
göre oluşturulmuş ticari kardan vergi dairesine matrah verecek, mali kara ge-
çecek. Bizi ilgilendiren üç uygulama var ve bu üç uygulama da tek bir muha-
sebe meslek mensubu tarafından yapılması önerilmez. Yani bunu farklı muha-
sebe meslek mensupları yapacak. Farklı muhasebe meslek mensupları bu ko-
nuyla ilgili uzmanlaşacak. Yani siz finansal tabloları üreten birisi olarak fark-
lı öncelikleriniz olacak, denetleyen olarak farklı öncelikleriniz olacak, bura-
dan mali kara geçme hesabını yapan, o beyannameyi düzenleyen olarak da
farklı öncelikleriniz olacak. Bunu bir yere bağlayacağım tabii ki ama şu anda
muhasebe meslek mensuplarının icra ettikleri mesleği dikkate alırsanız bir
farklaşma olduğunun farkında olmamız gerekiyor. Yani bu üç boyut bizim
açımızdan çok ciddi bir farklılaşma kaynağıdır aslında, eğer amacımız haksız
rekabeti önlemek, gelir düzeyimizi arttırmak, şirketlerle ilişkimizi daha ku-
rumsal hale getirmek ise bu üç boyutu dikkate almamız gerekiyor.

Muhasebe meslek mensupları peki bu süreç içerisinde bu sisteme hazırlar mı?
Hasbelkader bu sistemin içinde olduğum noktalar oldu, TÜRMOB çerçeve-
sinde sistemin içinde olduğum noktalar oldu, TESMER bünyesinde olduğum
bazı aşamalarını biliyorum. Şu anda muhasebe meslek mensupları bakımından
çok ciddi adımlar atıldığının farkında olmamız lazım. Belki biz farkında deği-
liz ama başka bir ülkeyle veya başka bir meslek grubuyla karşılaştırdığımız-
da aradaki fark çok net bir şekilde ortaya çıkacaktır. Bu yıllarla ilgili bir şey-
dir, yıllardır yapılan yatırımların bir takım sonuçları var ve bu sonuçları gör-
meye başlıyoruz, görüyoruz ama bildiğimiz bir başka nokta var. Muhasebe
standartlarının uygulanmasında en önemli aşama muhasebe meslek mensup-
larının eğitilmesi sorunudur, bu eğitimin tamamlanması sorunudur. Bu eğiti-
min tamamlanması ile ilgili meslek örgütümüz çok ciddi maliyetlere katlan-
dı, çok ciddi zaman maliyetine katlandı, çok ciddi zamanlar ayrıldı bunlara,
bütçeler ayrıldı ve bu hala sürüyor. Tek tek, tek tek Türkiye'nin her noktasın-
daki muhasebe meslek mensuplarına ulaşılmaya çalışılıyor ve ulaşıyor. Mu-
hasebe standartlarının uyumu konusundaki geçişi rahatlatılabilmek için, bu ge-
çişi hızlandırabilmek için. Şimdi bu geçiş bizim açımızdan, Hocam toparlıyo-
rum 2-3 dakikaya ihtiyacım var, bu süre, bu eğitim ihtiyacı diğer meslek

mensuplarıyla karşılaştığımızda çok belirgin olmayabilir ama bizim muhasebe meslek mensuplarımız açısından bu eğitim çok önemli zamanı, zaman dilimini içeriyor. Şimdi bir tane diyagram var karşınızda, bu şimdi bir meslek mensubunun mesleğe başlamasıyla mesleği tamamlayacağı noktaya kadar olan eğitim ihtiyacını içeriyor. Şimdi bizim açımızdan düzenlemelere baktığımızda uluslararası düzenlemelerin bir parçasıyız biz, aynı zamanda IFAC üyesiyiz, IFAC düzenlemelerimiz var, aynı zamanda Avrupa Birliği ile katılım görüşmeleri yapıyoruz, onlarla ilgili yükümlülüklerimiz var. Ve dolayısıyla bütün bu uluslararası dokümanların sonucu olarak bir muhasebe meslek mensubu mesleğe başladığı noktadan, staja başlama noktasından mesleği tamamladığı noktaya kadar öncesiyle sonrasıyla bir eğitim süreci içerisinde. Yani biz mesleğe başlamadan önce bir eğitim alıyoruz, mesleğin son gününe kadar eğitim almak zorundayız. Şimdi ben bu kadar eğitim alacağım, ben bilseydim bu kadar eğitim alacağımı astronot olurum, benim ne işim var muhasebeci olmakta, ben astronot mu olacağım? Değil, aslında bu soru makul bir soru değildir. Bu bütün meslek örgütlerinin yapması gereken bir şey ama yapamıyorlar. Bunu yapan Türkiye’de sadece muhasebe meslek mensuplarıdır. Dolayısıyla bizim açımızdan eğitim süreci oldukça uzun bir süreç, başından sonuna kadar gittiğinizde Allah herkese uzun ömür versin ama ciddi bir süreyi içeriyor. Şimdi bu süre içerisinde biz muhasebe standartlarıyla ilgili ciddi bir eğitimi sürdürmemiz gerekiyor ve bu eğitimi yaygın ve sürekli halde tutmamız lazım. Bizim en önemli sorunumuz budur. Çünkü siz muhasebe standardını öğrendikten sonra bu muhasebe standardı sonra revize olabilir. Revize olduğunda bu öğrendiğinizi yenilemeniz gerekir. Dolayısıyla sürekli canlı tutmanız gerekir kafanızda uygulamada ve onun için muhasebe standardı bununla ilgili olarak sürekli bir eğitim içermesi gerekiyor. Şimdi biz eğitimi nereden alacağımızı planlamamız lazım. Eğitimin ne kadar süreceğini planlamamız lazım ve eğitimin kimin tarafından verileceğini planlamamız lazım. Bir, hızlı hızlı gidiyorum, eğitimi sadece üniversitede veremeyiz. Çünkü üniversitede vermek ciddi sıkıntıları olan tek başına üniversitede öğretilmeyecek kadar karmaşık ve geniş bir düzenleme. Aynı zamanda meslek içinde de bunun eğitiminin verilmesi lazım muhasebe standardını. Şimdi üniversitede hocalar oturuyorlar, tartışıyorlar, neyi tartışıyorlar? Muhasebe standardını nasıl anlatacağımızı tartışıyorlar, yani nihayetinde bir muhasebe dersi işte nasıl anlatırsanız anlatın, bir yerde anlatın. Yani işte genel muhasebeyi nasıl anlatıyorsanız, maliyet muhasebesini nasıl anlatıyorsanız bir yerde anlatın, ders programına koyun olsun bitsin. Değil! Çok karmaşık, çok farklı boyutları olan bir şey, dolayısıyla üniversitede öyle kolay anlatılmıyor. Lisansüstü düzeyde, doktora düzeyinde anlatılması gereken noktalar var. Başka? Aynı zamanda meslek örgütü tarafın-

dan da eğitiminin sağlanması lazım. Yani bu sadece üniversiteye verilecek bir şey değil aynı zamanda meslek örgütleri de bu konuda taraf olması gerekir ki, taraftır, çok ciddi taraftır bunların eğitilmesi. Peki, biz bu eğitimi, ikinci soruya geçelim, ne zaman vereceğiz? Her zaman vereceğiz. Şimdi alacağız, sonra alacağız, mesleğin son gününe kadar bu eğitimi vereceğiz. Sadece muhasebe standardı değil aslında her şeyin eğitimini son güne kadar vereceğiz. Ön yeterlilik aşamasında, yeterlilik aşamasında son güne kadar vermeme lazım. Peki, biz bu işi yaparken bir takım bariyerlerimiz var, en önemli bariyerimiz iyi bir eğitime ihtiyacımız var bizim Türkiye’de. Tabii 70 milyon nüfuslu ülkede iyi bir eğitmen bulmamak diye bir şeyi kast etmedim tabii ki, onu kast etmedim. Kastım şudur; eğitmenin de önce eğitilmesi lazım, muhasebe standardını tek başına bilmek değil muhasebe standardını standart gibi öğretebilmek de gerekir ve bu da ayrı bir eğitimin konusudur aslında. Yani bu yaparak öğrenilecek bir iş değil. Ustanızdan öğrenmeyle olabilecek bir şey değilmiş gibi geliyor bana, biraz hani bu işlerle ilgilenmiş birisi olarak yani tecrübemi aktarmak bakımından söyledim, belki yanıltır da çok emin değilim ama en azından paylaşmış olayım. Başka? Çok iyi bir eğitim materyaline ihtiyacımız var bizim. Bu eğitime konu olacak dokümanları hazırlamamız lazım. 70 bin meslek mensubunun olduğu bir ülkeden bahsediyoruz, 72 milyonluk bir nüfustan bahsediyoruz ve iyi bir eğitim materyali ihtiyacını burada dile getirmiş durumdayım. Yani 10 milyonluk, 5 milyonluk bir ülke olsaydı olabilirdi ama 70 milyon içerisinde bu eğitim materyalinin şimdiye kadar hazır edilmesi veya bundan sonraki aşamada kısa sürede hazır edilmesi gerekiyor. Başka? Çok iyi bir eğitim programı dizayn etmemiz lazım. Tabii biz bunu dizayn etmemiz lazım derken meslek örgütü içinde dizayn etmemiz lazım. Peki, biz bu zorlukları nasıl yapacağız? İyi bir eğitime, programa, materyale, süreye nasıl karar vereceğiz? Bunun çözüm yolu da ortak akıldır. Oturacağız; meslek örgütüyle, üniversiteyle, farklı çıkar gruplarıyla oturacağız bunun programını belirleyeceğiz, bunun politikasını belirleyeceğiz ve meslek örgütü burada şu ana kadar olduğu kadar daha etkin bir şekilde bu eğitim konusunda, eğitilmesi konusunda taraftır zaten, daha somut bir şekilde adım atmamız, adımlarımızı sürdürmemiz gerekiyor.

O zaman ilk başta sormuş olduğum soruyu bir daha sormuş olayım, bu işin bize ne faydası var? Bize çok faydası var aslında, kısa vadeli bakarsak evet, bize maliyetli bir şey gibi gelebilir, öğrenme maliyetimiz var kısa vadede, bir şeyi öğreneceğiz ve bu öğrendiğimiz bir şey bizim şu anda yaptığımız işin üç katı işle karşılaşmamıza neden olacak. Ama bildiğim ve emin olduğum bir nokta var, bunun bize ne faydası var sorusunu bu dünya üzerinde sorması ge-

reken en son meslek örgütü muhasebe meslek örgütüdür. Muhasebe meslek örgütü bu işin hızlandırılması için, yaygın bir şekilde uygulanması için lobi yapması lazım, daha fazla lobi yapması gerekir diye düşünüyorum.

Sözlerimi burada tamamlamış olayım, çok çok teşekkür ederim efendim, sağ olun.

Prof. Dr. Tuğrul TÜFEKÇİOĞLU

Oturum Başkanı

TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Teşekkürler. Değerli Hocama teşekkür ediyorum, bize çok yararlı bilgiler sundu ancak ben de sizin gibi düşünmeye başladım, acaba bu toplantıdan sonra ben artık bu mesleği yapmasam mı? bunu tabii tartışabiliriz ancak şu var, eğer global dünya dediğimiz içinde yaşadığımız ortam bize bir takım kurallara uymamızı gerektiriyor. İşte uluslararası muhasebe standartları dolayısıyla bunların uzantısı olan Türkiye muhasebe standartları bize bunu getiriyor. Ancak şurada yaklaşmakta güçlük çekiyoruz; bu erişilmeyecek bir kurallar grubu değil. Türkiye’de şu anda muhasebe standartları Vergi usul Kanunu’nda toplanmış durumda, buradaki düzenlemelere uyuyoruz. Ve arkadaşımın anlattığı uluslararası muhasebe standartları uygulanmaya başladığı zaman dünya boyutunda bu hususlar uygulanmış olacak. Yani Bursa’daki ne bileyim Derin Makine’nin yaptığı finansal tablolar Amerika’da finansal yatırımcılar için inceleme konusu olacak ve tasarruflarını buraya yatıracaklar. Uluslararası sermaye hareketleri söz konusu olacak. Şu anda en büyük ihtiyacımız olan nedir? Sermaye, Türkiye’de olmayan bir şey. O insanların anladığı metinler elinde olduğu zaman daha kolaylıkla karar verebilecekler, bu sağlanacak. Ama bu, arkadaşım tabii eğitimden bahsetti, eğitim gerekiyor. Biz üniversite öğretim üyeleri mutfakta çalışıyoruz, en uygun, lezzetli, en uygun sunulmuş iş çekici bir şeyi sunmak çabasındayız. Bu servisi hazırlıyoruz ve bunu paylaşıyoruz. Memnun kalmanız amacındayız. Onun için bu hazırlıklarımız mutlaka sonuç verecek ama siz TÜRMOB’dan bu konudaki uygulamaların daha rahat bir şekilde algılanabilmesini ortamının hazırlanmasını isteyin. Eğitimler bu şekilde olmalı, yoksa başlangıçta da söylediğim gibi bir öcü beklentisi oluyor. Bunu aşmamız lazım. Çünkü yapacağımız çalışmalar çok farklı değil, arkadaşımın dediği gibi şu kadar bir kitap, bunu açmaya zorlanıyoruz artı içindeki tercüme güçlükleri diye bahsettiler, onlar, ondan sonra onların anlaşılma gücü, bunlar sizi ürkütmesin lütfen. Çünkü zaten yaptığımız bir iş,

metotta ve anlaşılrlıkta kurallarda bazı öğrenmemiz gereken hususlar var, bunları da rahatlıkla sahibi olacağız. Şimdi Maliye Bakanlığı en büyük otorite, onlar çünkü devlet otoritesi, politik otorite onların koydukları kurallar hiçbir şekilde itiraz edemiyoruz. Buradaki yapılanma TÜRMÖB'un ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu'nun çalışmaları sonucunda, yani kendi içimizde bir gelişme söz konusu oluyor. Onun için bu alanı daha sahip olmamız, daha benimsememiz gerekiyor.

Tabii biz zamana arttırıp sizlere soru sorma şansı da vermek istiyoruz, bunun için ben Sayın Başkana söz veriyorum görüşlerini almak için. Teşekkürler.

1989'dan Bu Yana Mesleki Hizmetlere Talep

Mustafa ERDEM
Antalya SMMM Oda Başkanı

- Saygıdeğer konuklar, değerli meslektaşlarım öncelikle sizlerin affına sığınarak gerçekten sıcak yerden geldim çok üşüdüm, konuşma sürem boyunca kürsüyü soba gibi düşünmek istiyorum. Antalya Mali Müşavirler Odası adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Sizlere hitap etme fırsatını veren başta TÜRMOB Genel Başkanım olmak üzere tüm yöneticilerime de yürekten teşekkür ediyorum.

Değerli meslektaşlarım, yapmakta olduğumuz işin bir hizmet işi olduğundan hareketle ülkemizde hizmet sektörünün durumuyla ilgili bazı bilgileri sizlerle paylaşarak sözlerime başlamakta yarar görüyorum. Bilgi çağı olarak adlandırdığımız günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki büyük gelişmelerin dünya çapında ekonomilerin yeniden yapılanmasına katkı koyduğunu ve özellikle gelişmiş batı toplumlarının ekonomik ve sosyal yapılarında köklü değişimler yarattığını görüyoruz. Bu süreçte tarım ve sanayi sektörlerinin özellikle istihdam alanında ekonomideki ağırlığı azalırken hizmet sektörü hızla büyümekte ve gelişmektedir. Maddi bir yapısının olmaması, depolanamaz ve transfer edilemez olması, üretici ve tüketici arasında doğrudan bir etkileşim yaratması bakımından diğer sektörlerden ayrıcalık taşıyan hizmet sektörünün istihdamdaki payının büyüklüğü nedeniyle ekonomideki ağırlığının bir refah kriteri olarak değerlendirildiğini söyleyebiliriz. Hizmet sektörü içinde serbest meslekler yüksek bilim ve fen alanında eğitim gerektiren özel meslekler olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan hareketle mesleki hizmetlerin en önemli ve belirleyici özelliği mesleği icra edenlerin tüketicilerin sahip olamayacağı ileri düzeyde teknik bir bilgi ve teknik bilgi donanımına sahip olmalarının gerekliliğidir.

Değerli meslektaşlarım, bu kısa açıklamalardan sonra meslek yasamızın kabulünden yana mesleki hizmetlere duyulan talep bu hizmetlerin kısaca neler olduğu ama en önemlisi bu hizmetlerin ne kadarından bedelini alabildiğimizle ilgili bazı bilgileri sizlerle paylaşmak istiyorum. Özellikle kamu kurumu ni-

tebliğindeki meslek örgütümüz TÜRMÖB'un kurulmasıyla birlikte mesleğin gelişmiş ülkelerle aynı standartlarda ve kalitede yapılabilmesi çalışmalarının hız kazanması sonucu ülkemizde muhasebe mesleğine olan talebin hissedilir derecede arttırmıştır. Ekonomik olayların gelişmesi ve çeşitlenmesiyle birlikte hem yasalardan hem de piyasa ihtiyaçlarından doğan muhasebe mesleğinden talep edilen hizmetler ciddi anlamda artış göstermiştir. Bu hizmetleri defter tutma, beyanname düzenleme, kuruluş işlemleri, adres değişikliği, pay devirleri, ana sözleşme değişikliği, sermaye artırım hizmetleri, nevi değişikliği, genel kurul işlemleri, sermaye özelliği tespit raporu düzenleme, barkod izni alınması, marka tescili, patent, vergi ve SGK işlemleri, uyuşmazlık ve uzlaşma, danışmanlık hizmetleri, denetçilik, tasfiye işlemleri, hakemlik, fizibilite raporu, tasdik işlemleri gibi ücret tarifelerimizde yer alan hizmetlerle birlikte yönetim muhasebesi, maliyet muhasebesi, kurumsal yönetim, bütçeleme, risk yönetimi, yönetim danışmanlığı, vergi danışmanlığı, ekonomik ihtilaf ve davalarda araştırmacı bilirkişilik, değerlendirme işlemleri, ihtiyacı karşılayacak bilgi işlem sistemlerinin kurulması, iç denetim sistemlerinin kurulması, bağımsız dış denetim ve finansal raporlama ve benzeri olarak sıralayabiliriz.

Mesleğe duyulan taleplerin yerine getirilmesi noktasında dünya çapında önem arz eden birkaç tespiti de sizlerle paylaşmakta yarar görüyorum. Doğruyu yansıtmayan, anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir olmaktan uzak mali tablolarla uluslararası alışverişe girmek mümkün olmayacağından her ülke kendi işletmelerinin uluslararası muhasebe standartlarına göre finansal raporlama yapmalarını sağlama çabası içine girmiş, bunun sonucu da ülkeler arasında aynı ekonomik dili kullanma zorunluluğu doğmuştur. Özellikle son yıllarda şahit olunan büyük şirket iflaslarıyla birlikte mesleğin olmazsa olmazı olan denetime talep yoğun bir şekilde akmış, bu nedenle de denetim standartlarının önemi yadsınamaz noktaya gelmiştir. Muhasebe ve denetim mesleğinin bir kariyer mesleği haline gelmesiyle birlikte de mesleğin fonksiyonları artmış, buna bağlı olarak da meslek mensuplarının birçok alanda uzmanlaşması doğmuştur. Rekabet olgusuyla birlikte de konusunda uzmanlaşmış meslek mensuplarının birliktelikleri kuracakları ortaklıkların hizmette verimliliği ve kaliteyi arttıracığından bu ortaklıkların kurulması kaçınılmaz olmuştur. Değerli meslektaşlarım, burada özellikle üzerinde durulması gereken en önemli konulardan bir tanesi meslek mensupları olarak talep edilen hizmetlerin ne kadarından hak ettiğimiz ücreti alabildiğimizin irdelenmesi gerekliliğidir. Hepimiz çok iyi biliyoruz ve yaşıyoruz, ücret tarifelerinde şekillenmiş olmasına rağmen verdiğimiz birçok hizmetin karşılığını maalesef alamıyoruz. Örnekle-

ri çoğaltabiliriz, bir örnekle geçeceğim, çok iyi biliyoruz hepimiz anonim şirket genel kurulu yapıyoruz, müşterilerimiz hükümet komiserlerine ödeyecekleri ücreti hiç itiraz etmeden bankaya yatırıyorlar. Biz de o süreç içerisindeki hizmetimizle ilgili ücret talep ettiğimizde aynen cevap şu; “Ya sen de mi para istiyorsun? Benim defterlerimi tutuyorsun ya!” aynen karşılaştığımız cevap bu arkadaşlar. Yani müşteriler, defterini tuttuğumuz müşteriler diğer hizmetlerin hepsini bizden maalesef bonus olarak istiyorlar. İşte bu anlayışların ortadan kaldırılması yönünde etkili bir pazarlama politikasının geliştirilmesi mesleğin geleceği açısından önem arz etmektedir. Bu ve benzeri sorunların çözümünün mesleki saygınlığımızı kazanmaktan geçtiğinin de altını bir kez daha çizmekte yarar görüyorum.

Resmi kurumların mesleğimizden talepleriyle ekonomik gerçeklerin uyuşması vergisel kaygılardan uzak gerçek bilgiye yönelik hizmet üretilmesinin henüz sağlanamamış olması mesleki saygınlığımızın düzeyini belirleyen en önemli olgular olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenledir ki, yakın gelecekte talep edenlere sunduğumuz hizmetlerin gerçek bilgiye yönelik olması ekonomik hareketlerin tümünün kayıt altına alınmasına bağlıdır. Değerli meslektaşlarımız sonuçta mesleki hizmetlere talebin artırılmasına paralel olarak biz meslek mensuplarının görev ve sorumluluklarının da arttığını ve bu nedenle talep edilen hizmetleri yerine getirmede belirli standartların oluşmasının gerek arz ettiğini söylemek istiyorum. Mesleğe duyulan taleplerin yerine getirilmesinde oluşturulacak standartların da üst birliğimiz TÜRMOB’un önderliğinde yerine getirilmesi gerektiğinin mesleğimizle ilgili alanlara başka kurum ve kuruluşlarının müdahalesinin kabul edilemez olduğunun da altını çizmekte yarar görüyorum.

Değerli meslektaşlarımız, hazır fırsat bulmuşken mesleki sorunlarımızla ilgili de birkaç kelime ederek sözlerimi bitireceğim. Dün Genel Başkanımız da bahsetti, meslek mensuplarımıza mükerrer 227 ile verilen yetkilerin kullanılabilmesi. Özellikle bu kadar yoğun ve stresli bir mesleği yapan meslektaşlarımızın hak ettiği sadece sözde kalan mali tatilin uygulanabilir hale getirilmesi de dahil temel sorunlarımızın çözümü maalesef uzlaşma yöntemiyle bugüne kadar sağlanamamıştır. Gönderdiğimiz her çiçeğin karşılığı bizlere yeni bir sorun, yeni bir uygulama, yeni bir angarya olarak geri dönüyor. Değerli meslektaşlarımız, bu sorunları kaderimiz gibi göremeyiz, alın yazımız asla olamaz. Üzerimizdeki ölü toprağını kaldırmalıyız. “Angaryalara Hayır!” mitinglerini hepimiz hatırlıyoruz. Bu örgüt bir eylem planı yapmalıdır. İnanın caddeler, sokaklar, meydanlar bu dev örgütün ayak seslerini sevgi ve saygıyla karşılayacaktır.

Geleceğin Muhasebe Mesleğini Yapılandırma Perspektifi

Burhan GEZGİN
TÜRMOB Genel Saymanı

- Sayın başkanlar, kıymetli meslektaşlarım içtenlikle selamlıyorum hepinizi.

Geleceğin muhasebe mesleğini yapılandırma perspektifinin üzerinde çalışırken esas itibariyle bir tanesi dünyayı çok iyi okumak, değerlendirmek olduğunu düşünüyorum. İki önemli etkenle karşı karşıyayız; bir tanesi küresel ekonomik dünya düzeni, ikincisi; bilgi teknolojilerinde yaşanan sınırsız gelişme. Bu iki etken bizim gelecekteki mesleğimizi şekillendirecek. Şimdi, son yüz yılda hep birlikte iki önemli şeye tanıklık ediyoruz. Son 30 yıldır geriye doğru çok uluslu şirket-

lerle birlikte uluslararası ticaretin serbestleştiği, sermaye ve para transferlerinde sınırsız serbestinin tanındığı, mal ve hizmetlerin çeşitlenerek arttığı, yerel, ulusal pazarların aşıldığı küreselleşmiş dünya ekonomisiyle karşı karşıyayız. Türkiye de bu global ekonomiye eklenmeye çalışıyor. Ancak sermayenin bu denli serbest dolaşımı ve ekonomilerin küreselleşmesi beraberinde riskleri de doğuruyor. Nitekim şu anda yaşadığımız süreçte bu risk realize olmuş ve dünya ekonomik krizi olarak karşımıza çıkmıştır. Başlangıçta finansal piyasalar odaklı olarak düşünülen bu kriz genişlemiş, yayılmış reel ekonomiye, yani üretim ekonomisine de sıçramıştır. Büyüyen kriz birlikteliğinde şirket iflaslarını ve devlet müdahalelerini getirmiştir. Neo-liberalizmin tüm kutupları yara almış ve tartışılmaya başlanmıştır. Türkiye Muhasebe Forumunun birincisi 20-21 Nisan 2006 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiş ve o Forumun sonuç ve değerlendirmesinde şöyle bir tespit yapılmış, yani küresel ekonomik dünya düzenine ilişkin kaygılar ne mutlu bize ki meslektaşlar tarafından ilk kez seslendirilmiş. Diyor ki, özellikle finansal piyasalarda çok uluslu şirketlerin etkinliği en üst seviyeye ulaşmış durumdadır, 2006 tespitleri. Uluslararası sermaye sanayiler içerisinde gerçekleştirdiği elektronik fon transferleriyle sermaye getirisi düşük risk derecesi yüksek piyasalardan sermaye getirisi yüksek risk derecesi düşük piyasalara akmaktadır. Diğer bir deyişle sermayenin getirisiyle risk derecesi ters orantılı olarak çalışmaktadır.

Devam ediyor diyor ki, ancak bir lokal piyasadaki riskin kriz derecesinde ortaya çıkması halinde ki bu günü söylüyor, bütün global piyasalar da bundan olumsuz etkilenecektir. Hal böyle olunca da uluslararası entegrasyona giden ulusal pazarlarda, ulusal devletlerde serbest piyasa ekonomisinin istikrarı için ihtiyaç duyulan hukuksal düzenlemelerin yapılması, kurumların oluşturulması ve kuralların işletilmesiyle bunların geliştirilmesi önemli hususlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Görüleceği üzere yeni ekonomik düzenin işleyişine ilişkin ilk eleştirel bakış biz muhasebe mensupları tarafından dile getirilmiş. Peki, bu aşamada, yani krizin devam ettiği küresel, global ekonomik dünyadan vaz mı geçilecek? Elbette ki bu soruya verilecek olan yanıt; hayır! Dünya artık küreseldir, önüne geçemezsiniz. Bir takım törpülenmelerle özellikle sermayenin serbest dolaşımına ilişkin ulus devletler bir kısım sınırlamaları getirecektir. Devam edecek ve çok sıkı kamu gözetimleriyle karşı karşıya kalacağız. Ancak mevcut serbest piyasa ekonomik yapısı devam edecek. Ne olacak? Sadece mülkiyet el değiştirecek. Daha dün İsveç sahipliğinde olan Volvo Amerikan Ford firmasına satıldı, mülkiyet el değiştirdi. Ama geçen gün Volvo firması Çin'e devredildi. Çok sıklıkla mülkiyetin el değiştirdiğine hep birlikte tanık olacağız. Ancak son ekonomik yapı mülkiyet el değiştirerek devam ederken bu aşamada son ekonomik krizde göstermiştir ki, denetime duyulan ihtiyaç her zamankinden daha çok artan oranda karşımıza çıkacaktır. Yine 1. Muhasebe Forumuna gönderme yapacağım, o dönem yapılan tespitler içerisinde o konjonktürde çok yoğun yine şirket iflasları Enron, Weltkon, Parmalat vakaları, muhasebe skandalları yaşanmış, Arthur&Anderson firmasının silinmesi, yok olmasıyla sonuçlanmış. Bugün dünya çok daha yaygın ve çok daha büyük şirket iflaslarıyla karşı karşıya. Peki, bu aşamada şu akla geliyor ve kamuoyu şunu merak ediyor; bu şirketler denetlenmedi mi? bir takım denetim süreçlerinden geçmedi mi? bu şirketlerin iç kontrol mekanizmaları yok muydu? Denetçileri yok muydu? Peki, ulusal ya da uluslararası denetim standartları yok muydu ve bunlar uygulanmamış mıydı? Şimdi, bu soru hiçbir zaman yüksek sesle dile getirilmiyor ve hiçbir ülkede de getirilmiyor. Duyulmuyor, görülüyor, bilinmiyor! Ama bu ekonomik krizin etkileri en aza indiğinde, yani ekonomik krizden çıkılmaya başlanıldığında ilk sorulacak soru budur. Tüm dünya bunu tartışacak. Dolayısıyla bizim mesleğimiz anlamında da denetim her zamankinden çok daha fazla olarak ön plana geçecek. Ancak şurası kesin, yaşadığımız süreç muhasebe mesleğinin önemini bir kez daha ortaya çıkaracak ve uluslararası muhasebe standartları ile ulusal denetim ve güvence sistemleri kaçınılmaz olarak ilk sıraya yerleşecek.

Bir işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, akademik kitaplar böyle diyor, muhasebe sürecinde temel muhasebe kavram ve ilkelerine, finansal muhasebe standartlarına göre tasniflenir, tablolaştırılır, raporlanır ve yorumlanır. Böylece geçerli, doğru ve güvenilir finansal bilgiler karar alıcılara yarayacak biçimde düzenlenmiş ve sunulmuş olur. Denetleme süreci ise muhasebe sürecinin doğru ve uygun oluşturulup oluşturulmadığını genel kabul görmüş denetim standartlarına ve yöntemlerine göre gözden geçirilmesini, kritik edilmesini ve finansal tabloların güvenilirlikleri konusunda bir yargıya ulaşılmasını kapsar. Ancak bu durumda denetim sürecinin bizzat kendisinin de kalite ve güvenilirlik sorgulamasına ihtiyaç vardır. Denetimde kalite ve güvenilirliğin güvencesi ise denetim faaliyetlerinin genel kabul görmüş denetim standartlarına göre yapılmasına ve denetçinin niteliklerine bağlıdır.

Yaşadığımız süreç, sonuç olarak, muhasebe sürecinden elde edilen finansal verilerin doğruluklarının ve uygunluklarının test edilmesi için daha sıkı denetim mekanizmalarının getirilmesiyle sonuçlanacaktır. Türkiye’de meslek mensubuna, yani bizlere duyulan önem daha da artacak, bu kaçınılmaz. Çünkü denetçi kimliği sadece ve sadece biz meslek mensuplarında buluşuyor, başka bir yasanın değil ya da başka bir meslek grubunda değil. Çünkü 3568 sayılı yasanın 1. maddesi aynen şöyle; İşletmelerde faaliyetlerin ve işlemlerin sağlıklı ve güvenilir bir şekilde işleyişini sağlamak, faaliyet sonuçlarını ilgili mevzuat çerçevesinde denetlemeye, değerlemeye tabi tutarak gerçek durumu ilgililerin ve resmi mercilerin istifadesine tarafsız bir şekilde sunmak ve yüksek mesleki standartları gerçekleştirmek üzere serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik meslekleri ve hizmetleriyle bunların mesleki örgütlenmelerinin getirildiği kanun hükmüne çok açık biçimde bağlanmış. Dolayısıyla denetçiyi başka bir yerde aramaya, Ticaret Kanununa çok özel hükümler eklemeye de gerek olmadığını düşünüyoruz. Bu amaçla ancak meslek mensubunun ileri düzeyde mesleki bilgi ve deneyime sahip olması, faaliyetini tam bir tarafsızlık ve bağımsızlık içinde sürdürebilmesi ve yüksek düzeyde etik değerlere sahip olması gerekmektedir.

İkinci karşılaşıcağımız, yani denetimin ön plana çıkmasıyla birlikte ekonomik işlemlerin çeşitliliği ve bilgi teknolojilerinde yaşanan gelişme mesleklerde uzmanlaşmayı gerektirecektir. İçinde bulunduğumuz yine yüzyılın en çarpıcı özelliği bilgi teknolojilerinde yaşanan akıl almaz gelişmeler, teknolojinin hızla değişimi muhasebe mesleğini de etkilemektedir. Bilgi teknolojisi özellikle yazılım ve donanım ürünleri, bilgi sistemleri kullanılarak gerçekleştirilen işlemler, yönetim ve karar meslek süreçlerinin bilgisayar ortamına ta-

şınması, bilgi depolama, bilgi yönetim sistemi, bu sistemlerin geliştirilmesi gibi kavramlar ve faaliyetlerin tümünü kapsamaktadır. Bugün itibariyle muhasebede veri işleme ve kayıt işlemlerinin büyük ölçüde elektronik ortamda gerçekleştiğini görmekteyiz. Bu durum süreci basitleştirirken bilginin işlenmesinde ve analiz ederek yorumlanmasını ön plana çıkartıyor. Bilginin işlenmesi ve yorumlanması ise uzlaşmayı kaçınılmaz kılıyor. Bir taraftan bilgi teknolojilerindeki gelişim diğer taraftan ekonomik olayların, ihtiyaçların ve ekonomideki aktörlerin değişmesi, gelişmesi ve çeşitlenmesiyle Antalya Oda Başkanımızın söz ettiği gibi muhasebe mesleğinden talep edilen hizmetlerin alanı genişliyor, bu da kaçınılmaz olarak uzlaşmayı birlikteliğinde getiriyor. Ben yeniden, tekrar çok kısa sayayım; sadece kayıtların tutulması ve depolanması değil, artık gerçek katma değer uzmanlık alanlarında saklı olduğunu farkında olmamız gerekiyor. Maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesi, bütçeleme, kurumsal yönetim, risk yönetimi, yönetim danışmanlığı, vergi danışmanlığı, bilirkişilik, değerlendirme uzmanlığı, bilgi sistemlerinin denetimi, iç denetim sistemlerinin kurulması, bağımsız dış denetim, finansal raporlama gibi uzmanlık alanlarını çoğaltabiliriz.

Sonuç olarak, bilgi teknolojilerindeki bu gelişim uzmanlaşmayı kaçınılmaz kılıyor ve bu mesleğin artık bireysel olarak icra edilemeyeceği noktaya götürüyor. Dolayısıyla konusunda uzman meslek mensuplarının mutlaka ama mutlaka bir şemsiye altına girerek örgütlenmesi, ticari anlamda örgütlenmesini de kaçınılmaz kılıyor.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Prof. Dr. Tuğrul TÜFEKÇİOĞLU

Oturum Başkanı

TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Teşekkürler. Evet, gördüğünüz gibi sonuçta diyeceksiniz ki sen bu mesleği yapmaya devam edecek misin? Evet, bu mesleği yapmaya devam edeceğim, çünkü yapacağım iş bu ve severek yaptığımı hissediyorum, onun için bu mesleği yapacağım. Birinci oturumda da izlemiştinizdir, bizim yaptığımız iş, iş yoğunluğu dolayısıyla özellikle geriden geliyor. Ama mükellefin yanına gelebilsek, her ay çıkarttığımız nizamları onlarla müzakere edebilsek, gönlünün ne tarafa yöneldiğini, ne tür finansal sıkıntılara gireceğini tartışıp onu yönlendirebilsek mutlaka onların anlayışı da bize karşı değişecektir. Görüyorsunuz Sa-

yın Gezgin'in anlattığı gibi ihtisaslaşma, özelleşme bizim mesleğimizin geleceği açısından çok önemli ve mesleki beraberlik anlayışının da oluşması gerekiyor zaman içinde, paylaşma en önemli gelişme unsurlarından olacak. Bu şekilde eğer kendimizi motive edersek mutlaka dünyanın en iyi mesleklerinden birini yapmaya devam edeceğiz ve bu bizim için mutluluk ve başarı getirecek bir ortam oluşturacak.

TÜRMOB bu Forumu düzenledi, tabii o forumun bir mensubu olarak teşekkür etmem biraz yadırganabilir ama bir araya getirilmiş olmamızdan dolayı mutlu olduğumu ifade ediyorum. Tabii Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası bu ortamı bize hazırladığı için çok gurur duyduk, bu toplantı salonu, bu ortam bize çok şeyler ifade etti. Türkiye'de mutlaka çok müthiş değişimler var ve burada muhasebecilerin de önemli payı var. Sayın Kartum Yönetim Kurulumuzun bir üyesi olarak bu toplantının burada yapılması için çok çaba sarf etti, çok çalıştı ve başardı. Şahsında Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasını da kutluyorum bize bu olanakları sağladığı için. Hepinize teşekkür ederim.

ALTINCI OTURUM

KURUMLARLA İLİŞKİLER VE KURUMSALLAŞMA

Feyzullah TOPÇU
Oturum Başkanı
İzmir SMMM Oda Başkanı

- Sayın TÜRMOB Yöneticileri, değerli oda başkanlarım, değerli yöneticiler, değerli meslektaşlarım. Hepinize İzmir Mali Müşavirler Odası adına sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Toplantı açmadan önce bazı görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Öncelikle şunu söyleyeyim, bu forumda oturma başkanları oturumlara formatlarını değiştirip oturma başkanları bildiri sundular. Hal böyle olunca katılımcılar forumla ilgili konularda soru sormadılar. Görüş ve önerileri yansıtmadılar. Aslında forumun amacı karşılıklı tartışmaktır. Yani öncelikle, bildiri sunan arkadaşlar, sunumları yaparlar daha sonra da katılımcıların görüşü alınır. Ama maalesef Sayın Yahya Arıkan'la başladı, arkasından Sayın Rıfat Nalbantoğlu devam ettirdi. Böyle olunca bir gelenek haline getirdiler. Oturma başkanının sunum yapmaya, korsan bildiri sunmaya başladılar. Aslında bununla ilgili önlem almak lazım bence, oturma başkanları, oda başkanlarını, TÜRMOB yöneticilerini de , yapmamak lazım bence üniversitede ki hocalarımızı oturma başkanı yapmakta fayda var. Çünkü onlar bu kurallara daha çok uyuyorlar.

Değerli meslektaşlar, bu oturma konusu çok önemli. Mesleğimizle ilgili çok önemli konular var. İşte kurumsallaşmak var. Mesleğimizin geleceği ile ilgili gerçekten kurumsallaşmak çok önemli. Kurumsallaşmanın yanında uzlaşmak çok önemli, bunla ilgili zaten bildiri sunacak arkadaşımız bu konuda çok deneyimli. Görüşlerini bize yansıtacaklar, sadece ben o konuyla ilgili, şirketleşme ile ilgili bazı engeller var. Bu engellerin kaldırılması konusu ile ilgili, TÜRMOB'un bu konuda ve odaların bu konuda çalışma yapmalarını istiyorum. Özellikle biliyorsunuz şirketleşmeyle ilgili, TÜRMOB' genel kurulunda yönetmelik geçmedi. Sebep, yeminli arkadaşların bazı çekinceleri vardı. Bunları bir türlü halledemedik. Ama mutlaka yeminlilerle uzlaşıp bu şirketleşme yönetmeliğini çıkarmamız gerekiyor. Bunun dışında oturma birinci konuşmacısının konusu olan, kurumlarla olan ilişkilere baktığımızda aslında TÜRMOB ve odaların mesleki açıdan kurumlarla ilişkileri sağlıklı biçimde yürümediği, gerekli diyaloglar kuramadık ama bunun tek nedeni, aslında bu oturumda olmayan, sivil toplum örgütleri özellikle mesleki örgütlerin olma-

yıdır. Bu konuda benim görüşüm biliyorsunuz sayın üstadımız Sabri Tümer Beyefendi, bu konuda kendisi her an görüşüyoruz kendisiyle görüşlerimizi paylaşıyoruz. Gerçekten bu mesleki örgütlerle gerekli diyalog kurmamız gerekiyor. Onların üyelerle olan eğitimi, birlikte yapmamız gerekiyor. Mesela bir TOBB ile TOBB üyeleriyle birlikte, Sanayi ,Ticaret Odaları ve Esnaf Birlikleriyle , yapacağımız bir panelde böyle bir forumda öncelikle onların yani hizmet sunduğumuz, müşterilerimizin muhasebeciden beklentileri nedir? Muhasebecilerin, hizmet verdiğimiz kesimden beklentileri nelerdir? Böyle bir paneller yapılması lazım. Birliklerinin üyelerinin mutlaka eğitimden geçirilmesi gerekiyor. Yani TÜRMOB ve odalar yılda bir sürü bu tür eğitimler yapıyor ama bu eğitimler sadece kendimize yönelik yapıyoruz. Ama karşımızda hizmet verdiğimiz, sektör maalesef bu konuda çok bilinçsiz ve eğitimsiz . Bu sebeplerden dolayı da gerekli diyalogu, kuramıyoruz. Her türlü taleplerimiz sadece kendi alanımızda kalıyor. Onun için mutlaka hizmet verdiğimiz birimlerin hizmet verdiğimiz, odaların birliklerle birlikte, diyalogu kurmamız gerekiyor. İşte o diyalogu kurduğumuz anda bir siyasi baskı da oluşturmuş olacağız. Bu çok önemli, biliyorsunuz bunların lobileri çok güçlü, yani her türlü toplantılarına Başbakan, Cumhurbaşkanı, bütün üst kademe-deki yöneticilerin tamamı geliyor. İşte onları mutlaka yanımıza almamız gerekiyor. O yüzden bu gibi toplantılar özellikle çok katılımlı toplantılarda bu tür, meslek teşkilatlarını, meslek odalarını, meslek birliklerini mutlaka birlikte yapmamız lazım. Hatta onları yanımızda her an görmemiz gerekiyor. Onlarla gerekli diyalogu kurmamız gerekiyor. Konuşmamın başında söylediğim gibi, aynı şeyi ben yapmak istemiyorum. Çünkü eğer konuşursam, üç saat daha konuşabilirim. O yüzden asıl konuşması gereken, arkadaşlarıma söz vereceğim. Daha sonra da sizlere söz vereceğim. Burada görüş ve önerinizi alacağız. Aldığımız görüş ve öneriyi daha sonra gerekirse TÜRMOB Yönetim Kurulu'na bildirerek bu şekilde toplantıyı kapatacağız. İlk konuşmayı yapmak üzere TÜRMOB Yöneticisi Sayın Sinan Aydın'ı davet ediyorum. Buyurun.

Meslek Örgütünün Kurumlarla İlişkileri

Sinan AYDIN
TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Sayın, TÜRMOB Yöneticileri, sayın başkanlarım, değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım, beşinci muhasebe forumumuzun bu bağımsız ve son oturumunda ki bu oturumdan sonra bir panel olacak biliyorsunuz. Bu bağımsız son oturumda bende bana verilmiş olan konu itibariyle meslek örgütümüzün, meslek camiamızın kurumlarla, kamu kurumlarıyla, diğer örgütlerle olan ilişkileri konusunda bir sunum yapmaya çalışacağım. Özü itibariyle değerli arkadaşlar, sunumum temelde iki bölümden oluşacak. Birinci bölümde; meslek örgütümüzün meslek camiamızın, diğer

kurum ve kuruluşlarla, bakanlıklarla ve diğer kurum ve kuruluşlarla olan ilişkileri konusunda sizleri bilgilendirmeye çalışacağım. İkinci ve son bölümde ise yine meslek örgütümüzün ve meslek camiamızın Maliye Bakanlığı ile olan ilişkileri konusunda da tamamen şahsıma ait olan görüşleri sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Sayın başkan, bana tanınan süre tahmin ediyorum on beş, yirmi dakika kadar süreye uymaya gayret edeceğim. Ve tahmin ediyorum verilen süre içerisinde de sunumumu tamamlamış olacağım.

Dediğim gibi arkadaşlar sunumumun ilk bölümünde meslek örgütümüzün ve meslek camiamızın kamu kurumları ve diğer meslek örgütleri ile olan ilişkileri konusunda kısa ve öz bilgiler vermeye çalışacağım.

Elbette gerek TÜRMOB, gerek meslek örgütümüz ve gerekse de meslek camiamızın kamu kurumları ve diğer meslek örgütleri ile olan ilişkilerinin tamamen çok sağlıklı olduğu ve her şeyin yolunda gittiğini elbette söyleyemeyiz. Kamu kurum ve kuruluşları ile olan ilişkilerde bazı bakanlıklarla ve meslek örgütleriyle ve diğer kuruluşlarla, birlikte yürütmeye çalıştığımız proje bazında çalışmalarımız var. Yetki ve sorumluluk noktasında bazı kamu kurum ve kuruluşlarıyla ihtilafli olduğumuz uyuşmazlık içerisinde olduğumuz konular var. Bu konular hakkında da kısa bilgiler vermeye çalışacağım.

İlk bilgi vermek istediğim örgüt olarak Sosyal Güvenlik Kurumunu ifade etmek istiyorum arkadaşlar, TÜRMOB' un Sosyal Güvenlik Kurumu ile olan ilişkileri arkadaşlar öteden beri son derece iyi ve olumlu koşullar içerisinde devam etmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu TÜRMOB Yönetim Kurulu'nun göreve başlaması sonrasında Genel Başkanımızı ve yeni yönetim kurulumuzu bizzat ziyaret etmiş ve ortak çalışma koşullarının belirlenmesi ve geliştirilmesi konusundaki iyi niyet ve isteklerini belirtmişlerdir. Bu çerçevede TÜRMOB ile Sosyal Güvenlik Kurumu oluşan mesleki sorunların çözümlenmesi noktasında üst yönetim olarak sürekli iletişim içerisinde olup çözüm ortaklığı bilinci içerisinde hareket etmektedir. Zaten TÜRMOB Genel Başkanımız Sayın Dr. Masum Türker aynı zamanda Sosyal Güvenlik Kurumu Yüksek Danışma Kurulu üyesi olup kurulun çalışmalarına bizzat veya vekil marifetiyle aktif olarak katılmaktadır. Bu kapsamda TÜRMOB temsilcileri, önümüzdeki hafta başında Ankara'da yapılacak olan kayıt dışı ekonomi ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun stratejik planı konulu toplantıya da katılacaklar.

Öte yandan değerli arkadaşlar, sosyal güvenlik uygulamaları konusunda meslek camiamızın ve meslek mensuplarımızın özellikle de pratik uygulamalarda karşılaştığı sorunlar yok mudur? Elbette ki vardır. Özellikle Sosyal Güvenlik Kurumu'nun il bazında ki yerel uygulamaları veya Sosyal Güvenlik Kurumu'nun, otomasyon sistemine ilişkin uygulamalarından kaynaklanan birçok teknik sorunlarla karşılaştığı hepimizce bilinmektedir. Ancak söz konusu tali sorunlar gerek genel anlamda meslek odalarımızın doğrudan yaptıkları görüşmeler ve müdahaleler ile il bazında gerekse de genel sorunlar noktasında birlik yönetiminin yaptıkları görüşmeler ile rahatlıkla çözümlenebilecektir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ile olan kurumsal ilişkimizden kısaca söz etmek istiyorum. BDDK ile TÜRMOB arasındaki ilişkiler özellikle son yıllarda BDDK Başkanı Sayın Tefik Bilgin'in olumlu ve yapıcı yaklaşımları çerçevesinde, olgun bir gelişme süreci yaşamaktadır değerli arkadaşlar. Bağımsız denetim şirketlerinin BDDK kapsamında, bankalarda yapacakları bağımsız denetim çalışmaları öncesinde kurulca getirilen düzenlemeler gereğince, TÜRMOB'dan denetim şirketi tescil belgesi, alması zorunluluğu getirilmiştir. Bu uygulama BDDK'nın kamu otoritesi olduğu bir alanda, kurul ve birliğimiz arasındaki işbirliğini ve meslek örgütümüzün almış olduğu aktif rolü ifade etmektedir. Öte yandan kamu gözetimi denetim standartları kurulu düzenlemeleri konusundaki çalışmalar kapsamındaki yaklaşımları çerçevesinde TÜRMOB tarafından, BDDK, SPK, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'na TUDESK'e temsilci verilmesi konusunda yapılan dave-

te BDDK tarafından olumlu yanıt verilmiş ve BDDK kurumsal anlamda söz konusu çalışmalara katkı vermiştir.

Bir diğer meslek örgütümüzün kurumsal ilişki içerisinde olduğu kurum olarak Sermaye Piyasası Kurulu ile olan ilişkilerimiz konusunda kısaca bilgi vermek istiyorum arkadaşlar. Sermaye Piyasası Kurulu ile TÜRMOB ve meslek camiamız arasındaki hukuksal ve kurumsal ilişkilerde temelde süreklilik arz edecek şekilde açık iletişime bağlı ve kurumsal olgunluk ölçüleri çerçevesinde devam etmekle birlikte arkadaşlar, biraz önce sözünü ettiğimiz ve özetlemeye çalıştığımız diğer kurumlarla olan kurumsal ilişkilerden belli ölçüde farklılıklar göstermektedir.

Birazdan kısa başlıklarıyla birer cümle bilgi vermeye çalışacağım. SPK ile ilgili arkadaşlar bir takım ihtilaflı konularımız var. Onları kısaca da belirtmek istiyorum. SPK ile TÜRMOB ve meslek camiamız arasında özellikle denetim uygulamaları alanında öteden beri yetki ve sorumluluktan hukuksal uyumsuzluklar olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda kısaca özetlemek gerekirse bağımsız denetçilik sınavlarının TÜRMOB tarafından yapılması gerektiği konusunda isteklerimiz yönünde açılan dava TÜRMOB aleyhine sonuçlanmış durumda bulunmaktadır. Ancak konu yapılan itiraz süreçleri sonrasında halen idari anlamda üst yargı mercilerince görüşülmeye devam edilmekte olup, söz konusu uyumsuzluklarla ilgili görüşmeler birlik yönetimimizce ve birlik hukuk servisimizce yakından takip edilmektedir. Öte yandan SPK uygulamaları konusunda bağımsız denetçi olarak görev yapacak denetçilerin, mutlaka “3568” sayılı yasaya göre yetki almış meslek mensuplarından olması gerektiği konusunda yaratılan uyumsuzlukta ise açılan dava TÜRMOB tarafından kazanılmış bulunmaktadır. Konu hakkında SPK yasal itirazlarını yargı mercilerine sunmuş olup konu yine Birlik yöneticilerimizce ve Birlik hukuk servisimizce yakından takip edilmektedir.

SPK ile TÜRMOB ve meslek camiamız arasında gelişmekte olan bir diğer uyumsuzluk konusu ise arkadaşlar, SPK tarafından çıkarılan ve kısaca rotasyon tebliği diyebileceğimiz tebliğidir.

Bilindiği üzere, bu genel tebliğ özü itibarıyla belli sayıda en az ortak ve belli sayıda en az denetçi gibi kıstaslar getirmenin yanı sıra; şirket rotasyonunu değil, meslek mensubu rotasyonunu düzenlemekte olup, bu haliyle bağımsız denetim uygulamalarının yalnızca ve belli ölçüde ölçüler kapsamında sektörde faaliyet gösteren ve bir elin parmaklarıyla sayılabilecek az sayıdaki dene-

tim şirketleri tarafından gerçekleştirilmesine olanak sağlayan bir düzenleme olarak görülmektedir.

Genel hukuk kuralları ve serbest rekabet koşulları dikkate alındığında meslektaşlarımızın ve meslek mensuplarımız arasında haksız rekabete ve tekelleşmeye yol açacak, birçok sorunu da beraberinde getirecek böyle bir düzenlemeyi TÜRMOB ve meslek camiası olarak kabul etmek mümkün bulunmamaktadır. Zira bilindiği üzere dünyada da denetim alanında meslek mensubu rotasyonu değil şirket rotasyonu uygulaması olduğu herkesçe bilinmektedir. Bu nedenle ki son derece hızlı gelişen bu süreçte TÜRMOB olarak görüş belirtmemiz hukuken ve fiilen dava açma yetkimizi tehlikeye sokacağından görüş belirtmektense dava açmanın daha etkin bir uygulama olacağı düşüncesiyle söz konusu genel tebliği ile ilgili olarak TÜRMOB tarafından tebliğ aleyhine dava açılmış bulunmaktadır. Açılan dava Birlik üst yönetimince ve Birlik hukuk servisimizce takip edilmekte olup, olumlu sonuçlanacağı düşünülmektedir.

SPK ile değerli arkadaşlar, TÜRMOB ve meslek camiamız arasındaki ilişkiler konusunda son olarak şu konuyu da belirtmek istiyorum. Bağımsız denetçilikle ilgili sınavın TÜRMOB tarafından yapılması gerektiği konusunda ki ihtilafın ilk aşaması TÜRMOB aleyhine sonuçlanmış ve konu itiraz süreci sonrasında dava daireleri üst kurulunda görüşülüyor olmakla birlikte sınavın TÜRMOB tarafından yapılması konusunda, SPK yönetimi ile yapılmakta olan doğrudan görüşmeler ise devam etmektedir. Bu kapsamda bağımsız denetim konusunda ki eğitim çalışmalarımızı ve TÜRMOB tarafından gerçekleştirilmesi muhtemel bağımsız denetim sınavı konusundaki hazırlıklarımızı da hızlandırmış bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlar, TÜRMOB' un ve meslek camiamızın ilişki içerisinde bulunduğu bir diğer yapı, Emek Platformu yapısı. TÜRMOB olarak Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Eczacılar Birliği, Türk Tabipler Birliği, Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Birliği ve benzeri birçok meslek ve örgütünün yer aldığı Emek Platformunun çalışmalarına fiilen ve aktif olarak katkı verdiğimizizi; meslek camiası olarak platformun ortak eylemlerine aktif olarak katılmakta olduğumuzu, platformda ve toplantılarında sürekli olarak temsilci bulundurduğumuzu da bu kapsamda belirtmek de yarar görüyorum.

Değerli arkadaşlar, TÜRMOB ve meslek camiası olarak, iletişim içerisinde olduğumuz bir diğer kurum Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yani TOBB ile ilişkiler konusunda kısaca bir şeyler söylemek istiyorum. TÜRMOB ve

TOBB arasında öteden beri var olan sıcak iletişim ve temaslarımız bugün de sürmektedir. Ancak bu konuda genel bir eleştiri olarak şunu da belirtmek istiyorum arkadaşlar. İzlendiği kadarıyla TOBB'un Türkiye genelindeki kurumsal uygulamalarının daha çok global ekonominin verilerine dayandırıldığı, mikro düzeyde ve özelde mükelleflerin ve meslek mensuplarının sorunları ile doğrudan ilgilenen ve bu sorunlara çözüm öneren bir yaklaşım içerisinde olmadığını gözlemliyoruz maalesef. Bu açıdan bakıldığında bu sorunların çözümü konusunda ki görev, yine her zaman olduğu gibi TÜRMOB ve meslek odalarımıza düşmektedir. TOBB'un mükelleflerin ve meslek mensuplarının sorunları konusunda üst örgüt olarak daha duyarlı, daha aktif ve daha üretken olması gerektiğine inanıyorum.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile olan ilişki konusunda kısa bilgi verirsek, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile kurumsal anlamda iletişim ve ortak çalışma olanakları yaratmak konusunda ki çalışmalar devam etmektedir. Sektör uygulamaları alanında sigorta denetleyicilerinin eğitimlerinin TESMER yoluyla gerçekleştirilmekte olduğunu meslek örgütümüzün bu alanda da sektöre aktif destek vermekte olduğunu da bu kapsamda belirtmek istiyorum arkadaşlar.

Gümrük Müsteşarlığı ile olan kurumsal ilişki çerçevesinde mesleğimizi ilgilendiren konular ve mesleki uygulamalar çerçevesinde Gümrük Müsteşarlığı ile kurumsal iletişimimiz devam etmekte olup bu kapsamda müsteşarlıkça öteden beri faaliyette bulunan dış ticaret şirketlerinin gümrüklerde gerçekleştirecekleri uygulamalarının daha güvenilir ve daha hızlı gerçekleştirilmesini sağlayacak ve meslek mensuplarımızca düzenlenmesi düşünülen basitleştirilmiş statüde kişi uygunluk raporu düzenlenmesi konusundaki görüş alışverişi hala devam etmekte olup; söz konusu uygulamanın yürürlüğe girmesi ile meslek mensuplarımızın gelir getirecek yeni ve önemli bir faaliyet alanına daha kavuşacağını düşünüyoruz.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile olan ilişkiler kapsamında TÜRMOB olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Tüketiciyi Koruma Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren reklam üst kurulunda ki bu kurul oldukça önemli bir üst kuruldur arkadaşlar öteden beri görev yapmakta olan meslek temsilcimiz bu dönemde de özellikle mesleki konularımızı ilgilendiren faaliyetlerle ilgili olarak görev yapmaya devam etmektedir. Öte yandan KOSGEB tarafından gerçekleştirilen ve mesleğimizi ilgilendiren konularda söz konusu kurum ile olan yakın ilişki devam etmekte olup bu kapsamda son olarak önceki ay gerçekleştirilen KOSGEB strateji planının oluşturulmasına ilişkin toplantıya Bir-

lik olarak temsilci düzeyinde katılmış bulunmaktayız. Slaytımda sunumunda ekranda yer almamakla birlikte bir cümle KOSGEB ile olan ilişki konusunda şu bilgiyi de eklemek istiyorum arkadaşlar, KOSGEB' in son dönemde çıkarmış olduğu düzenleme ile özellikle KOBİ düzeyindeki yapılanmalarda kullanılacak kredilerin uygulanmasında meslektaşlarımızın ve meslek camiamızın düzenlemenin dışında bırakıldığı tespit edildi. Bu konuda TÜRMOB olarak gerekli hukuk yollarına başvurmuş bulunmaktayız. Bu konuda tarafımızca gene takip edilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı ile olan kurumsal iletişim çerçevesinde TÜRMOB olarak mesleki eğitim konusunda bir anlamda çığır açan çok kısa sürelerde çok önemli ve büyük eğitim programlarını gerçekleştirebilen bir kurum olarak Türkiye genelinde dikkat çekmiş olmalıyız ki değerli arkadaşlar bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen mesleki eğitim kurulu toplantılarına davet edildiğimizi ve TÜRMOB olarak bu kurulda fiilen görev yapmakta olduğumuzu da burada yine belirtmek istiyorum.

Arkadaşlar ikinci bölümde TÜRMOB'un meslek örgütümüzün uluslararası kurumlar ile olan ilişkileri konusunda yine başlıklar halinde kısa bilgiler vermek istiyorum. TÜRMOB ilk girişimleri daha eskilere dayanmakla birlikte değerli arkadaşlar, yirmi yıllık yasal örgütlenme süreci içerisinde çeşitli uluslararası ve bölgesel muhasebe meslek örgütlenmeleri içerisinde yer almakta ve çeşitli ülkelerdeki meslek kuruluşları ile ikili ilişkilerini sürdürmektedir. Bu kuruluşlar kısaca şunlardır değerli arkadaşlar. IFAC, FEE, FCM, SEEPAD, ACCA, Edinburgh grubu, bu uluslararası kuruluşlarla ilgili kısa bilgilerini şöyle verebiliriz. Kısaca uluslararası muhasebeciler konfederasyonu olarak Türkçeleştirebileceğimiz IFAC değerli arkadaşlar, uluslararası meslek örgütleri içerisindeki en üst kuruluştur. 124 ülkeden 159 meslek kuruluşuna bağlı yaklaşık iki buçuk milyonun üzerindeki meslek mensubunu teslim etmektedir arkadaşlar. TÜRMOB 1994 yılından beri IFAC üyesidir. TÜRMOB eylem planı, Kasım 2009 tarihinde IFAC web sayfasında yayımlanmıştır. TÜRMOB Genel Başkanımız Sayın Dr. Masum Türker IFAC konseyinde üye olarak görevli bulunmaktadır.

Avrupa Muhasebeciler Federasyonu FEE, Avrupa'da muhasebe mesleğinin temsilci kuruluşudur. 32 ülkeden 43 muhasebe meslek örgütünün oluşturduğu bir yapıdır. 500 binden fazla meslek mensubunu temsil etmektedir. Haziran 2001'de TÜRMOB ve FEE arasında iş birliği antlaşması imzalanmıştır

değerli arkadaşlar. TÜRMOB 2006 yılından beri FEE'nin bütün çalışma programlarında aktif olarak yer almaktadır.

Akdeniz Muhasebeciler Federasyonu FCM, bu da bir diğer uluslar arası meslek örgütü 1999 yılında kurulmuştur. TÜRMOB FCM' de kurucu üyedir değerli arkadaşlar. 16 ülkeden 25 meslek örgütünün yer aldığı federasyon yaklaşık 320 bin meslek mensubunu temsil etmektedir FCM dönem başkanlığını 2004 – 2006 yılları arasında Türkiye adına yine Sayın Genel Başkanımız Dr. Masum Türker yapmıştır.

Orta Doğu Avrupa Muhasebe Gelişimi Ortaklığı SEEPAD hakkında kısa bilgi vermek gerekirse yine, 1999 yılında kurulmuştur SEEPAD de, IFAC tarafından da desteklenmektedir. Merkezi Romanya'dadır. 13 ülke, 13 üye kuruluşta oluşmaktadır. TÜRMOB'un üyelik başvurusu 2005 yılında kabul edilmiştir. TÜRMOB temsilcileri 2006 yılından beri SEEPAD tarafından düzenlenen toplantı, konferans ve eğitimcilerin eğitimleri seminerlerinde aktif olarak katılmaktadır arkadaşlar.

İkili ilişkiler anlamında bilgi verebileceğimiz bir diğer uluslararası meslek örgütü arkadaşlar, İngiltere Tescilli Ruhsatlı Muhasebeciler Birliği ACCA ile olan ilişkimiz. 2004 yılında ACCA ile Türkiye TÜRMOB arasında yapılan bir sınav anlaşması ile ACCA'nın meslek sınavlarına TÜRMOB üyelerinin belirli derslerden muaf olarak katılmaları kararlaştırılmıştır. Sınav sözleşmesi, kapsamında halen 36 adayımız programa kayıtlı bulunmaktadır.

Uluslararası örgütlerle ilişkilerimiz konusunda arkadaşlar, bilgi vereceğim son grup Edinburg grubu ile olan çalışmalar, TÜRMOB' un da aktif üye olduğu Edinburg grubu IFAC içerisinde ki büyük ve uluslararası muhasebe firmalarına karşı küçük ve orta ölçekli muhasebe firmalarını savunan bir grup olarak, çalışmaktadır.

Değerli arkadaşlar, sunumumun bu son bölümünde de meslek örgütünün ve meslek camiasının Maliye Bakanlığı ile olan ilişkileri üzerine birkaç söz söylemek istiyorum. Maliye Bakanlığı ile örgütümüz arasında ki ilişkiler konusunda birçok arkadaşımızın söyleyecek birçok sözü olduğuna eminim. Bu bölümdeki bütün görüşler tamamen tarafıma ait olup kısaca şöyle ifade etmek istiyorum arkadaşlar. Maliye Bakanlığı ve Gelirler İdaresi Başkanlığı ile TÜRMOB'un ve meslek camiamızın ilişkileri konusunda her bir meslek mensubu arkadaşımızın söyleyeceği onlarca ve hatta yüzlerce cümlelik sözleri olacağını, konu hele hele konu mesleki uygulamalar ve mesleki sorunlar ol-

duğunda ise bu sözlerin Maliye Bakanlığı açısından çok olumlu içerikler taşımayacağını tahmin etmek çok zor olması gerek değerli arkadaşlar.

Bu çerçevede başlı başına bir panel veya belki de bir forum konusu olabilecek durumdaki Maliye Bakanlığı ile TÜRMOB ve meslek camiasının ilişkileri konusunda satır başı diyebileceğimiz, konuları sınırlı süre nedeniyle değerli arkadaşlar, kısaca ifade etmek istiyorum. Meslek camiası olarak Maliye Bakanlığı'nın mesleğimizle ilgili olarak, yasadan gelen hukuksal görev, yetki ve sorumluluklarına elbette saygı duyuyoruz. Ancak bununla birlikte inanıyoruz ki mesleğimizle ve meslek camiamızla ilgili hiçbir sorun ne tek başına meslektaşlarımızın ve örgütümüzün uygulamalarından kaynaklanmaktadır ne de bu sorunlar tek başına meslek örgütümüzce ne de tek başına Maliye Bakanlığı'nca çözümlenebilecektir. Bu anlamda Maliye Bakanlığı'nın kurumsal ve mesleki uygulamalar konusunda dünyadaki benzer uygulama modellerini dikkate alarak yıllardır uygulanmakta olan klasik bürokrasi anlayışından bir an önce uzaklaşması, ülke çıkarlarını esas almak suretiyle ve gerçek bir işbirliği yaklaşımı çerçevesinde mesleğe, meslek camiasına ve meslektaşlara gösterilmesi gereken önem ve değeri gösterecek temel politikaları geliştirmek zorunda olduğuna inanıyorum arkadaşlar. Unutulmamalıdır ki meslektaşlarımız ve meslek camiamız Maliye Bakanlığı'nın yasadan gelen yetki ve sorumluluklarını farkındadır ve saygılıdır. Ve ancak meslek mensuplarımız Maliye Bakanlığı'nın bir memuru durumunda da değildir. Böyle, böyle bir yaklaşımın varlığı ve devamı, Bakanlığımız ile meslek camiamız ve meslektaşlarımız arasında öteden beri var olan saygı ve işbirliği ilişkisinin zayıflamasına ve Bakanlığımıza olan güven duygusunun azalmasına neden olabilecektir. Son yıllarda özellikle mesleğimizi ilgilendiren konularda Maliye Bakanlığı'nca çıkartılan düzenlemelerde meslek örgütlerimizin görüş ve önerilerinin alınmaması Maliye Bakanlığı'nın tümüyle tek taraflı meslek camiası ve örgütlerini görmezden gelen yaklaşımlar içerisinde olduğunu görmek camiamızı gerçekten üzmektedir. Bunun yanı sıra her geçen gün bir yenisi çıkarılan bir kısmı vergisel idari işlemleri kolaylaştırırken büyük bir kısmı ise anlaşılmasız ve uygulanamaz durumdaki detay ve ikincil düzenlemelerle meslek mensuplarımızın üzerine yeni yükler bindiği ortada olan uygulamaları meslek mensuplarımızın kabullenmesi ve içselleştirmesi oldukça zor görünmektedir. Maliye Bakanlığı bu konuda meslek mensuplarından gelen yoğun itiraz ve tepkileri artık duymak ve dikkate almak zorundadır. Ben yaptım oldu türü yaklaşımlar, modern toplumlarda, kamu yönetimlerinde geçerliliği kalmamış yaklaşımlar olarak kabul edilmektedir. Çağdaş kamu yönetiminde bir kamu erki ile meslek örgütü arasındaki ilişkide sadece kamu erkinin tümü ile tek başına

meslek örgütlerinin görüşü alınmadan, sosyal örgütlere danışılmadan tek taraflı yaklaşımlarla hukuk yaratılması dahası yarattığı bu yeni hukuku da sert ve anlaşılmaz yaptırımlarla bağlaması günümüzde artık kolay kolay görülme- yen bir yönetsel yaklaşım türüdür. Kuralları sadece ben koyarım sen uygula- mak zorundasın uygulamazsan cezalandırırım türündeki bir yaklaşım, günü- müz kamu yönetiminde kabul edilemez uygulamalardandır.

Son söz olarak arkadaşlar; bizler meslek örgütleri olarak, Maliye Bakanlığı ile olan ilişkilerimizde Bakanlığımızı birlikte hareket ettiğimiz, yan yana yü- rüdüğümüz, gerçek bir işbirliği duygusu içerisinde, ülkemizin ve ekonomi- mizin gerçek ve mutlak çıkarları doğrultusunda çözüm üreten; birlikte hizmet vermenin yaratacağı ortak sevinç ve gururu birlikte paylaşacağımız, mesleği- mizi ve meslektaşlarımızı görmezden gelen değil, bizi kendisine bağlı bir me- mur olarak gören değil, camiamızı, sorunlarımızı bilen bu sorunlarımızın çö- zümünde bizimle birlikte hareket eden bir Bakanlık olarak görmek istiyoruz.

Hepinize Saygı ve Sevgilerimi sunuyorum.

Ali Ekber KARTUM
TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Sayın TÜRMOB Genel Başkanım, değerli TÜRMOB kurul üyesi arkadaşlarım ve diğer kurul üyesi arkadaşlarım, odalarımızın değerli baş- kanları ve yöneticileri, değerli katılımcılar hepini- ze TÜRMOB ve üyesi olduğum Bursa Odası adı- na saygı ve sevgilerimle selamlayarak hepinize hoş geldiniz diyorum.

Öncelikli olarak bu, Bursa'da düzenlenen bu Be- şinci Türkiye Muhasebe Forumuna katılarak biz- leri onurlandırdığınız için hepinize teşekkür edi- yorum. Bu forumun Bursa'da gerçekleştirilmesi için, gerekli hoşgörüyü gösteren başta yönetim kurulu üyesi arkadaşlarıma ve ayrıca desteğini bizden esirgemeyen İstanbul Serbest Muhasebeciler Müşa- virler Odası Başkanı Sayın Yahya Arıkan'a da teşekkürlerimi bildirmek isti- yorum.

Değerli arkadaşlar, bu içinde bulunduğumuz kompleks ve içinde bulunduğumuz bu salon yeni yani bu etkinlikle hizmete açılan bir salon, öncelikle meydana gelen aksaklıklar nedeniyle, ön sıralarda bulunan arkadaşlarımız biraz üşüdüler. Ama bu teknik bir arızadan da kaynaklanmıyor sanıyorum sahne arkasında ki büyük boşluktan bir hava akımı meydana geliyor, o hava akımı nedeniyle biraz soğukluk oldu, o soğukluk nedeniyle hepinizden özür diliyoruz.

Değerli arkadaşlar, konumuz, TÜRMOB’da kurumsallaşma. Hem TÜRMOB’da kurumsallaşma hem odalarda kurumsallaşma. Öncelikli olarak etkin, güvenli ve hızlı bir hizmet üretebilmek için, meslek mensuplarına, gerek meslek mensuplarına gerek paydaşlara ve gerekse mükelleflere daha etkili hizmet sunabilmek için gerek odalarımızda, gerekse TÜRMOB’da kurumsallaşma son derece önemli. Bu bağlamda, TÜRMOB’un kurulması ile birlikte muhasebe meslek yasası, serbest muhasebecilik, serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik Kanunu adı ile 13 Haziran 1989’da “3568” sayılı yasa ile yürürlüğe girmiştir. “3568” sayılı Kanunun muhasebe hizmetlerinde aksama yaratmadan kimlerin, muhasebe mesleğini sürdürebileceği, odaların ve meslek birliğinin oluşumu konularını içermektedir. Bugünkü duruma bakılacak olursak o süreçten bugüne 72 serbest muhasebeci mali müşavirler odası olmak üzere 8’i YMM odalarından oluşmak üzere toplam 80 odadan oluşan bir birlik halindedir. Bugünkü üye sayısı 48.596 serbest muhasebeci mali müşavir ve 3.851 yeminli mali müşavir bulunmaktadır. “5786” nolu yasa ile kaldırılan ancak meslek çalışmalarını sürdürebilecek olan serbest muhasebeci sayısı ise 28.473’tür. Toplam 80.920 üyesi ile meslek örgütleri şemasında en üstte TÜRMOB Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odalar Birliği yer almaktadır. Kanunda sayılan görevleri aşağıdaki konuları içermektedir.

Mesleğin geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar yapmak, meslek mensuplarının menfaatlerini, mesleki ahlak, düzen ve geleneklerini korumak. Odaları ilgilendiren konularda yetkili mercilere görüş bildirmek, uyulması zorunlu meslek kurallarını belirlemek, yönetmenlik hazırlamak, milli ve milletler arası mesleki kuruluşlara üye olmak, milletler arası mesleki toplantılara katılmak, Maliye Bakanlığı’na verilecek görevleri yerine getirmek, mesleki konularda istenen bilgi ve görüşleri vermek. İşte tam bu görevlerin gereğini yerine getirebilmek için kuruluşundan bu yana kurumsallaşma çerçevesinde bünyesinde birçok yapı oluşturmuş ve halen bu yapılanması devam etmektedir.

Bunların başlıcaları şunlardır arkadaşlar, TESMER Temel Eğitim Staj Merkezi, TÜDESK Türkiye Denetim Standartları Kurulu, Haksız Rekabet Kurulu, Etik Komitesi, Sürekli Eğitim Merkezi, Bağımsız Denetim Merkezi'nden oluşmaktadır.

Kurumsallaşma yapısı içinde en önemli ve kurumsal yapısını tamamlamış olan, bir önemli kurumumuz TESMER Temel Eğitim Staj Merkezi, sürekli eğitim çalışmalarını ilk sıraya koyan TÜRMOB 1993'de Temel Eğitim Staj Merkezi TESMER faaliyete geçirmiştir. TESMER meslek mensupları ve meslek mensubu adaylarına yönelik eğitim hizmetlerinin verildiği bir sürekli eğitim merkezidir arkadaşlar. Bu kapsamda TESMER ruhsat alma öncesi eğitim ve muhasebe meslek mensuplarının eğitimi, sürekli mesleki gelişme konularında uluslararası gelişmelere paralel eğitimler yapmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde TESMER bir sürekli eğitim merkezidir. Bu noktada TESMER' in iki önemli işlevi ön plana çıkmaktadır. Mesleğe yeni giren ya da girecek olan kişilerin temel mesleki bilgilerinde eksikleri tamamlamak, meslek mensuplarının sahip oldukları, yeterliliklerinin gelişimini sağlamaktan ibarettir. 2009' un sonu itibari ile 10.000' de fazla stajyeri ve 80.000' i aşan meslek mensubu sayısı TESMER tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin önemini açıkça göstermektedir. Muhasebe meslek mensupları ve adaylarına yönelik tüm eğitim faaliyetleri planlamasında koordinasyonunda ve rütbesinde etkin rol oynayan TESMER artan taleplere uygun olarak çeşitli programlar düzenlediği gibi TESMER şubesi olan illerimizde eğitimci ve eğitim materyali ihtiyacını da karşılamaktadır. Ruhsat alma öncesinde muhasebe meslek adaylarını mesleki eğitim konusundaki eksikliklerin giderilmesi ve bir meslek mensubu olarak iş yaşamına katılmalarını sağlamak üzere TESMER tarafından sistemli çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Ankara Üniversitesi ve TÜRMOB, TESMER işbirliği ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Mesleki Yeterlilik Sınavına hazırlık interaktif eğitim seti hemen ardından staja başlama sınavlarına hazırlık interaktif eğitim seti hazırlanmış, Türkiye genelinde kullanıma sunulan interaktif eğitim setleri için düzenli olarak teknolojik iyileştirmeler ve içerik güncellemeleri yapılmaktadır. Muhasebe meslek ruhsatının alınması öncesinde yürütülen stajyerlerin zorunlu eğitimi yer, zaman ve eğitici farklarını ortadan kaldıran uzaktan eğitim yöntemi ile gerçekleştirilmek ve uygulama etkinliklerine örnek bir proje olmuştur. Daha önceki oturumlarda Sayın Rıfat Nalbantoğlu'nun stajyerlerin bürolardaki eğitimleri ile ilgili bir konuda ne kadar etkiliyiz diye sormuştu işte bu etkinlik içerisinde TESMER son derece önemli bir yer tutmaktadır değerli arkadaşlar.

Ocak 2003 döneminden bugüne tüm stajyerlerin eğitimi, uzaktan sürekli eğitim olarak adlandırılan bu proje kapsamında yürütülmektedir. Proje kapsamında TESMER de güncel ve önemli bir boyutta eğitim materyali, soru bankası oluşturmuştur. 2007 yılında başlayan sürekli eğitici eğitimi, projesi ise daha önceki yıllarda odalar tarafından yürütülen ve beklenen yararı yeteri kadar sağlamayan, eğitici eğitimlerini, yeniden yapılandırmış ve sürekli meslek eğitim faaliyetlerini, farklı bir boyut kazandırmıştır. Çeşitli illerde sürekli eğitici eğitimi eğitimleri yapılmaktadır arkadaşlar.

Örgütlenme şekli şuan itibariyle 34 ilimizde temel eğitim ve staj merkezi kurulmuştur. TESMER şubesi olmayan illerimizde şube açma çalışmaları devam etmektedir. TESMER şubelerinin kurulma amaçlarından en önemlisi stajyerler ve meslek mensuplarını ilk elden çeşitli eğitim faaliyetleri düzenlemektir. Bu amaca uygun olarak şubelerde stajyer giriş sınavından mesleki yeterlilik sınavlarına ve meslek içi eğitime kadar uzanan geniş bir yelpazede eğitim düzenlenmektedir. Şu anki personel sayısı yaklaşık olarak altmış personel çalışmaktadır. Yaygın muhasebe eğitimi TÜRMOB ve TESMER mesleğe hazırlık eğitiminin yanı sıra meslek mensuplarının da sürekli eğitimi vermek konusunda çalışmalar yürütmektedir. Buna uygun olarak, eğitim programları, kurslar düzenlemekte, odalar tarafından düzenlenen eğitim faaliyetlerini, eğitime ve eğitim notu desteği sağlamakta mesleki yayınlar yapmaktadır. Bu eğitim çalışmalarında aday meslek mensuplarının mesleğe hazırlanması ve meslek mensuplarının da kendilerini geliştirmelerinde katkılarda bulunmaya çalışmaktadır. Mesleki eğitime talebi arttıran ve mesleki eğitimin yaygınlaşmasına olanak veren, mesleki sınavları yaygın muhasebe eğitiminin en önemli alanlarından biridir. TESMER tarafından yürütülen veya organizasyonu yapılan sınavlar şunlardır. Staja giriş sınavları, değerli arkadaşlar, staja giriş sınavları çok önemli bir iş ve bir örneği daha yok dünyada. Sadece bizim mesleğimize özgü olarak yürütülen bir sınav sistemi. Serbest muhasebecilik stajı ve ara dönemi bitirme değerlendirmeleri, serbest muhasebeci, mali müşavirlik sınavı, özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavı ve yeminli mali müşavirlik sınavından ibarettir.

En son yapmış olduğumuz, mesleki özel serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavı ile ilgili kısaca bir bilgi vermek istiyorum değerli arkadaşlar. 13.000 meslek mensubunun internet üzerinden eğitimlerini ve sınavlarını yapan bir sisteme sahiptir. O yüzden kanaatim odur ki açık öğretim fakültelerinden sonra uzaktan eğitimi en iyi uygulayan kurum TÜRMOB bünyesinde ki TESMER'dir, değerli arkadaşlar. Ve bu konudaki son derece önemli tecrübeleri, bilgi ve deneyimleri vardır. TESMER tarafından düzenlenen diğer yaygın eği-

tim faaliyetlerinin başlıcaları şunlardır. Stajyer toplantıları, mesleki sınavlara hazırlık eğitimleri, mesleki eğitim çalışmalarında aynı zamanda yürütmektedir.

Yine TESMER bünyesinde proje izleme ve bilgi merkezi; proje bazında araştırma eğitim ve destek sıkıntısı yaşanan Türkiye’de odaların ve yerel sivil toplum örgütlerinin proje yeteneklerini geliştirmek, sivil toplum örgütlerine yönelik fonlardan doğru bilimsel ve en yüksek oranda yararlanmak için TÜBİTAK bilim kurulu tarafından kurulan BİTAV ile TESMER işbirliği sonucunda proje izleme bilgi merkezi BİLMER kurulmuş ve oda bünyesinde çalışan arkadaşlarımıza Ankara’da bu eğitimler verilmiştir. Ayrıca TESMER’in uyguladığı diğer projelerde TESMER otomasyon sistemi TEOS, LUCA web tabanlı merkezi muhasebe ve ticari uygulamalar entegrasyonu sistemi ki sayın genel başkanımız da bu konuda açılış konuşmasında bahsetmişti. Şu anda önemli konulara doğru gitmekte umuyorum ki önümüzdeki süreçte tüm meslek mensuplarının bürolarında kullanacağı bir program olacaktır. Ve diğer etkinliği de TESMER’de eğitim yayınları yapmaktadır değerli arkadaşlar.

Yine kurumsallaşma çalışmaları kapsamında yeni oluşturulan bir merkez sürekli eğitim merkezi TÜRMOB’un 10. Olağan Genel Kurulu’nda kabul edilen sürekli mesleki eğitim yönergesine göre meslek mensuplarına ve aday meslek mensuplarının mesleki yeterliliklerinin korunması ve geliştirilmesi, hizmete yatkınlıklarını ve verimliliğin artırılması meslek mensuplarının üst unvana hazırlanmalarını sağlamak bakımından yapılan planlı ve eğitilmiş, sürekli mesleki eğitim olarak tanımlanmıştır. Bunun için de sürekli eğitim merkezi kurulma çalışması devam etmektedir. “3568” sayılı serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik kanununda değişiklikler yapan 26 Temmuz 2008 tarihli “5786” sayılı kanunun sürekli mesleki eğitimi zorunlu hale getirmiştir değerli arkadaşlar. Meslek yaşamımızın mesleki geliştirme eğitimi başlıklı 44. Maddesi meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerini fiilen devam ettirmeleri için birlik ve odalar tarafından düzenlenen mesleki geliştirme ve eğitim seminerlerine katılmaları zorunludur. Meslek içi eğitim ile ilgili konular eğitim programları ve süreleri ile diğer hususlara ilişkin usul ve esasları yönetmelikle belirlenir demıştır. Bu düzenleme kapsamında, yapılan forumda bir meslek içi eğitim olarak, kabul edilip önümüzdeki süreçte uygulanacak olan yıllık meslek içi eğitim tamamlama saatine de saat verecektir. Bu açıdan da bu forum önemlidir değerli arkadaşlar.

TÜRMOB bu yasal düzenleme ile ifade edilen sürekli eğitim hedefini gerçekleştirmek üzere çağdaş eğitim vizyonunun çerçevesinde, çalışmalarını ta-

mamlamıştır. Uygulama yapmak içinse TESMER bu konuda görevlendirilmiştir. Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitim gibi değişik eğitim yöntemleri ile yürütülecek, sürekli mesleki eğitimin aşağıdaki amaçları sağlaması öngörülmektedir.

Yaşam boyu öğrenme sürecini benimsemelerini sağlamak, sürekli mesleki gelişim, fırsat ve kaynaklarına erişmelerini kolaylaştırmak, kamu çıkarının korunması ve kamu güvenliğinin sağlanması için mesleki yeterliliklerini geliştirmek ve korumak, müşterilerini ve diğer paydaşlara yüksek kaliteli hizmet sunmalarını sağlamak üzere, mesleki yeterliliklerini arttırmak ve geliştirmelerini sağlamak. Mesleki standartlarla ile etik kurallara uyumunu tesis ve teşvik etmek, uygulama mevzuat ve yönetim bilgilerinde yetkin profesyonel olmalarını sağlamak, uzmanlık alanları üst unvanları ve yeni iş alanları için, hazırlanmalarını sağlamak, sürekli eğitim merkezinin amacıdır değerli arkadaşlar.

Ve TÜRMOB' un kurumsal çalışmalarından en önemlisi, en önemlilerinden birisi de TÜDESK, Türkiye Denetim Standartları Kurulu, oluşturmaktadır. Belirli zamanlarda, gerek ülkemizde gerek dünyamızda yaşanan küresel krizleri yaratan ne muhasebe mesleği ne de mensuplarıdır. Ne de standartlar, ne de eksik yerine getirildiği öne sürülen denetim uygulamalarıdır. Bunu ifade ederken bu krizlerde meslek mensuplarını bu konuda, hiçbir sorumluluğu olmadığını söylemek de çok doğru olmayacaktır. Ancak gerek finansal gerekse reel sektörde oluşabilecek krizleri muhasebeciler yaratmaz. Bizler profesyoneliz ve ancak tali işlemleri denetler ve bunu yönelik raporlama görevini yerine getiririz. Ancak piyasaları bizler yönetmemekteyiz. Bu bakımdan meslek mensuplarını nerede olursa olsun bu krizlerdeki sorumluluğu sınırlıdır. Netice olarak bizim görevimiz, standartları tam ve eksiksiz olarak uygulamak ve bu konuda azami titizliği göstermektir. Bu yaklaşım çerçevesinde, ülkemizde en üst düzeyde mesleki örgütümüz olan TÜRMOB tarafından kurulmuş bulunan TÜDESK Türkiye Denetim Standartları Kurulu Türkiye için, bağımsız denetim standartlarını oluşturmak üzere görevlendirilmiştir. Türkiye Denetim Standartları Kurulu “3568” sayılı Serbest Muhasebeci, Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirliği Kanunu'na göre meslek ruhsatına sahip olan meslek mensuplarına, alınan bu kanunun 2. Maddesinde belirtilen gibi denetim faaliyetleri ile başka konularla verilen denetim işlemlerini, disiplinli bir şekilde yürütmek için ulusal denetim standartlarını saptamak ve yayımlamak üzere Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odalar Birliği'nce TÜRMOB tarafından kurulmuştur.

TÜDESK'in faaliyet konuları aşağıdaki gibidir. Türkiye denetim standartlarının oluşturulmasında esas alınmak üzere genel kabul görmüş denetim ilkele-ri ile ulusal denetim standartlarının oluşturulması benimsenen amaç ve kavramları içeren kavramsal çerçeveyi belirlemek. Muhasebe bilgilerinin gerçek, güvenilir, karşılaştırılabilir gereksinime uygun olarak anlaşılabilir ve tutarlı olarak raporlanmasını sağlayacak, ulusal denetim standartlarını oluşturmaktır. Bu görevlerini biraz hızlı geçmek istiyorum. Çünkü zamanı ekonomik kullanma bakımını açısından değerli arkadaşlar.

Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu'ndan bahsetmek istiyorum yine TÜR-MOB bünyesinde kurulan. 21 Kasım 2007 tarih ve "26707" sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikle yürürlüğe girmiş olan kısa adı TÜR-HAK olan Haksız Rekabet ile Mücadele Kurulu Türkiye Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odalar Birliği tarafından serbest muhasebecilik, serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik mesleklerine ilişkin haksız rekabeti ve aynı yönetmenlikte aynı zamanda reklam yasağını da düzenlemeyi amaçlamıştır. Kurumun amacı "3568" sayılı kanunu ile ruhsat almış, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerin kendi aralarında ve müşterileri ile olan ilişkilerinde haksız rekabetin önlenmesi, bu suretle dürüst ve bozulmamış rekabetin sağlanması ve meslek mensuplarının iş elde etmek için reklam sayılabilecek eylem ve işlemlerinin kapsam, sınır esaslarının belirlenmesi olarak tanımlanmaktadır.

Haksız Rekabet Kurulu bu amaçla, amacını yerine getirebilmek için TÜR-MOB bünyesinde yapı oluşturmasını tamamlamış aynı zamanda odalarda haksız rekabetle mücadele komisyonlarının kurulması sürecini başlatmış, birçok ilde bu süreç tamamlanmıştır. Tamamlanmayan illerde kuruluş çalışmaları devam edilmektedir. Kurul bugüne kadar iki ilde kongre düzenlemiştir. Odalarda oluşturulan kurulların çalışmalarına yön vermek üzere amacını gerçekleştirmek için çalışmalarını Sayın Yahya Arıkan başkanlığında yürütmektedir.

Ve TÜRMOB' un bünyesinde kurulmuş olan bir diğer kurumumuz Etik Kurulu, serbest muhasebeciler, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirlerin mesleki faaliyetlerinde uyacakları etik ilkeleri oluşturmak amacı ile 19.10.2000 tarih ve "26670" sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan yönetmenlikle etik kurumumuz kurulmuştur. Etik kurumumuzun amacı tüm üyelere en üst düzeyde derecede mesleki bilgiye sahip, sosyal sorumluluk bilinci olan, etik değerlere bağlı, rekabet anlayışı daha kaliteli hizmet sunmak

biçiminde oluşmuş, güvenilir ve saygın meslek mensubu kitlesi oluşturmak, hedefine ulaşılabilmesi için muhasebe meslek mensuplarının mesleki ilişkilerinde uymaları gereken, asgari etik ilkeleri belirlemektir. Kısaca etik kavramından bahsetmek istiyorum. Etik kavramı yerine iş etiği meslek etiği gibi kavramlarda kullanılmaktadır. Yunanca karakter ve alışkanlık anlamına gelen etos kelimesinden türetilen etik kavramı etik kavramını da içine almaktadır. Genel anlamda etik, bir bireyin, diğer bireyler, kurumlar ve devlet ile olan ilişkilerinde toplumun deneyimlerini, gelenek ve göreneklerinden kaynaklanan akıl ürünü olan toplumsal uyum, birliktelik ve dayanışmayı arttırıcı, dolayısıyla toplumun ekonomik, sosyal, politik yapılarında istikrar sağlayacak prensipleri, standartlar ve değerler bütünüdür.

Meslek etiğinin tanımı mesleki davranışla ilgili, neyin doğru neyin yanlış, neyin haklı neyin haksız olduğu hakkında inançlara dayalı ilkeler ve kurallar topluluğu olarak tanımlanmaktadır. Biraz hızlı geçmek istiyorum. Bu kurulda çalışmalarını devam ettirmektedir. Kurul başında Sayın Rifat Nalbantoğlu yürütmekte ve etik kurulda ikinci kongresini yapmış durumdadır arkadaşlar.

Bağımsız Denetim Merkezi'nden bahsetmek istiyorum. Son konumuz zannediyorum. TÜRMÖB' un uluslararası muhasebeciler federasyonu IFAC ile beraber yürüttüğü düzenlemelerin uluslararası standartlara uyum projesi kapsamında, 2010- 2015 dönemine ilişkin eylem planı ve stratejilerinin belirledikleri ve bu eylemin uluslararası camianın bilgisine sunduğu bu çalışmaların içinden birisi de TÜRMÖB' un eylem planı stratejisi uluslararası standartlara, uygulamalara uyum sağlamak ve bu kapsamda örgütlenmeler yapmak yani bu kapsam içinde denetim merkezi de yer almaktadır. Uluslararası uygulamalara paralel olarak IFAC gerekse Avrupa Birliği 8 nolu direktifi ile öngörülen kurallara uygun bir yapılandırma amacı ile bağımsız denetim şirketleri kütüğü oluşturarak, bağımsız denetim şirketlerinin tescili, ilanı ve izlenmesi faaliyetlerinin takibi bağımsız denetim merkezi bünyesinde gerçekleştirilecektir. Yine denetim merkezi bünyesinde kalite güvence sistemi kurulması öngörülmektedir. Burada da denetim merkezi bağımsız denetim şirketlerinin kalite kontrol uygulamalarını yürütmek için çalışma yapacaktır. Türk Ticaret Kanunu'na bağlı olarak gene iç denetim ihtiyacını karşılamak üzere, burada kurul görev yapacak ve burada iç denetçiler yetiştirecek, ruhsatlandırarak. Bu ruhsatlanmayı alan meslek mensupları Türk Ticaret Kanunu'na göre iç denetimi yapabileceklerdir arkadaşlar. Evet, başkan herhalde zamanı ekonomik kullandık. Hepinize teşekkür etmek istiyorum beni dinlediğiniz için.

Mesleki Şirketler

Şerafettin KURT **Tekirdağ SMMM Oda Başkanı**

- Sayın Genel Başkanım, üst birliğimizin çok değerli yöneticileri, değerli hocalarım, değerli oda başkanları ve yöneticileri, sevgili meslektaşlarım, sunumuma başlamadan önce sizleri şahsım ve Tekirdağ Serbest Muhasebeci Müşavirler Odası adına saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

İki gün önce Bursa odasının eğitim ve hizmet binasının açılışına katılamamıştım. Bursa odamızın açılışını yaptığı eğitim ve hizmet binasının da tüm camiamıza ve Bursalı meslektaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum. 5. Muhasebe Forumunun da şahsıma ve odamıza söz veren bildiri sunmamızı

sağlayan TÜRMOB yönetimine huzurlarınızda teşekkür ederim. 5. Muhasebe Forumunun da geçen yıllarda gerçekleştirilen, dört form gibi başarılı, verimli geçiyor olması, bir hedefinin olması meslek camiamıza kalıcı faydalar sağlaması hepimizi mutlu etmektedir. Bu forumları organize eden, TÜRMOB yönetimine ve katkı sunan herkese candan teşekkür ediyorum, sağ olsunlar.

Değerli katılımcılar, bu oturumun son oturum olması sebebiyle, sunumumu fazla uzatmadan mesleğimizdeki mesleki şirketler hakkında yapmış bulduğumuz araştırmaları ve düşüncelerimizi sizlerle elimden geldiğince paylaşmaya çalışacağım.

Değerli meslektaşlarım, değerli hocalarım, değerli hazirun, ağalık güzel şey, bu nereden çıktı diyeceksiniz. Açıklamaya çalışacağım. Dünya da globalleşme fırtınasının yaşandığı, teknolojinin hızla geliştiği ve bilgiye, bir bilgisayar ekranından birkaç saniyede ulaşıldığı şu günlerde ağalığın güzelliğinden bahsetmek yanlış olacaktır. Çünkü ağalık takım ruhuna, kurumsallaşmaya ve profesyonelleşmeye imkan vermeyecektir. Ağalıkta en önemli güç paradır. Para varsa yönetim gücü de paranın sahibindedir. Mesleğimizde de ağalıktan bahsetmek oldukça yanlıştır. Çünkü muhasebecilik mesleği sermayeye dayanmayan bilgi, tecrübe ve uzmanlık isteyen bir meslek dalıdır. Son yıllarda ki lite-

ratürde sıkça rastlanan yeni muhasebe kültürü, uluslararası muhasebecilik, muhasebe mühendisliği, muhasebe yönetimi, muhasebe tekniğinde gelişmeler, mesleğin yeniden düzenlenmesi gibi kavramlar ve konular bize muhasebenin bir değişim süreci içinde bulunduğunu göstermektedir. Dolayısıyla muhasebenin de değişen ve gelişen yeni koşullara uyum sağlaması beklenmektedir. Takdir edilmelidir ki, hızla gelişen ve değişen ani koşullara, uyum sağlamaya çalışan meslek mensubunun bu değişime adapte olması oldukça zor olacaktır. Ve de imkansızlaşacaktır. Günümüzde muhasebecilik mesleği, mükemmel iletişim becerilerine sahip, teknik uzmanlık bilgisi gerektirmektedir. Bununla birlikte yeni bilgi ekonomisinin bilgi ihtiyaçlarını ve bunların raporlanmasını da karşılayabilmelidir. Bireysel olarak yapılacak muhasebecilik mesleği faaliyetleri de artık başarısızlıkla sonuçlanacağı da ortadadır. Muhasebecilik mesleğinde meslek mensubunun ileri düzeyde muhasebe bilgisi ve becerisi edinmesi ile beraber, danışman, mali analiz, iletişimci, müzakereci ve yönetici olmalarına olanak sağlayan becerilere de sahip olmalıdır. Profesyonel bir muhasebecinin dürüstlük, objektif ve gönüllülük gibi önemli niteliklere sahip olması da gerekmektedir. Aynı zamanda profesyonel bir muhasebeci olmanın tamamlayıcı nitelikleri olan, profesyonel değerlerle birlikte etik davranışlara da oldukça sahip olmalıdır. Muhasebeciler değişen kalite standartlara uygun hizmet verebilmesi için ve farklı hizmetleri sunabilmesi için, belli konularda uzmanlaşması, ihtiyaç duyulan, diğer konularda da uzmanlaşmış meslek mensupları ile birlikte işbirliği ortamında ortaklık yaparak, bir kurum çatısı altında ekip halinde çalışması artık kaçınılmaz duruma gelmektedir.

Neden şirketleşme? İşletmeler sürekli değişen çevre şartları içerisinde faaliyet göstermektedir. Bu süreç işletmelerin faaliyetlerini, devam ettirebilmesi için sahip olmaları gereken bilgileri, bilgilerin geçerliliğini her geçen gün azalmakta. Yeni bilgiye sahip olmak ve pozisyonunu korumak ve ilerletmek açısından bilgilerin güncel olması, oldukça önem kazanmaktadır. İşletmeleri değişime zorlayan faktörlere genel olarak bakarsak değişen müşteri, istek ve amaçları teknolojik yenilik, endüstri yapısı ve ürün, yaşam süresinde değişimler, ekonomik krizler, yasal değişiklikler, pazar ve müzakereci müşteriler ile özelleştirmedir.

Yukarıda belirtilen faktörler aynı zamanda muhasebecileri de oldukça etkilemektedir. “Bir araya gelebilmek başlangıç, bir arada kalabilmek ilerlemedir. Ancak gerçek başarı birlikte çalışmaktır” demiştir Henry Ford. Gerçekten çok kaliteli bir söz! “3568” sayılı yasanın kabulü ile kimlik kazanmış olan

mesleğimiz bu geçen süre içerisinde her gün gelişmiş, diğer meslek odalarına da öncülük yapmıştır. Bu sebeptendir ki meslek mensuplarımızın yeni bir kabuk değişimine ihtiyaç duymaktadır. Kabuk değişimi sürecini de şirketleşme ile sonuçlandırılması gerekmektedir. Sürecin adımları “3568” sayılı yasa-mızı ve 27 Eylül 2007 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik ile başlamıştır. Meslek mensuplarımız kabuk değişikliğini büro muhasebeciliğinden sıyrılarak şirketleşme çalışmaları ve projeleri ile başlamalıdır. Şirket bünyesinde katkı sağlayacak meslek mensuplarının seçilen alanlarına göre gerekli uzmanlık eğitimleri almalıdırlar. Sonuç olarak etik kurallar başta olmak üzere yazılı olarak belirlenecek kurallar çerçevesinde şirketleşme sonuçlandırılmalıdır. Günümüz şartlarında meslek mensuplarımızı şirketleşmeye iten sebeplere ayrıntılı bir şekilde bakmaya çalışırsak globalleşme muhasebe mesleğinde de etkisi olduğunu görürüz.

Sermaye piyasanın genişlemesi, sınır ötesi yatırımların artması, uluslararası ticaretin büyümesi anlamında globalleşme, hemen hemen bütün endüstrileri etkilemiş tek bir dünyada yaşadığımızı ve çalıştığımızı hatırlatmış ve ülkelerin ekonomik, sosyal ve politik sınırlarını açmasına yol açmıştır. Globalleşme bilgiye dayalı ekonominin gelişmesini hızlandırmış, dünya genelinde, muhasebecilere, yatırımcılara ve işletmelere yeni fırsatlar getirmiştir.

Muhasebe mesleği açısından globalleşmenin etkilerini üç grupta özetleyebiliriz. Bir globalleşme global düşünceyi öğretmiştir. Bundan dolayı muhasebecilerin görevlerinin kapsamı genişlemiştir. Örneğin sayıları gittikçe artan çalışanlara ve müşterilere yardım, birleşmeler, ortaklıklar, diğer ülkelerin hukuk kurallarını öğrenmek, kompleks işletme faaliyetlerini yönlendirmek, risk yöneticisi olarak faaliyet göstermek, teknolojiyi daha etkili kullanmak ve yeni finansal ölçümleri sunmak gibi. İki, globalleşme ortak bir işletme dili geliştirme ihtiyacını da açığa çıkartmıştır. Bundan dolayı örneğin, muhasebe denetim standartlarının yakınsaması gündeme gelmiştir. Günümüzde finansal tabloların bilgi verme dışında performans ölçme ve değerlendirme esası olarak önemli tablo, ödül sistemimizin bir parçası olarak da kullanılmaktadır. Fakat 2002 yılında Nisan ayında 106 TÜSİAD üyesine uygulanan anket sonuçlarına göre farklı bölümlere ve farklı kurumlara yapılan, finansal raporlamadan dolayı, neredeyse her şirkette birden çok muhasebe standartları kullanılmakta olduğu ve finansal tabloların, performans ölçme ve değerlendirme esası olarak değil daha çok bilgi vermek amacı için kullanıldığı da görülmüştür. Üç, globalleşme, bilgi ihtiyacında da patlamaya yol açmıştır. Bilgi ihtiyacının kapsamı genişlemiştir. Örneğin işletmenin finansal göstergeleri, kurumsal yöneti-

mi, ulusal bütçeler, enflasyon oranları, işletmenin borç düzeyi ve işletmenin gelecekte yaşama kabiliyetine, etki eden faktörleri gelir. Ancak globalleşmenin muhasebeye etkileri, bütün ülkelerde aynı düzeyde olmamıştır. Çünkü muhasebe içinde bulunduğu çevre tarafından şekillenmektedir. Ülkelerin muhasebe gelişim modelleri, birbirinden farklıdır. Bu modelleri belirleyen değişimler ise işletmeler ile sermaye sağlayanlar arasında ilişkiler. Diğer ülkelerde ki politik ve ekonomik bağlar, yasal yapı, enflasyon seviyesi, işletmelerin boyutu, karmaşıklığı, yöneticilerin ve mali çevrelerin gelişmişliği, düzeyi ve ülkenin genel eğitim seviyesidir. Şirketleşmenin uluslararası ülke içindeki boyutuna bakacak olursak kurumsal ve yabancı sermayeli şirketlere hizmet verebilmek için şirketleşmeliyiz. Uluslararası ticaretin sınır ötesi hareketleri sonucu ortaya çıkan sermaye akımları gerek bunları ihraç eden, gerekse ithal eden ülkeler açısından büyük önem taşımaktadır. Sermaye ihracatçısı bir ülke, sermayesini, en fazla kar elde edebileceği bir ülkeye transfer ederken, sermaye ithalatçısı bir ülkenin öncelikli amacı ise bu sermayeyi kalkınmasının finansmanında kullanmaktır. Dünya ekonomisinde yabancı sermaye, yatırımlarına olan ilgi giderek artmaktadır. Günümüzde ki uluslararası şirketlerin sayısı gün geçtikçe her geçen gün artmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yasallaşmayı bekleyen yeni, TTK'nın yürürlüğe girmesi ile muhasebe mesleğinde yaşanacak gelişmeler için şirketleşmeliyiz.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda yansıma bulan konular, yönetim ilkeleri, bağımsız denetim kuruluşlarına özgü düzenlemeler, muhasebe denetim mesleğindeki yeni bir dönem başlangıcı olacaktır. Bu kanunda yer alan mali raporlama ve denetim süreçleri ile ilgili düzenlemeleri, kısaca değerlendirdiğimizde muhasebe kanununda ve mali denetimin iç denetçiler tarafından yapılması amaçlanmaktadır. Ancak yapılacak olan denetimin, denetimin şekline göre sınıflandırılacağı bağımsız denetim kuruluşları, YMM ve SMM tarafından yapılacağı, yönetim kurullarının etkin, verimli ve hesap verebilir bir şekilde çalışmasının planlandığı, profesyonel yönetimlerin ve giderek teşvik edildiği, bu çerçevede bağımsız, bağımsız olmayan yönetici kavramına yer verildiği belirtilmektedir. Çeşitli alanlarda faaliyet gösteren müşterilere, toplam kalite yönetimi çerçevesinde muhasebe, denetim, danışmanlık hizmeti sunmak için, şirketleşmeliyiz.

Hedeflerin sürekliliğinin sağlanabilmesi için, hedef müşteri kitlesinin ihtiyaçlarının, en iyi şekilde belirlenmesi ve bu ihtiyaçları karşılamak için kalite, hedef, strateji çerçevesinde oluşturulacak çalışmaların, geliştirilmesi gerekmektedir. Böylece müşteri ihtiyaçlarına kanalize edilen ihtiyaçlar, etkin bir

şekilde kullanılmış bulunacak ve başarıya odaklanacaktır. Hedeflerin belirlenmesinin temel kriteri olarak vurgulanan misyon ve vizyon yönelimi kadar bunların etkin olarak oluşturulması da toplam kalite yönetiminden beklenen verimi sağlanması açısından da önemli olacaktır. Bu nedenle, müşteri beklentilerine uygun hizmet vermek, uygun hizmet üretmek, müşterilere fayda yaratacak finansal, yönetsel ve vergisel açıdan danışmanlık yapmak, hizmet yönetiminde zaman tasarrufu, etkinlik, kalite ve ekonomik verimliliği sağlamak. Mesleki saygınlığın algılanması ve iyileştirilmesi yönünde çalışmalarda bulunmak, sıfır hatalı hizmet üretimi geliştirmek, değişen ve gelişen teknolojik, ekonomik sosyal ve kültürel çevreyle uyumlu yeterlilikte olmak, yeni dünya düzeninin interaktif yöneliminde bilgi yönetimi ve bilginin etkin kullanımını yeterliliğine sahip olmak, muhasebe mesleğinin etkinliğine yönelik çalışmalarda bulunmak. İş performansını yükseltmek,

Tabii, performans değerlendirilmesinde bulunmak bunun için, iç denetimi etkinleştirmek gerekmektedir.

Değerli meslektaşlarım, tüm bu bilgiler ışığında meslek camiamız için şirketleşmenin ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu yüzden, şirketleşmeye yönelik yol haritası çok önem arz etmektedir. Bu yol haritasının adımlarını sıralayacak olursak, meslek mensuplarının şirket çatısı altında toplanması amacıyla proje geliştirilmeli, projeye katkı sağlayacak meslek mensuplarının tespiti veya başvurusu alınmalı, kurumsallaşma eğitimleri verilmeli, kurulacak şirketlerin ortaklarının belirlenmesi çalışması yapılmalı, müşteri portföylerinin değerlendirilmesi, meslek mensubunun değerlerinin hesaplanması, sorumluluklarının sınıflandırılması, şirket kuruluş sürecinin tamamlanması ve bunu tamamlayarak, şirketin çalışmaya başlaması ve süreklilik sağlanması bu yol haritasının son adımı olacaktır.

Değerli katılımcılar, biz meslek mensuplarının globalleşen dünyaya uyum sağlayabilmemiz için, şirketleşmek zorunda olduğumuz, apaçık ortadadır. Ve artık kaçınılmazdır. “3568” sayılı yasamız ve onu değiştiren “5786” sayılı yasa ve yayınlanmış olan TÜRMOB yönetmeliklerinde, meslek mensuplarımızın şirketleşmelerinin yolu tamamen açılmış olup, meslek mensuplarımızın bu çerçevede, şirketleşme hazırlıklarını ivedi şekilde yapmaları gerekmektedir. Gelişmelere de entegre olması şarttır diyorum. Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum. Teşekkürler.

Mesleki Uzmanlaşmanın Kurumsallaşması

Ülkü SÖNMEZ

İstanbul YMM Oda Üyesi

İSMMMO Akademi Yönetim Kurulu Üyesi

- Sayın Genel Başkanım, çok değerli hocalarım, değerli oda başkanlarım, TÜRMOB’umuzun ve odalarımızın değerli üyeleri, sevgili meslektaşlarım değerli konuklar hepinizi Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği ve İstanbul Mali Müşavirler Odası Akademisi adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Başkanın ikide bir konuşmacılara, kısa kes demesinin sebebi süre uzunluğundan değil. Hepimiz saçlıyız, başkanın saçı da yok. Tepeden direk alıyor soğuğu. Vaziyeti çok kötü, onun için müdahale ediyor. Yoksa süre uzadığından değil. Benim

bugün bir şansım da var son konuşmacıyım. Hepiniz dondunuz ama formun son konuşmacısı olduğum için de süre sınırlamam yok rahat rahat konuşabilirim.

Bana verilen konum mesleki uzmanlaşmanın kurumsallaşması yani mesleki uzmanlaşma ve mesleki uzmanlaşmanın şartları. Ben niye buradayım? Ben 1942 yılında kurulan, 68. Yılıni kutlayan Türkiye’de muhasebe uzmanı yetiştirmek üzere kurulmuş olan bir derneğin sekiz yıldan beri genel sekreterliğini yapıyorum. Onun için buradayım. Her kurumda başkanlar değişmez bizde genel sekreterler değişmiyor. Üçüncü başkanla çalışıyorum. Ya beni korkup başkan yapmıyorlar. Ya da benden çok memnunlar. Niye buradayım? 2009’da kurulmuş olan muhasebecilere uzmanlık dalında eğitim vermek üzere kurulmuş olan İstanbul Akademisi’nin yönetim kurulu üyesi olarak buradayım. Niye buradayım? Kırk yıldan beri, bu mesleği, mesleğin her kademesinde çalışarak, icra etmiş bir arkadaşınız olarak buradayım. Niye buradayım? 1990 yılında kurulan yirminci yılının bilançosunu çıkardığımız, meslek yasamızın çıktığı günden bugüne meslek siyasetimizin içinde bir fiil olan, canla başla çalışan bir arkadaşınız olarak buradayım. Niye buradayım? Sizi çok seviyorum onun için buradayım.

Yirmi yılın bilançosu çıkıyor bugün, zannediyorum önümüzdeki yıl TÜR-MOB yöneticilerimiz, 20 yılın gelir tablosunu da çıkaracaklar. Kar mı ettik, zarar mı her bilançoda zarar varsa o bilanço zarar etmiş anlamına gelmez. Zararlı bilançolarda kar etmiştir. Nerede görürüz? Gelir tablosunda. İnanıyorum önümüzdeki yıl artık başladık kendimizi konuşmaya, gelir tablosunu konuşacağız. Ama ben bir şeyi, dikkatlerinize sunmak istiyorum. Sahneye boksör çıkmış, raund birinci dönmüş geriye ağız, burun paramparça, kanlar akıyor. Antrenör yüzünü silmiş, hadi oğlum demiş bu raund işini bitiriyorsun, fırlamış, yine yemiş dayağı dönmüş geriye, ağız burun paramparça, yüzünü silmiş hocası yine son raund bu raund adamı kesin yeniyorsun demiş, boksör ringe fırlamış, fırladığı gibi geri dönmüş, Sayın Genel Başkan'ım size söylüyorum. Yine silmiş yüzünü hadi oğlum demiş bitirdin işini, fırlayıp birden dönmüş hocam ya demiş ben bu adamı dövüyorum değil mi demiş? Dövüyorsun oğlum demiş bu raund nakavt bitti. Ha demiş ben bunu dövüyorsam biri de beni dövüyor, onu göremiyorum. Sen ona bakar mısın? Demiş Sayın Genel Başkan'ım yirmi yıldan beri biri bizleri dövüyor. Bir bulsan şunu hep beraber halletsek gözünü seveyim.

Evet, arkadaşlar konu gereği, öncelikle, uzmanlık konularını bir değerlendir-memiz en azından bunların kelime anlamlarına bir göz atmamız gerekiyor. Kongrede dün, bugün, gidişat içinde benim söyleyeceklerimi bazı arkadaşla-rımız söyledi, bazıları tekrar olacak. Bunun içinde affınıza sığmıyorum.

Mesleğimizin adı muhasebe, biz muhasebe uzmanıyız. Peki, nedir? Kimdir muhasebe uzmanı hiç aklımıza getirdik mi? Uzman kelimesinin bir kere sözlük anlamına bakalım. Ne diyor uzman kelimesi için? Belli bir iş ya da konu hakkında, bilgi, görüş ve becerisi olan kimse uzman. Muhasebe uzmanı kim? Finansal olayları kayıt altına alan işletmeler hakkında, finansal bilgi üreten, işletme ilgililerine rapor hazırlayan, bunları işletme stratejileri ve hedefleri doğrultusunda, yorumlayan, müşavirlik hizmeti veren ve finansal tablo denetimi işi yapan kişidir diye tanımlamak mümkün mü? Ben her sabah aynaya baktığımda bunu görüyorum. Sizlerde herhalde bunu görüyorsunuz. Bu tanımlara bakınca hepimiz muhasebe uzmanıyız. Muhasebe uzmanı olmanın şartları yok mu? Var tabii, bu şartların bir kısmı yasa ve yönetmeliklerle belirlenmiş, meslek ve oda birliklerince de ruhsata bağlanmış. Artık ruhsatı olmayan hiç kimse, muhasebe uzmanlığı yapamaz. Bir kısmı da neyle kazanıyor bunun? Mesleki bilgi ve tecrübeyle, işletmelerin finansal durumlarını, kaynaklarını, etkin kullanıp kullanmadığını, performansını, gelişimi büyümesini, muhasebe birimi sayesinde ortaya konmakta ve bu işin raporlanması ise sadece

bizlere yani muhasebe uzmanlarına düşmekte ve bizim tarafımızdan gerçekleştirilmektedir. Bütün bu olgular neticesinde muhasebe uzmanlığı, mesleki bilgi, mesleki yeterlilik ve yetkinlik gerektiren bir meslektir. Çünkü bu uzmanların hazırladığı ve denetlediği finansal tablolar gerek kamu kesiminde, gerek özel kesimde geniş bir kesim tarafından kullanılmaktadır. Hiçbir meslek örgütünün hazırladığı şey bu kadar geniş bir kesim tarafından kullanılmaktadır arkadaşlar. İşin aslına bakacak olursak bizler yıllardır küçük küçük binlerce işletmeye ait mali ve idari tüm işlemleri yaptık ama ancak bu çalışmaların analizlerini yaptık mı? Hepinize sormak istiyorum. Başta yöneticilerimize. Bu analizlerin sonuçlarının meslek mensuplarının lehine mi aleyhine mi bunun hesabını yeni yapmaya başladık.

Bu forum kendimizi konuştuğumuz ve geçmişimizi yorumlayıp, gelecek ile ilgili planları yapmaya çalıştığımız bir forum bu nedenle meslek tarihimizde farklı bir yere oturacak inanıyorum buna.

Küresel ekonomide olağan üstü gelişmeler meydana gelmekte. Bu gelişim ve değişim muhasebe ve denetim mesleğini de içine almakta. Meslek örgütleri ve meslek mensupları olarak, bu gelişim ve değişimin neresinde olduğumuzun, muhasebesini inceden inceye yapmak zamanı artık. Eğer dünyadaki küresel gelişmelere hem meslek örgütlerimiz, hem de biz meslek mensupları olarak ayak uyduramaz isek, şu an düşünse geçen hayat standartlarımızın hızla kötüleştiğini belki de hızla kötüleşeceğini anlamak için müneccim olmaya gerek yok. O nedenle meslekte uzmanlaşma yeni değerler yaratmanın, olmazsa olmaz koşulu. Bunun için artık, kendimiz ile ilgili konuları daha yoğun tartışmamız gerekmektedir. İşte bu forumda bunun başlangıcını gerçekleştirdik sanıyorum. Ve devam etmesini diliyorum.

Bilim ve teknoloji hızla baş döndürücü bir şekilde yükseliyor günümüzde. Uzmanlık alanları da hızla artıyor. Bu durum bilim dallarını sürekli geliştirdiği gibi, yeni fonksiyonlar üstlenmesine yol açıyor ve her bilim dalı da bu gelişmelerden nasibini alıyor. Özellikle bilimsel gelişmeler birçok alanda sektörel gelişim ve değişime öncülük ederken muhasebe mesleği de bu gelişmelerden önemli bir şekilde etkileniyor. Söz konusu gelişmeler ekonomik anlamda birçok yeniliği beraberinde getirdiği için, her uzmanlık alanında klasik bakış açısının sürdürülmesi artık mümkün değil. Muhasebe mesleğinde de benzer durum söz konusu. Elde edilen gelişmeler sonucunda her bilim dalında olduğu gibi muhasebe bilimi ve mesleğinde de klasik bakış açısı gitmiş yerine gelişmeleri izleyen, analiz eden, yön veren bir muhasebe alanı ortaya çık-

mıştır ki, profesyonel muhasebe kavramıyla ifade edilecek kavramın içeriği oldukça önemlidir. Şimdi farklı bir bölüm açıldı muhasebe de farkındaysanız. Muhasebe uzmanı yerine muhasebe uzmanlığını konuşmaya başladık artık. Son yıllarda yaşanan ekonomik gelişmeler küreselleşme, yeni düzenlemeler ve dünya ticaretindeki rekabetçi ortam, muhasebe mesleğini derinden etkiledi. Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın önemli gerekçelerinden birisi, evrensel açılımlar. Dikkat edin, uluslararası finansal raporlama standartları, uluslararası denetim standartları, OECD, kurumsal yönetim ilkeleri, BASEL 2 ve bunun gibi, bu açılımlar ulusal düzenlemelere yansımaları artık bu değişimin etki alanına en yakın meslek gruplarından biri olarak meslek mensuplarımızı zorunlu olarak değişime itmekte. Değişmezsek bizi mecbur değiştirecekler. Bu değişim muhasebe mesleğinde uzmanlaşmayı da kaçınılmaz hale getiriyor. Günümüzde sermaye sınır tanımıyor arkadaşlar ve yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı da son yıllarda dünyadaki sermaye, hareketleri hızla arttı. Az önce Yönetim Kurulu üyemiz Burhan arkadaşımız söyledi Volvo çok kısa bir süreçte üç el değiştiriyor. Aynı ülkede değil, başka ülkeden başka ülkelere satılıyor. Biz dünyanın en büyük 17. ekonomisiyiz Türkiye olarak, 75 milyon nüfusumuzla, gelişen ekonomimizle.

Türkiye'de bu değişimden nasıl etkilenmiş doğal olarak etkilenmiş, 2000'li yılların başında 2005 yılında yaklaşık 10.000 olan, yabancı sermayeli şirket sayımız hızla artmış, 22.500'e gelmiş. Bu sayı, önümüzdeki yıl daha da artacak. Teknolojinin etkisi ile artık dünya bir köy haline gelmiş. Meslek mensubu olarak eğer biz bunlara ayak uyduramaz, yeni Pazar koşullarında müşterilerin duyduğu, farklı hizmet ihtiyaçlarına cevap veremez isek, hizmet kalitesini yukarı çekemez isek, sürekli kendimizi geliştiremez isek vay başımıza demekten başka yapacak bir işimiz yok. Evet, bu gelişmelerin içerisinde hiç değilse bizler muhasebe uzmanları artık az önce sözünü ettiğimiz konular ve diğerlerinde uzmanlaşmayı ve bunun şartlarının da konuşmaya başlamamızın zamanı. Nitekim kamu idaresinin vesayetinde olduğumuz, ya da onların verdiği görevleri yapmaya yeterli gördüğümüz yalnız vergi için, muhasebe yaptığımız sürece mesleğimiz durağanlaşır. Bu mesleğin ve meslek mensuplarının gelişimini engeller. Toplum nezdinde önemini azaltır. Kariyer mesleğinin mensuplarının işi bürosunda oturarak fatura ve belgeleri defterlere kaydetmek olmamalıdır arkadaşlar. Böyle düşünenlerin ya da zannedenlerin mesleğinde ilerlemesi mümkün değildir. Bu meslektaşlarımızla rutinin dışına çıkmak, yaşam kalitesini yükseltmek çok zor, hatta olanaksızdır.

Mesleğin gelişimi için meslek mensubuna, mesleğe başlamadan önce mesle-

ki etik kuralları uygulanarak mesleğin nasıl geliştirileceği kesin kavratılmalıdır. Mesleğin geleceği için bu çok önemli. Stajyerlerimiz, mesleğe yeni başlayan arkadaşların muhakkak mesleğin etik kurallarına uygunluğu ve nasıl gelişeceği konusunda fikir ve düşünceleri olmalı. Meslekte uzmanlaşmanın gerekli olduğunu, hepimiz kabul ediyoruz. Bunu kabul etmeyen, hiç kimsenin olduğunu zannetmiyorum. Bunu sağlamak için her alanda değil hangi alanda başarılı olabileceğine ilişkin, bilgi, ilgi ve yetenek testi yapılmalıdır. Bütün meslek mensuplarımız için. Böylelikle mevcut ve potansiyel müşteriler için bir değer yaratılmış olur. Bu konuda kimi programların üzerinde durulması bile önemli bir adımdır. Uzmanlaşma mesleğin, birincil önceliği olmalıdır. Meslek açısından belli konularda uzmanlaşma beraberinde kaliteyi getirir. Etkinlik sağlar ve verimliliği artırır. Bunu özellikle de mesleği uzun yıllar yapmayı düşünenlere ve mesleğe yeni girenler için önemle vurgulamak istiyorum. Bunun için öncelikle iş uzmanlık alanlarının belirlenmesine gelir. Günümüzde bağımsız denetimi bir çeşit uzmanlık alanı olarak görsek de ulusal bağımsız denetim şirketlerinin yeterli olduğunu söylemekte zorlanmaktayız. Dünyada yaşanan krizler, şirket batmaları ve bir dönem ülkemizde de batan şirket ve bankalar bizi bu düşünceye itmektedir. Bu bir neden olsa da gerçek şudur ki uluslararası tekeli muhasebe ve denetim firmaları ülkemiz muhasebe ve denetim kaynaklarını tekellerine almış durumdadırlar. Bunun sebebi yalnız onlar mı? Hayır, aynaya bakarak sorunun çözümü olup olmayacağına karar vermeliyiz. Ve kendimize ben neyim nerdeyim ve nerede olmalıyım sorusunu sorup cevaplarını da almalıyız. Ve onları onların nasıl bu işi başardıklarını çok iyi analiz etmeliyiz. Ancak bu alanların korunması tek başına meslek örgütlerinin ve bizim işimiz de değil. Kamunun da ilgi ve görev alanı olmalıdır. Bu aynı zamanda her kesimin topluma karşı olan sorumluluk anlayışının da bir bilincidir. Özellikle mesleki ve ahlaki standartlar için uygun mekanizmaların kurulması ve uygulanması esas olmalı. Öncelikle meslek mensupları olarak işlemlerimizi dürüstlikle ve yüksek standartlarla yaptığımızdan emin olmalıyız. Ancak ve ancak bu durumda başarıya ulaşabiliriz.

Meslekte ilklerin başlangıcı ile anılan İSMMMÖ 2009 yılında genel kurulunda aldığı karar ile meslekte uzmanlaşmanın önünü açarak İSMMMÖ Akademi'yi kurup meslekte uzmanlaşma projelerini başlattı. Tabii ki TÜRMOB desteği ve katkısı olmadan mesleğimizde hiçbir şeyin zirveye ulaşması mümkün değil. Bu nedenle bu proje şimdi TÜRMOB ile İSMMMÖ birlikteliğinde başlamış olup ileride ise tüm illerimizde hayat bulacağından benim hiçbir kuşum yok. İlk etapta akademi neyin uzmanlık alanları olması gerektiğini ve nelere öncelik verilmesini tartıştı. Diğer mesleklere bakıldığını-

da tıpta, mühendislikte olduğu gibi tüm mesleklerde bu mesleği yapanlar iki grupta toplanıyor arkadaşlar. Birinci grup uzmanlaşmayan genel kriterler içinde kalanlar örnek, sadece mühendis, inşaat mühendisi gibi, sadece doktor, genel tedavi gibi, diğer grup ise uzmanlaşan grup, statik mühendisi denilebilir, enerji mühendisliği, dahiliye uzmanı, ortopedist gibi. Şimdi muhasebe uzmanlığı da aynı yola girdi artık. Bir muhasebeci ile bir dalda uzmanlaşan muhasebeciler birbirinden farklı olacak. Bunu biz mesleğinde ilerlemeyi isteyen , meslek mensupları kadar gelişen ekonomik sistem istiyor.

Nitekim Kayseri Odamızın yapmış olduğu sektörel muhasebe uygulamaları sempozyumunda Genel Başkanımız Sayın Dr. Masum Türker açılış konuşmasında özellikle altını çizerek tüm meslektaşlarımıza şöyle sesleniyor ve uzmanlaşmanın esas olduğu söylemlerine başlıyordu. Tıpkı hekimlikte olduğu gibi muhasebe mesleğinde de farklı alanlarda uzmanlaşmaya gidilmelidir diyordu. Genel başkanımız. TÜRMOB olarak muhasebede uzmanlaşma alanlarının geliştirilmesine çalıştıklarını söyleyen başkanımız geliştirilen bu alanlarda muhasebecilerin uzmanlaşmasını sağlayacaklarını ve bu uzmanlık tescilinden sonra muhasebecilerin daha kaliteli hizmet vereceğini ve tüm meslektaşlarımızın bu uzmanlık programlarına katılmalarını beklediklerini özellikle belirtti. Bu çağrıya tüm meslektaşlarımızın kulak vermesini ve düşünmesini bekliyoruz. Çünkü bu çağrı mesleğimizin geleceğinin çağrısıdır arkadaşlar.

Aynı şekilde son iki yıldır İSMMMO Başkanı Sayın Yahya Arıkan'da her toplantıda her konuşmasında her demecinde ısrarla uzmanlaşmadan ve kurumsallaşmadan bahsediyor. Ve mesleğin geleceğinin uzmanlaşmadan ve kurumsallaşmadan geçtiğini söyleyerek, meslektaşlarımızın ilgisini bu konular üzerine çekmeye çalışıyor. Ve bu düşüncesini de akademiye kurarak eyleme geçiriyor.

Her iki kurumun başında ki bu iki başkanın söyledikleri uluslararası uygulamalardan ve araştırmalardan edindikleri bilgi ve tecrübelerinden, gördüklerinden ve dünyada ki mesleki gelişmelerin geçirdiği evreleri gözlemlerinden kaynaklandığını çok iyi biliyoruz. Çünkü o gözle bakar ve bakış açımızı da geniş tutar isek, mesleğin geleceği yerin kurumsallaşmaktan ve uzmanlaşmaktan geçtiğini başka bir olasılığın olmadığını hepimiz görebiliriz. Buna niye ihtiyacımız var diye soracak olursanız. Muhasebe uzmanının bilmesi ve ilgilenmesi gereken konuların bazılarını, gözden geçirmemiz gerekiyor. Acaba muhasebe uzmanının konusu büroda oturup defter yazıp, beyanname yapmak mı?

Şimdi görsele bakalım. Neler görüyoruz arkadaşlar? Türkiye’de ve dünyada muhasebe uygulamalarını, meslek uzmanı, muhasebe uzmanı bilmek zorunda, ulusal ve uluslararası finansal raporlama standartlarını bileceksiniz. Uluslararası denetim standartlarını bileceksiniz. konsolide finansal tablo hazırlamayı bileceksiniz. Nakit akım tablolarını hazırlamayı bileceksiniz. Yabancı para ile raporlamayı bileceksiniz. Şirketlerde grup raporlarını bileceksiniz. Uygulamalı finansal analiz tekniklerini bileceksiniz. USG, UFRS’leri karşılaştıracaksınız. Kobi UFRS leri ile normal UFRS arasındaki benzerlikleri, farklılıkları göreceksiniz. Türkiye’de ve dünyadaki vergi uygulamalarını takip edeceksiniz. Maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesi bileceksiniz. Vergi mükellefligi, kurumlar vergisi, gelir vergisi, katma değer ve diğer dolaylı vergileri bileceksiniz. Transfer fiyatlandırması, örtülü sermaye kazanç, vergi gelirlerine ilişkin, çifte vergilendirme, görselde yazdığım tüm bunları bileceksiniz.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz profesör çıkmış kürsüye anlatacak. Salonda bir kişi var. Çok kötü morali bozulmuş. Tam dönecek fakat bir de bilimsel bir olay var geri de dönemez. Demiş ki oturan kişiye arkadaş demiş salonda kimse yok. Bir siz varsınız bir de ben varım. Ne yapmamı istersiniz? Oturan kişi kalkmış efendim ben zavallı biriyim ben bir seyisim bilimsel toplantıdan hiçbir şeyden anlamam. Ama demişim ben tavlaya gitseydim oradaki atların hepsinin kaçtığını görseydim. Yem vermek için çuvalların hepsi orada dururken o atların hepsi kaçtı diye tavlada kalan bir ata yem vermezlilik etmezdim. O atı beslerdim demiş. Anlaşıldı demiş profesör başlamış anlatmaya. Anlatmış, anlatmış, anlatmış aşağı yukarı üç dört saat sunum yapmış tık çıkarmadan seyis dinlemiş. Dördüncü saatin sonunda profesör seyise dönmüş nasıl demiş memnun kaldınız mı? Valla memnun kaldım fazla da bir şey anlamadım ama demiş ben seyisim demiş tavlaya gitseydim atların hepsinin kaçtığını ve tavlada bir tane at durduğunu görseydim bütün yemleri aynı ata vermezdim demiş. Sayın başkan yem çok ama bırakacağım yarısını merak etmeyin.

Evet, hemen toparlıyorum. İşte bu başlıklarla bizim uzmanlık olaylarımız başladı. İSMMMO Akademi uzmanlık konularını belirledi. Adli muhasebe uzmanlığı iki sınıf olarak faaliyetine geçti. Şimdi yeni konularımız açıldı. Bağımsız adli muhasebe uzmanlığı devam ediyor. Şirket marka değerlendirme, yabancı sermayeli şirketlerde muhasebe uzmanlığı, statik yönetim muhasebesi uzmanlığı, iç denetimi uzmanlığı, kurumsal derecelendirme uzmanlığı. Mayıs ayında bu uzmanlıklarda başlayacak ve devam edecek. Alt konularına hemen kısaca bakın. Yabancı sermayeli şirketlerde neler gündeme getiriliyor. 240 saatlik bir program eğitim süresi var. Akademisyen ve uygulamacılar anlatıyor.

Hedef kitle, tamamen meslek mensubu vergi mükellefleri yani yabancı sermayeli şirketlerde vergileme ve vergileme ile ilgili tüm birimler. Sırf yabancı sermayeli şirketler ait. Yine yabancı sermayeli şirketlerde muhasebe ve raporlama. İşte gördüğünüz gibi görselde. Özellikle mevzuat konuları var. Yabancı sermaye şirketleri ile ilgili. Sırf bu yani bu eğitimi alan arkadaşımız artık sadece bu konuda uzman olacak. A'dan Z'ye bu konunun hep her şeyini bilecek. Sistemimiz artık buraya gidiyor. İşte yabancı sermaye şirketlerinde danışmanlık hizmetleri, bir programımız şirket marka değerlendirme uzmanlığı sertifika programı var. İşte görüyorsunuz şirket değerlendirme, maddi olmayan duran varlık değerlendirme, marka değerlendirme, gayrimenkul değerlendirme, müşteri değerlendirme, stratejik mali yönetim muhasebesi uzmanlık sertifika programı, 120 saat eğitim programı var. Eğitim akademisyen uygulamacılar tarafından veriliyor. Bütün eğitimlerin tamamı, hepsi meslek mensuplarımıza yönelik, hiç kimse başarı merdivenlerini elleri cebinde tırmanmamıştır. Reklamlar sizleri de bekliyoruz. İşte adres İSMMMO Akademi, lütfen ziyaret ediniz. Sizler içinde muhakkak bir şeyler var. Hoşça kalınız.

Feyzullah TOPÇU
Oturum Başkanı
İzmir SMMM Oda Başkanı

- Değerli arkadaşlar öncelikle bizden sonra panelde konuşacak arkadaşlardan özür diliyorum. Çünkü süreyi çok aştık. Bu arada öncelikle gene sevgili konuşmacılara bu arada oturumda konularımıza katkı koyan, soru soran değerli meslektaşlarımıza teşekkür ediyorum ve oturumu kapatıyorum. Hepinize iyi yolculuklar diliyorum.

PANEL

**FORUMUN GENEL
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Nail SANLI
Oturum Başkanı
TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı

- Sayın Genel Başkanım, değerli oda başkanları, değerli katılımcılar, Forumumuzun son oturumu, panel kısmında ve son anlarında birlikte olmak üzere tekrar birlikteyiz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şehirlerimizden, Odalarımızdan gelen üyelerimizin, konuklarımızın büyük bir kısmı bu saatleri yolda geçirmek üzere her ne kadar ayrılmış olsalar bile siz değerli katılımcılardan bu paneli bekleyip, dinleme lütfünü ve zevkini bize yaşatan arkadaşlara ayrıyeten özellikle teşekkür ediyorum.

İki gündür bu Forumda 20 yıllık meslek hayatımızı, mesleki yaşantımızın yasalama sürecimizin, etkinliklerimizin, çalışmalarımızın bir bilançosunu ortaya koymak istedik. Ve toplam 5 oturum, biraz sonra gerçekleştireceğimiz bir panel çerçevesinde 9'u açılış konuşmacısı olmak üzere toplam 30 tane arkadaşımız bu gündemi değerlendirdi. Ve mesleki örgütlenmeden, unvanlar arası ilişkiler ve mesleki disiplin, aday meslek mensubunu yetiştirmekte meslek mensubunun rolü, günümüzde uygulanan ve yaşanan mesleki sorunlar, meslekte standartlaşma mesleğin geleceği, kurumsallaşma ve kurumlar arası ilişkiler bu Forumumuzda ele alındı. Ve üye yapımız, Oda sayımız, üye dağılımımız, Genel Sekreterimiz ve diğer yöneticilerimiz tarafından ele alındı. Ben ek-sik kalan bir iki tane hususu da tamamladıktan sonra iki tane değerli panelistimize söz vereceğiz ve toplantımızı da sizlerle birlikte kısa bir süre içerisinde bitirmeye çalışacağız.

20 yıllık süreçte, geriye dönüp baktığımız zaman 19 tane Genel Kurul, 55 tane Başkanlar Toplantısı, bu gerçekleştirdiğimiz Forumla beraber 5 tane Muhasebe Forumu, 4 tane Türkiye Muhasebe Sempozyumu ve bizim için uluslararası çapta da çok önemli, itibar anlamında kazanım kazandıran, muhasebe olimpiyatı niteliğindeki 17. Dünya Muhasebe Kongresi. Ki bu kongre 3.600 kişi yabancı ülkelerden ve 2100 kişi de Türkiye'den katılmıştı; toplam 5.600 katılımla gerçekleştirdiğimiz bir dünya kongresiydi. Sayısız eğitim faaliyetleri ve bölge toplantıları gerçekleştirildi bugüne kadar. Özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir Odalarımızın gelenek haline gelmiş sempozyumlarının yanı sıra

ra; Kocaeli, Konya, Sakarya, Kayseri, Adana ve Yeminli Odalarımızın birlikte gerçekleştirdiği sempozyumlar dizileri oluşturuldu bu 20 yılda. Bundan ayrı eğitim ve sınavlara yönelik kitaplarımızla, uzaktan eğitim programımızla, eğitim çalışmalarımızla eğitime büyük bir önem veriyoruz ve bunu sürdürüyoruz. Bir başka meslek mensuplarımıza iftiharla sunduğumuz, LUCA Muhasebe Eğitim Programımız büyük bir başarı ile hizmet vermeye devam ediyor. IFAC'ın, yani Uluslararası Muhasebeciler Federasyonunun, Akdeniz Muhasebeciler Federasyonunun, Avrupa Muhasebeciler Federasyonunun ve Güneydoğu Avrupa Muhasebe Gelişim Ortaklığının üyeleriyiz. Uluslararası çapta da ilişkilerimiz bu boyutta. ACCA'nın ve Edinburgh Grubunun da içindeyiz ve onlarla işbirliği yapmaktayız. Uluslararası kuruluşlarla da diğer kuruluşlarla da çalışmalarımız devam etmektedir.

Özetle baktığımız zaman 20 yılda mesleğimizin kilometre taşları olarak tek düzen hesap planı, işletme yönetim merkezleri, beyanname imzalatma mecburiyeti, Mükerrer 227, "Angaryalara Hayır!" etkinliklerimiz, enflasyon muhasebesi, mali tatil, Yönetmelik değişikliklerimiz, haksız rekabet ve etik kurullarımız 20 yıllık kazançlarımızdan ve önemli kilometre taşlarımızı oluşturmaktadır. 20 yılı böyle geride bırakırken böyle önümüzdeki gelecek dönemler ve yıllar için neler yapmamız gerekiyor ve bunlar için neler yaptık?

Her şeyden önce TÜRMOB, uluslararası çalışmaları da gözeterek 2010–2015 Eylem Planını hazırlamış ve yayınlamış durumdadır. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonunu ile yürüttüğü düzenlemelerin uluslararası standartlara uyum projesi çerçevesinde bir eylem planı hazırlandı ve bu IFAC'ın da internet sitesinde yayınlandı. Bunda amaç; Türkiye'deki bütün serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerin dünya standartları çerçevesinde en yetkin, en etkin bir durumda mesleklerini yapmak ve saygın bir duruma onları getirmektir. Bu eylem planımızın içerisinde yedi tane hedef ve başlık bulunmaktadır. Kısaca onları size aktarmak istiyorum, bu yedi hedef;

Kalite güvence sisteminin kurulması ve bu sistemin uygulanması,

Uluslararası eğitim standartlarının benimsenmesi ve sürekli mesleki eğitim gelişim merkezinin kurulması,

Uluslararası denetim ve güvence standartlarına uyum,

Uluslararası kamu sektörü muhasebe standartlarına uyum,

Mesleki soruşturma ve disiplin uygulamalarının gözden geçirilmesi,
Uluslararası finansal raporlama standartlarına uyum ve sonucusu da,
Etik kurallara uyumun sağlanması ve süreçlerin gözden geçirilmesi.

Noktasındaki eylem planımız bu yedi başlık altında içeriği ile beraber IFAC'a teslim edilmiş ve üyelik beyannamesinde bu taahhütleri temin edeceğimize dair imzamızı atmış bulunmaktayız. En azından beş yıllık süreçte bunu gerçekleştireceğiz ama bildiğiniz gibi 2008–2010 içinde bulunduğumuz sürede iş başına Doktor Masum Türker Genel Başkanlığındaki Yönetim Kurulumuz 2023 sürecine kadar bir çalışma benimsemiş ve 2023 Cumhuriyetimizin 100. yılında da mesleğimizin geleceği noktayı o gün için bir hedef olarak koymuştuk ve orada da bir strateji belirlememiz olmuştu, ondan haberdarsınız.

Ben böyle minik bir çerçeve çizdikten sonra fazla da vaktinizi almadan bütün Oda başkanlarımız, TÜRMOB yöneticilerimiz, katkı sunan siz değerli arkadaşlarımızın bir değerlendirmesini yapmak mümkün ama amacımız bu toplantıdan, bu forumdan teknik anlamda konuşulanlar neler yapılırsa hayata geç, teknik anlamda bunlardan hangilerine ihtiyacımız vardır, hangi yolu izlememiz gerekiyor ve bu toplantı bize neyi anlattı, ne istendi, bizlere hangi mesajlar verildi kısmını ben değerli iki tane hocamız burada, teknik yönüyle de, akademik yapılarıyla da ele alacaklar. Sizlere minik, 15-20'şer dakikalık bir sunumla bu forumun bir değerlendirilmesini yapacaklar. Ben hemen vaktinizi fazla almadan kürsüyü de terk etmeden birinci sözü Profesör Doktor Sayın Cemal İbiş'e vermek istiyorum. Ve buyurun Hocam diyorum.

Prof. Dr. Cemal İBİŞ
Marmara Üniversitesi

- Sayın TÜRMOB Genel Başkanı, TÜRMOB'un sayın kurul üyeleri, odalarımızın sayın başkanları ve odalarımızın sayın kurul üyeleri, sayın delegeler, sayın meslektaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu Forumu düzenleyen TÜRMOB ve ev sahipliği yapan Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odamıza da çok teşekkür ediyorum.

Burada iki gündür sayılar verildi, çok sayıda konuşmacı mesleğin 20. yıl bilançosu üzerinde görüşler açıkladılar, öneriler sundular ve gelecekle ilgili düşüncelerini belirttiler. İlk oturumdan son oturma kadar bütün oturumları izledim, bütün

değerli konuşmacılarla ilgili kısa kısa notlar aldım. Ben de izninizle çok sürmeyecek kısa bir değerlendirme yaparak huzurlarınızda ayrılacağım.

Türkiye muhasebe forumlarının amacı, bize dağıtılan kitapta aynen şu şekilde aktarılıyor; "Mesleğimizin yarınlarına ışık tutacak görüş ve önerileri meslektaşlarımızla belirlemektir." Bu forumlar, bugün 5.'sini yapıyoruz, 4 tanesi yapıldı amaç; mesleğimizin yarınlarına ışık tutacak görüş ve önerileri meslektaşlarımızla belirlemektir. Peki, bu forumda amaç çerçevesinde neler yaptık ve bu amaca ulaştık mı ben izninizle yine bunu kısaca size aktarmaya çalışacağım.

Muhasebenin önemi konuşuldu, muhasebenin önemine Dünya Bankası Türkiye temsilcisi Frederick Temple 12 Ocak 1994'te şöyle bir sözle belirtiyor. Diyor ki; muhasebe, finansal raporlama ve denetim konusunu bir fiziki altyapı olarak bir ülkenin ekonomik kalkınmasında bir özel altyapı olarak algılıyoruz. Bir ülkenin ekonomik kalkınmasında muhasebenin yeri bugün tartışılmıyor! Biz tabii sorunlarımızı tartışıyoruz. Biz de bunu tartışmıyoruz. Burada benim izlediğim bütün konuşmacılar muhasebenin önemi üzerine tersi yönde hiçbir şey söylemediler. 20. yıla gelince; mesleğimizin 20. yılı, meslek yasamızın 20. yılı. Peki, bu 20 yıla gelmeden neler yapıldı? Hayat, ancak geriye bakarak anlaşılabilir ancak ileriye doğru yaşanır, biraz geriyi de bilmek lazım diye düşünüyorum. Bu meslek yasaları İngiltere'de 1870, Fransa'da 1881, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1886, Hollanda'da da 1895, Yunanistan 1950, Nijerya'da 1955 yılında yasal statüye kavuşmuş. Bizim ülkemizde

1989! Buraya gelmeden önce bakıyoruz hiç mi çalışma yapılmadı? 1989'a gelinceye kadar, onların da hakkını vermek lazım, bu yasa çalışmaları 1932 yılından başlayarak bugüne geliyor. Yani 'Roma bir günde kurulmadı' derler, bu meslek yasası bir günde oluşmadı, bunun geçmişine baktığımızda 1932 yılında bu mesleğin yasallaşmasıyla ilgili çalışmalar görüyoruz. 1942 yılında Eksper Muhasipler ve İşletme Organizatörleri Derneği'nin bir çalışması var. Ki bu dernek 1967 yılında isim değiştiriyor, Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği oluyor, yine bir öneri hazırlıyor, 1974 yılında Türkiye Muhasebeciler Dernekleri Federasyonu, 1976 yılında Mali Müşavirler, Muhasebeciler Birliği dernekleri kurulmuş ve bunlar bu mesleğin yasallaşmasıyla ilgili büyük mücadeleler vermiş, hepsini saygıyla anıyoruz. Burada, huzurunuzda emeği geçen, 1989 yılında yasası çıkan bu meslekte emeği geçen herkesi saygıyla anıyoruz.

5. Türkiye Muhasebe Formunda, öne çıkan konulara baktığımızda sorunlar sıralandı; tahsilat sorunu, haksız rekabet sorunu, angaryalardan bahsedildi, aşırı iş yüklerinden, YMM-SMMM ilişkilerinden, orada yaşanan sorunlardan bahsedildi, yoğun iş yükünden bahsedildi. Bu sorunların çözümü ve gelecekle ilgili olarak da öneriler vardı. Küreselleşme ki bu güne bizi getiren bazı olaylar var. Günümüzde üç temel olgunun çok önemli olduğu belirtilerek altı çiziliyor. Nedir; küreselleşme! Nedir; bilgi teknolojileri! Nedir; bilgi yönetimi! Üç tane çok önemli faktör var. Aslında geleceğimizi de önemli ölçüde belirleyecek üç tane çok önemli faktör. Bu faktörler dikkate alındığında öneri olarak benim tespitlerim şu şekilde sorunların çözümü için; toplam kalite yönetiminde mesleki eğitimin kurumsallaştırılması ve etkinleştirilmesi gerekiyor. Yani 24 saat eğitim verilebilecek bir yapının ki var, bunun tamamlanması, bu eğitimlerin yapılması. Uzmanlık eğitimlerinin yapılması, akademi, üniversite konuşuluyor. Sayın Genel Başkan açılış konuşmasında diyor ki, hedefimiz üniversite kurmak, TÜRMOB üniversitesini kurmak, tamamen bu alanda akademik çalışmaları geliştirmek, e-enstitüyü Sayın Yahya Arıkan İSMMMO Başkanımız e-enstitüyü kurduk, faaliyete geçirdik, lütfen izleyin diyor. 24 saat eğitim! Zaman ve mekan kısıtlaması olmaksızın eğitim alınabilecek bir alt yapı! Meslek mensuplarının bireysel çalışmalarının kurumsal yapılara taşınması, yine Sayın Arıkan belirtiyor. Nedenleri de açıklanıyor; neden kurumsallaşma? Kurumsallaşma çünkü küresel risklere karşı güçlü olmamız gerekiyor, bir risk var, küresel risk var. Geleceğimizi de etkileyecek küreselleşme bir risk olarak karşımızda duruyor. GATS Anlaşmaları bizi sıkıştırıyor. Sayın Tuğrul Hocam Dünya Muhasebe Kongresi sonrası dedi ki; 500 tane Ni-jeryalı geziyordu ortada, bunlar niye geldiler bu ülkeye ve kendisi de açıklı-

yordu. Bizi tehdit ediyorlar, acaba Türkiye’de ben bu mesleği yapabilir miyim? İngilizce biliyor bakıyorsunuz, İngiltere’den ruhsat almış, Türkiye’de bu işi yaparım mı diye serbest hizmet anlaşmalarıyla bir tehdit! Dolayısıyla küresel tehlikeler var. Yabancı sermayeli şirketlere hizmet vermek için kurumsallaşmak gerekiyor. Yeni Türk Ticaret Kanunu tasarısındaki mesleki gelişmelere uyum sağlayabilmek için kurumsallaşmak gerekiyor. Uluslararası mesleki standartların uygulanabilmesi için denetim standartları burada sayıldı, finansal raporlama standartları bunlara uyum sağlamak için kurumsallaşmak gerekiyor. Müşterilere toplam kalite yönetimi çerçevesinde muhasebe denetim danışmanlık hizmetleri sunmak için kurumsallaşmak gerekiyor. Ve toplam kalite yönetiminde mesleki eğitim için kurumsallaşmak gerekiyor. Bir çıkış yolu kurumsallaşmak.

Bir diğer yöntem, mesleki uzmanlık alanlarının oluşturulması, çok konuştuk. Evet, sorunlar var, bakıyorsunuz meslek mensuplarının yaptığı işler birbirine benzer, artık bunun aşılması lazım. Uzmanlaşma şart! Yeni iş alanlarının oluşturulması lazım, konuşuyoruz. Evet, TÜRMOB kamu kurumu niteliğinde bir meslek birliği, kamu hizmeti yapıyor. IFAC’ın da kuruluş amacına bakın lütfen kamuya hizmet etmek var. TÜRMOB’da bunu yapıyor. Burada yeni iş alanlarının oluşturulması gerekiyor, burada konuşuldu, birkaç tane de ben sayayım; belediyelerde denetim! Belediye denetim istiyor, yapalım! Baktığımızda çok özel, çok spesifik bir alan, bunun gibi birçok alan sayılabilir, sadece bir örnek olsun diye verdim. Muhasebe büro yönetim rehberlerinin hazırlanması, muhasebe bürolarının daha verimli, daha etkin çalışabilmesi için neler yapılabilir bunlarla ilgili standartların oluşturulması gerekiyor. Dünyadaki gelişmelere paralel ortak muhasebe dili çalışmalarında daha etkin olunması, bir an önce bunlara adapte olunması gerekiyor geleceğimiz için. Bağımlı çalışan muhasebe mensubunun geleceğinin planlanması lazım, evet, burada bu Forumu izlerken Sayın Arif Aytul bana örnek veriyor; Türkiye’de faaliyette bulunan bir şirket muhasebe departmanını kapatıyor, Güney Afrika’da muhasebe tutturuyor. Ne olacak bağımlı çalışanlar? Hiç, pek konuşulmadı. Bu sorunları konuşmamız gerekiyor geleceğimizi planlarken.

Teknik donanım olarak kurumsal altyapının güçlendirilmesi ve e-devlet veri tabanındaki bilgilerin meslek mensuplarınca etkin kullanımı gerekiyor. Evet, işte biliyoruz kotalar vardı, kotlar vardı kapattılar, ne olduğunu bilmiyoruz. Yine meslek mensubunun tahsilat sorununun çözülmesi gerekiyor, bununla ilgili çalışma bu Türkiye’nin neresine gidersek gidelim böyle bir sıkıntı, Sayın Bursa Odası Genel Sekreterimiz de sundu, burada da en büyük sorun. Mu-

hasebe uygulamalarındaki bürokrasinin azaltılması gerekiyor. Bu bürokrasiyi çözmemiz lazım. Mesleki emeğin rasyonel belirlenmesi için zamana dayalı ücret tarifesinin kabul edilip uygulamaya geçilmesi gerekiyor. Bu da yine gelecekte yapmamız gereken. Sosyal sorumluluk kapsamında kamuoyu için etkin ve verimli toplumsal raporların hazırlanmasına devam edilmesi gerekiyor TÜRMOB'un sesinin duyurulabilmesi için. Devlet kurumlarıyla verimliliğin artırılabilmesi için etkin ve uyumlu çalışmaların sürdürülmesi gerekiyor. İş dünyası eğitilmesi lazım, Sayın Tümer biraz önce bana çıkmadan dedi ki, "Hocam, siz muhasebeyi nasıl anlatıyorsunuz Allah aşkına?" ne yapıyorsunuz, ticari işlem, mal aldı mal sattı, kim, tüccar. Devlet nerede? En son kar hesaplandıktan sonra, peki, biz niye bu kadar devlete takılıyoruz diyor. İşadamları nerede? Neden bunları biz bulamıyoruz, neden bunlarla birlikte olmuyoruz, iş dünyasıyla iş birliği! Onlarla bir araya gelmek, onlarla oturup çalışabilmek. Ve üniversitelerle tabii işbirliği, bugün bütün illerde üniversiteler var, bu üniversitelerle meslek örgütünün iller bazında işbirlikleri çok büyük bir güç. Bundan, bu enerjiden yararlanmak lazım. Yine bir öneri Sayın Arif Aytulun; Gelir İdaresi'nin özerkleştirilmesinden söz ediyor, ben buna katılıyorum. Gelir İdaresi özerkleşmesi lazım, yani IMF de bunu istiyor biliyorsunuz, bastırıyor, bu nedenle anlaşıyorlar. Gelir İdaresi özerkleştiği takdirde biz belki Gelir İdaresiyle olan birçok sorunumuzu da aşabiliriz diye düşünüyorum.

Evet, efendim ben son bir şey söyleyip huzurlarınızdan ayrılacağım. Charles Darwin'in bir sözü birçok yerde kullanıyorum, burada sizlerle de paylaşacağım. Charles Darwin diyor ki, "Hayatta kalanlar türlerinin ne en güçlüsü ne de en zekisidir. Hayatta kalanlar, kendini değişime en çok uydurabilenlerdir."

Gelecek forumlarda görüşmek üzere saygılar sunuyorum. Çok teşekkür ederim.

Nail SANLI

Oturum Başkanı

TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı

- Profesör Doktor Sayın Cemal İbiş Hocamıza çok teşekkür ediyorum. Cemal Hocam özellikle 20 yılı değerlendirirken, 20 yıllık süreçte Türkiye'deki yasal statüye kavuşma sürecini uluslararası bir kıyaslama ile dile getirdi. Arkasından bu formda mesleğimizi etkileyen faktörleri dile getirdi. Onun arkasından

mesleki ulusal ve uluslararası alanlarda mesleğimizi sıkıştıran ve tehdit unsurlarını sıralamaya çalıştı. Bir de son olarak da toplam kalite güvence sistemi içerisinde özellikle kurumsallaşma, mesleki uzmanlaşma, yeni iş alanlarının yaratılması, standartlaşma, muhasebe dilinde uluslararası bir adaptasyon, teknolojinin etkin kullanılması, tahsilat sorununun çözülmesi, bürokrasinin azaltılması, iş dünyası ile ve üniversitelerle işbirliğinin önemini vurguladı.

Kendisine teşekkür ediyoruz, hemen gecikmeden sözü Sayın Serdar Özkan'a veriyorum. Buyurun Hocam.

Doç. Dr. Serdar ÖZKAN
İzmir Ekonomi Üniversitesi

- Efendim, hepinize saygılar sunuyorum. İki günlük forum tamamlanmak üzere, en zor konuşmalar değerlendirme konuşmaları, çünkü konu başlıkları çok farklı olabiliyor, bunları toparlayıp da sunabilmek hakikaten daha zor, umarım sizi sıkmadan toparlayabilirim.

Şimdi, Cemal Hocam biraz önce dedi ki, bütün bunlar başımıza geliyor dedi ve üç tane kavramdan bahsetti. Küreselleşme, bilgi teknolojileri ve bilgi yönetimi. Şimdi ben de bir üç kavramdan bahsetmek istiyorum. Bu da günümüzün üç önemli kavramı bunlarla bağlantılı olarak, bir tanesi;

hesap verilebilirlik, bir tanesi; şeffaflık, bir tanesi; sürdürülebilirlik. Şu anda dünya üzerinde aklı başında herkes bu üç kelimeye takılmış durumda. Herkes hesap verecek yaptığı konuyla ilgili herkes. Herkes şeffaf olacak, her şey şeffaf olacak ve bunları sağlayarak sürdürülebilirliği sağlayacak. Meslekteyse meslekte sürdürülebilirlik, ekonomideyse ekonomide sürdürecektir, herkes şeffaf olacak ve yaptığına hesabını verecek. Hesap verme meselesi gündeme geldiğinde dünyanın elindeki en önemli enstrüman muhasebe! Çünkü siz ne yapıyor olursanız olun, sonuçta yaptıklarımızın sonuçları raporlanıyor yani muhasebeye yansıyor ve muhasebe raporları çıkıyor. Dolayısıyla dünya ekonomisi, isterseniz ekonomik alanda alın, isterseniz sosyal alanda alın, isterseniz siyasi alanda alın, isterseniz forumun ismine bakalım; 20 yılın bilançosu, yine muhasebe alırız. Aynı bunun gibi, dolayısıyla dünya muhasebeye

artık farklı bakmaya başladı, ne adına? Herkesin hesap vermesi adına! Diyor ki, Cemal Hocam biraz önce belediyelerde denetim, yine başka konuşmacı dedi ki, vakıflarda denetim. Artık her yerde denetim, dolayısıyla muhasebecinin bu anlamdaki rolü o yüzden önemli hale geliyor, giderek karmaşıklaşıyor. Şimdi meslekte 20. yılı konuşuyoruz, meslek 20 yıl önce kurgulanmış. Bir şey nasıl kurgulanır? Önce yasanın yaparsınız sonra o yasaya uygun olarak faaliyet gösterecek insanlar dersiniz, 20 yıl önce kurgulanmış bir meslek, dünya bu kadar değişince o kurguyla yürüyemiyor. Bir meslek kurgulandığında bundan 20 yıl önce bu aynı zamanda şu da demek, bu mesleğe girecek olanların, yani meslek mensuplarının da nasıl olacağını kurguluyor, onu şekillendiriyor. Diyor ki, işte muhasebe mesleği budur, muhasebe mesleği bu çerçevede yapılacaktır, insanlar da, o zamanki gençler de diyorlar ki ben bu çerçeveye uygun çalışabilirim diyor ve muhasebe mesleğini seçiyor, sınavlara giriyor veya sınavlara girmiyor, o zaman sınav da değil hani öncesinde, geliyor ve giriyor.

Fakat şimdi dünyanın muhasebeye bakış açısı değişti. Dolayısıyla 20 yıl önce kurgulanmış bir meslek bu yasayla artık gidemedi. O yüzden son değişiklikler yapıldı, tabii marifet yasayı yapmak marifet ama asıl önemli olan o yasanın ve o yasanın gerisindeki dünyadaki o ruhun uygulamaya geçirilebilmesi. Sıkıntılar buradan kaynaklanıyor. Şimdi ben iki gün boyunca yine dinledim, çok sıkıntı var. İşte ne var? Tahsilat sorunu var, işte o formlar, işte Maliye Bankalığı ile ilgili sorunlar falan. Bunların hepsi aslında geçici sorunlar, bunlar buzdağının üstündeki kısım. Asıl buzdağının bir altı var, dünyada bu yeni kurguya göre muhasebe mesleğinden beklentiler diye. Bu kurgu, buzdağının altındaki o çok büyük kısım çünkü günlerimizi Ba Bs formuyla, günlerimizi tahsilat sorunuyla, bu nasıl çözülecek, o çözsün, bu çözsün diye geçirirken zaman kaybediyor da olabiliriz. Çok kısa zaman içerisinde tahsil edecek alacağımız olmayabilir. En önemli problem bu, şimdi buna hazırlık yapmak gerekiyor. İki günden beri aslında bunlar, hatta uzun yıllardan beri çok başarılı bir şekilde TÜRMOB tarafından aşağıya doğru anlatılmaya çalışılıyor. Şimdi, bir kere muhasebe pozitif bir alan, yani işte bu buzdağının altını ve üstüne gördükten sonra muhasebeci dediğin pozitif bir şekilde yaklaşarak, yani artıları eksileri görerek kendilerini bu yeni sisteme uydurmaları gerekiyor. Yine Cemal Hoca sözlerinin sonunu Darwin'le bitirdi. Darwin biliyorsunuz evrim teorisiyle açıklanıyor. Şimdi bu yeni dönemde her meslekte olduğu gibi, dilerse kendimden örnek veriyorum, akademisyenlerden de bir kısmı doğal selectiona uğrayacaklar ve yok olacaklar. Çünkü o kadar hızlı değişiyor ki, bizim şimdi bütün muhasebe kitaplarını değiştirmemiz gerekiyor, elimiz ayağı-

mız titriyor, o kadar kolay değil. Eskiden bir tek muhasebe kitabıyla işi idare ediyorduk, şimdi bir de onun denetimiyle uğraşmak gerekiyor. Yine onunla uğraşıyorduk ama şimdi bütün finansal tablo analizi kitaplarının baştan yazılması gerekiyor, çünkü finansal raporların şekli, şemali, içeriği, ruhu değişiyor, onun analizi de değişiyor. Düşünün şimdi bütün muhasebe literatürü dünyanın anlayabileceği tek bir dilden yazılmaya çalışılacak. Bu gerçekten çok büyük bir proje, çok büyük bir proje! Ve fakat genç akademisyenler, yani genç üniversiteler, genç meslek mensupları alanlarında bakıldığında çok kısa zamanda bu sorunu halledebileceğimizi düşünüyoruz. Yeter ki kalkışabileyelim. Bir kere şimdi bu yeni düzende muhasebe mesleği gerçek, dünyada algılandığı gibi algılanıyor, yani öyle algılanacak. Yani defter tutma anlamında değil, aksine ya da ne diyelim denetim ağırlıklı. TTK gelirse de yaygınlaşacak, şimdi biz neden denetimle fazla uğraşmıyoruz veya niye hala rolleri paylaşmadık? Mesela aramızdan bazıları ben defter tutmaya devam ederim, beyannameyle uğraşırım, işte vergiyle ilgili hizmetleri veririm. Aramızdan bazıları da ben finansal raporlama yapmak istiyorum diyebilir veya aranızdan bazıları ben danışmanlık hizmeti vermek istiyorum, finansal danışmanlık veya diğer sayılan adli muhasebe gibi uzmanlık alanları. Daha henüz onu yapmış durumda değiliz. Neden, çünkü yine pozitif bakış açısıyla bakarsak eğer, pozitif mantıkla şu anda gündemde olan olmayan, yasalaşmamış olan bir şeyle ilgili olarak niye kendimi yorayım diye bir algının içine de girmiş olabiliriz. Fakat inanın hazırlık dönemi çok uzun dolayısıyla bir an önce bazı şeylere karar vermek ve harekete geçmek gerekiyor, bunu söylemek gerekiyor. Şimdi dolayısıyla kısa bir zaman içerisinde yüz kasa ,yüz bire alınan çekler denen o cendereden kurtulmak üzereyiz. Ne mutlu ayriyeten onu söylemem lazım.

Şimdi, geldik bu yeni dönemde meslekte kurumsallaşma, belki de en önemli konulardan bir tanesi uzun uzun üzerinde de konuşuluyor, meslekte kurumsallaşma dendiği zaman işte yasada da onunla ilgili çalışmalar yapıldı, şirketleşme, uzmanlaşma hep bunlar birbirini tamamlayan şeyler. Tabii belki daha şey konuşmak lazım, ekip çalışması diyelim isterseniz. Ekip çalışması, herkes her şeyi yapamayacak, yani bir konuda uzman olacak, o, o konuda uzman olacak, bunlar bir araya gelecekler, bunlar isterlerse ayrı ayrı yerlerde olsunlar isterlerse şirketleşsinler ya şirket kurma mantığı böyle bir şey. Fakat gel gelelim şirket kurma meselesi kültürel bir problem, Türkler ortaklık yapmayı, şirket kurmayı pek sevmiyorlar. “Küçük olsun, benim olsun!”, “Allaha şükür ortaktan bu hafta kurtulduk!” türünden bir yaklaşım iş dünyasının her alanında olduğu gibi bizim alanda da olabilir bu kültürel durumdan

bir an önce kurtulmak gerekiyor. Ekip çalışması bu işin en önemli kısmı, siz şirketleşmeyle ilgili yasayla önünü açsanız da acaba mali müşavirler ya da meslektaşlar biz şirket kuracağız, biz işbirliği yapacağız, biz birlikte çalışacağız, ekip çalışması yapabileceğimiz türünden bir bakış açısına sahip olabilecekler. Belki biraz da bu kültürel, bu kültürümüzden gelen ortaklığı yapma alışkanlığını değiştirmek zorunda kalacağız önce.

Bir şey sürekli konuşuluyor, işte uluslararası denetim şirketleri ülkemizdeki denetim işini de ele geçirmeye çalışılıyor, dünyayı da ele geçirdiler falan tamam bunlar tartışılabilir. Fakat burada şuna dikkat çekmek gerekiyor, bu dünyadaki dört büyük denetim şirketi nasıl acaba bu kadar büyük hale gelebildiler? Yani bunların hikayesi nedir? Yani mesela isim de verelim, dört tane var zaten yani, diyelim KPMG, diyelim PricewaterhouseCoopers, diyelim Deloitte, diyelim ki işte Ernst&Young bunlar nasıl büyüdüler bu hale geldiler? Şimdi böyle konuştuğumuz zaman hiç bunlarla ilişkisi olmayanlarımız bunlar uzaydan gelmiş gibi Amerikalılar, Çinliler falan geliştiriyor, hayır Türkler çalışıyor orada, yani Türkiye'deki o dört büyük şirketle Türk mali müşavirler, bizim gibi mali müşavirler çalışıyor orada yani. Fakat bu organizasyon yapısı mesela çok enteresan olabilir, mesela bu şirketleşme, kurumsallaşma adımları atılırken onların organizasyon yapısı incelenebilir, nasıl bu şekilde kurabildiler, nasıl bu kadar büyüebildiler, nasıl bu kadar başarılı olabildiler, nasıl oluyor? Mesela Türkiye'de aldıkları paranın tamamını Amerika'ya mı gönderiyorlar, yoksa acaba bu kazanılan paralarla ortaklıkların yapısı nasıl paylaşılıyor? Bunların hepsi tartışılmaya açık olmalı ve tartışılmalı ve görülebilmeli. Ve eğer büyük denetim şirketleriyle eğer yarışmak veya onlarla çarpışmak, ne dersiniz adına ya da yarışmak diyelim daha güzel, rekabet anlamında gerekiyorsa bir kere o yapıyı anlamak gerekiyor ve tümünden böyle onlara tamamen karşıyız, onlar olmasın demek çok anlamlı gelmiyor bana. Eğer kurumsallaşma, şirketleşme vesaire falan diye bir şey konuşuyorsak onlar başarılı örnekler, başarılı örneklerin nereden, nasıl geldiklerini izlemek lazım, tarihçelerine bakmak lazım diye düşünüyorum. Ve mesela bu eğer uzmanlaşma, TTK'nın geçmesiyle beraber işte denetimin bu işin içerisinde girmesi, ta-

i
-
i bunlar tamamen işi değiştiriyor, yani yapılan işin teknolojisini değiştiriyor. Değiştirdiği zaman Maliyeyle ilgili olarak kalan kısım, sadece bir kısım kalıyor. Maliye Bakanlığı sizin işte adli muhasebe işinizle niye ilgilenir? Yani Maliye Bakanlığı sizin denetim meselesiyle niye ilgilenir? Onun derdi zaten vergiyle ilgili olan kısım değil mi? Dolayısıyla o zaman vesayet doğal olarak yalnızca belki sadece vergiyle ilgili kısımla ilgilenenlerimiz üzerinde kalabi-

lir. Diğerleri meslek tarafından kendi içerisinde örgütlenecek, onun kontrolü, eğitimi vesairesi falan yapılacaktır. Dolayısıyla vesayetten kurtulma yollarından bir tanesi bir an önce meslektaşların yaptıkları işi çeşitlendirmesidir, rolünü seçmesidir. Bir mali müşavirin her telden çalması, her şeyden anlaması zaten olanaklı değildir. Bunun yetenekle veya zekayla ilgisi yok, zamanla ve verimlilikle ilgisi var, öyle bir şeye gerek yok. O zaman da SMMM, YMM ayrımı gibi bir şey de zaten ortadan kalkar doğal olarak, herkes işini gücünü yapar, ekip halinde şirketleşerek, büyüyerek, gençleri içerisine alarak yürür gider.

Bu forumda tabii benim çok üzerine basarak vurgulamak istediğim sonuçta da bir stajyer arkadaşımızın, inşallah yoktur burada demiştim aslında ilk başlarda ama bir tanesi çıktı, bence çok olmalıydı da hadi buradan konuşulanlardan sonra inşallah bir tanesi yoktur da bunları duymamıştır falan diye ama duydular, yani yapacak bir şey yok. Şimdi bu stajyer meselesi tabii son derece önemli, bir kere stajyerlik bu mesleğin girişinde çok önemli bir şey. Bir de şuna katılmıyorum, bir çalışma vardı burada, tabii o çalışma Bursa yöresiyle ilgiliydi, işte soruyorlar gençlere muhasebeci olmak isteyenler kaç tane falan diye parmaklar aşağıya iniyor. Bu gerçek durum değil! Onu söyleyeyim. Bir kere muhasebeci, şunu söyleyeyim, fakültede bir kere şöyle problemler, olaylar yaşıyoruz; daha geçen hafta konuşuyoruz, öğrencilerden iki tanesi babaları mali müşavir olduğu için mali müşavir olmak istemiyorlar. Tek sebebi bu! Şimdi ben sürekli olarak mali müşavirlik böyle bir şeydir, şöyle bir şeydir, işte adli muhasebe, işte iç denetim, iç kontrol işte bu konuda uzmanlık sertifikaları var dünyada, öğrenciyken bile başvurup alabilirsiniz, dünya öyle şeyler getirmiş, alabilirsiniz dünyanın başka bir yerinden falan dediğimde çocukların gözleri açılıyor, biz mali müşavir olmak istemiyoruz çünkü babamız mali müşavir, onun hayatını görüyoruz. Şu cümle; “Adamın hayatı kaymış Hocam!” hakikaten kaymış, fakat ben de diyorum ki yani senden olmanı istediğimiz şey o değil, çok değişiyor. Dolayısıyla lütfen mesela ben her ağzımdan mali müşavir olun dediğimde babanın şu anda yaptığı işte formdu mormdu, internetin başında gittiymiş gitmediydi, SGK’dı falan, bunları düşünme! Başka bir şey vaat ediyorum diyorum. Öte yandan çok bilinçli işte İngilizcesi iyi olan, dünyayı takip eden öğrenci kısmı zaten olayı çözmüş durumda, onlar kafadan hiç düşünmeden mali müşavirlik belgesi almak ve bu alanda yürüyüp gitmek istiyor, çünkü bu alanda örnekleri görüyorlar. Eskiden, diyelim ki mali müşavir olmak istiyorsanız etrafınızdaki, Türkiye’deki mali müşavirlere bakarsınız, şimdi artık mali müşavirlik mesleği, konuşulduğu zaman dünyadaki mali müşavirlere bakabiliyor artık öğrenciler. Küreselleşme

böyle bir şey işte! Dolayısıyla hani biz Nijeryalılar gelir diye korkuyoruz ama belki Azerilerle, Türkler gelir hani oraya bizden de oraya giderler diye de çekinildiği dönemler hani gelecek. Bütün mesele artık her şeyi küresel ölçüde değerlendiriliyor. Bizim akademik dünyada da öyle oldu, yani eskiden bambaşka kurallarla çalışıyordu bu işler şimdi bambaşka kurallarla çalışıyorlar.

Çok uzatmadan şunu söyleyeyim; işte bu stajyerlere bir kere gerekli önemi vermek lazım, bu çocuklar zaten hele gençler staja başlama sınavıyla ki çok büyük bir şeydir, dünyada örneği de yok. Dünya gıptayla bakıyor, böyle bir sınavı nasıl getirebildiniz? Yani bu ne çok cesur bir şey ve çok da başarılı ilerliyor. Belki bağımsız yapıldığı için çok başarılı ilerliyordur, diğerleri sınavlarla ilgili bir şey demek istemem ama staja başlamayla gelenler onlar pek çok konuyu çok iyi öğrenerek geliyorlar, uluslararası standart vesaire konusunda daha bilgililer, yabancı dil düzeyleri daha iyi, hep gençler bizden daha iyi, benden sonra gelen okuldaki asistanlarım da benden daha iyi, doğrusu da bu zaten, böyle olması gerekiyor. Onların canı sıkılıyor olabilir bürolarda, yani mesela diyelim çocuk UFRS'yi öğrenmiş, maliyet muhasebesinin son durumunu öğrenmiş, onu öğrenmiş, bunu öğrenmiş üç yıl staj yapacak bütün öğrendiği şey vergi dairesini git Ba Bs'yi yaptır falansa eğer bu çok sıkıcı bir şey! Yani o çocuğu hiç oraya göndermemek belki çok daha iyi olabilir. Dolayısıyla bir mali müşavirin bir stajyerle beraber çalışması meselesi onun ona verecek şeyleri olması meselesi. Kendi işte günü takip etmeyen, yasaları, düzenlemeleri takip etmeyen, entelektüel olarak kendisini geliştirmeyen güzel güzel filmler izlemeyen, güzel kitaplar okumayan, dünyaya dair şeylerin farkında olmayan bir mali müşavirin, hatta bırakın mali müşaviri bir babanın yani çocuğuna verecek bir şeyi aslında yoktur. O çocuğu alıp başka bir yere götürmek lazım, aynı bu duruma düşmemiz gerekir. Stajyerler zaten bu mesleğin geleceği, dolayısıyla o yeni gelenlerle beraber ekip çalışması yapmak. Madem yeni geldin sen, anladığım kadarıyla UFRS öğrenmişsin, anlat bakalım deyip onun o dinamik, genç bilgisiyle sizin tecrübenizi birleştirebilecek bir ortaklık yapmak lazım. Yoksa yarın bu gençler ortaklıkları kurar, aralarına sizi almazlar. Hemen toparlıyorum, İzmir Odasının bir çalışması var, mentorlük, inanın ben İzmirli olduğum halde ben de çok ayıp, takip etmemişim ama Başkan eğer o mali müşavirlerin stajyerleriyle ilgili o çalışmasının sonuçlarını gönderirse, başka forumda tartışabilirse çok güzel olabilir. Üniversiteler, illerdeki üniversitelerle ilişki kurmak gerekir. Cemal Hocamın söylediği son derece önemlidir, bu iki açıdan önemlidir. Birincisi, bazı illerdeki üniversitelerin Odaya katacak çok şey vardır veya Birliğe, bazı illerdeki üniversitelere de bu Birliğin katacağı çok şey vardır. Dolayısıyla bu ilişkiyi kurmak gerekir,

şöyle söyleyeyim isterseniz; bu gemide hep beraber gidiyoruz, üniversite de küreselleşmeden etkileniyor, o da her şeyini değiştirmeye çalışıyor, örgüt de her şeyini değiştirmeye çalışıyor. Bazı Odalar daha yavaş bazıları daha hızlı doğal olarak, bazı üniversitelerde diğerlerine göre daha yavaş, daha hızlı olabiliyor. Dolayısıyla bu hızlılarla yavaşları bir araya getirmek gerekiyor. Sonuçta ortaya bir değer katmak gerekiyor ve kendi adıma söyleyeyim, TÜRMOB'un üniversitelere kattığı çok şey olduğunu düşünüyorum, bu işbirliğinin geliştirilemsinin son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

Pozitif ayrımcılık konusuna kesinlikle evet fakat bayanlarla ilgili, kendi fikrimi söyleyeyim, bu her örgütte tartışılan bir şeydir fakat üniversitedeki duruma benzememesini dilerim. Çünkü üniversitelerimizde, belki de dünyada en çok bayan akademisyenin olduğu üniversiteler Türkiye'de biliyorsunuz, sebebi de maaşlar tabii hani. Elbette ki bayanlar çok zeki, hiç zaten öyle bir ayrımcılık yok fakat üniversitelerde kazançların çok az olmasından dolayı genellikle bayanlar geldi ve üniversitelerde yöneticilerin çoğu da bayan oldu. Dolayısıyla örgüt, hani bir gün bu pozitif ayrımcılığın şeyi kaçarsa o da değişik olabilir. Ama bayanların her zaman bir örgütte, bir örgütü temsil ediyor olması, şimdi deniyor ki, bir bayan bir erkek ne ayrımı, bu saatten sonra böyle bir ayrımcılık mı olur? Hayır, değil fakat bayanlarla erkekler biyolojik olarak farklılardır ve duygusal yapıları farklıdır, olaylara bakışı da farklıdır. Son derece değerli şeyler çıkabilir ortaya dolayısıyla hani bu ayrımcılık bu anlamda hani değerlendirilmelidir.

Ve son söz; şimdi burada ben Forumda görüyorum işte Cemal Hocam değerli Oda başkanları, değerli şunlar, değerli başkanlar işte hepinize saygılar sunuyorum, Forumda çok Oda başkanı var hatta bana da yanlılıkla başkan diyenler oluyor mesela. Şimdi bu UFRS denetim vesaire falan konuşuyoruz, benim şöyle bir arzum oldu, İzmir Odasından da oldu yani Başkana da söyledim, burada da söyleyeyim de bu işi kesinleştiriyim. Bu UFRS önce Oda başkanlarının ve yöneticilerinin öğrenmesi lazım. Yoksa bu iş, yani dönüp buradan gittiğinizde yani bir Oda başkanı UFRS eğitimi açıyoruz, başkan sen biliyor musun? Hayır, bilmiyorum. İlgileniyor musun? Hayır, ilgilenmiyorum. Böyle şey değil ki, başkan dediğin o da mali müşavir, o da bu işin içerisinde. Dolayısıyla birilerinin birilerine bir şeyi öğrenmeniz gerekiyor mesajı vermesi için önce o mesajı kendisinin alması gerekiyor, dolayısıyla tüm Oda başkanlarını ve tüm Oda yöneticilerini naçizane bunları öğrenmeye davet ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum efendim.

Nail SANLI
Oturum Başkanı
TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı

- Doçent Doktor Serdar Özkan Hocamıza teşekkür ediyoruz. Serdar Hocam özellikle 20 yılı değerlendirirken tüm dünyada muhasebe mesleği açısından hesap verilebilirlik, şeffaflık ve sürdürülebilirlik kavramları açısından önemli bir süreç olduğunu ve üç sacayağı üzerinde herkesin yoğunlaştığını dile getirdi. Denetimle ilgili söyleminde, her alanda artık denetimin önemini vurguladı, kurumsallaşmada uzmanlaşmada bu Forumun da ortaya çıkarttığı önemli unsurlardan birileriydi bu kurumsallaşma ve uzmanlaşma. Bunda ekip çalışmasının önemini vurguladı. Ve özellikle ortaklıkta da Türkiye olarak, Türk halkı olarak ortaklığı çok sevmediğimizi ve çok başaramadığımızı vurguladı. Umarım biz meslek olarak bunu aşarız ve bunu da başaran ilk meslek örgütü oluruz. Ayriyeten vesayetin azaltılmasında ve kaldırılmasında, yok edilmesinde meslek mensubunun alacağı pozisyonun önemini ve kendisini ortaya nasıl koyacağını önemini biraz vurguladı. En son olarak da mesleğe kabulde staj ve sınav sisteminin önemini özellikle staja kabul sınavından sonra mesleğe geçiş yapan meslek mensuplarının çok dolu geldiklerini ve ilerde çok iyi seviyede bir meslek camiasının var olduğundan söz etti. Biz Hocamıza teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatmadan önce değerli arkadaşlar, görüyoruz ki 20 yıllık süreçte önemli şeyler başarılmış. Yeterli mi? Tabii ki asla değil, yolumuza devam edeceğiz. Ancak bu 20 yıllık süreçte önümüze çıkan en önemli şeylerden birisi meslek camiası olarak hiçbir mesleğin bugüne kadar göstermediği ve vermek zorunda kalmadığı kadar bir kimlik mücadelesi vermek zorunda kalmışız. Yani mesleğimizi kamuoyuna anlatmakta bir doktor, bir avukat, bir mühendisten çok daha fazla yorulmuşuz ve herhalde bir müddet daha yorulmaya devam edeceğiz gibi görünüyor. Çalışmalarımızın büyük bir kısmını eğitim çalışmalarını almıştır ve hem TÜRMOB açısından hem Odalarımız açısından idare binalarımız, hizmet binalarımız, Oda binalarımız bile bir eğitim kompleksi şeklinde ele alınmış ve hizmet binalarımız bile bu şekilde dizayn edilmiştir. Bilimsel çalışmalarımız çok önem kazanmıştır, en azından ben oturduğum yerde böyle bir hesapladım, TÜRMOB olarak bugüne kadar bilimsel her ay yayınlanmış olduğumuz aylık yayın organlarının haricinde 375 bilimsel kitap var kütüphanemizde şu anda. Yani aylık kitaplarımızla, yayın organlarımızla beraber 20 yıllık süreç içerisinde her ay meslek camiasına dördü periyodik, aylık yayın organları, üçü de hem dünyadan hem ülkemizden önemli

bilgileri meslek mensubunun istifadesine sunan bilimsel yayınlarımız. Yani TÜRMOB'un kütüphanesinde 375 bilimsel yayın var 20 yıl içerisinde. Bu çok küçümsenecek bir şey değildir. Aylık ortalaması; periyodik yayınlarla beraber 7'ye gelmektedir. Bir başka meslek örgütünde var mıdır bilemiyorum.

Bunların dışında uluslararası ilişkilerimiz, uluslararası kurumlarla ilişkilerimiz hızla devam etmektedir onları hep söyledik ama bu yayınlarımıza da herhalde kısa bir süre içerisinde bir de Türkiye'nin tüm Odalarımızın etkinliklerini içeren, tüm Odalarımızdan haber veren ve meslek mensuplarımızı bir araya getirecek, ilk defa ben söyleyeyim buradan, bir Saydam isimli gazeteyle de önünüze, huzurlarınıza çıkmaya hazırlanıyoruz. Umarım onu da kısa bir sürede gerçekleştiririz.

Ben toplantıyı kapatmadan önce 20 yılın güzel bir bilanço çıkarttığını, bunun iyi değerlendirildiğini buradan hem meslek mensupları olarak hem yöneticiler olarak, hem Odalarımız olarak, hem TÜRMOB olarak eksikliklerimizi ve yapmamız gereken şeyleri aldık. Ama 25. yılımızda inşallah bugün burada konuştuğumuz uzmanlaşmayı, kurumsallaşmayı, kalite güvence merkezlerimizi, denetim standartlarımızı, denetim merkezlerimizi gerçekleştirmiş bir yapı olarak bir forumda önünüze çıkma ümidi ve heyecanı içerisinde toplantıyı kapatıyorum. Ve bu toplantıyı düzenleyen, katkı veren tüm yönetim, denetim, disiplin kurulu arkadaşlarıma, ev sahipliği yapan Bursa ilimizin değerli yöneticilerine, bu tesiste bize bu toplantıyı yapma fırsatı veren Belediye Başkanlarımıza ve ilgililere teşekkür ediyorum. En büyük teşekkürü yine sizlere, bizleri yine yalnız bırakmadınız, bu Forumda yine bizleri izlediniz, katkı verdiniz, eleştirdiniz, övdünüz hepsine teşekkür ediyoruz. 6. Muhasebe Forumunda buluşmak üzere hoşça kalın, saygılar sunuyoruz arkadaşlar.